ROMANUL GRAFIC

PERSEPOLIS

MARJANE SATRAPI

EDITURA ART

PERSEPOLIS

MARJANE SATRAPI

TRADUCERE DIN LIMBA FRANCEZĂ
DE MIHAELA DOBRESCU

EDITURA
ART

Marjane Satrapi (n. 1969) îşi petrece copilăria în Teheranul dinaintea Revoluției islamice. Temându-se de violențele politice, părinții săi o trimit să urmeze liceul la Viena. Aici înlocuieşte vălul musulman cu tunsori după moda europeană, iar climatul tensionat face loc *lifestyle*-ului relaxat al Vienei, impregnat de efectele secundare ale democrației. Întoarsă la Teheran, în plin război cu Irakul, Satrapi ajunge să se familiarizeze cu amenințarea cotidiană a morții.

După ce termină facultatea, după ce se căsătoreşte, dar şi divorțează, Marjane Satrapi va pleca la Strasbourg ca să-şi continue studiile la École Supérieure des Arts Décoratifs. Astăzi trăieşte la Paris, unde lucrează ca ilustratoare şi regizoare.

Pe lângă Premiul Juriului din cadrul Festivalului de film de la Cannes, Marjane Satrapi a mai primit în 2008 Premiul Cinema for Peace pentru cel mai bun film al anului.

Redactor: Raluca Dincă
Tehnoredactor: Cornel Drăghia
Design copertă: Alexandru Daş

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională a României

ISBN 978-973-124-880-6

Volum apărut prin intermediul Programului de sprijin pentru editare Culturesfrance / Ministerul Francez al Afacerilor Externe şi Europene.

Marjane Satrapi
Persepolis

Copyright © 2000-2001-2002-2003 Marjane Satrapi & L'Association.
Toate drepturile rezervate. Carte publicată cu acordul

L'Association

© Grupul Editorial ART, 2013, pentru prezenta ediție

1

VĂLUL
ASTA SUNT EU CÂND AVEAM ZECE ANI. ADICĂ ÎN 1980.
IAR ASTA-I O POZĂ CU CLASA MEA. EU SUNT LA STÂNGA DE TOT, AȘA CĂ NU MĂ VĂD. DE LA STÂNGA LA DREAPTA: GOLNAZ, MAHȘID, NARIN, MINNA.
ÎN 1979, A AVUT LOC O REVOLUȚIE CARE MAI TÂRZIU A FOST NUMITĂ „REVOLUȚIA ISLAMICĂ".
A VENIT ȘI 1980: DE-ATUNCI AM FOST OBLIGATE SĂ PURTĂM VĂL LA ȘCOALĂ.
POFTIM, FATA MEA.
NU NE PREA PLĂCEA SĂ UMBLĂM CU VĂL, MAI ALES CĂ NICI NU ÎNȚELEGEAM DE CE...
E PREA CALD!
ÎN NUMELE LIBERTĂȚII, TE EXECUT!
DĂ-MI VĂLUL ÎNAPOI!
DACĂ-MI PUPI PICIOARELE!
HAAA! SUNT BAUBAU CEL RĂU!
DIII! DIII!

...ȘI PENTRU CĂ, ÎNAINTE CU UN AN, ERAM ÎNTR-O ȘCOALĂ FRANCEZĂ LAICĂ,
UNDE ÎNVĂȚAU ȘI BĂIEȚI, ȘI FETE,
APOI, DEODATĂ, ÎN 1980...
TOATE ȘCOLILE BILINGVE TREBUIE ÎNCHISE.
SUNT SIMBOLUL CAPITALISMULUI MONDIAL,
BRAVO!
CÂTĂ-NȚELEPCIUNE!
AL DECADENȚEI.
* ASTA SE NUMEȘTE „REVOLUȚIE CULTURALĂ".
...NE-AM TREZIT CU VĂLUL PE CAP, DESPĂRȚITE DE COLEGII NOȘTRI.
ȘI CU ASTA, BASTA...

PESTE TOT LUMEA IEȘEA ÎN STRADĂ; ERAU MANIFESTAȚII PRO ȘI CONTRA VĂLULUI.
vălul! vălul! vălul! vălul!
libertate! libertate! libertate! libertate!
LA UNA DINTRE MANIFESTAȚII, UN ZIARIST GERMAN A FOTOGRAFIAT-O PE MAMA.
CE MÂNDRĂ AM FOST DE EA! FOTOGRAFIA A APĂRUT ÎN TOATE ZIARELE EUROPENE.
BA CHIAR ȘI-NTR-UN ZIAR DE LA NOI, DIN IRAN. MAMEI ÎI ERA FOARTE FRICĂ.
OF, AI VĂZUT?
HAI, NU-ȚI FACE GRIJI, DRAGA MEA.
ȘI-A VOPSIT PĂRUL.
ȘI A PURTAT MULTĂ VREME OCHELARI FUMURII.

CHIAR NU ȘTIAM CE SĂ MAI CRED DESPRE VĂL. AȘA, ÎN SINEA MEA, ERAM FOARTE CREDINCIOASĂ, DAR FAMILIA NOASTRĂ ERA MODERNĂ ȘI AVANGARDISTĂ.
PENTRU MINE, RELIGIA ERA CEVA ÎNNĂSCUT.
LA ȘASE ANI, ERAM DEJA CONVINSĂ CĂ SUNT ULTIMUL PROFET. ASTA SE-NTÂMPLA CU CÂȚIVA ANI ÎNAINTE DE REVOLUȚIE.
O, lumină celestă!
MAI FUSESERĂ CÂȚIVA ÎNAINTEA MEA.
EU SUNT ULTIMUL PROFET.
O FEMEIE?
VOIAM SĂ MĂ FAC PROFET...
PENTRU CĂ BONA NU MÂNCA LA MASĂ CU NOI,
PENTRU CĂ TATA CONDUCEA UN CADILLAC...
ȘI MAI ALES PENTRU CĂ PE BUNICA O DUREAU MEREU GENUNCHII.
HAI, MARJI, AJUTĂ-MĂ SĂ MĂ RIDIC.
ÎNCĂ UN PIC, ȘI N-O SĂ TE MAI DOARĂ DELOC. AI SĂ VEZI!

CA TOȚI PREDECESORII MEI, AVEAM ȘI EU O CARTE SFÂNTĂ.
PRIMELE TREI REGULI VENEAU DE LA ZARATHUSTRA. A FOST PRIMUL PROFET AL ȚĂRII MELE ÎNAINTE DE INVAZIA ARABĂ.
TOTUL SE VA ÎNTEMEIA PE TREI REGULI: POARTĂ-TE CUM TREBUIE, VORBEȘTE CUM TREBUIE, FĂ CE TREBUIE.
EU MAI VOIAM ȘI SĂ ȚINEM SĂRBĂTORILE ZOROASTRIENE TRADIȚIONALE, CUM AR FI SĂRBĂTOAREA FOCULUI,
APOI ANUL NOU PERSAN, NORUZ, PE 21 MARTIE, CELEBRÂND PRIMA ZI DE PRIMĂVARĂ.
ÎN AFARĂ DE MINE, NUMAI BUNICA ȘTIA DE CARTEA MEA.
REGULA 6: TOATĂ LUMEA TREBUIE SĂ AIBĂ MAȘINĂ.
REGULA 7: TOATE BONELE TREBUIE SĂ MĂNÂNCE LA MASĂ CU CEILALȚI.
REGULA 8: NICI O BĂTRÂNĂ N-ARE DREPTUL SĂ SUFERE.
ÎN CAZUL ĂSTA, AM SĂ FIU PRIMUL TĂU DISCIPOL.
SERIOS?
DAR IA SPUNE, CE-AI DE GÂND SĂ FACI CA SĂ NU MAI SUFERE?
PĂI, SIMPLU: O SĂ FIE INTERZIS.

SEARĂ DE SEARĂ, AVEAM DISCUȚII SERIOASE CU DUMNEZEU.
DOAMNE, MAI LASĂ-MĂ UN PIC, ÎNCĂ NU-S PREGĂTITĂ.
BA EȘTI, LUMINĂ CELESTĂ! TU EȘTI ALEGEREA MEA, ULTIMA ȘI CEA MAI BUNĂ.
ÎN AFARĂ DE BUNICA, DOAR EU MAI CREDEAM ÎN MINE, EVIDENT.
ȘI TU CE VREI SĂ TE FACI CÂND VEI FI MARE?
vion
A - a
MĂ FAC PROFET.
HA! HA! HA! HA! HA! HA!
E CAM DUSĂ!
AI MEI AU FOST CHEMAȚI LA ȘCOALĂ.
FIICA DVS. ARE O PROBLEMĂ. VREA SĂ SE FACĂ PROFET!
AȘA, ȘI?
PĂI, NU VĂ FACEȚI GRIJI?
NU! NICI VORBĂ!
?

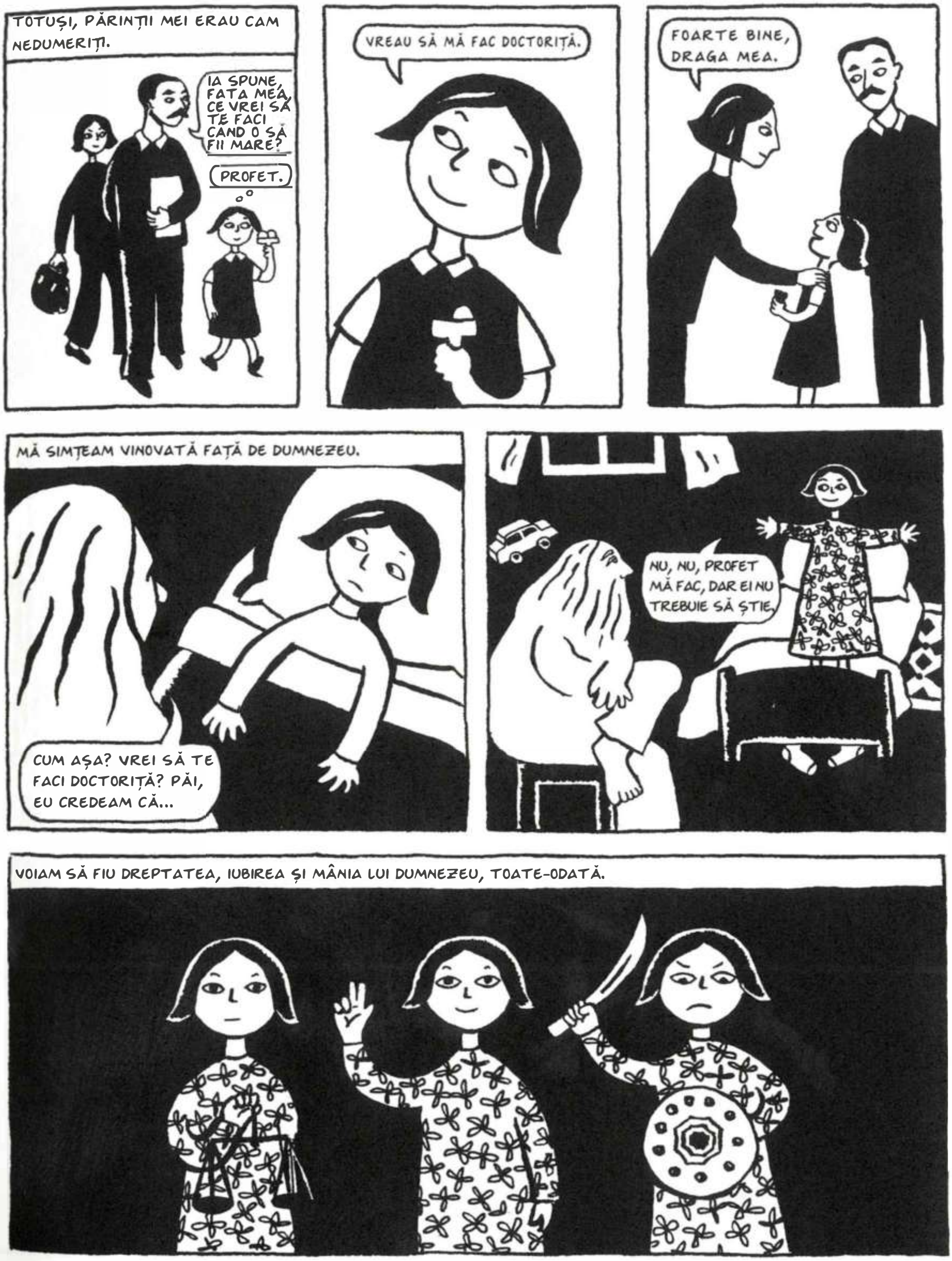
TOTUȘI, PĂRINȚII MEI ERAU CAM NEDUMERIȚI.
IA SPUNE, FATA MEA, CE VREI SĂ TE FACI CÂND O SĂ FII MARE?
PROFET.
VREAU SĂ MĂ FAC DOCTORIȚĂ.
FOARTE BINE, DRAGA MEA.
MĂ SIMȚEAM VINOVATĂ FAȚĂ DE DUMNEZEU.
CUM AȘA? VREI SĂ TE FACI DOCTORIȚĂ? PĂI, EU CREDEAM CĂ...
NU, NU, PROFET MĂ FAC, DAR EI NU TREBUIE SĂ ȘTIE.
VOIAM SĂ FIU DREPTATEA, IUBIREA ȘI MÂNIA LUI DUMNEZEU, TOATE-ODATĂ.

BICICLETA
CREDINȚA MEA NU ERA CHIAR DE NEZDRUNCINAT.
ÎN ANUL REVOLUȚIEI, 1979, A TREBUIT SĂ TREC LA FAPTE. AȘA CĂ, PENTRU O VREME, AM LĂSAT DEOPARTE DESTINUL MEU DE PROFET.
AZI MĂ STRIGAȚI CHE GUEVARA.
EU SUNT FIDEL.
IAR EU VREAU SĂ FIU TROȚKI.
MĂRȘĂLUIAM PRIN GRĂDINA CASEI.
JOS REGELE!
JOS REGELE!
ȘTIȚI, REVOLUȚIA E CA O BICICLETĂ. DACĂ NU SE-NVÂRT ROȚILE, SE RĂSTOARNĂ.
HAI C-AI ZIS-O!
ȘI AȘA S-A-NTÂMPLAT CU REVOLUȚIA ÎN ȚARA MEA.

„DUPĂ UN SOMN LUNG DE 2 500 DE ANI, REVOLUȚIA A DEȘTEPTAT ÎN SFÂRȘIT POPORUL."

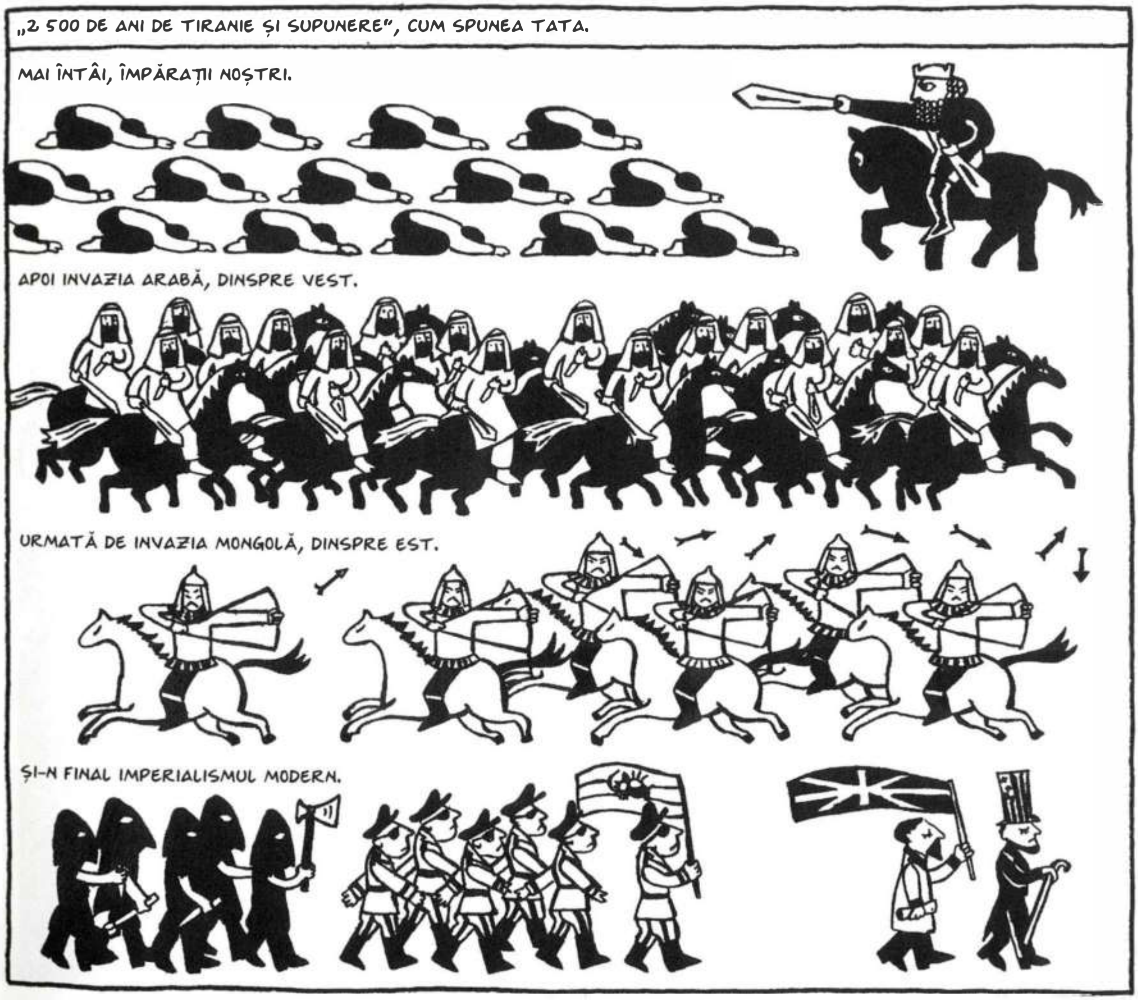
„2 500 DE ANI DE TIRANIE ȘI SUPUNERE", CUM SPUNEA TATA.
MAI ÎNTÂI, ÎMPĂRAȚII NOȘTRI.
APOI INVAZIA ARABĂ, DINSPRE VEST.
URMATĂ DE INVAZIA MONGOLĂ, DINSPRE EST.
ȘI-N FINAL IMPERIALISMUL MODERN.

CA SĂ MĂ LUMINEZE, MI-AU CUMPĂRAT CĂRȚI.
ȘTIAM TOT CE SE PUTEA ȘTI DESPRE COPIII PALESTINIENI,
DESPRE FIDEL CASTRO,
DESPRE MICUȚII VIETNAMEZI UCIȘI DE AMERICANI,
DESPRE REVOLUȚIONARII DIN ȚARA MEA...
F. REZAI 1942-72
Dr. FATEMI 1928-58
H.AȘRAF 1938-72
DAR CEL MAI TARE ÎMI PLĂCEAU NIȘTE BENZI DESENATE INTITULATE „MATERIALISMUL DIALECTIC".
ERAU CU MARX ȘI CU DESCARTES.
LUMEA MATERIALĂ NU EXISTĂ, E DOAR O PROIECȚIE A IMAGINAȚIEI NOASTRE.
S-O CREZI TU!

VREI SĂ SPUI CĂ PIATRA ASTA DIN MÂNA MEA, DEȘI O VEZI CU OCHII TĂI, NU E DECÂT ÎN IMAGINAȚIA TA?
EXACT.
AUU! AUU! CE TE-A APUCAT, KARL? MI-AI SPART CAPUL!
HA! HA! HA! HA! HA! HA!
ERA AMUZANT CÂT DE TARE SEMĂNA MARX CU DUMNEZEU. MĂ ROG, MARX AVEA PĂRUL UN PIC MAI BUCLAT.
CU TOATE ASTEA, DUMNEZEU MAI VENEA SĂ MĂ VADĂ DIN CÂND ÎN CÂND.
DECI NU MAI VREI SĂ FII PROFET.
HAI SĂ VORBIM DESPRE ALTCEVA, DA?
ȚI SE PARE CĂ ARĂT CA MARX?
AM ZIS SĂ VORBIM DESPRE ALTCEVA.
MÂINE O SĂ FIE FRUMOS AFARĂ.
?

VOR FI 27°C LA UMBRĂ.
ȘȘT! STAI UN PIC!
AZI AU DAT FOC LA CINEMATOGRAFUL REX.
O, DOAMNE!
UȘILE FUSESERĂ ZĂVORÂTE PE DINAFARĂ CU CÂTEVA MINUTE ÎNAINTE DE INCENDIU.
MGM
MA REX
SE AFLA ȘI POLIȚIA ACOLO.
LE-AU INTERZIS OAMENILOR SĂ-I SALVEZE PE CEI PRINȘI ÎNĂUNTRU.
APOI AU TĂBĂRÂT PE EI CU BASTOANELE.

POMPIERII AU APĂRUT ABIA DUPĂ APROAPE TREI SFERTURI DE ORĂ.

LA BBC AU SPUS C-AU FOST 400 DE MORȚI. ȘAHUL A ZIS CĂ-I VINA UNUI GRUP DE FANATICI RELIGIOȘI. DAR OAMENII ȘTIAU CĂ LA MIJLOC E MÂNA ȘAHULUI!!
EXIT

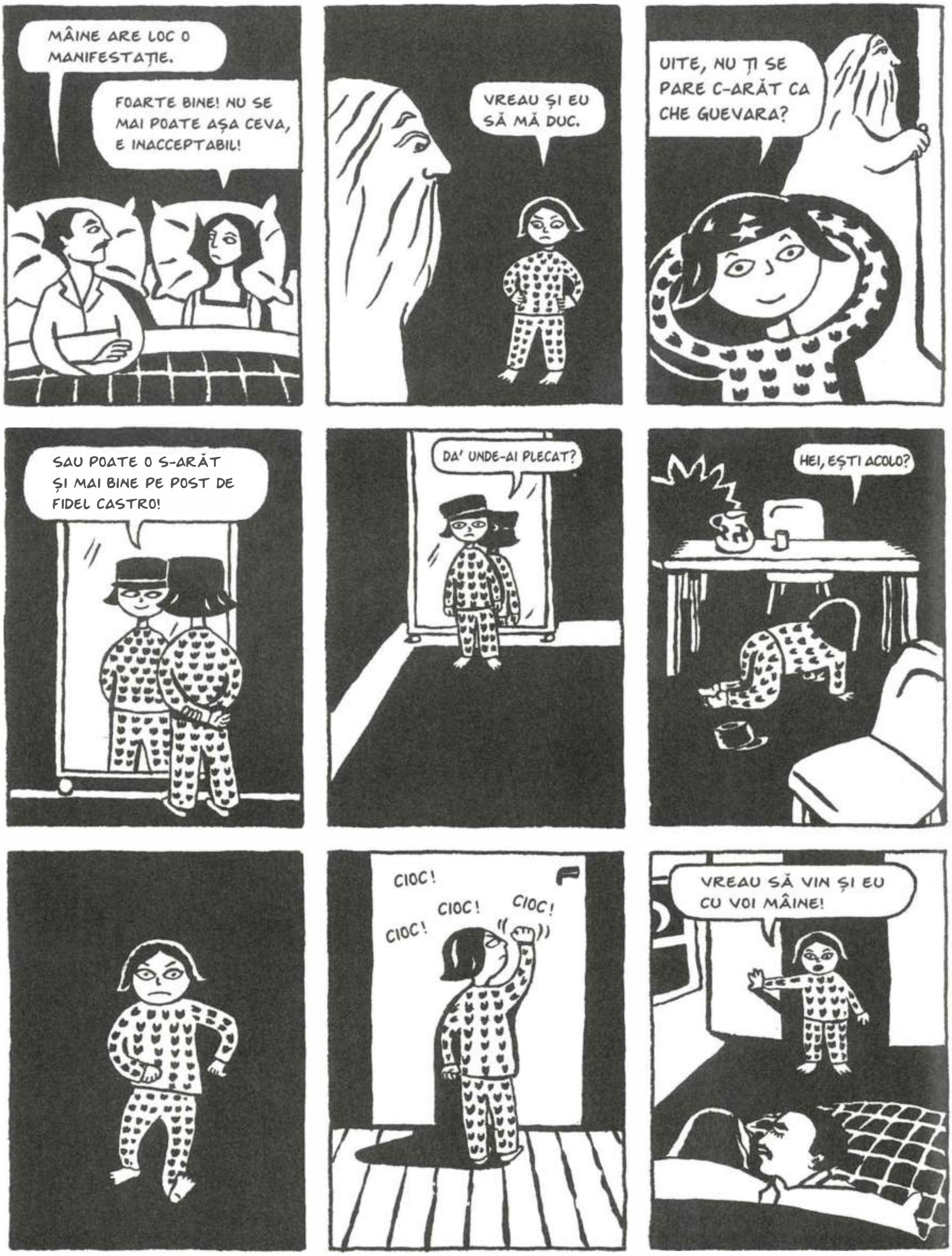

MÂINE ARE LOC O MANIFESTAȚIE.
FOARTE BINE! NU SE MAI POATE AȘA CEVA, E INACCEPTABIL!
VREAU ȘI EU SĂ MĂ DUC.
UITE, NU ȚI SE PARE C-ARĂT CA CHE GUEVARA?
SAU POATE O S-ARĂT ȘI MAI BINE PE POST DE FIDEL CASTRO!
DA' UNDE-AI PLECAT?
HEI, EȘTI ACOLO?
CIOC!
CIOC!
CIOC!
CIOC!
VREAU SĂ VIN ȘI EU CU VOI MÂINE!

UNDE?
PĂI, PE STRADĂ, LA MANIFESTAȚIE! M-AM SĂTURAT DE MARȘURI PRIN GRĂDINĂ!
E FOARTE PERICULOS. DACĂ TE-MPUȘCĂ CINEVA!?
PENTRU CA O REVOLUȚIE SĂ-NVINGĂ, TOATĂ LUMEA TREBUIE SĂ SE IMPLICE!
LAS' C-O SĂ TE IMPLICI ȘI TU MAI TÂRZIU.
DA, SIGUR. CÂND S-A TERMINAT DEJA.
MAMI, MAMI, TE ROG!
AOLEU...
GATA, TRECI LA CULCARE!
TE ROG, TE ROG, TE ROG, TE...
UNDE EȘTI TU, DOAMNE?
DAR ÎN ACEA SEARĂ NU ȘI-A MAI FĂCUT APARIȚIA.

CELULA CU APĂ
PĂRINȚII MEI SE DUCEAU ÎN FIECARE ZI LA MANIFESTAȚIE.
JOS REGELE!
LUCRURILE LUAU O ÎNTORSĂTURĂ URÂTĂ. ARMATA TRĂGEA ÎN EI,
IAR EI ARUNCAU CU PIETRE ÎN ARMATĂ.
DUPĂ CE MĂRȘĂLUIAU ȘI ARUNCAU CU PIETRE TOATĂ ZIUA, SEARA AVEAU FEBRĂ MUSCULARĂ CHIAR ȘI LA CAP.
MAMI, TATI, HAI SĂ JUCĂM MONOPOLY.
DRAGA MEA, SUNTEM OBOSIȚI.
NU-I MOMENTUL.
MONOPOLY! NU POT SĂ CRED! HA! HA! HA!
MDA, NICIODATĂ, NICIODATĂ NU-I MO-MENTUL.

ȘI, DACĂ VREȚI SĂ ȘTIȚI, EU ȚIN LA REGE. A FOST ALES DE DUMNEZEU.
CINE ȚI-A ZIS ASTA?
ÎNVĂȚĂTOAREA ȘI DOAMNE-DOAMNE.
VINO ȘI STAI AICI. O SĂ-NCERC SĂ-ȚI EXPLIC CUM STĂ TREABA.
BUN, EXPLICĂ-I TU. EU MĂ DUC SĂ MĂ CULC.
NU DUMNEZEU L-A ALES PE REGE.
BA L-A ALES! AȘA SCRIE-N CARTEA DE CITIRE, FIX PE PRIMA PAGINĂ.
MĂ ROG, AȘA SPUN EI...
ADEVĂRUL ESTE CĂ, ACUM CINCIZECI DE ANI, TATĂL ȘAHULUI, CARE ERA SOLDAT, PUNEA LA CALE O LOVITURĂ DE STAT CA SĂ-L RĂSTOARNE PE ÎMPĂRAT ȘI SĂ INSTAUREZE REPUBLICA.
CU VOIA DOMNULUI, AJUNGEM ÎN CAPITALĂ ÎN NOUĂSPREZECE ZILE.
DUMNEZEU E CU NOI, REZA, DUMNEZEU E CU NOI.
ȘI, CHIAR DACĂ NU E, CE NE MAI POATE OPRI?

TREBUIE SĂ-ȚI MAI SPUN CĂ LA VREMEA ACEEA IDEALUL REPUBLICAN ERA LA MODĂ ÎN REGIUNE. FIECARE ÎL INTERPRETA CUM VOIA.
GANDHI ÎN INDIA.
A VENIT VREMEA CA HINDUȘII ȘI MUSULMANII SĂ FACĂ PACE PENTRU A-I ÎNVINGE PE ENGLEZI.
ATATURK ÎN TURCIA.
NOI, TURCII, SUNTEM OCCIDENTALI LAICI. UITE DOVADA: AM OCHII VERZI.
TATĂL ȘAHULUI VOIA SĂ FACĂ LA FEL.
DAR NU ERA NICI EDUCAT, CA GANDHI, CARE ERA AVOCAT...
...NICI MĂCAR LIDER, CA ATATURK, CARE ERA GENERAL.
ERA UN AMĂRÂT DE OFIȚER ANALFABET.
TAMAN DE CE-AVEAU NEVOIE ENGLEZII, FOARTE INFLUENȚI, CARE-AU AFLAT RAPID DE PLANURILE SALE.
ȚARA E BOGATĂ!
ȘI BOLȘEVICII SUNT APROAPE.
CUM SPUNEAI CĂ-L CHEAMĂ PE SOLDAT?
REZA! HAI SĂ NE DUCEM LA EL!
CÂT MAI REPEDE! PERSIA MUSTEȘTE DE PETROL!

ÎȚI LUSTRUIEȘTI CIZMELE, REZA?
?
CÂND VEI FI ÎMPĂRAT, ȚI LE VA LUSTRUI UN MINISTRU.
EU? ÎMPĂRAT?
DESIGUR, PRIETENE, E MULT MAI BINE DECÂT SĂ FII PREȘEDINTE.
DAR AVEM DEJA UN ÎMPĂRAT! EU VREAU SĂ INSTAUREZ REPUBLICA!
DE ACORD, DAR CLERICII SUNT ÎMPOTRIVĂ ȘI AU DREPTATE. O ȚARĂ AȘA DE MARE CA A VOASTRĂ ARE NEVOIE DE UN SIMBOL DIVIN!
VEI AVEA DE TOATE, PUTERE, OAMENI SĂ-ȚI FACĂ CIZMELE...
ȘI CHIAR MAI MULT. ORICE VREI, BANI GHEAȚĂ!
ȘI EU CE TREBUIE SĂ FAC?
NIMIC!
DOAR SĂ NE DAI PETROLUL. DE RESTUL NE OCUPĂM NOI.
ȘI AȘA A AJUNS REGE, IAR FIUL LUI, ȘAHUL, I-A URMAT LA PUTERE. VEZI, DUMNEZEU N-ARE NIMIC DE-A FACE CU POVESTEA ASTA.

POATE CĂ TOTUȘI I-A AJUTAT ȘI DUMNEZEU.
CRED CĂ EȘTI DESTUL DE MARE SĂ ÎNȚELEGI ANUMITE LUCRURI. AR TREBUI SĂ ȘTII CĂ...
SĂ ȘTIU CE?
ÎMPĂRATUL CARE A FOST RĂSTURNAT ERA TATĂL LUI BUNICU'.
BUNICU' MEU?
BUNICU' ERA PRINȚ?
DA, PRINTRE ALTELE. DAR NU-I VORBA DE ASTA.
CUM ADICĂ NU-I VORBA DE ASTA?
Bunicu' meu era prinț.

PE VREMEA ACEEA, BUNICUL TĂU ERA TÂNĂR, IAR TATĂL ȘAHULUI I-A CONFISCAT TOATĂ AVEREA.
SĂ NU UITAȚI DE GRESIA DIN BĂI!
DAR VĂ ROG, NU VĂ JENAȚI, LUAȚI TOTUL.
ȘI, FIINDCĂ ERA ÎNCONJURAT DE ANALFABEȚI, L-A NUMIT PRIM-MINISTRU PE BUNICUL TĂU.
DE AZI EȘTI PRIM-MINISTRUL MEU!
EȘTI MULȚUMIT, NU? DACĂ TOT AI DIPLOME, TREBUIE FOLOSITE.
HM... MULȚUMESC.
STUDIASE ÎN EUROPA. ERA FOARTE CULTIVAT. ÎL CITISE ȘI PE MARX.
MUNCITORII! CUM ȘI-O ÎNCHIPUI CĂ GLOATA POATE CONDUCE O ȚARĂ?
DAR, FIIND ÎMPIEDICAT SĂ-ȘI URMEZE DESTINUL PRINCIAR, A ÎNCEPUT SĂ FRECVENTEZE TOT FELUL DE INTELECTUALI.
BOLȘEVICII FAC MIRACOLE.
ÎMPĂRATUL PERSIEI NU ESTE ȘAHUL REZA, CI REGELE ANGLIEI.
CÂND ERAM PRINȚ, TOATE ASTEA MI SE PĂREAU AȘA DE DEPARTE...
DE FAPT, ASTA-I PROBLEMA ȚĂRII NOASTRE: DOAR PRINȚII ÎȘI POT PERMITE SĂ AIBĂ CONȘTIINȚĂ.
AȘADAR, A DEVENIT COMUNIST.
E DEZGUSTĂTOR SĂ AI PARTE DE O SOARTĂ SINISTRĂ DIN CAUZA CLASEI SOCIALE. TRĂIASCĂ LENIN!

AȘA CĂ L-AU BĂGAT LA ÎNCHI-SOARE DE MAI MULTE ORI.
UNEORI ÎL ȚINEAU ORE-N ȘIR ÎNTR-O CELULĂ PLINĂ CU APĂ.
MI-ADUC AMINTE CÂND ERAM MICĂ...
...DE FIECARE DATĂ CÂND BĂTEA CINEVA LA UȘĂ, CREDEAM C-AU VENIT SĂ-L IA PE TATA LA ÎNCHISOARE.
CIOC! CIOC! CIOC!
O DATĂ DIN DOUĂ SE-NTÂMPLA AȘA.
BUNĂ! MAMA TA E ACASĂ?
N... NU! DE CE?
TATA E ACASĂ?
NU!
MĂ DUCEAM CU BUNICA TA ȘI-L VIZITAM.
TATI, POȚI SĂ MĂ IEI ÎN CÂRCĂ?
TERMINĂ! TATI E OBOSIT.
SIGUR CĂ DA.

DII!
DII!
DII!
DII!
DII!
BIETUL DE EL! ȘI-A DISTRUS SĂNĂTATEA-N ÎNCHISOARE. A FĂCUT REUMATISM.
A AVUT DURERI TOATĂ VIAȚA.
HAI, GATA, A TRECUT.
VREI SĂ JUCĂM O PARTIDĂ DE MONOPOLY?
VREAU SĂ FAC BAIE.
PUTEM SĂ JUCĂM DUPĂ, DACĂ VREI.
NU! VREAU SĂ FAC O BAIE LUUUNGĂ...
ÎN SEARA ACEEA AM STAT FOARTE MULT ÎN CADĂ. VOIAM SĂ VĂD CUM E SĂ STAI ÎNTR-O CELULĂ PLINĂ CU APĂ.
CE FACI?
AVEAM MÂINILE ZBÂRCITE CÂND AM IEȘIT DIN APĂ; CA UN BUNIC.

PERSEPOLIS

ÎNTR-O ZI, CÂND AM VENIT DE LA ȘCOALĂ...
BUNĂ, MAMI!
BUNĂ! IA DU-TE-N CAMERA DE OASPEȚI. AI O SURPRIZĂ.
BUNI!
CE FACI, PLECI DEJA?
NICI VORBĂ, DOAR MĂ SCHIMB.
MI-A ZIS MAMA CĂ BUNICU' A FOST LA-NCHISOARE.
HM... IA ZI, CUM A FOST AZI LA ȘCOALĂ...?
CRED CĂ ȚI-A FOST FOARTE GREU.
AU, SPATELE MEU!
SĂ TE-AJUT?
NU, LASĂ. AȘA CUM SPUI, A FOST FOARTE GREU PENTRU MINE, DAR ȘI PENTRU MAMA TA ȘI UNCHII TĂI.
TATĂL ȘAHULUI NE-A LUAT TOT. AM VĂZUT CE-NSEAMNĂ SĂRĂCIA.
CUM AȘA? ADICĂ ȘI VOI ERAȚI SĂRACI?
O, DA. ERAM AȘA DE SĂRACI, CĂ MÂNCAM NUMAI PÂINE GOALĂ. MI-ERA AȘA DE RUȘINE ÎNCÂT MĂ PREFĂCEAM CĂ GĂTESC CA SĂ NU OBSERVE VECINII CEVA...
MMM, MAMA GĂTEȘTE CEVA BUN!
S-O CREZI TU! IAR FACE APĂ FIARTĂ.

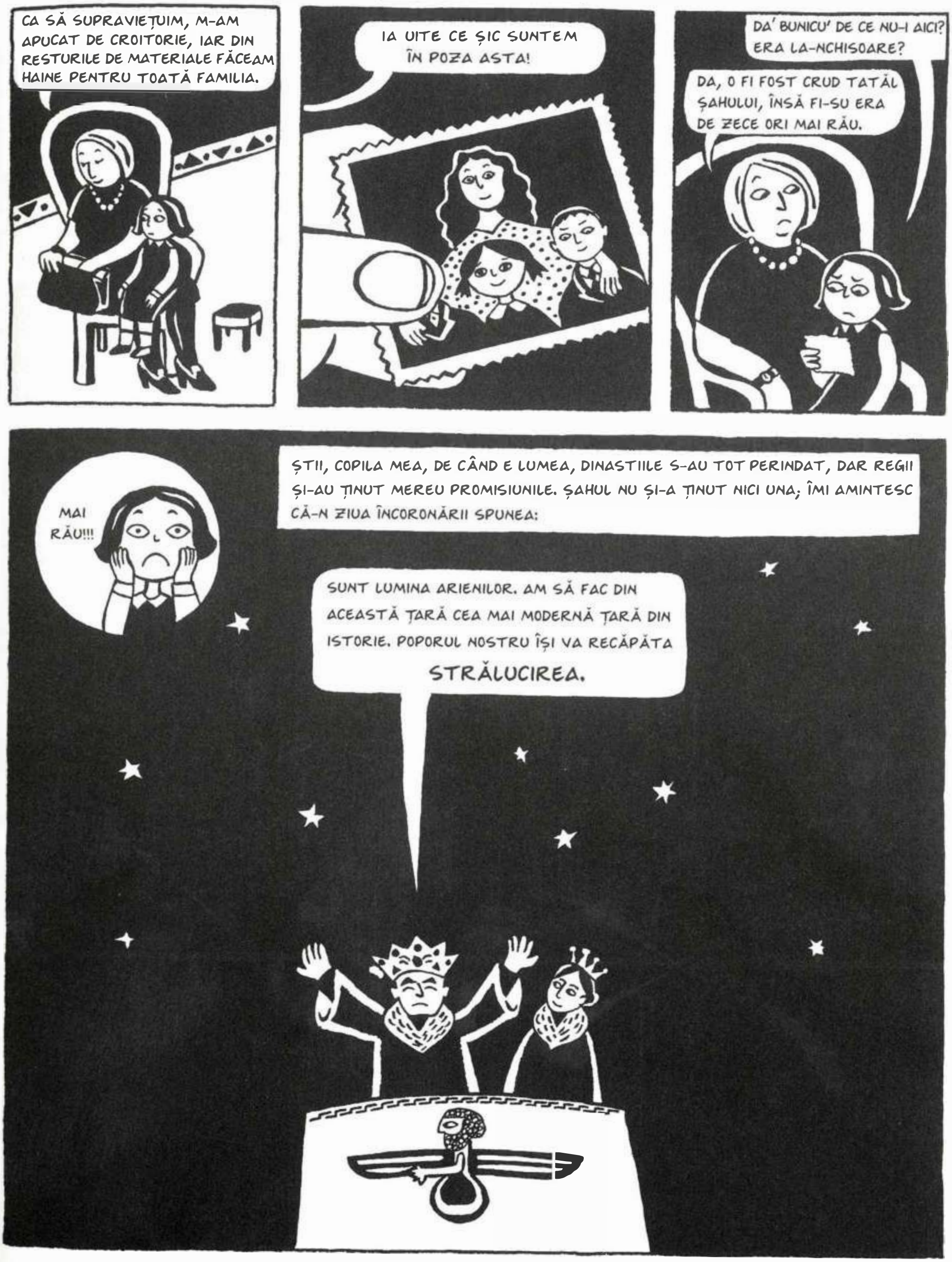
CA SĂ SUPRAVIEȚUIM, M-AM APUCAT DE CROITORIE, IAR DIN RESTURILE DE MATERIALE FĂCEAM HAINE PENTRU TOATĂ FAMILIA.
IA UITE CE ȘIC SUNTEM ÎN POZA ASTA!
DA' BUNICU' DE CE NU-I AICI? ERA LA-NCHISOARE?
DA, O FI FOST CRUD TATĂL ȘAHULUI, ÎNSĂ FI-SU ERA DE ZECE ORI MAI RĂU.
MAI RĂU!!!
ȘTII, COPILA MEA, DE CÂND E LUMEA, DINASTIILE S-AU TOT PERINDAT, DAR REGII ȘI-AU ȚINUT MEREU PROMISIUNILE. ȘAHUL NU ȘI-A ȚINUT NICI UNA; ÎMI AMINTESC CĂ-N ZIUA ÎNCORONĂRII SPUNEA:
SUNT LUMINA ARIENILOR. AM SĂ FAC DIN ACEASTĂ ȚARĂ CEA MAI MODERNĂ ȚARĂ DIN ISTORIE. POPORUL NOSTRU ÎȘI VA RECĂPĂTA STRĂLUCIREA.

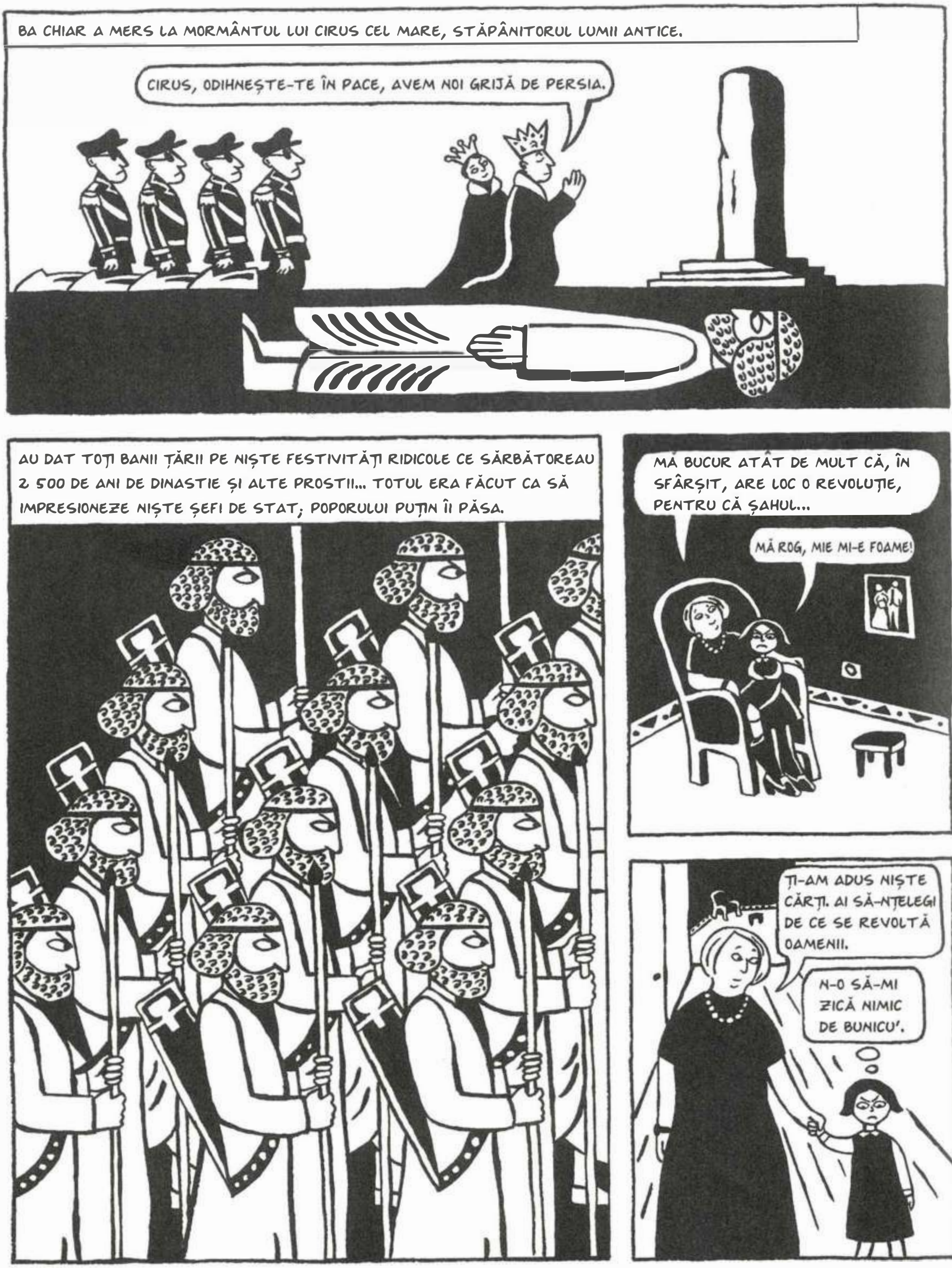
BA CHIAR A MERS LA MORMÂNTUL LUI CIRUS CEL MARE, STĂPÂNITORUL LUMII ANTICE.
CIRUS, ODIHNEȘTE-TE ÎN PACE, AVEM NOI GRIJĂ DE PERSIA.
AU DAT TOȚI BANII ȚĂRII PE NIȘTE FESTIVITĂȚI RIDICOLE CE SĂRBĂTOREAU 2 500 DE ANI DE DINASTIE ȘI ALTE PROSTII... TOTUL ERA FĂCUT CA SĂ IMPRESIONEZE NIȘTE ȘEFI DE STAT; POPORULUI PUȚIN ÎI PĂSA.
MĂ BUCUR ATÂT DE MULT CĂ, ÎN SFÂRȘIT, ARE LOC O REVOLUȚIE, PENTRU CĂ ȘAHUL...
MĂ ROG, MIE MI-E FOAME!
ȚI-AM ADUS NIȘTE CĂRȚI. AI SĂ-NȚELEGI DE CE SE REVOLTĂ OAMENII.
N-O SĂ-MI ZICĂ NIMIC DE BUNICU'.

FĂCEA POZE ÎN FIECARE ZI. ERA STRICT INTERZIS. O DATĂ CHIAR L-AU ARESTAT, DAR A SCĂPAT CA PRIN URECHILE ACULUI...

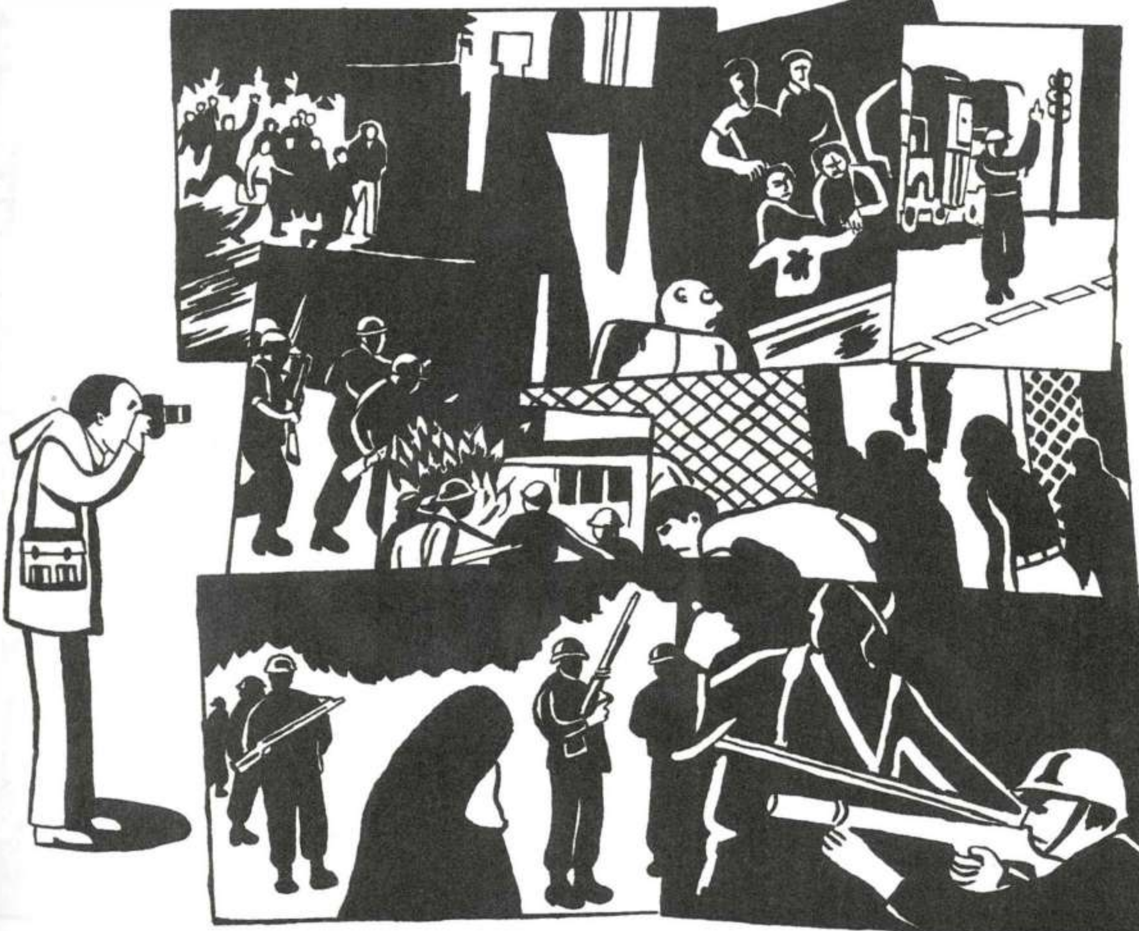

L-AM AȘTEPTAT ORE-N ȘIR... ERA CA LINIȘTEA DINAINTEA FURTUNII.
AM CREZUT CĂ TATA A MURIT, CĂ L-AU ÎMPUȘCAT.
BUNĂ, AM VENIT!
EBI!
SLAVĂ DOMNULUI!
DAC-AI ȘTI CE GRIJI MI-AM FĂCUT!
NU TREBUIA! S-A-NTÂMPLAT CEVA INCREDIBIL!
MDA, ERA CÂT PE CE SĂ FAC INFARCT.
TATI!
ERAM SIGURĂ C-AI MURIT!

AZI AM FOST SĂ FAC POZE LA SPITALUL RAY.
LUMEA IEȘEA DE-ACOLO, DUCEA PE BRAȚE TRUPUL UNUI TÂNĂR UCIS DE ARMATĂ. PRIMEA ONORURI DE MARTIR. MULȚIMEA SE ADUNASE SĂ-L CONDUCĂ PE ULTIMUL DRUM LA CIMITIRUL BEHEȘTE ZAHRA.
IMEDIAT DUPĂ ASTA, A MAI APĂRUT UN CADAVRU, UN BĂTRÂNEL CĂRAT PE-O TARGĂ. CEI CARE RĂMĂSESERĂ S-AU NĂPUSTIT ASUPRA LUI, SCANDÂND SLOGANURI REVOLUȚIONARE; ÎL LUAU DREPT EROU...
UITAȚI-VĂ, ÎNCĂ UN MARTIR!
EU ÎMI VEDEAM DE POZELE MELE, CÂND AM OBSERVAT O FEMEIE ÎN VÂRSTĂ LÂNGĂ MINE. MI-AM DAT SEAMA CĂ ERA VĂDUVA VICTIMEI. O VĂZUSEM IEȘIND DIN SPITAL PE LÂNGĂ TARGĂ.
OPRIȚI-VĂ! OPRIȚI-VĂ ODATĂ!
CE-I? CE S-A-NTÂMPLAT?
OPRIȚI-VĂ!
DA' CINE SUNTEȚI DVS.?
VĂDUVA LUI!
AȘA, ȘI CE? SUNTEȚI MONARHISTĂ?
NU... DAR SOȚUL MEU A MURIT DE CANCER...

CE?
DE CE-A MURIT?
CE-A ZIS?
REGELE E-UN ASASIN! SE CREDE DEȘTEPT! DAR DE CÂȘTIGAT, NU CÂȘTIGĂ! LAS' CĂ-L PRINDEM NOI! ÎI DĂM FOC! ÎL JUPUIM! ÎI RUPEM OASELE!
ȘI CE DACĂ? TOT EROU E.
DAR PARTEA CEA MAI BUNĂ ABIA ACUM ÎNCEPE...
...PENTRU CĂ VĂDUVA S-A APUCAT SĂ SCANDEZE ÎMPREUNĂ CU EI.
RE-GE-LE A-SA-SIN...
HA! HA! HA!
NU MAI POOOT!
DACĂ E SĂ MOR ACUM, CEL PUȚIN MOR MARTIRĂ!!! HA! HA! HA! BUNI MARTIRĂ!
CEVA ÎMI SCĂPA.
CADAVRU, CANCER, MOARTE, ASASIN...
E VREO GLUMĂ?
HA! HA! HA! HA! HA! HA!
MI-AM DAT SEAMA CĂ NU ȘTIU NIMIC. AM CITIT TOT CE MI-A PICAT ÎN MÂNĂ.
MOTIVELE REVOLUȚIEI

SCRISOAREA
N-AM CITIT NICIODATĂ CÂT AM CITIT ATUNCI.
AUTORUL MEU PREFERAT ERA ALI AȘRAF DARVIȘIAN, UN FEL DE CHARLES DICKENS DE-AL NOSTRU. AM FOST CU MAMA LA O SESIUNE CLANDESTINĂ DE AUTOGRAFE.
BENDRU BRIEDE-NUL MEU KUROȘ.
DA' DE CE VORBEȘTE AȘA?
ĂSTA-I ACCENTUL KURD!
SPUNEA POVEȘTI TRISTE, DAR ADEVĂRATE: CUM SE FĂCUSE REZA HAMAL LA ZECE ANI,
CUM ȚESEA LEILA COVOARE LA CINCI ANI,
CUM SPĂLA HASSAN PARBRIZE LA TREI ANI.
DĂ-TE JOS, MUCOSULE! JOS!
AM ÎNȚELES ÎN SFÂRȘIT DE CE MI-ERA RUȘINE SĂ MERG CU CADILLACUL TATĂLUI MEU.
„MOTIVUL RUȘINII MELE ESTE ȘI MOTIVUL REVOLUȚIEI: DIFERENȚA DE CLASĂ SOCIALĂ."
DAR DACĂ STAU BINE SĂ MĂ GÂNDESC... AVEM BONĂ-N CASĂ!!!

PE EA.
EA E MEHRI.
AVEA OPT ANI CÂND A TREBUIT SĂ PLECE DE LA PĂRINȚI ȘI SĂ VINĂ SĂ LUCREZE LA NOI, EXACT CA REZA, LEILA ȘI HASSAN.
DOAMNĂ, AVEM PREA MULȚI COPII, 14 SAU 15 CU TOT CU EA.
O SĂ MĂNÂNCE BINE ÎN CASA DVS.
VOM AVEA NOI GRIJĂ DE EA.
AVEA ZECE ANI CÂND M-AM NĂSCUT EU... AVEA GRIJĂ DE MINE,
MĂ SCOTEA LA JOACĂ,
ȘI-MI MÂNCA MEREU DIN FARFURIE.
ÎMI MAI SPUNEA NIȘTE POVEȘTI CU ȘACALI CARE MĂ UMPLEAU DE GROAZĂ.
ȘI SE-APROPIA!
ȘI SE-APROPIA!
MĂ ROG, NE-NȚELEGEAM BINE...

LA ÎNCEPUTUL REVOLUȚIEI, ÎN 1978, S-A-NDRĂGOSTIT DE BĂIATUL VECINULUI DE VIZAVI. MEHRI AVEA PE-ATUNCI 16 ANI.
M-AJUȚI ȘI PE MINE SĂ-MI LEG ȘIRETURILE?
la la la la la
MEHRI VENEA LA MINE-N CAMERĂ ÎN FIECARE SEARĂ. SE UITAU UNUL LA CELĂLALT PE FEREASTRĂ.
PÂNĂ ÎNTR-O ZI, CÂND EL I-A STRECURAT O SCRISOARE.
ȘI CUM MEHRI, CA MAJORITATEA ȚĂRANILOR, NU ȘTIA NICI SĂ SCRIE, NICI SĂ CITEASCĂ...
ÎMI CITEȘTI ȘI MIE SCRISOAREA ASTA?
CE-MI DAI LA SCHIMB?
MAMA ÎNCERCASE S-O-NVEȚE, DAR SE PĂREA CĂ NU ERA PREA ÎNZESTRATĂ.
ACUM SĂ REPETĂM. M DE LA...?
CARTOF!
AȘA CĂ EU ÎI SCRIAM SCRISORILE, CÂTE UNA PE SĂPTĂMÂNĂ, TIMP DE ȘASE LUNI.
DRAGUL MEU HOSSEIN, MI-E TARE DOR DE TINE. NU TE-AM MAI VĂZUT DE TREI ZILE LA FEREASTRĂ. VORBESC DES CU SORA MEA DESPRE TINE.
CARE SORĂ?
PĂI, TU!
ÎMI DĂDEAM TOATĂ SILINȚA.

MEHRI AVEA O SORĂ MAI MICĂ DECÂT EA CU UN AN, CARE LUCRA LA UNCHIUL MEU.
ȘTII... AM UN PRIETEN.
DA? CINE?
UITE-L, ÎN FAȚA TELEVIZORULUI. ARATĂ BINE, NU?
NU-I RĂU!
TOT TRECÂND PRIN FAȚA FERESTREI, S-A-NDRĂGOSTIT ȘI EA DE EL PÂNĂ PESTE CAP.
ROASĂ DE GELOZIE, I-A POVESTIT TOATĂ TĂRĂȘENIA CU MEHRI UNCHIULUI MEU, CARE I-A POVESTIT-O BUNICII, CARE I-A POVESTIT-O MAMEI. ȘI AȘA A AJUNS LA URECHILE TATĂLUI MEU.
...CARE S-A HOTĂRÂT SĂ CLARIFICE SITUAȚIA.
CINE-I?
SUNT VECINUL DE VIZAVI. AȘ AVEA SĂ-I SPUN DOUĂ VORBE FIULUI DVS.
UITE CARE-I TREABA, ÎȚI SPUN DIRECT: ȘTIU CĂ MEHRI ȚI-A ZIS CĂ-I FIICA MEA. DE FAPT, E BONA NOASTRĂ.
AHA!
BEE GEES

TOT MAI VREI S-O VEZI?
ĂĂĂ...
BEE GEES
FĂRĂ SĂ MAI STEA PE GÂNDURI, HOSSEIN I-A DAT LUI TATA TOATE SCRISORILE PRIMITE.
DAR... ĂSTA-I SCRISUL LUI MARJI!
IA ASCULTĂ, CE-S ASTEA?
NIȘTE SCRISORI.
DE CE NU NE-AI ZIS NIMIC?
SĂ-ȚI INTRE BINE-N CAP CĂ DRAGOSTEA ASTA A LOR E IMPOSIBILĂ.
ȘI DE CE, MĂ ROG?
PENTRU CĂ-N ȚARA NOASTRĂ NU POȚI SĂ AI DE-A FACE DECÂT CU CEI DIN MEDIUL TĂU SOCIAL.
OOOF! DAR CE-I VINA EI CĂ S-A NĂSCUT UNDE S-A NĂSCUT??!!
TATI, EȘTI PENTRU SAU CONTRA CLASELOR SOCIALE?
CÂND AM INTRAT ÎN CAMERA EI, PLÂNGEA... N-OM FI FOST NOI ÎN ACEEAȘI CLASĂ SOCIALĂ, DAR MĂCAR ERAM ÎN ACELAȘI PAT.

HOTĂRÂREA MEA ERA LUATĂ. ÎNȚELESESEM ÎN SFÂRȘIT MOTIVELE REVOLUȚIEI.
MÂINE MERGEM LA MITING.
DAR ȘTII CĂ N-AVEM VOIE!
N-AI TU TREABĂ! TOT NE DUCEM!
AȘA CĂ A DOUA ZI...
SĂ FIȚI CUMINȚI!
MEHRI, SĂ NU UIȚI SĂ-I GĂTEȘTI PUI, DA?
DA, DOAMNĂ.
HAI, LA REVEDERE!
ÎN SFÂRȘIT, N-A MAI ȚINUT MORȚIȘ SĂ VINĂ CU NOI.
UITE MITINGUL...
AM SCANDAT DE DIMINEAȚĂ PÂNĂ SEARA.

S-A FĂCUT TÂRZIU, TREBUIE SĂ NE ÎNTOARCEM ACASĂ.
DA!
TRĂIASCĂ REPUBLICA!
JOS ȘAHUL!
FIR-AR SĂ FIE, PE UNDE-AȚI UMBLAT?!
NE-ALESESERĂM PROST ZIUA DE MITING: ERA CHIAR „VINEREA NEAGRĂ". ÎN ZIUA ACEEA, FUSESERĂ ATÂȚIA MORȚI ÎN ALT CARTIER ÎNCÂT UMBLA ZVONUL CĂ VINOVAȚI DE UN ASEMENEA MĂCEL ERAU SOLDAȚII ISRAELIENI.
DAR AI NOȘTRI AU FOST CEI CARE LOVISERĂ DE FAPT.

HOTĂRÂREA MEA ERA LUATĂ. ÎNȚELESESEM ÎN SFÂRȘIT MOTIVELE REVOLUȚIEI.
MÂINE MERGEM LA MITING.
DAR ȘTII CĂ N-AVEM VOIE!
N-AI TU TREABĂ! TOT NE DUCEM!
AȘA CĂ A DOUA ZI...
SĂ FIȚI CUMINȚI!
MEHRI, SĂ NU UIȚI SĂ-I GĂTEȘTI PUI, DA?
DA, DOAMNĂ.
HAI, LA REVEDERE!
ÎN SFÂRȘIT, N-A MAI ȚINUT MORȚIȘ SĂ VINĂ CU NOI.
UITE MITINGUL...
AM SCANDAT DE DIMINEAȚĂ PÂNĂ SEARA.

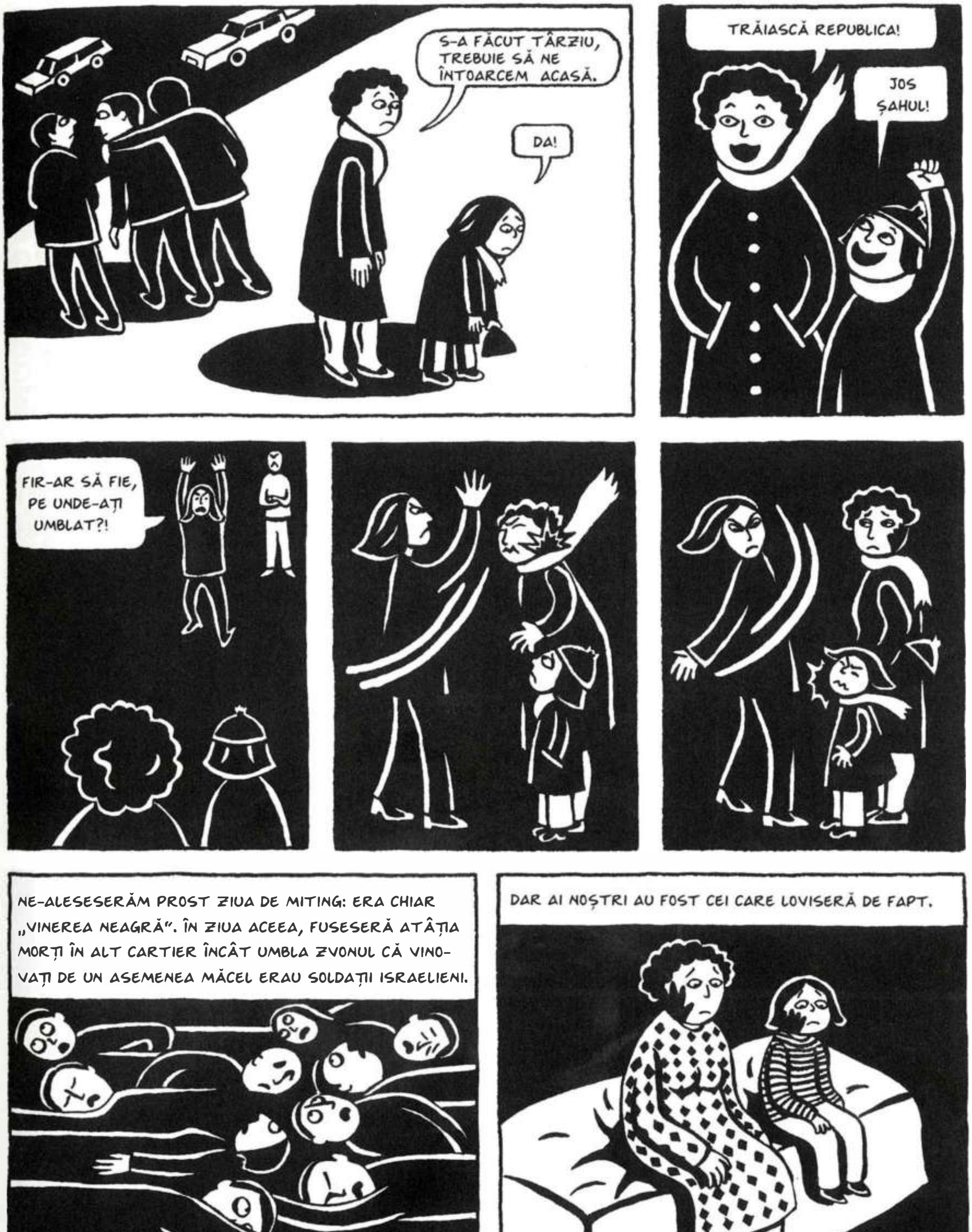

S-A FĂCUT TÂRZIU, TREBUIE SĂ NE ÎNTOARCEM ACASĂ.
DA!
TRĂIASCĂ REPUBLICA!
JOS ȘAHUL!
FIR-AR SĂ FIE, PE UNDE-AȚI UMBLAT?!
NE-ALESESERĂM PROST ZIUA DE MITING: ERA CHIAR „VINEREA NEAGRĂ". ÎN ZIUA ACEEA, FUSESERĂ ATÂȚIA MORȚI ÎN ALT CARTIER ÎNCÂT UMBLA ZVONUL CĂ VINOVAȚI DE UN ASEMENEA MĂCEL ERAU SOLDAȚII ISRAELIENI.
DAR AI NOȘTRI AU FOST CEI CARE LOVISERĂ DE FAPT.

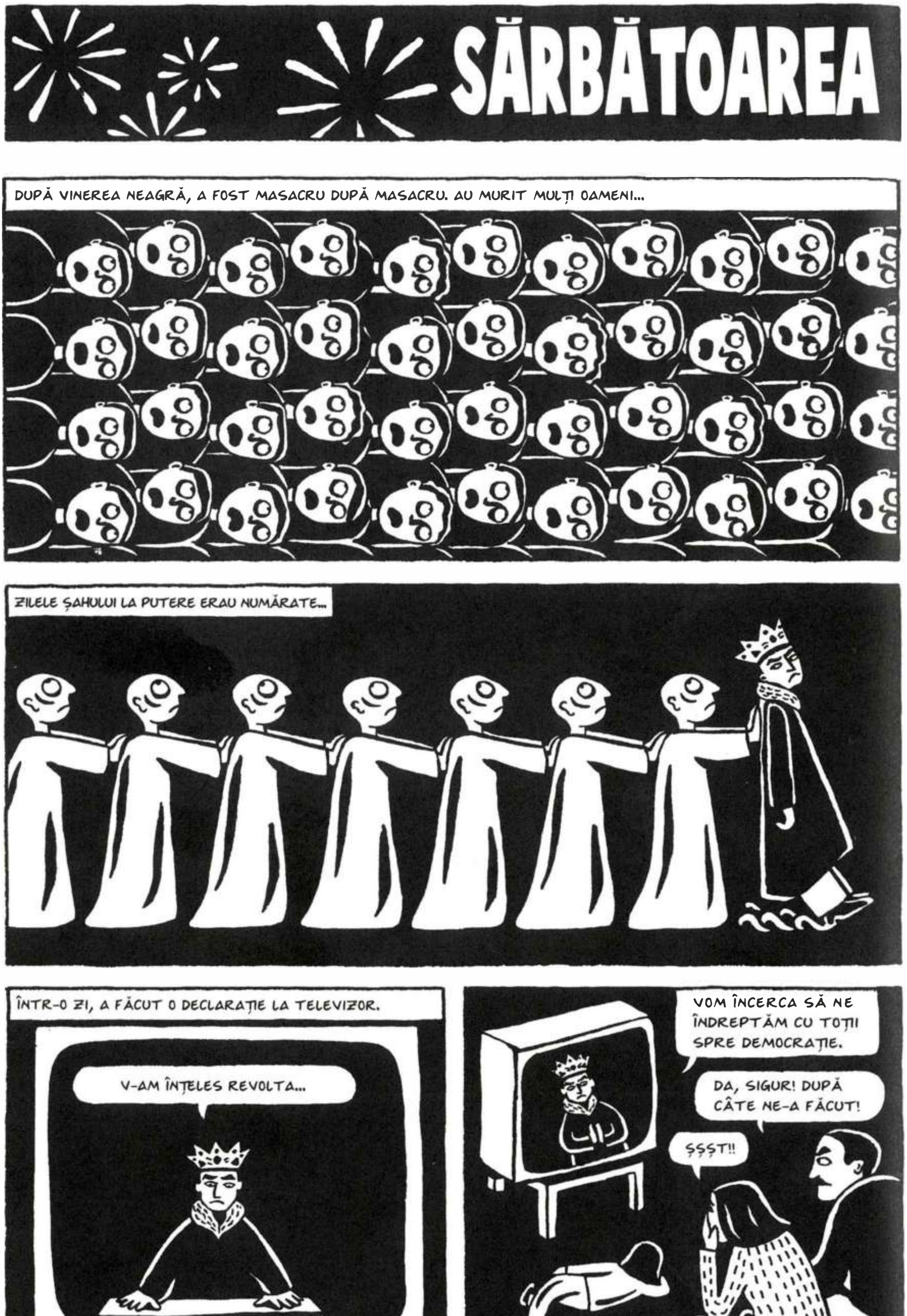
SĂRBĂTOAREA
DUPĂ VINEREA NEAGRĂ, A FOST MASACRU DUPĂ MASACRU. AU MURIT MULȚI OAMENI...
ZILELE ȘAHULUI LA PUTERE ERAU NUMĂRATE...
ÎNTR-O ZI, A FĂCUT O DECLARAȚIE LA TELEVIZOR.
V-AM ÎNȚELES REVOLTA...
VOM ÎNCERCA SĂ NE ÎNDREPTĂM CU TOȚII SPRE DEMOCRAȚIE.
DA, SIGUR! DUPĂ CÂTE NE-A FĂCUT!
ȘȘȘT!!

ȘI CHIAR A ÎNCERCAT: ÎN CÂTEVA LUNI A PROBAT VREO ZECE PRIM-MINIȘTRI.
UN FRANCMASON? DE FAPT, NU-I POTRIVIT!
TU... LE-ADUCI AMINTE DE TATA!
TU EȘTI PREA SLAB!
PREA SCUND!
CHIOR!
PFU!!!
ÎN VREME CE EL ÎNCERCA DEMOCRAȚIA, STATUILE LUI ERAU DATE JOS, UNA CÂTE UNA...
MAI TRAGE UN PIC LA STÂNGA!
...PORTRETELE LUI ERAU PUSE PE FOC.
POPORUL NU VOIA DECÂT UN LUCRU DE LA EL: SĂ PLECE! AȘA CĂ, PÂNĂ LA URMĂ...
AFARĂ!
AFARĂ!
AFARĂ!
N-O SĂ VĂ UITĂM NICIODATĂ!

ZIUA ÎN CARE A PLECAT A FOST CEA MAI MARE SĂRBĂTOARE DIN ISTORIA ŢĂRII.

PREȘEDINTELE STATELOR UNITE, JIMMY CARTER, A REFUZAT SĂ-I PRIMEASCĂ ÎN EXIL PE ȘAH ȘI PE FAMILIA SA...
S-AR ZICE CĂ PREȘEDINTELE CARTER ÎȘI CAM UITĂ AMICII. ĂSTUIA NU-I PASĂ DECÂT DE PETROL. ATÂT!
!
ANWAR EL-SADAT ÎI VA PRIMI ÎN ȚARA SA...
ĂSTA CINE MAI E?
E PREȘEDINTELE EGIPTULUI.
ȘI DE CE-L PRIMEȘTE PE ȘAH?
SUNT PRIETENI VECHI. ÎMPREUNĂ AU TRĂDAT ȚĂRILE DIN REGIUNE ȘI-AU FĂCUT PACT CU ISRAELUL.
?
ÎN ORICE CAZ, CÂTĂ VREME-I PETROL ÎN ORIENTUL MIJLOCIU, N-O S-AVEM PACE...
BUN, GATA, HAI SĂ VORBIM DESPRE ALTCEVA. SĂ PROFITĂM DE LIBERTATE!
ACUM, CĂ TOT A PLECAT DIAVOLUL!
POATE CĂ SADAT L-A PRIMIT PE ȘAH PENTRU CĂ PRIMA LUI SOȚIE ERA EGIPTEANCĂ...
NU-NU-NU! SENTIMENTELE ȘI POLITICA NU TREBUIE AMESTECATE.

*SERVICIU SECRET SUB REGIMUL ȘAHULUI.

ÎN NUMELE MILIONULUI DE MORȚI, O SĂ-I DĂM NOI O LECȚIE LUI RAMIN. MI-A VENIT O IDEE...
IDEEA MEA ERA SĂ NE PUNEM CUIE ÎNTRE DEGETE, CA UN FEL DE BOXURI, CA SĂ-L ATACĂM PE RAMIN.
RAMIN! RAMIN! IEȘI DIN ASCUNZĂTOARE! NU FI LAȘ!
DAR, DINTR-ODATĂ, A APĂRUT MAMA ÎN MIJLOCUL ACESTEI EUFORII...
CE FAC COPIII?
MARJI A GĂSIT NIȘTE CUIE!
ÎI SPARGEM CAPUL LUI RAMIN!
TAICĂ-SU A OMORÂT UN MILION DE OAMENI!
AHA, DECI VREI SĂ-L BAȚI ÎN CUIE PE RAMIN? TRECI ÎN MAȘINĂ, AM EU O SOLUȚIE MAI BUNĂ.
DA? CE?
UNDE-AI GĂSIT CUIELE?
PĂI, UNDE CREZI? ÎN LADA CU SCULE A LUI TATI!
CE-AI ZICE SĂ-ȚI BAT CUIE-N URECHI ȘI SĂ TE-AGĂȚ DE PERETE?
AOLEU! CRED CĂ DOARE RĂU DE TOT...

HAI, AI SCĂPAT DE DATA ASTA! SĂ NUTE PRIND CĂ MAI FACI AȘA CEVA!
DAR, MAMI, TATĂL LUI RAMIN A OMORÂT...
ȘTIU.
TAICĂ-SU A FĂCUT-O. EL N-ARE NICI O VINĂ.
ÎN PLUS, NU-I TREABA MEA ȘI NICI A TA SĂ FACEM DREPTATE. BA CHIAR AȘ ZICE CĂ TREBUIE SĂ ȘTII SĂ IERȚI.
TAICĂ-TU E-UN ASASIN, DAR TU SĂ ȘTII CĂ N-AI NICI O VINĂ! AȘA CĂ TE IERT!
BA NU-I ASASIN! A OMORÂT COMUNIȘTI, ȘI COMUNIȘTII SUNT DIAVOLUL!
MAMI, AM VORBIT CU RAMIN. CICĂ BINE-A FĂCUT TAICĂ-SU CĂ I-A OMORÂT PE COMUNIȘTI.
O, DOAMNE! REPETĂ ȘI EL CE I S-A ZIS. O SĂ-NȚELEAGĂ EL...
TREBUIE SĂ ȘTII SĂ IERȚI!
TREBUIE SĂ ȘTII SĂ IERȚI!
AM SIMȚIT CĂ SUNT UN OM BUN.

EROII

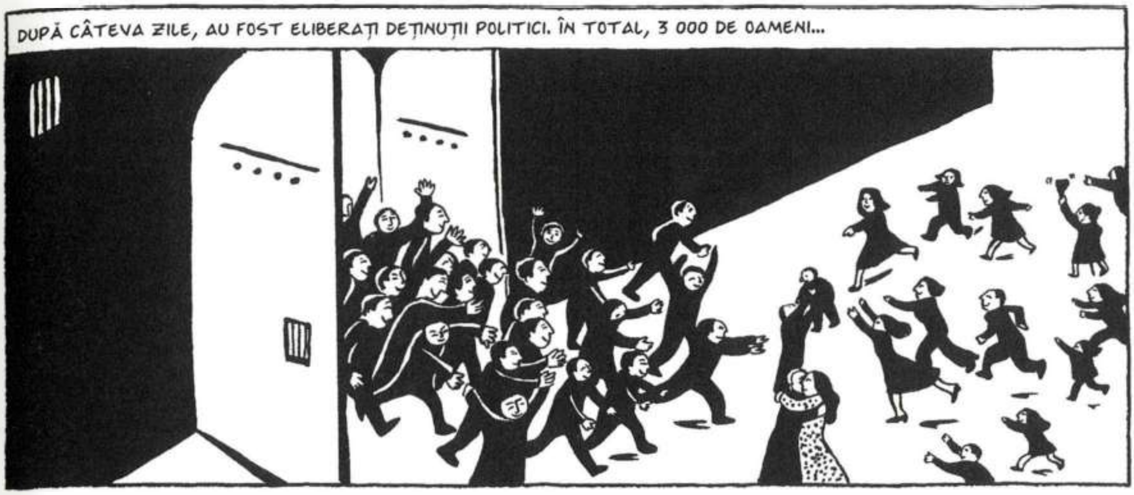
DUPĂ CÂTEVA ZILE, AU FOST ELIBERAȚI DEȚINUȚII POLITICI. ÎN TOTAL, 3 000 DE OAMENI...

PE DOI DINTRE EI ÎI CUNOȘTEAM.
SIAMAK JARI
NĂSCUT PE 20/02/45
LA LURISTAN
PROFESIE:
JURNALIST
ABATEREA COMISĂ:
A SCRIS ARTICOLE
SUBVERSIVE ÎN KEYHAN
DATA ÎNCARCERĂRII:
IULIE 1973
ELIBERAT ÎN MARTIE 1979
CONVINGERI POLITICE:
COMUNIST

MOHSEN CHAKIBA
NĂSCUT PE 22/11/47
LA RASHT
PROFESIE:
REVOLUȚIONAR
ABATEREA COMISĂ:
REVOLUȚIONAR
DATA ÎNCARCERĂRII:
APRILIE 1971
ELIBERAT ÎN MARTIE 1979
CONVINGERI POLITICE:
COMUNIST

AUZISEM DE SIAMAK CHIAR DINAINTE DE REVOLUȚIE. ERA SOȚUL CELEI MAI BUNE PRIETENE A MAMEI.
DAR DE CÂND NU MAI AI NICI O VESTE DE LA EL?
DE 10 LUNI??
TRECI PE LA MINE AZI CU LALY, SĂ MAI VORBIM!
LALY ERA FIICA LUI SIAMAK.
UNDE-I TATĂL TĂU?
ÎNTR-O CĂLĂTORIE!
ȘTII, CÂND SPUI DESPRE CINEVA CĂ E PLECAT DE MULT TIMP ÎNTR-O CĂLĂTORIE ÎNSEAMNĂ C-A MURIT!
ORICUM, AȘA S-A-NTÂMPLAT CU BUNICU' MEU!
AAAAA...
UNEORI E GREU S-ACCEPȚI ADEVĂRUL.
AAAAAAAA... MARJI SPUNE CĂ... CĂ TATI... TATI E... E MORT!
NU, NU, NICI VORBĂ!
TRECI ÎN CAMERA TA! SĂ NU TE MAI PRIND CĂ IEȘI AZI!
NIMENI N-ACCEPTĂ ADEVĂRUL.

DAR, DUPĂ REVOLUȚIE, AM ÎNȚELES CĂ OMUL SE MAI ÎNȘALĂ.
SCUMPA MEA, AZI E O ZI MARE. I-AM INVITAT LA NOI PE TATĂL LUI LALY ȘI PE MOHSEN. ABIA AU IEȘIT DIN ÎNCHISOARE.
TATĂL LUI LALY?
CUM ARATĂ TATĂL LUI LALY?
UITE-ACUM AI SĂ VEZI.
DING-DONG!
SIAMAK!
NICI NU ȘTII CE FERICIT SUNT CĂ EȘTI CU NOI... N-AM CUVINTE.......
NU MAI SPUNE NIMIC. ȘTIU!
AH, TAJI! LA FEL DE FRUMOASĂ!
ȘI TU, LA FEL DE ȘARMANT!
EA TREBUIE SĂ FIE MARJI. FIR-AR SĂ FIE! ULTIMA OARĂ CÂND AM VĂZUT-O, AVEA DOAR TREI ANI!
NU MAI POȚI DA TIMPUL ÎNAPOI. CÂND M-AU ARESTAT, LALY ABIA VORBEA, IAR ACUM E-O ADEVĂRATĂ DOMNIȘOARĂ.
MDA...
DA...
VREI SĂ NE JUCĂM?
NU!
DING-DONG!
CRED CĂ E MOHSEN.

MOHSEN! FIR-AR SĂ FIE! TE CREDEAM MORT!
?!
EU, MORT? GLUMEȘTI? LA PÂRNAIE-MI ZICEAU OMUL CU ȘAPTE VIEȚI.
VĂ CUNOAȘTEȚI?
LA-NCHISOARE TOATĂ LUMEA ȘTIE PE TOATĂ LUMEA.
MAI ȚII MINTE CÂND MI-AU SMULS UNGHIILE? DE-ATUNCI AU CRESCUT, DAR AIUREA... MĂ ROG, BINE CĂ LE AM ȘI PE-ASTEA...
CĂLĂII NOȘTRI ERAU ANTRENAȚI SPECIAL DE CIA.
SAVANȚI! ȘTIAU FIECARE PÂRTICICĂ DIN CORP. ȘTIAU SĂ LOVEASCĂ EXACT UNDE TREBUIA!
UITAȚI-VĂ! ÎN TALPĂ SUNT NERVI CARE DUC DIRECT LA CREIER.

ATÂTA M-AU BICIUIT CU CABLURI ELECTRICE, CĂ NUMAI A PICIOR NU SEAMĂNĂ!
CA SĂ NU MAI ZIC DE MUCURILE DE ȚIGARĂ STINSE PE SPATELE NOSTRU ȘI PE COAPSE...
PĂRINȚII MEI ERAU AȘA DE DAȚI PESTE CAP...
...C-AU UITAT SĂ MĂ PROTEJEZE, SĂ N-AUD...
N-AVEȚI VEȘTI DE LA AHMADI?
AHMADI... AHMADI A FOST UCIS. FIIND MEMBRU AL GHERILEI, A TRECUT PRIN FOCURILE IADULUI. AVEA LA EL CIANURĂ, ÎN CAZ CĂ-L ARESTAU, DAR A FOST LUAT PRIN SURPRINDERE. DIN PĂCATE, N-A APUCAT S-O FOLOSEASCĂ... AȘA CĂ A FOST SUPUS LA CELE MAI CRUNTE TORTURI...
ÎȚI PLACE, NU?
SPUNE TOT! UNDE-S CEILALȚI?
L-AU ARS CU FIERUL DE CĂLCAT...
NICIODATĂ NU M-AM GÂNDIT CĂ APARATUL ĂSTA PUTEA SERVI LA TORTURAT OAMENI.

PÂNĂ LA URMĂ, L-AU TĂIAT ÎN BUCĂȚI.
ERA ÎN GRUPĂ CU MINE LA POLITEHNICĂ.
CE BINE CĂ NU L-AU OMORÂT PE TATĂL TĂU LA ÎNCHISOARE!
DAR RECUNOAȘTE CĂ NU BĂTEAM CÂMPII CHIAR DE TOT CÂND ÎȚI ZICEAM CĂ NU-I PLECAT ÎN CĂLĂTORIE!
POATE, DAR TATA E UN EROU!
TREBUIE MASACRAȚI TOȚI CĂLĂII ĂȘTIA!!!
MDA, TATĂL MEU NU ERA EROU, MAMA VOIA SĂ OMOARE PE CINEVA... AȘA C-AM IEȘIT SĂ MĂ JOC PE STRADĂ.

POVEȘTILE ASTEA MI-AU DAT IDEI NOI DE JOACĂ.
CINE PIERDE E TORTURAT.
DAAAA!
ȘI CAM CE TORTURĂ, AȘA?
ȘI EU AM IMAGINAȚIE... MUSTAȚA DE FOC, CARE ÎNSEAMNĂ TRAS DE BUZA DE SUS,
SUCIT BRAȚUL...
UMPLUT GURA CU GUNOAIE.
SEARA, CÂND M-AM ÎNTORS ACASĂ, AVEAM UN SENTIMENT DIABOLIC DE PUTERE...
DAR N-A DURAT MULT, ERAM COPLEȘITĂ.
NU PLÂNGE, SCUMPA MEA, O SĂ PLĂTEASCĂ PENTRU CE-AU FĂCUT.
NU, NU DE-ASTA PLÂNG! CREDEAM CĂ TREBUIE SĂ IERȚI!!!
OAMENII RĂI SUNT PERICULOȘI, DAR E PERICULOS SĂ-I ȘI IERȚI. NU-ȚI FACE GRIJI, EXISTĂ DREPTATE PE LUMEA ASTA.
DREPTATEA... NU ȘTIAM CE-NSEAMNĂ. ACUM, CĂ SE TERMINASE CU REVOLUȚIA, ABANDONAM MATERIALISMUL DIALECTIC DIN BENZILE MELE DESENATE. SINGURUL LOC ÎN CARE MĂ SIMȚEAM ÎN SIGURANȚĂ ERA ÎN BRAȚELE PRIETENULUI MEU.

MOSCOVA
CAREVASĂZICĂ, TATA NU ERA EROU.
EȘTI BINE, MARJI?
MDA...
SĂ FI FĂCUT ȘI EL UN PIC DE-NCHISOARE...
LUI TATA I-AU TĂIAT MAI ÎNTÂI UN PICIOR, ȘI TOT N-A ZIS NIMIC!... ATUNCI I-AU MAI TĂIAT ȘI-O MÂNĂ...
DEMENȚIAL!
DIN FERICIRE, AM AFLAT DE EXISTENȚA UNCHIULUI ANUȘ...
SINGURUL PE CARE NU-L CUNOȘTEAM, ȘI PE BUNĂ DREPTATE! ERA LA-NCHISOARE. PENTRU PRIMA DATĂ ÎN TREIZECI DE ANI, BUNICA MEA ÎȘI REGĂSEA TOȚI CEI ȘASE COPII...
...IAR EU GĂSEAM UN EROU ÎN FAMILIE... L-AM ÎNDRĂGIT DIN PRIMA, FIREȘTE.
DE CE NU VII SĂ LOCUIEȘTI CU NOI?
CE DRĂGUȚĂ E! PĂI, ÎN SEARA ASTA DORM LA VOI ȘI-ȚI SPUN POVEȘTI.
EȘTI ÎNSURAT? AI COPII? CÂȚI ANI AI?
MAI TÂRZIU, MARJI!! MAI TÂRZIU!!

SĂ NU-L BAȚI LA CAP PREA TARE, E OBOSIT.
HAI, NOAPTE BUNĂ!
HAI, GATA, SUNTEȚI LIBERI.
AȘA, DECI SĂ-NCEP: AVEAM 18 ANI CÂND UNCHIUL FEREYDUN ȘI PRIETENII LUI AU PROCLAMAT INDEPENDENȚA PROVINCIEI IRANIENE AZERBAIDJAN.
CE TARE!!
...FEREYDUN S-A AUTONUMIT MINISTRU AL JUSTIȚIEI ÎN MICA REPUBLICĂ PROASPĂT PROCLAMATĂ.
DOMNILOR, JUSTIȚIA ESTE BAZA DEMOCRAȚIEI. OAMENII TREBUIE SĂ FIE EGALI ÎN FAȚA LEGII.
ÎL URMASEM ȘI EU, PENTRU CĂ GÂNDEAM LA FEL. BUNICUL TĂU ÎNSĂ RĂMĂSESE FIDEL ȘAHULUI.
FIUL MEU, TRĂDĂTOR! HAI, DU-TE LA CRETINU' ĂLA DE FRATE-MIU!
PÂNĂ LA URMĂ, O SĂ FIȚI ÎMPUȘCAȚI CU TOȚII! M-AI AUZIT? ÎMPUȘCAȚI!
AM AJUNS SECRETARUL LUI FEREYDUN. ERA O EPOCĂ PLINĂ DE VISURI ȘI DE ENTUZIASM.
AZERBAIDJANUL NU-I DECÂT ÎNCEPUTUL! O SĂ ELIBERĂM FIECARE PROVINCIE DIN IRAN, BUCĂȚICĂ CU BUCĂȚICĂ!!
SUNT CONVINS, UNCHIULE.
ÎNTR-O NOAPTE, AM AVUT UN COȘMAR TERIBIL: CU MORȚI, CU SÂNGE...
A DOUA ZI DIMINEAȚĂ, AM VRUT SĂ VORBESC CU FEREYDUN. ERAM BULVERSAT, CÂND, DEODATĂ...
LA NAIBA! SOLDAȚII ȘAHULUI!
DOAMNE! FEREYDUN!

AM VRUT SĂ FAC CEVA, SĂ INTERVIN, DAR... N-AM PUTUT SĂ FAC NIMIC... L-AU ARESTAT, IAR EU AM FUGIT.
CE MAI POVESTE!
AM MERS ZILE-N ȘIR PRIN ZĂPADĂ ȘI VISCOL. AM TRECUT MUNȚII ALBORZ CA SĂ MĂ ADĂPOSTESC LA PĂRINȚII MEI, LA ASTARA...
MI-ERA FOAME, MI-ERA FRIG, DAR NU MĂ LĂSAM...
CÂND AM AJUNS, ÎN SFÂRȘIT, ERAM MAI MULT MORT DECÂT VIU!
BUM!
BUM!
BUM!
DOAMNE! ANUȘ!!!
CE? CE SE-NTÂMPLĂ? CINE NE DERANJEAZĂ LA ORA ASTA?
HAI MAI REPEDE, E BĂIATUL NOSTRU, ANUȘ! A LEȘINAT!
CE CAUTĂ AICI? DE CE N-A RĂMAS LA UNCHIUL LUI CUMSECADE?

PÂNĂ NU SPUI TU CEVA... NU TE LAȘI! ACUM AJUTĂ-MĂ!
GATA, GATA, CALMEAZĂ-TE!
O, DOAMNE... BĂIATUL MEU, BĂIATUL MEU DRAG...
ACUMA-I CAM TÂRZIU SĂ-L MAI IEI ÎN BRAȚE!!
ÎNSĂ MĂ CĂUTA POLIȚIA ȘAHULUI. NU ERAM ÎN SIGURANȚĂ LA EI. AȘA CĂ M-AM HOTĂRÂT SĂ PLEC ÎN EXIL.
AM TRECUT RÂUL ARAS ÎNOT ȘI AM AJUNS ÎN URSS.
HA! TATĂL LUI LALY NICI MĂCAR N-A FOST LA RUȘI!
ȘI CE S-A ÎNTÂMPLAT CU UNCHIUL TĂU, FEREYDUN?
ȘI-A-NFRUNTAT SINGUR SOARTA...
...AM AFLAT CĂ ȘTIA DE ARMATA ȘAHULUI CARE VENEA SĂ-L ARESTEZE. AR FI PUTUT SĂ FUGĂ, CUM AU FĂCUT MAJORITATEA PRIETENILOR LUI. DAR EL S-A HOTĂRÂT SĂ RĂMÂNĂ.
TOTUL E PIERDUT. MĂ PREDAU, DOMNILOR.

PE-ATUNCI AVEA O IUBITĂ CARE MILITA ȘI EA ALĂTURI DE EL. O FATĂ DE FAMILIE BUNĂ.
FEREYDUN, AI O VIZITĂ!
O, IUBITULE!
DRAGA MEA, NU TREBUIA SĂ VII, ÎȚI FACE RĂU...
FĂ-MI UN COPIL!
?
AICI? ACUM-ACUM?
DA, L-AM MITUIT PE PAZNIC, NE LASĂ-N PACE.
MÂINE MĂ EXECUTĂ!!!
ȘTIU, DRAGUL MEU... VREAU O AMINTIRE DE LA TINE!
ȘTII CE-NSEAMNĂ SĂ AI UN COPIL ȘI SĂ FII NEMĂRITATĂ ÎN ȚARA ASTA. TOȚI O SĂ-ȚI ÎNTOARCĂ SPATELE. O SĂ-ȚI FACĂ VIAȚA UN IAD.
NU-MI PASĂ! FĂ-MI UN COPIL!
...AȘA C-A RĂMAS ÎNSĂRCINATĂ ÎN SEARA ACEEA ȘI A PLECAT ÎN ELVEȚIA LA PUȚIN TIMP DUPĂ. ȘTIU CĂ A NĂSCUT UN BĂIAT. SE PARE CĂ SEAMĂNĂ MULT CU TATĂL LUI.
MARJI, CE FACI?
ĂĂĂ... MAI AI POVEȘTI D-ASTEA?
? DA...
HAI SĂ-ȚI FAC O CIOCOLATĂ CALDĂ.

ȘI IA ZI, ÎN URSS CE-AI FĂCUT?
MAI ÎNTÂI AM FOST LA LENINGRAD, DUPĂ CARE LA MOSCOVA. ACOLO MI-AM FĂCUT STUDIILE. DOCTORAT ÎN MARXISM-LENINISM.
MATERIALISM DIALECTIC?
?
POFTIM? DA' DE UNDE ȘTII?
AM CITIT ÎN BENZILE MELE DESENATE.
?
APOI M-AM ÎNSURAT ȘI-AM AVUT DOI COPII, DOUĂ FETE. UITE...
DA' DOAMNA DE-AICI DE CE N-ARE CAP?
E SOȚIA MEA. FOSTA DE FAPT...
DA, BINE, DA' DE CE-ARE CAPUL ȘTERS?
ȘTII, RUȘII NU-S CA NOI...
CEEE? ADICĂ N-AU CAP?
MAI DEGRABĂ N-AU INIMĂ! NU ȘTIU SĂ IUBEASCĂ...
?

...ÎN FINE, DUPĂ CE NE-AM DESPĂRȚIT, MĂ SIMȚEAM TARE SINGUR. ȚARA MEA, PĂRINȚII, FRAȚII... DE TOȚI MI-ERA DOR. ÎI TOT VISAM.
M-AM HOTĂRÂT SĂ MĂ-NTORC. AM FĂCUT ROST DE ACTE FALSE ȘI M-AM DEGHIZAT.
N-AM FOST PREA CREDIBIL. M-AU MIROSIT REPEDE.
HEI, TU, BĂRBOSUL CU OCHELARI!
STAI!
ȘI M-AU ȚINUT LA-NCHISOARE NOUĂ ANI.
NOUĂ ANI!
MAI TARE DECÂT TATĂL LUI LALY!
ȘI TE-AU TORTURAT ÎNGROZITOR, CA PE SIAMAK, TATĂL LUI LALY. NU?
CINE ȚI-A ZIS ASTA? TAICĂ-TU?
NU, I-A ZIS MAMEI ȘI EU L-AM AUZIT.
CE-MI FĂCEA MIE SOȚIA ERA MULT MAI RĂU.
ÎȚI POVESTESC TOATE ASTEA PENTRU CĂ-I FOARTE IMPORTANT SĂ ȘTII. MEMORIA FAMILIEI NU TREBUIE SĂ SE PIARDĂ. CHIAR DACĂ NU-I UȘOR PENTRU TINE, CHIAR DACĂ NU-NȚELEGI TOT.
O, STAI LINIȘTIT, N-O SĂ UIT NICIODATĂ!!!

ACUM, HAI LA CULCARE!
CEE? S-A TERMINAT DEJA?
UITE, ÎȚI DAU ȚIE LEBĂDA ASTA PE CARE-AM FĂCUT-O-N ÎNCHISOARE. E DIN MIEZ DE PÂINE.
ÎN ÎNCHISOARE?
SOMN UȘOR, VISE PLĂCUTE!
FAMILIA MEA E PLINĂ DE EROI. PÂNĂ ȘI BUNICU' A FĂCUT ÎNCHISOARE. ȘI UNCHIUL ANUȘ: NOUĂ ANI! ȘI-A FOST ȘI-N URSS. FRATELE LU' BUNICU', FEREYDUN, A PROCLAMAT UN STAT DEMOCRATIC, ȘI DUP-AIA...
DEMENȚIAL!

OILE
CÂT TIMP A STAT ANUȘ LA NOI, TOTUL ERA PASIONANT. ASISTAM LA DISCUȚII POLITICE DE PRIMĂ MÂNĂ...
TOTUȘI, E INCREDIBIL. E O REVOLUȚIE DE STÂNGA, DAR REPUBLICA TREBUIE SĂ SE NUMEASCĂ „ISLAMICĂ”!
NU CONTEAZĂ. O SĂ FIE BINE. ÎNTR-O ȚARĂ UNDE JUMĂTATE SUNT ANALFABEȚI, NU POȚI SĂ-I ADUNI PE OAMENI ÎN JURUL LUI MARX. SINGURUL LUCRU CARE-I POATE UNI E NAȚIONALISMUL SAU MORALA RELIGIOASĂ...
DAR ĂSTORA CU RELIGIA LE LIPSEȘTE ȘTIINȚA GUVERNĂRII. O SĂ SE-NTOARCĂ LA MOSCHEILE LOR. PROLETARIATUL O SĂ FIE LA PUTERE! NEAPĂRAT! DE FAPT, CHIAR ASTA EXPLICĂ LENIN ÎN „STATUL ȘI REVOLUȚIA”.
UNEORI, LE MAI ÎMPĂRTĂȘEAM CÂTE-O PĂRERE DE-A MEA...
LA TELEVIZOR AU ZIS CĂ 99,99% DIN OAMENI AU VOTAT PENTRU REPUBLICA ISLAMICĂ!
AUZI, ANUȘ? TU-ȚI DAI SEAMA CÂT DE IGNORANT POATE FI POPORUL?! ALEGERILE-S FALSIFICATE, DAR EI TOT CRED REZULTATELE: 99,99%!! EU CEL PUȚIN NU ȘTIU PE NIMENI SĂ FI VOTAT PENTRU REPUBLICA ISLAMICĂ. DE UNDE-OR FI SCOS CIFRELE-ASTEA? DIN CUR, DE UNDE SĂ LE SCOATĂ!
DA' NU EU AM ZIIIS! AU SPUS LA TELEVIZOOOR!!!
HAI, MĂ EBI, E-O COPILĂ, REPETĂ ȘI EA CE-A AUZIT!

HEI, NE JUCĂM?
O SĂ PLECE-N STATE!
ÎN STATE? DE CE?
AI MEI SPUN CĂ NU POȚI TRĂI ÎNTR-UN REGIM ISLAMIC, ȘI DE-AIA TREBUIE SĂ PLECĂM.
DAR ĂȘTIA RELIGIOȘII-S TARE PROȘTI, O SĂ PLECE PÂNĂ LA URMĂ.
PĂI DA!
TAICĂ-MIU ZICE CĂ NIMENI NU-ȘI DĂ SEAMA DE ADEVĂRATUL PERICOL.
ȘI CÂND PLECAȚI?
CAM ÎNTR-O LUNĂ!
OF!
CRED CĂ-MI PLĂCEA DE BĂIATUL ĂSTA...
DA'I MARFĂ-N STATE! O SĂ-L VEZI, ÎN SFÂRȘIT, PE BRUCE LEE!
MDA... CINE ȘTIE? O FI BINE.
BRUCE LEE E MORT...
DE FAPT ÎMI PLĂCEA DE EL DE-ADEVĂRATELEA...
...SE DUCE NAIBII TOTUL!...

DUPĂ PRIETENUL MEU, AU PLECAT DIN ȚARĂ O MULȚIME DE RUDE DE-ALE NOASTRE.
ÎMBARCARE IMEDIATĂ PENTRU ZBORUL 6702 CU DESTINAȚIA LOS ANGELES LA POARTA 26. IMMEDIATE BOARDING FLIGHT 6702 TO LOS ANGELES GATE 26.
POATE-AR TREBUI SĂ PLECĂM ȘI NOI...
CA S-AJUNG ȘOFER DE TAXI ȘI TU SĂ TE FACI FEMEIE DE SERVICIU?
ȘI PRIETENUL MEU KAVEH A PLECAT ÎN STATE.
NU-ȚI FACE PROBLEME. TOȚI CEI CARE PLEACĂ O SĂ SE-NTOARCĂ. LE E FRICĂ DE SCHIMBARE, ATÂTA TOT.
SĂ SPERĂM!

ANUȘ, MI-E AȘA DE FRICĂ!
EI, N-AI DE CE, TAJI, AȘA-I CU TOATE REVOLUȚIILE. E DOAR O PERIOADĂ DE TRANZIȚIE...
ȚÂRR! ȚÂRR!
TATI, TE CAUTĂ CINEVA LA TELEFON!
POFTIM??
CE S-A ÎNTÂMPLAT?
CE E???
TATI!
A MURIT MAMA TA?
MOHSEN...
L-AU GĂSIT MORT,
ÎNECAT... ÎN CADĂ.
CUM?!
UNDE?
ASASINII! ASASINII!
MAMA AVEA DREPTATE CÂND ZICEA CĂ FUSESE ASASINAT... CÂND L-AU GĂSIT, AVEA DOAR CAPUL BĂGAT ÎN APĂ.
O SĂ FIE BINE!

DUPĂ MOHSEN, I-A VENIT RÂNDUL LUI SIAMAK.
AICI LOCUIEŞTE SIAMAK JARI?
DA!
AM VENIT SĂ EXECUTĂM DREPTATEA DIVINĂ!
ÎN LOCUL LUI, A FOST EXECUTATĂ SORĂ-SA.
AI IDEE UNDE SUNT SIAMAK ŞI FAMILIA LUI?
CA ŞI TINE, NU ŞTIU NIMIC, DAR SIGUR SE-ASCUND PE UNDEVA.
ŞI LALY?
AM AFLAT MAI TÂRZIU CĂ REUŞISERĂ SĂ TREACĂ GRANIŢA, ASCUNŞI ÎNTR-O TURMĂ DE OI.
O SĂ FIE BINE...

AȘA AU AJUNS TOȚI REVOLUȚIONARII DE IERI DUȘMANII REPUBLICII.
NU TREBUIA SĂ VINĂ ANUȘ SĂ MĂ IA?
...
CE, NU TREBUIA?
PĂI, SĂ VEZI...
AȘA...
S-A-NTORS LA MOSCOVA!
CE?
OF!!! NU! IARĂȘI POVESTEA CU CĂLĂTORIA....
A TREBUIT SĂ PLECE REPEDE. L-A SUNAT SOȚIA LUI. MI-A SPUS SĂ-ȚI ZIC LA REVEDERE.
NU VORBEȘTE CU SOȚIA LUI.
DRAGA MEA, CUM A FOST AZI LA ȘCOALĂ?
ȚI-E FOAME, NU?
UNDE-I ANUȘ?
ȘI CHIAR NU VREI SĂ MĂNÂNCI NIMIC?
NU MI-E FOAME.
DE CE N-A MAI STAT SĂ NE LUĂM LA REVEDERE?
ERA FOARTE, FOARTE GRĂBIT...

CRED CĂ TREBUIE SĂ VORBIM.
DĂ, DOAMNE, SĂ NU FI MURIT!
L-AU ARESTAT PE ANUȘ.
ȘTIU...
TATI...
DA, PUIUL MEU.
IA SPUNE, VREI SĂ FACI CEVA PENTRU EL?
DA!
ANUȘ N-ARE DREPTUL DECÂT LA O VIZITĂ. ȘI PE TINE VREA SĂ TE VADĂ.
CREZI C-ARĂT BINE?
SIGUR!
ÎNCĂ UN PIC, ȘI-AM AJUNS.

CE ROCHIȚĂ DRĂGUȚĂ!
CE FETIȚĂ FRUMOASĂ!
10 MINUTE.
ȘTII, MĂ SIMT ONORAT C-AI VENIT SĂ MĂ VEZI.
EȘTI FETIȚA PE CARE MI-AM DORIT-O DINTOTDEAUNA.
AI SĂ VEZI! ODATĂ ȘI-ODATĂ, PROLETARIATUL TOT O S-AJUNGĂ LA PUTERE!
UITE, ȚI-AM FĂCUT ALTĂ LEBĂDĂ DIN MIEZ DE PÂINE. E UNCHIUL CELEILALTE.
STELUȚA MEA...

A FOST ULTIMA DATĂ CÂND L-AM VĂZUT PE UNCHIUL MEU DRAG...
SPION RUS EXECUTAT
vezi pagina 3
O SĂ FIE BINE...
MARJI, CE S-A-NTÂMPLAT, COPILA MEA?
TU... TU SĂ TACI! MARȘ AFARĂ DIN VIAȚA MEA! SĂ NU TE MAI VĂD!
AFARĂ!

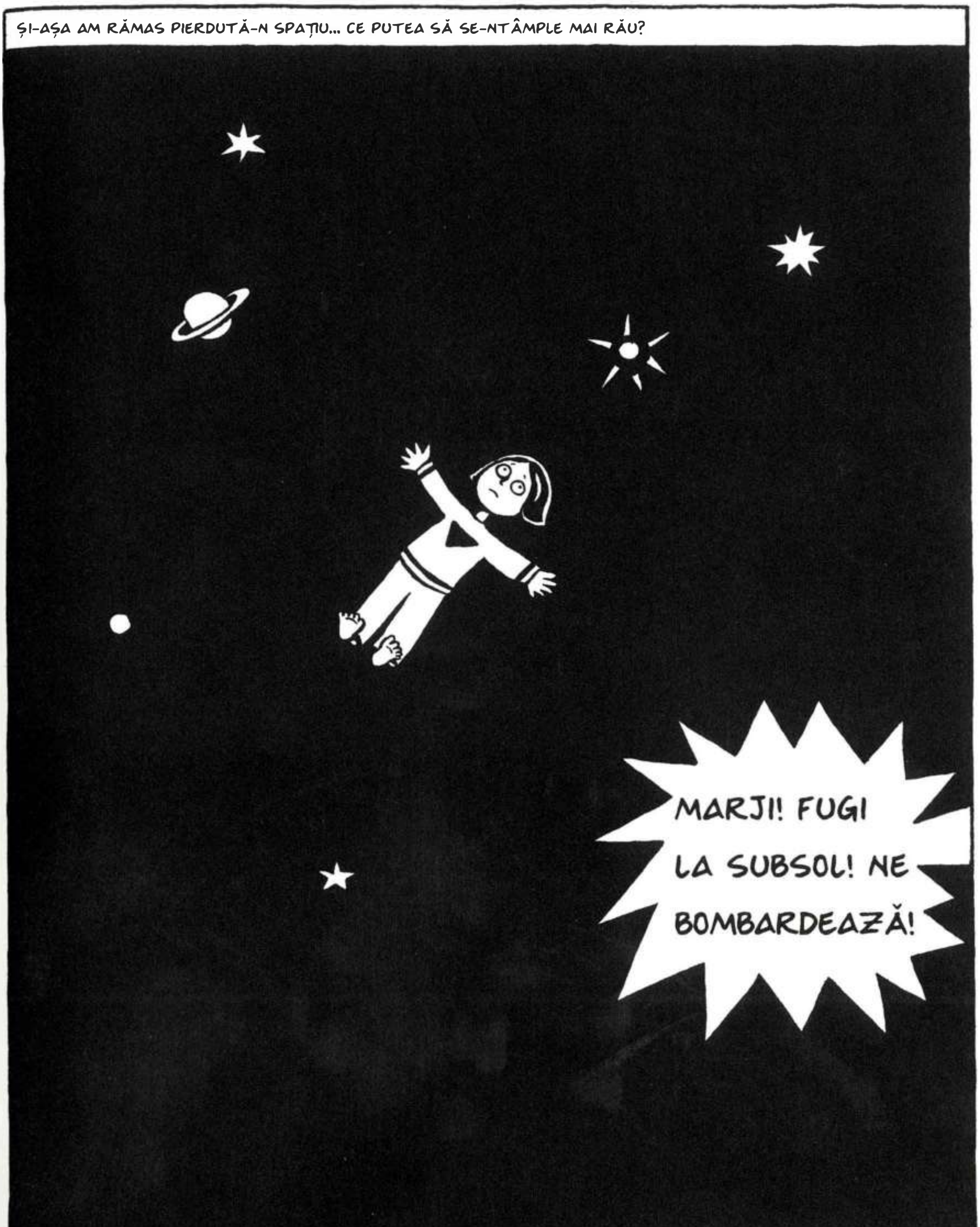
ȘI-AȘA AM RĂMAS PIERDUTĂ-N SPAȚIU... CE PUTEA SĂ SE-NTÂMPLE MAI RĂU?
MARJI! FUGI LA SUBSOL! NE BOMBARDEAZĂ!
ÎNCEPUSE RĂZBOIUL...

2

CĂLĂTORIA

LA NAIBA!
ĂȘTIA AU OCUPAT AMBASADA STATELOR UNITE!
CINE?
STUDENȚII ISLAMIȘTI. I-AU LUAT OSTATICI PE TOȚI AMERICANII.
AHA!
ȘTII CUM ÎI ZIC? „CUIBUL SPIONILOR”! HA! HA! ZICI CĂ SUNTEM ÎN JAMES BOND.
VĂD CĂ NU TE PREA INTERESEAZĂ.
DE-ASTA NU MAI POT EU!
ORICUM, AMERICANII ĂȘTIA-S NIȘTE TÂMPIȚI.
POATE, DOAR CĂ ACUM NU SE MAI POATE PLECA-N STATE.
ȘI DE CE, MĂ ROG?
PĂI, SIMPLU. N-AI AMBASADĂ, N-AI VIZE!
MDA, S-A TERMINAT CU VISUL MEU MĂREȚ: N-O SĂ AM NICIODATĂ DREPTUL SĂ PUN PICIORUL ÎN STATE.
DRAGĂ KAVEH, AZI AU ÎNCHIS AMBASADA SUA. N-AM SĂ POT VENI SĂ TE VĂD...
NU LA STATE VISAM EU... CI LA KAVEH, PRIETENUL MEU CARE EMIGRASE CU UN AN ÎNAINTE ȘI SE STABILISE ACOLO.

IAR CÂTEVA ZILE MAI TÂRZIU...
ÎN URMA DECIZIEI MINISTERULUI EDUCAȚIEI, UNIVERSITĂȚILE VOR FI ÎNCHISE ÎNCEPÂND DE LUNA VIITOARE.
O, NU!
SISTEMUL EDUCAȚIONAL, CA ȘI TEXTELE DIN MANUALELE ȘCOLARE ȘI UNIVERSITARE SUNT DECADENTE. TOTUL TREBUIE REGÂNDIT, PENTRU CA TINERII NOȘTRI SĂ NU SE ABATĂ DE LA CALEA ISLAMULUI.
DESIGUR, DESIGUR!
DE ACEEA VOM ÎNCHIDE TOATE UNIVERSITĂȚILE PE TERMEN LIMITAT. MAI BINE SĂ N-AVEM STUDENȚI DELOC DECÂT SĂ EDUCĂM NIȘTE VIITORI IMPERIALIȘTI.
AȘA CĂ UNIVERSITĂȚILE AU RĂMAS ÎNCHISE TIMP DE DOI ANI.
AI SĂ VEZI, ÎN CURÂND PE NOI O SĂ NE-OBLIGE SĂ PURTĂM VĂL, IAR PE TINE, SĂ MERGI PE CĂMILĂ. DOAMNE, CE POLITICĂ RETROGRADĂ!
PE CĂMILĂ?
NU MAI ERAU UNIVERSITĂȚI... ȘI EU CARE VOIAM SĂ MĂ FAC CHIMISTĂ, SĂ FIU CA MARIE CURIE!
VOIAM SĂ FIU O FEMEIE SAVANTĂ ȘI EMANCIPATĂ. VOIAM SĂ FAC CANCER ÎN NUMELE ȘTIINȚEI.
EU AM DESCOPERIT ULTIMUL ELEMENT RADIOACTIV.
ÎNCĂ UN VIS SPULBERAT...
FIR-AR SĂ FIE! LA VÂRSTA LA CARE MARIE CURIE SE DUCEA ÎN FRANȚA SĂ STUDIEZE, EU O SĂ AM PROBABIL ZECE COPII...

ÎNTR-O SEARĂ...
I S-A STRICAT MAȘINA MAMEI. TREBUIE SĂ NE DUCEM S-O LUĂM.
EBI!
MAMI!!!
DOI INDIVIZI... BĂRBOȘI... DOI NENOROCIȚI DE BĂRBOȘI... M-AU... M-AU...
LINIȘTEȘTE-TE, DRAGA MEA. CE ȚI-AU FĂCUT?
MAMI!
M-AU JIGNIT. ZICEAU CĂ FEMEILOR CA MINE TRE' SĂ LE-O TRAGI LA COLȚUL STRĂZII ȘI DUP-AIA SĂ LE-ARUNCI LA GUNOI!
...ȘI, DACĂ NU VREAU S-O PĂȚESC, SĂ-MI PUN VĂL...
DĂ-I ÎNCOLO DE CRETINI! HAI ACASĂ.
MAMA A ZĂCUT CÂTEVA ZILE DIN CAUZA ASTA.
MAMI, VREI CEVA?
...
PRIN URMARE, PENTRU A PROTEJA FEMEILE DE EVENTUALII VIOLATORI, S-A DECRETAT PURTAREA OBLIGATORIE A VĂLULUI.
PĂRUL FEMEILOR RĂSPÂNDEȘTE NIȘTE RAZE CARE-I EXCITĂ PE BĂRBAȚI. FEMEILE TREBUIE SĂ-ȘI ASCUNDĂ PĂRUL! DACĂ SĂ-ȚI DAI JOS VĂLUL ÎNSEAMNĂ CIVILIZAȚIE, ATUNCI ANIMALELE SUNT MAI CIVILIZATE DECÂT NOI.
FANTASTIC! DE PARCĂ TOȚI BĂRBAȚII AR FI NIȘTE OBSEDAȚI SEXUALI!
PĂI, NORMAL, ĂȘTIA CHIAR SUNT!

N-A DURAT MULT ȘI CODUL VESTIMENTAR A DEVENIT UN ATU IDEOLOGIC. ERAU DOUĂ FELURI DE FEMEI.
FEMEIA INTEGRISTĂ
FEMEIA MODERNĂ
OPOZIȚIA FAȚĂ DE SISTEM SE MANIFESTA SUB FORMA CÂTORVA ȘUVIȚE IEȘITE DE SUB VĂL.
EXISTAU ȘI DOUĂ FELURI DE BĂRBAȚI.
BĂRBATUL INTEGRIST
BARBĂ
CĂMAȘA PESTE PANTALONI
BĂRBATUL PROGRESIST
RAS, CU SAU FĂRĂ MUSTAȚĂ
CĂMAȘA ÎN PANTALONI
ÎN ISLAM NU E RECOMANDAT SĂ TE RAZI.
DE PRECIZAT CĂ, DACĂ FEMEILE ERAU OBLIGATE PRIN LEGE SĂ POARTE VĂL, FIIND AMENINȚATE CU ÎNCHISOAREA, ȘI CRAVATA (SIMBOL AL OCCIDENTULUI) ERA STRICT INTERZISĂ BĂRBAȚILOR; SAU DACĂ PĂRUL FEMEILOR ÎI EXCITA PE BĂRBAȚI, ȘI BRAȚELE GOALE ALE BĂRBAȚILOR LE EXCITAU PE FEMEI: CĂMĂȘILE CU MÂNECĂ SCURTĂ ERAU INTERZISE ȘI ELE.
EXISTĂ TOTUȘI O DREPTATE!
NU NUMAI GUVERNUL SE SCHIMBASE. ȘI OAMENII OBIȘNUIȚI SE SCHIMBAU.
UITE-O ȘI PE-ASTA! ANUL TRECUT ȘI-ARĂTA DITAMAI COPANELE-N FUSTE MINI. ACUM DOAMNA POARTĂ TCHADOR. I-A PICAT LA FIX.
IAR BĂRBOSU' DE BĂRBATU-SU, CARE SE-MBĂTA-N FIECARE SEARĂ, ACUM FACE GARGARĂ NUMAI DACĂ PRONUNȚĂ CUVÂNTUL „ALCOOL".
IAR BĂIATUL LOR ZICE CĂ SE ROAGĂ-N FIECARE ZI.
DACĂ VREODATĂ TE-NTREABĂ CE FACI TOATĂ ZIUA, SPUI CĂ TE ROGI. NE-AM ÎNȚELES?
DA...
LA ÎNCEPUT A FOST MAI GREU, DAR AM ÎNVĂȚAT REPEDE SĂ MINT.
EU ÎMI FAC RUGĂCIUNEA DE CINCI ORI PE ZI.
EU DE 10, 11, BA CHIAR ȘI DE 12 ORI.

CU TOATE ACESTEA, OAMENII AVEAU ÎNCĂ REVOLUȚIA ÎN SÂNGE. AU AVUT LOC ATUNCI CÂTEVA MANIFESTAȚII DE PROTEST.
MÂINE E MANIFESTAȚIE ÎMPOTRIVA INTEGRISMULUI.
VIN ȘI EU!
NU! E PERICULOS.
BA VINE ȘI EA!
CA FEMEIE, ACUM E MOMENTUL SĂ-NVEȚE CUM SĂ-ȘI APERE DREPTURILE!
DE LA REVOLUȚIA DIN 1979, EU CRESCUSEM (CU UN AN), IAR MAMA SE SCHIMBASE.
AȘA C-AM MERS ȘI EU CU EI. ÎMPĂRȚEAM MANIFESTE...
NU MAI VREM BATIC PE CAP!
...CÂND, DEODATĂ, LUCRURILE AU LUAT-O RAZNA.
BATICUL SAU BĂTAIA!
PENTRU PRIMA DATĂ-N VIAȚĂ, AM VĂZUT CU OCHII MEI CE-NSEAMNĂ VIOLENȚA.
TATĂ!
A FOST ULTIMA NOASTRĂ MANIFESTAȚIE.
SCAPĂ CINE POATE!

SITUAȚIA SE AGRAVA DE PE-O ZI PE ALTA. ÎN SEPTEMBRIE 1980, PĂRINȚII MEI M-AU LUAT PE NEAȘTEPTATE ÎNTR-O CĂLĂTORIE. DE PARCĂ AR FI SIMȚIT CĂ-N CURÂND NU VOM MAI PUTEA IEȘI DIN ȚARĂ. AȘA A ȘI FOST... DREPT CARE, AM PLECAT TREI SĂPTĂMÂNI ÎN SPANIA ȘI-N ITALIA...
...A FOST MINUNAT.

CHIAR ÎNAINTE SĂ NE-NTOARCEM, ÎN CAMERA DE HOTEL DIN MADRID.
IA UITAȚI-VĂ!
IRAN
LA TELEVIZOR ARĂTAU HARTA IRANULUI ȘI-O PATĂ NEAGRĂ CARE ACOPEREA ÎNCET-ÎNCET ȚARA.
AFGANISTAN
IRAK
IRAN
KUWAIT
GOLFO PERSICO
PAKISTAN
CE-I ASTA?
CE PĂCAT CĂ NU-NȚELEGEM SPANIOLA!
POATE VORBESC DE POLUARE. ȘTII, TEHERANUL E PE LOCUL 4 ÎN LUME LA CAPITOLUL POLUARE!
NU PAR SĂ VORBEASCĂ DE TEHERAN, CI DE TOATĂ ȚARA.
A DOUA ZI, BUNICA NE-A AȘTEPTAT LA AEROPORT.
BUNI, BUNI, ȚI-AM LUAT O ROCHIE NEAGRĂ!
PĂREA ÎNGRIJORATĂ.
MAMĂ, EȘTI BINE?
DA...

OF, SĂ-MI DAU JOS BATICUL ĂSTA. E PREA CALD.
CE MĂ BUCUR CĂ NE-AM ÎNTORS! NICĂIERI NU-I CA ACASĂ!
DA... NUMAI CĂ-N CURÂND, ADIO CASĂ!
DE CE SPUI ASTA?
VOI NU ȘTIȚI NIMIC?
CE SĂ ȘTIM?
E RĂZBOI!
CE???
...AU ANUNȚAT OFICIAL ACUM DOUĂ ZILE, DAR DE FAPT A-NCEPUT ACUM O LUNĂ... INTEGRIȘTII IRANIENI S-AU DUS ȘI I-AU ÎNTĂRÂTAT PE ALIAȚII LOR ȘIIȚI ÎMPOTRIVA LUI SADDAM. DE CÂND TOT ÎNCEARCĂ INDIVIDUL ĂSTA SĂ INVADEZE IRANUL... UN PRETEXT PERFECT SĂ NE ATACE. E A DOUA INVAZIE ARABĂ... MĂ ROG, UN MARE RAHAT.
A DOUA INVAZIE ÎN 1 400 DE ANI! IMEDIAT MI S-A SUIT SÂNGELE LA CAP! ERAM GATA SĂ-MI APĂR ȚARA DE ARABII ĂȘTIA CARE SE LUAU ÎNTRUNA DE NOI.
VOIAM SĂ MĂ LUPT!!!

AVIOANELE F-14
LA CÂTEVA ZILE DUPĂ CE NE-AM ÎNTORS DIN CĂLĂTORIE, CHIAR ÎNAINTE DE ÎNCEPEREA ȘCOLII, ERAM LA BIROU LA TATA.
BATE ASTA LA MAȘINĂ ÎN TREI EXEMPLARE.
SIGUR.
BUM!
AJUTOR!
ERA PENTRU PRIMA OARĂ CÂND VEDEAM AVIOANE DE VÂNĂTOARE...
SUPER! SUNT AI NOȘTRI, FAC MANEVRE.
NU CRED. PROBABIL CĂ SUNT IRAKIENI.
CE?! DE CE SPUI ASTA?
PENTRU CĂ NU SEAMĂNĂ CU AVIOANELE NOASTRE F-14!
MĂ ROG, CHESTII DE FINEȚE, DAR TATA ERA INGINER, AȘA CĂ EL ERA SPECIALISTUL.
IRANIENE SAU IRAKIENE, CE-OR FI FOST, AVIOANELE ZBURAU JOS DE TOT. CÂND AU AJUNS DEPARTE, ÎN ZARE, AU FĂCUT O MANEVRĂ ȘI, APROPIINDU-SE DE MUNȚI, AU URCAT PE VERTICALĂ.
SĂ DĂM DRUMUL LA RADIO!
UITE-L AICI, TATI!
MIG-URILE IRAKIENE AU BOMBARDAT TEHERANUL...
AH, TICĂLOȘII!
JIGODIILE!!!

REPEDE, ACASĂ! CRED CĂ MAICĂ-TA NU MAI POATE DE FRICĂ!!!
TATI! TU MAI ȚII MINTE CE-AI ÎNVĂȚAT ÎN ARMATĂ? O SĂ PLECI LA RĂZBOI? O SĂ TE BAȚI? TRE' SĂ-I ÎNVĂȚĂM MINTE PE IRAKIENII ĂȘTIA!
DA' CE TE-A APUCAT? SIGUR CĂ N-O SĂ MĂ BAT... NU-NȚELEG DE CE-AR TREBUI SĂ MĂ BAT!?
HM! CUM POȚI SĂ SPUI AȘA CEVA?! IRAKIENII SUNT DUȘMANII NOȘTRI DINTOTDEAUNA. VOR SĂ NE INVADEZE!
ȘI MAI ȘI CONDUC CA PORCII...
ARABII NU I-AU PUTUT SUFERI NICIODATĂ PE PERSANI, DOAR ȘTII! NE-AU ATACAT, ACUM 1 400 DE ANI. NE-AU IMPUS RELIGIA LOR.
OF, TERMINĂ CU POVEȘTILE ASTEA. DACĂ-I VORBA DE VREO INVAZIE ISLAMICĂ, ASTA FACE GUVERNUL NOSTRU.
TAJI!
MAMI!
TAJI!!?
DRAGA MEA!
?
MAMI!!
NE-AU BOMBARDAT IRAKIENII!
ZĂU? CÂND ASTA?
ACUM.
AHA! TREBUIE SĂ MĂ USUC!
RĂZBOIUL TE IA MEREU PRIN SURPRINDERE.

TRE' SĂ BOMBARDĂM BAGDADUL!
DĂ-ȚI JOS PICIOARELE DE PE MASĂ! NU-I FRUMOS!
SĂ BOMBARDĂM BAGDADUL... NE-AR TREBUI PILOȚI. DUPĂ LOVITURA DE STAT RATATĂ A GENERALILOR, TOȚI SUNT LA-ÎNCHISOARE SAU AU FOST EXECUTAȚI.
?
CE-O MAI FI ȘI ASTA? CE LOVITURĂ DE STAT? CE PILOȚI LA-NCHISOARE?
EU CUNOȘTEAM PILOȚI DE VÂNĂTOARE. DE PILDĂ, TATĂL COLEGEI MELE, PARDIS.
NU MI-A ZIS NICIODATĂ CĂ TATĂL EI ERA LA ÎNCHISOARE. CE-I DREPT... ANUL TRECUT A LIPSIT MAI BINE DE-O LUNĂ DE LA ȘCOALĂ.
TICĂLOSUL ĂSTA DE SADDAM A AȘTEPTAT UN MOMENT DE SLĂBICIUNE CA SĂ NE-ATACE!
TATĂL LUI PARDIS ENTEZAMI E PILOT DE RĂZBOI. EL O SĂ SE DUCĂ ȘI-O SĂ BOMBARDEZE BAGDADUL.
ENTEZAMI... ENTEZAMI... ERA PRINTRE CONSPIRATORI. MAI ÎNTÂI AR TREBUI SĂ IASĂ DIN ÎNCHISOARE!
MĂ DUC LA MINE-N CAMERĂ.

GROAZNIC! TATA-I UN DEFETIST.
NICI URMĂ DE PATRIOTISM ÎN EL...
DEODATĂ, AM AUZIT LA TELEVIZOR IMNUL NAȚIONAL AL IRANULUI. MARSEIEZA NOASTRĂ, CUM AR VENI...
O, IRAN, ȚARA NOASTRĂ DE AUR. PĂMÂNTUL TĂU E IZVORUL ARTEI...
FUSESE INTERZIS ȘI ÎNLOCUIT CU IMNUL ISLAMIC DE CĂTRE NOUL REGIM.
NU-L MAI AUZISEM DE PESTE UN AN...
DEPARTE DE TINE GÂNDURILE RELE ALE DUȘMANILOR TĂI...
NE-A DAT PESTE CAP...
BUNĂ SEARA ȘI BINE V-AM GĂSIT LA JURNALUL OREI 20. 140 DE AVIOANE F-14 IRANIENE AU BOMBARDAT BAGDADUL ÎN ACEASTĂ SEARĂ.
VEZI? VEZI CĂ ARMATA NOASTRĂ-I ÎNCĂ PUTERNICĂ?
NU POȚI SĂ AI ÎNCREDERE ÎN ȘTIRILE LOR. LA 8 SUNT ȘI ȘTIRILE BBC. UNDE-I RADIOUL?
TU CHIAR NU CREZI NIMIC! POFTIM, UITE-L AICI!

CRRR... CRRR...
CRRR... CRRR...
140 DE BOMBARDIERE IRANIENE AU ATACAT ASTĂZI BAGDADUL...
HA! HA!
TE-AM SPART, SADDAME!
I-AM CAFTIT!
ÎMI FĂCUSEM O IDEE GREȘITĂ DESPRE EL: TATA ÎȘI IUBEA ȚARA CA ȘI MINE.
PREȘEDINTELE BANISADR A CERUT ELIBERAREA PILOȚILOR DE RĂZBOI CARE ERAU ÎNCHIȘI ÎN URMA LOVITURII DE STAT RATATE. ACEȘTIA AU ACCEPTAT SĂ BOMBARDEZE IRAKUL ÎN SCHIMBUL DIFUZĂRII IMNULUI NAȚIONAL.
CA DE OBICEI, TATA AVEA DREPTATE...

CE-A URMAT LA ȘTIRI N-A MAI FOST AȘA MOTIV DE BUCURIE.
PIERDERILE IRANIENE AU FOST FOARTE MARI... SE PARE CĂ JUMĂTATE DIN AVIOANE NU S-AU ÎNTORS LA BAZELE LOR.
SPER CĂ TATĂL LUI PARDIS N-A MURIT!
DU-TE ȘI SUN-O!
N-AM NUMĂRUL EI DE TELEFON...
A TREBUIT SĂ AȘTEPT DOUĂ SĂPTĂMÂNI CA SĂ AFLU.
HEI, PARDIS!
AM ÎNȚELES IMEDIAT, DAR N-AM ÎNDRĂZNIT SĂ-NTREB CEVA.
LA ORĂ, ÎNVĂȚĂTOAREA NE-A CERUT SĂ FACEM O COMPUNERE DESPRE RĂZBOI.
E UN SUBIECT FOARTE DIFICIL. DAR NE PRIVEȘTE PE TOATE. GÂNDIȚI-VĂ BINE.
EU N-AVEAM NEVOIE SĂ MĂ GÂNDESC. AVEAM NIȘTE IDEI FOARTE SERIOASE PE TEMA ASTA.
AI CEVA CHESTII DE ZIS?
OHO, ȘI-NCĂ CUM!

AM SCRIS PATRU PAGINI ÎN CARE AM DEZVOLTAT PERSPECTIVA ISTORICĂ A EVENIMENTULUI: „ASEMĂNĂRILE DINTRE CUCERIREA ARABĂ ȘI RĂZBOIUL IRAN-IRAK".
ERAM FOARTE MÂNDRĂ DE MINE.
...ACEST RĂZBOI SEAMĂNĂ PERFECT CU CEL DE ACUM 1 400 DE ANI...
ÎN SCHIMB, ÎNVĂȚĂTOAREA NU PĂREA AȘA DE ÎNCÂNTATĂ.
MDA, BINIȘOR. PARDIS ENTEZAMI, LA TABLĂ.
...PARDIS FĂCUSE CEA MAI FRUMOASĂ COMPUNERE. ERA O SCRISOARE CĂTRE TATĂL EI, ÎN CARE-I PROMITEA CĂ VA AVEA GRIJĂ DE MAMA ȘI DE FRĂȚIORUL EI.
ODIHNEȘTE-TE-N PACE, TATI!
ÎN PAUZĂ AM ÎNCERCAT S-O CONSOLEZ...
TATĂL TĂU S-A PURTAT CA UN ADEVĂRAT EROU. TREBUIE SĂ FII MÂNDRĂ DE EL!
MAI BINE RĂMÂNEA-N ÎNCHISOARE, VIU, DECÂT AȘA, EROU, DAR MORT.
AȘA MI-A ZIS, CUVÂNT CU CUVÂNT.

BIJUTERIILE
RĂZBOIUL ÎNCEPUSE DE-ADEVĂRATELEA. N-A TRECUT MULT, ȘI NU GĂSEAI MAI NIMIC PRIN SUPERMARKETURI.
NU CRED CĂ MERITĂ SĂ MAI LUĂM CĂRUCIOR.
EU L-AM VĂZUT PRIMA!
DĂ-I DRUMUL!
OPRIȚI-VĂ!
?
?
DA' TU CE TE BAGI?
CE-ARE ASTA?
LAS-O BALTĂ, MAMI!
E DE-AJUNS SĂ FIE MAGA-ZINELE GOALE O SINGURĂ ZI, CĂ, GATA, VĂ ȘI SĂRIȚI LA BERE-GATĂ. OAMENI CIVILIZAȚI, CE SĂ ZIC! DAC-AR LUA FIECARE NUMAI CÂT ARE NEVOIE, AR AJUNGE PENTRU TOATĂ LUMEA!
IAR CÂND AM IEȘIT DIN SUPERMARKET...
CÂTE PUNGI DE OREZ AM LUAT?
PĂI, DOUĂ!
HMM... MERGEM ȘI LA CELĂLALT MAGAZIN SĂ MAI LUĂM. NU SE ȘTIE NICIODATĂ!
?

NU PREA ERA MARE LUCRU NICI LA BENZINĂRII.
AI NIȘTE BIDOANE?
BIDOANE? PENTRU CE?
DUPĂ TINE, AȘA?!? CA SĂ FAC APĂ DE TRANDAFIRI!!!
SĂ NU VORBEȘTI AȘA CU MAMA MEA!
ÎN FIECARE DIMINEAȚĂ, FAC 60 KM CA S-AVEȚI VOI O VIAȚĂ LINIȘTITĂ. CE M-AȘ FACE FĂRĂ MAȘINĂ? UITE DE-AIA AM NEVOIE DE BIDOANE, PENTRU BENZINĂ. ÎNȚELEGI? MAȘINA MERGE PE BENZINĂ!!!
OF, IARTĂ-MĂ, DRAGA MEA, AM ALERGAT TOATĂ ZIUA ȘI SUNT CU NERVII LA PĂMÂNT. UITE, FAC PLINUL ȘI DUP-AIA POATE NE DUCEM LA UN RESTAURANT, DA?
SPER CĂ EȘTI MÂNDRU DE TINE.
DUPĂ CE NE-AM ÎMPĂCAT, AM MERS AMÂNDOUĂ CU TATA LA BENZINĂRIE.
AM STAT PÂNĂ LA 2 DIMINEAȚA. ADIO RESTAURANT.
NU UMPLEM BIDOANELE DE BENZINĂ, CĂ N-AJUNGE LA TOATĂ LUMEA.
ASTA E... DAR ȘTIȚI CUMVA CE SE-NTÂMPLĂ? ÎN PRESĂ NU SE ZICE NIMIC.
SIGUR CĂ NU SE ZICE NIMIC. E JALE!!!... IRAKUL A BOMBARDAT RAFINĂRIA DE PETROL DE LA ABADAN!
O, DOAMNE, MALI!
AOLEU!!! AOLEU...
MALI ERA PRIETENA DIN COPILĂRIE A MAMEI. LOCUIA LA ABADAN CU SOȚUL ȘI CEI DOI BĂIEȚI.

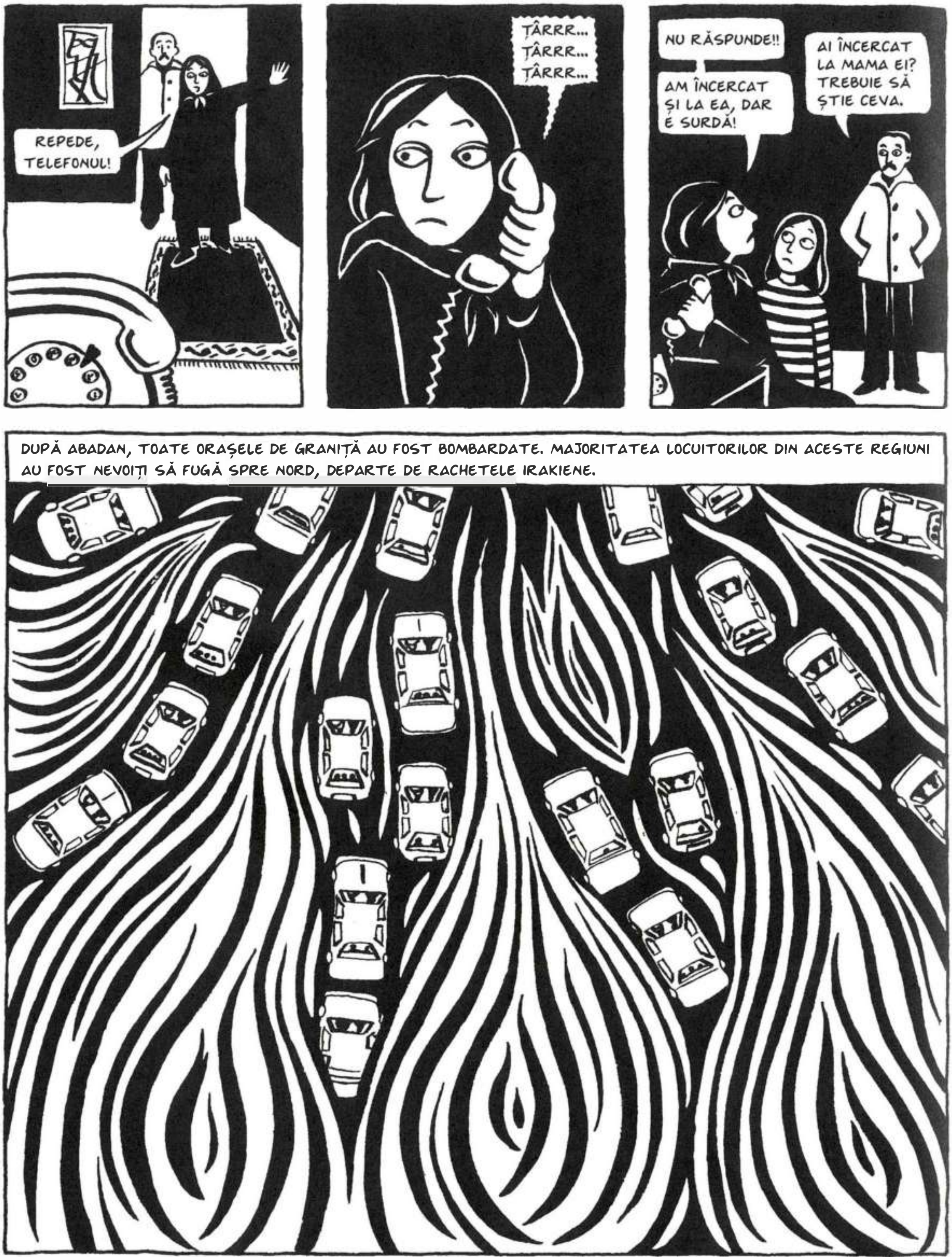
REPEDE, TELEFONUL!
ȚÂRRR... ȚÂRRR... ȚÂRRR...
NU RĂSPUNDE!!
AM ÎNCERCAT ȘI LA EA, DAR E SURDĂ!
AI ÎNCERCAT LA MAMA EI? TREBUIE SĂ ȘTIE CEVA.
DUPĂ ABADAN, TOATE ORAȘELE DE GRANIȚĂ AU FOST BOMBARDATE. MAJORITATEA LOCUITORILOR DIN ACESTE REGIUNI AU FOST NEVOIȚI SĂ FUGĂ SPRE NORD, DEPARTE DE RACHETELE IRAKIENE.

DING-DONG!
CINE-O FI LA ORA ASTA?
HABAR N-AM.
CLIC!
MALI!!??!!
S-A DUS TOTUL...
LINIȘTEȘTE-TE, O SĂ FIE BINE...
UITĂ-TE ȘI TU, ASTA-I TOT CE-AM REUȘIT SĂ SALVEZ.
AH...
HAIDEȚI, MĂI COPII, SĂ VĂ FAC O CIOCOLATĂ CALDĂ.
MIE NU-MI PLACE!
NICI MIE.
MAI ÎNTÂI AM FOST LA MAMA, AM SUNAT DE-O SUTĂ DE ORI, DAR NU MAI AUDE DELOC. ÎMI PARE RĂU CĂ VĂ DERANJĂM!
NU, NU, DRAGA MEA, AȚI FĂCUT BINE C-AȚI VENIT LA NOI.
CASA PE CARE-AM DAT UN MILION E FĂCUTĂ PRAF! UN MILION! ÎȚI DAI SEAMA?
...
TATA NU-L PREA PLĂCEA PE SOȚUL LUI MALI. I SE PĂREA CĂ SE GÂNDEȘTE DOAR LA BANI.
CE-I DREPT, AVEAU O CASĂ FOARTE FRUMOASĂ. NE PETRECUSERĂM VACANȚA ACOLO CU TREI ANI ÎN URMĂ.
NUMAI MARMURA M-A COSTAT 100 000!!!
AH...

AȘA, V-AM PREGĂTIT PATUL. SIMȚIȚI-VĂ CA ACASĂ. CEI MICI O SĂ DOARMĂ ÎN CAMERA LUI MARJI.
MULȚUMIM, TAJI!
DA, MULȚUMIM!
VOI DOI, VENIȚI CU MINE.
N-AI JUCĂRII?
NU. EU SUNT MARE, AM CĂRȚI. DACĂ VREȚI, VĂ CITESC O POVESTE.
NOI ACASĂ AVEM TOT RĂZBOIUL STELELOR!
EU AM UN DARK VADOR!
NOROCOSULE!
ÎȚI PLACE RĂZBOIUL STELELOR?
ÎMI PLACE PRINȚESA LEIA.
LEILA?!?
UUU, AIA-I NASOALĂ...
ACUM, LA CULCARE! NOAPTE BUNĂ, COPII!
...
...

PÂNĂ SĂ-ȘI VÂNDĂ BIJUTERIILE ȘI S-O IA DE LA ZERO, MALI ȘI FAMILIA EI AU STAT LA NOI O LUNĂ. MAMA LUI MALI ERA ACRĂ ȘI NESUFERITĂ (ȘI SURDĂ). LE ERA BINE LA NOI. ÎNTR-O ZI, NE-AM DUS ÎMPREUNĂ LA SUPERMARKET.
CE MĂ SEACĂ ĂȘTIA...
VREAU AIA!
EU VREAU CUTIA!
UITE, MAI E FASOLE ROȘIE. PUTEM SĂ FACEM CHILI ASTĂ-SEARĂ.
ȘI NIȘTE CRIZE DE AEROFAGIE DE NU-ȚI MAI ZIC!
?
CE-I AIA AEROFAGIE?
PÂRȚURI!
??!
!
HA HA HA! HA HA!
HA HA HA! HA HA HA HA!
CACA!
DE CÂND CU TOȚI REFUGIAȚII ĂȘTIA LA TEHERAN, NU MAI GĂSEȘTI NIMIC DE MÂNCARE.
AȘA-I, SĂ ȘTII!

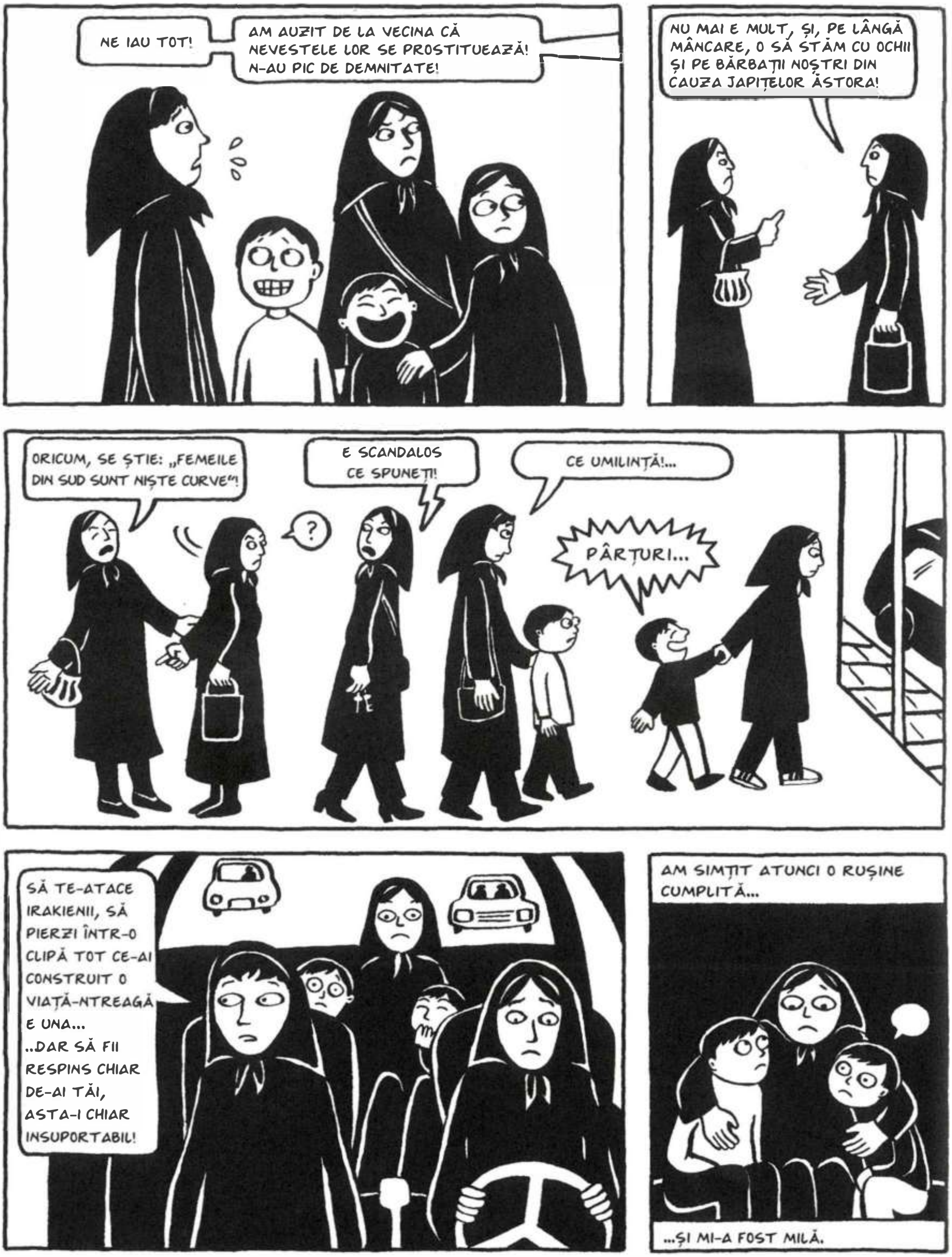
NE IAU TOT!
AM AUZIT DE LA VECINA CĂ NEVESTELE LOR SE PROSTITUEAZĂ! N-AU PIC DE DEMNITATE!
NU MAI E MULT, ȘI, PE LÂNGĂ MÂNCARE, O SĂ STĂM CU OCHII ȘI PE BĂRBAȚII NOȘTRI DIN CAUZA JAPIȚELOR ĂSTORA!
ORICUM, SE ȘTIE: „FEMEILE DIN SUD SUNT NIȘTE CURVE"!
?
E SCANDALOS CE SPUNEȚI!
CE UMILINȚĂ!...
PÂRȚURI...
SĂ TE-ATACE IRAKIENII, SĂ PIERZI ÎNTR-O CLIPĂ TOT CE-AI CONSTRUIT O VIAȚĂ-NTREAGĂ E UNA... ..DAR SĂ FII RESPINS CHIAR DE-AI TĂI, ASTA-I CHIAR INSUPORTABIL!
AM SIMȚIT ATUNCI O RUȘINE CUMPLITĂ...
...ȘI MI-A FOST MILĂ.

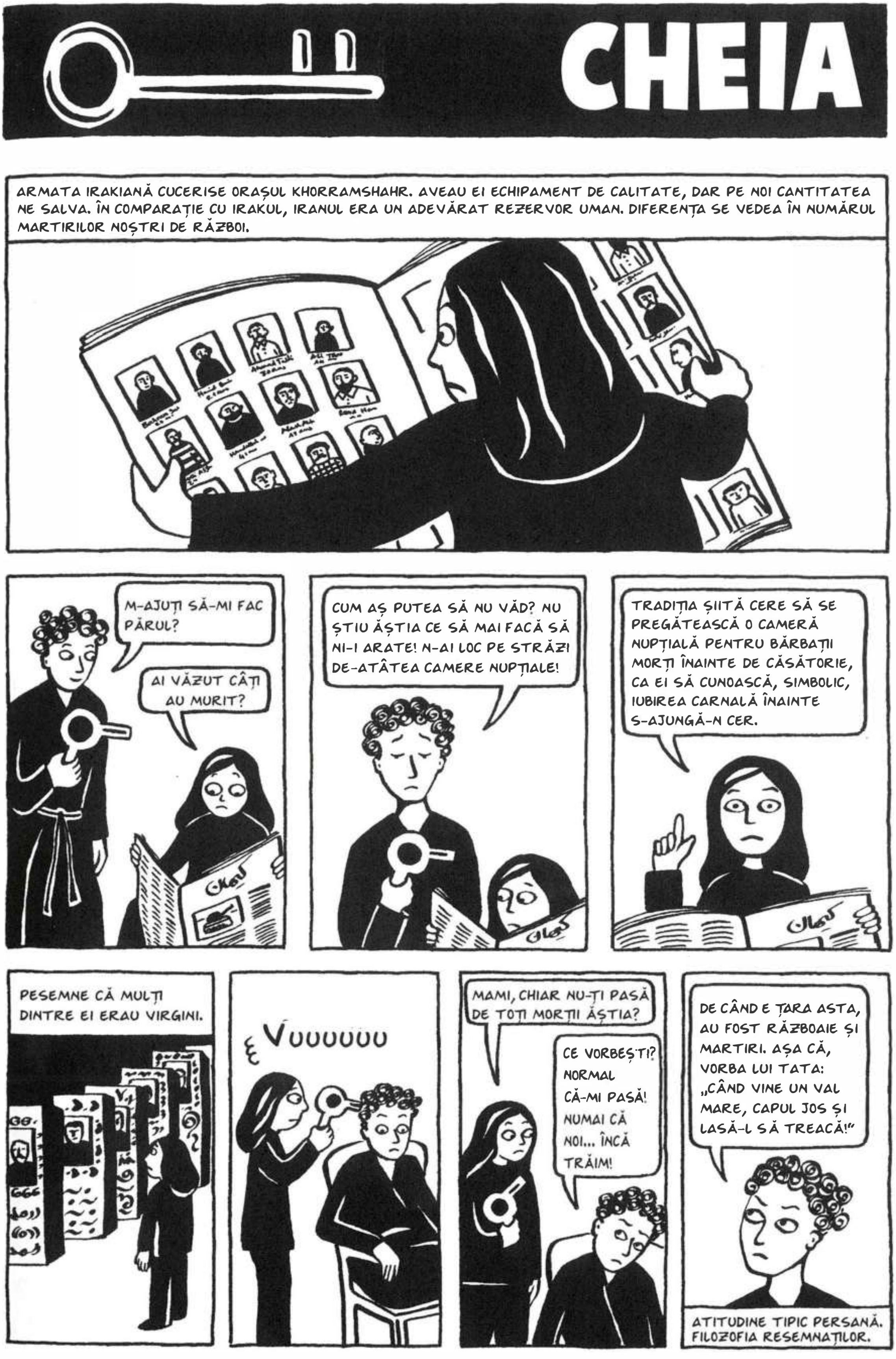
CHEIA
ARMATA IRAKIANĂ CUCERISE ORAȘUL KHORRAMSHAHR. AVEAU EI ECHIPAMENT DE CALITATE, DAR PE NOI CANTITATEA NE SALVA. ÎN COMPARAȚIE CU IRAKUL, IRANUL ERA UN ADEVĂRAT REZERVOR UMAN. DIFERENȚA SE VEDEA ÎN NUMĂRUL MARTIRILOR NOȘTRI DE RĂZBOI.
M-AJUȚI SĂ-MI FAC PĂRUL?
AI VĂZUT CÂȚI AU MURIT?
CUM AȘ PUTEA SĂ NU VĂD? NU ȘTIU ĂȘTIA CE SĂ MAI FACĂ SĂ NI-I ARATE! N-AI LOC PE STRĂZI DE-ATÂTEA CAMERE NUPȚIALE!
TRADIȚIA ȘIITĂ CERE SĂ SE PREGĂTEASCĂ O CAMERĂ NUPȚIALĂ PENTRU BĂRBAȚII MORȚI ÎNAINTE DE CĂSĂTORIE, CA EI SĂ CUNOASCĂ, SIMBOLIC, IUBIREA CARNALĂ ÎNAINTE S-AJUNGĂ-N CER.
PESEMNE CĂ MULȚI DINTRE EI ERAU VIRGINI.
VUUUUUU
MAMI, CHIAR NU-ȚI PASĂ DE TOȚI MORȚII ĂȘTIA?
CE VORBEȘTI? NORMAL CĂ-MI PASĂ! NUMAI CĂ NOI... ÎNCĂ TRĂIM!
DE CÂND E ȚARA ASTA, AU FOST RĂZBOAIE ȘI MARTIRI. AȘA CĂ, VORBA LUI TATA: „CÂND VINE UN VAL MARE, CAPUL JOS ȘI LASĂ-L SĂ TREACĂ!"
ATITUDINE TIPIC PERSANĂ. FILOZOFIA RESEMNAȚILOR.

ERAM DE ACORD CU MAMA. NICI EU N-AVEAM CHEF SĂ MĂ GÂNDESC LA ALTCEVA DECÂT LA VIAȚĂ. ÎNSĂ NU ERA UȘOR: LA ȘCOALĂ NE PUNEAU DE DOUĂ ORI PE ZI SĂ NE ALINIEM ȘI SĂ PLÂNGEM VICTIMELE RĂZBOIULUI. CONDUCEREA ȘCOLII PUNEA MUZICĂ TRISTĂ, IAR NOI NE BĂTEAM CU MÂINILE ÎN PIEPT.

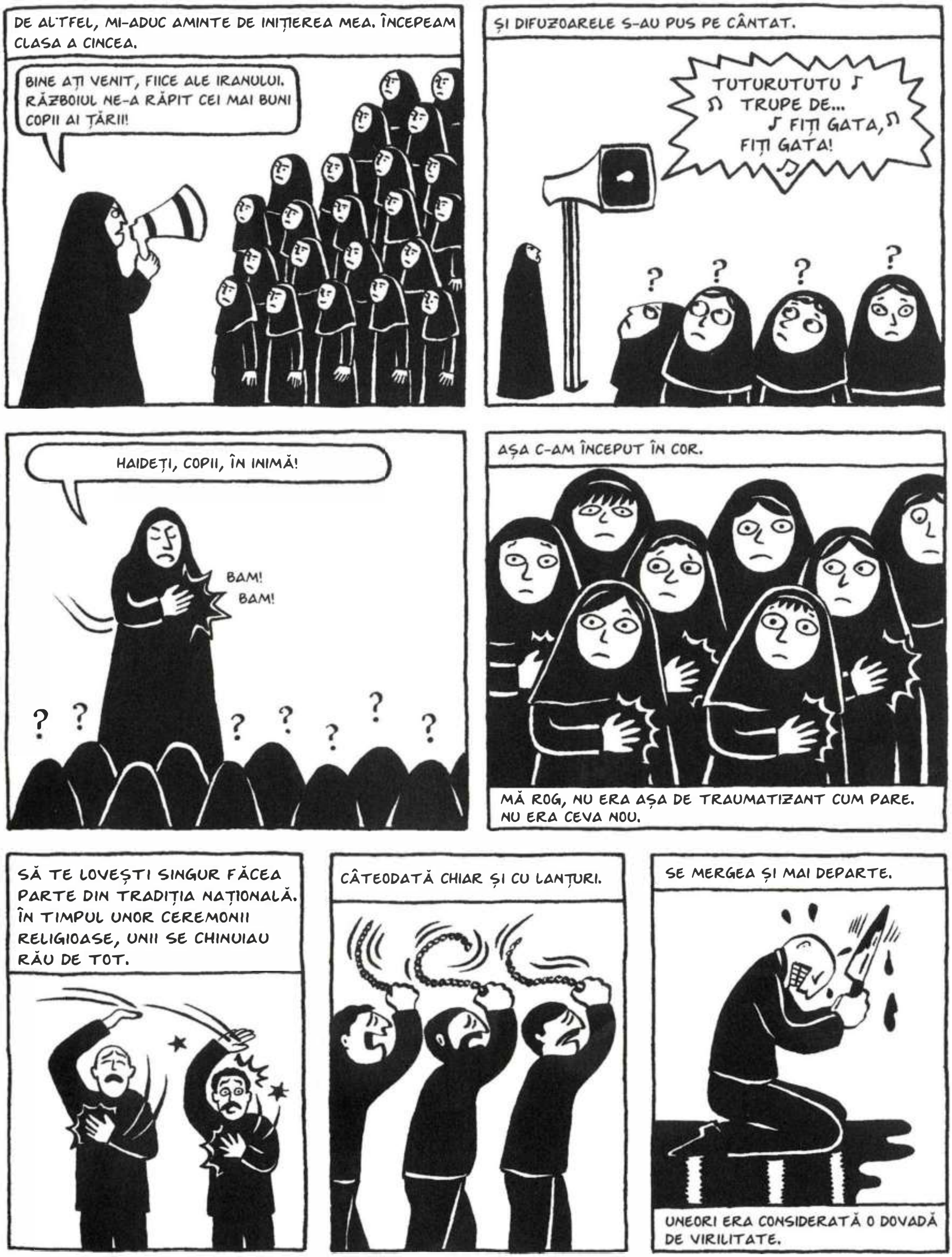
DE ALTFEL, MI-ADUC AMINTE DE INIȚIEREA MEA. ÎNCEPEAM CLASA A CINCEA.
BINE AȚI VENIT, FIICE ALE IRANULUI. RĂZBOIUL NE-A RĂPIT CEI MAI BUNI COPII AI ȚĂRII!
ȘI DIFUZOARELE S-AU PUS PE CÂNTAT.
TUTURUTUTU TRUPE DE... FIȚI GATA, FIȚI GATA!
?
?
?
?
HAIDEȚI, COPII, ÎN INIMĂ!
BAM! BAM!
? ? ? ? ? ? ?
AȘA C-AM ÎNCEPUT ÎN COR.
MĂ ROG, NU ERA AȘA DE TRAUMATIZANT CUM PARE. NU ERA CEVA NOU.
SĂ TE LOVEȘTI SINGUR FĂCEA PARTE DIN TRADIȚIA NAȚIONALĂ. ÎN TIMPUL UNOR CEREMONII RELIGIOASE, UNII SE CHINUIAU RĂU DE TOT.
CÂTEODATĂ CHIAR ȘI CU LANȚURI.
SE MERGEA ȘI MAI DEPARTE.
UNEORI ERA CONSIDERATĂ O DOVADĂ DE VIRILITATE.

ÎN SCURT TIMP, NIMENI N-A MAI LUAT ÎN SERIOS ȘEDINȚELE ASTEA DE SUPLICIU. EU AM FOST PRIMA: M-AȘEZAM ÎN FAȚĂ ȘI FĂCEAM CA UN CLOVN.
MARTIRII! MARTIRII!
TERMINAȚI-MĂ!
SATRAPI! CE FACI PE JOS?
SUFĂR, NU SE VEDE?
RÂDEAM DE ORICE: CÂND NE PUNEAU SĂ TRICOTĂM CAGULE PENTRU LUPTĂTORI...
ÎNCETAȚI! DACĂ NU, O CHEM PE DIRECTOARE!
...CÂND TREBUIA SĂ DECORĂM CLASA PENTRU ANIVERSAREA REVOLUȚIEI...
CE-I CU GHIRLANDELE-ASTEA?
HÂRTIE IGIENICĂ?
SUNTEȚI LA FEL CA DECORAȚIUNILE ASTEA ALE VOASTRE! NU SUNTEȚI BUNE DE NIMIC! M-AȚI AUZIT? DE NIMIC!!!...
CACA.
CINE-A ZIS ASTA? CINE? SĂ AIBĂ CURAJ ȘI SĂ SE RIDICE! ALTFEL, O SĂ FIȚI PEDEPSITE TOATE! EI? CINE-A FOST?!?!
ERAM FOARTE SOLIDARE.
VĂ DAU AFARĂ PE TOATE! PENTRU O SĂPTĂMÂNĂ!

CRED CĂ ERAM FOARTE REVOLTATE DIN CAUZĂ CĂ GENERAȚIA NOASTRĂ TRECUSE PRIN ȘCOALA LAICĂ. EVIDENT, PĂRINȚII NOȘTRI ERAU CHEMAȚI DE MULTE ORI LA ȘCOALĂ.
COPIII DVS. NU RESPECTĂ NIMIC! NICI UN FEL DE BUNĂ-CUVIINȚĂ! BAZA EDUCAȚIEI VINE DIN FAMILIE!
PÂN-AICI. CE VREȚI SĂ SPUNEȚI, CĂ NU ȘTIM SĂ NE CREȘTEM COPIII?
DOAMNĂ, SUNTEM ÎN RĂZBOI. MULȚI COPII NICI N-AU ȘCOALĂ. FETELE DVS. AU NOROC! AȘA CĂ SĂ FIE ASCULTĂTOARE!
ASCULTĂTOARE? CA SĂ SE LOVEASCĂ-N PIEPT DE DOUĂ ORI PE ZI?
CA SĂ FIE CONVERTITE DIN CAP PÂNĂ-N PICIOARE?
CA SĂ NU ȘTIE SĂ SE JOACE CUM FAC CEI DE VÂRSTA LOR?
OH!
ORICUM, ASTA ESTE! ORI RESPECTĂ LEGEA, ORI LE DĂM AFARĂ!!
ȘI SĂ-ȘI POARTE VĂLUL CUM TREBUIE...
APĂI, DACĂ PĂRU-I AȘA DE EXCITANT CUM ZICEȚI, N-AVEȚI DECÂT SĂ VĂ RADEȚI MUSTAȚA!
PE-ASTA A SCOS-O TATA.

DACĂ NOI, FETELE, ERAM OBLIGATE SĂ FACEM CAGULE PENTRU LUPTĂTORI, PE BĂIEȚI ÎI PREGĂTEAU SĂ DEVINĂ RĂZBOINICI.
BUNĂ ZIUA, DOAMNĂ NASRIN. DE CE-AVEȚI FAȚA ASTA?
DOAMNA NASRIN ERA MENAJERA NOASTRĂ.
SPUNEȚI... CE S-A-NTÂMPLAT?
SUNTEȚI BINE?
NU, COPILA MEA, NU SUNT...
VEDEȚI ASTA?
DA, VĂD. E O CHEIE AURIE DIN PLASTIC.
I-AU DAT-O BĂIATULUI MEU LA ȘCOALĂ. LE-AU SPUS CĂ, DACĂ MERG LA LUPTĂ ȘI AU NOROCUL SĂ MOARĂ, O SĂ INTRE-N PARADIS CU CHEIA ASTA.
O, DOAMNE!
HAIDEȚI, PLÂNGEȚI, DESCĂRCAȚI-VĂ!
MĂ DUC SĂ FAC UN CEAI.
AM SUFERIT ATÂT DE MULT... NUMAI EU ȘTIU CUM MI-AM CRESCUT CEI CINCI COPII. IAR ACUM DOMNII VOR SĂ MI-L IA PE BĂIATUL CEL MARE ÎN SCHIMBUL CHEII ĂSTEIA...
TOATĂ VIAȚA AM CREZUT ÎN RELIGIE. DAR DAC-AȘA STAU LUCRURILE... PĂI ATUNCI NU MAI VREAU SĂ CRED ÎN NIMIC...
ȘI BĂIATUL CE ZICE?

I-AU SPUS CĂ-N PARADIS E HRANĂ DIN BELȘUG, FEMEI, CASE DE AUR ȘI DE DIAMANT...
FEMEI?
DA! PĂI, ARE 14 ANI, E ȘI EL INTERESAT.
ADUCEȚI-L AICI. O SĂ STAU DE VORBĂ CU EL.
MĂ ROG, EU PLEC LA ȘCOALĂ.
PE DRUM, M-AM GÂNDIT LA VĂRUL MEU PEYMAN. ȘI EL AVEA 14 ANI.
CÂND M-AM ÎNTORS ACASĂ...
ASCULTĂ, BĂIETE, TOATE ASTEA-S POVEȘTI! CE INFERN, CE PARADIS?
SALUT!
NU TE MAI ÎMBUIBA! ASCULTĂ!
GÂNDEȘTE-TE LA TINE CÂND O SĂ TE FACI MARE. O SĂ TE DUCI LA UNIVERSITATE. O S-AJUNGI CINEVA.
O SĂ MĂ-NSOR CU EA!
TÂMPITULE!
STAȚI! NU-I NIMIC!
PAF!
MĂ DUC ÎN CAMERA MEA.
ALO, PEYMAN?... CUM?... SĂPTĂMÂNA VIITOARE-I CHEF?... STAI S-O-NTREB PE MAMA.
IA ZI, VOUĂ LA ȘCOALĂ V-AU DAT CHEILE PARADISULUI?
CHEILE CUI??

MAMI, MĂ INVITĂ PEYMAN LA O PETRECERE. MĂ LAȘI?
DING-DONG!
OOO! ȘAHAB!!
SALUTARE!
SALUTARE!
ȘAHAB ERA ALT VĂR. AVUSESE GHINION, ÎNCEPUSE RĂZBOIUL CÂND ÎȘI FĂCEA STAGIUL MILITAR. FUSESE TRIMIS IMEDIAT PE FRONT.
SUNT ÎN PERMISIE.
INTRĂ, INTRĂ, SĂ-ȚI FAC UN CEAI.
TAMAN CE-AM VORBIT CU MENAJERA NOASTRĂ. CICĂ ACUM RECRUTEAZĂ SOLDAȚI PRINTRE COPII!!?
E GROAZNIC. ÎN FIECARE ZI VĂD AUTOCARE PLINE CU PUȘTI ADUȘI PE POST DE ÎNTĂRIRI.
LA NAIBA! IA UITE...
VIN DIN FAMILII SĂRACE, SE VEDE... DUPĂ CE LE PROMIT MAREA CU SAREA PE LUMEA CEALALTĂ, ÎI PUN SĂ CÂNTE CA SĂ-I BAGE-N TRANSĂ...
...E-O NEBUNIE! FAC DIN EI NIȘTE FANATICI ȘI-I ARUNCĂ-N LUPTĂ. UN ADEVĂRAT MĂCEL...

CHEIA PARADISULUI ERA PENTRU AMĂRÂȚI. ASIGURÂNDU-LE O VIAȚĂ MAI BUNĂ, MII DE TINERI CU CHEIA DE GÂT AU SĂRIT ÎN AER PE CÂMPURILE MINATE.
FIUL DOAMNEI NASRIN A SCĂPAT, DAR MULȚI COPII DIN CARTIERUL LUI AȘA AU SFÂRȘIT.

ÎNTRE TIMP, EU AM FOST LA PRIMA PETRECERE DIN VIAȚA MEA. MAMA NU NUMAI CĂ M-A LĂSAT, BA CHIAR MI-A TRICOTAT UN PULOVER PLIN DE GĂURI ȘI MI-A FĂCUT UN COLIER CU LANȚURI ȘI CUIE. ERA PERIOADA PUNK.
ERAM DATĂ DRACU'.

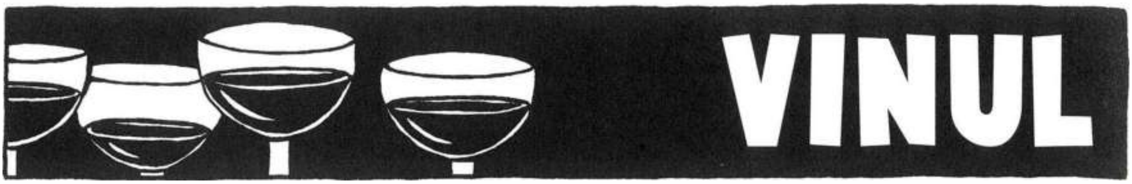
VINUL

DUPĂ ORAȘELE DE GRANIȚĂ, AU ÎNCEPUT SĂ BOMBARDEZE TEHERANUL. ÎMPREUNĂ CU VECINII DIN BLOC, AM ARANJAT SUBSOLUL. CUM SUNA SIRENA, FUGEAM ACOLO.

STINGE-ȚI ȚIGARA! CICĂ LUMINIȚA ASTA ROȘIE SE VEDE CEL MAI BINE DE-ACOLO DE SUS.
STAI, DRAGĂ, CĂ SUNTEM LA SUBSOL!

IAR CÂND SE TERMINA...
EI? CUM E?
NU RĂSPUNDE!
SUNTEM BINE!
SĂRACII! BINE CĂ VOI N-AȚI PĂȚIT NIMIC.
VREA SĂ VORBEASCĂ CU TINE!
DUPĂ CE SCAPI DE BOMBE ȘI DE FRICA INSTINCTIVĂ DE MOARTE, ÎȚI REVII ÎN SIMȚIRI. ÎNCEPI SĂ TE GÂNDEȘTI LA VICTIME ȘI TE CUPRINDE O ALTFEL DE ANGOASĂ.

PE LÂNGĂ SUBSOLURI, SE SCHIMBA ȘI INTERIORUL CASELOR. ȘI ASTA NU DOAR DIN CAUZA AVIOANELOR IRAKIENE.
CE FACI ACOLO, MAMI?
BENZILE ADEZIVE NE APĂRĂ DE CIOBURI, CÂND NE BOMBARDEAZĂ, IAR PERDELELE NEGRE, DE VECINI.
CARE VECINI?
CEI DE VIZAVI! ĂȘTIA ȚIN DIN RĂSPUTERI CU REGIMUL. CUM VĂD CE SE-NTÂMPLĂ LA NOI ÎN CASĂ, CUM NE DENUNȚĂ!
ÎL ȘTII PE TATĂL LUI TINUȘ?
TINUȘ? DA. CE-I CU EL?
IERI-SEARĂ AU VENIT LA EI LA UȘĂ DOUĂ PATRULE DE GARDIENI AI REVOLUȚIEI.
AM FOST ÎNȘTIINȚAȚI CĂ DAȚI O PETRECERE, NU ȘTIȚI CĂ E STRICT INTERZIS?
ĂĂĂ...
...AU GĂSIT DISCURI, CASETE VIDEO, CĂRȚI DE JOC, UN JOC DE ȘAH, ÎN FINE, TOT CE-I INTERZIS.
HAI, MIȘCĂ, URCĂ MAI REPEDE!
DOMNULE, IERTARE!
GURA, JAPIȚĂ!
...A PRIMIT ȘAPTEZECI ȘI CINCI DE LOVITURI DE BICI.
SOȚIA LUI ATÂTA A PLÂNS, CĂ PÂNĂ LA URMĂ I-AU DAT DRUMUL, DAR PE BANI GREI. ÎN SCHIMB, EL NU MAI POATE MERGE. ...AȘA CĂ-NȚELEGI DE CE PUN PERDELELE-ASTEA. CU PETRECERILE NOASTRE DE JOIA ȘI PARTIDELE DE CĂRȚI DE LUNEA, TREBUIE SĂ FIM PRUDENȚI.

CE-I DREPT, ÎN POFIDA TUTUROR AMENINȚĂRILOR, PETRECERILE CONTINUAU. „CA SĂ SUPORTĂM PSIHIC", SPUNEAU UNII. „DACĂ N-AR FI PETRECERI, MAI BINE NE-AR ÎNGROPA PE TOȚI", ADĂUGAU ALȚII. CÂND S-A NĂSCUT VERIȘORUL MEU, AM FOST INVITAȚI LA UNCHII MEI. ERA TOATĂ GAȘCA. PÂNĂ ȘI BUNI DANSA.
FIR-AR SĂ FIE! S-A LUAT CURENTUL!!
AVEȚI GRIJĂ PE UNDE MERGEȚI!!!
OOOF, NU MAI AVEM MUZICĂ!
NICI O GRIJĂ! MĂ DUC S-ADUC „ZARBUL".
„ZARBUL" E O TOBĂ. TATA ȘTIE SĂ CÂNTE FOARTE BINE. E PROFESIONIST.
ERAU DE TOATE. ADICĂ TOT CE ERA INTERZIS. CHIAR ȘI BĂUTURĂ LA DISCREȚIE.
FURNIZORUL DE VIN ERA UNCHIUL MEU. ÎȘI AMENAJASE UN ADEVĂRAT LABORATOR DE VINIFICAȚIE ÎN SUBSOLUL CASEI.
DOAMNA NASRIN, CARE ERA ȘI MENAJERA LUI, STORCEA DE ZOR STRUGURII.
DOAMNE, IARTĂ-MĂ! DOAMNE, IARTĂ-MĂ!

DEODATĂ, AU ÎNCEPUT SĂ URLE SIRENELE...
...LA FEL ȘI MĂTUȘA MEA.
STAI UȘUREL, CALMEAZĂ-TE!
AAAA...!
M-AM TREZIT CU MICUȚUL SĂRBĂTORIT ÎN BRAȚE.
NICI NU SE NĂSCUSE BINE, CĂ MAICĂ-SA ÎL ȘI ABANDONASE.
DIN ZIUA AIA, AM MARI DUBII LEGATE DE AȘA-NUMITUL „INSTINCT MATERN”.

DUPĂ ALARMĂ, AM PLECAT ACASĂ.
E COMPLET NEBUNĂ! AI VĂZUT CUM L-A LĂSAT PE-ĂLA MICU'? INCREDIBIL!
SĂRACU' FRATE-MIU!
STOP!
STOP!
HAI, COBOARĂ!
BULETINUL, ACTELE MAȘINII, PERMISUL DE CONDUCERE.
OK. OK.
IA FĂ „AAAAAAA"!
AAA...
AI MAI ȘI BĂUT!!!?!!
NUUU, DELOC!
ÎȚI BAȚI JOC DE MINE?!?!... SE VEDE DUPĂ CRAVATĂ! GUNOI OCCIDENTAL CE EȘTI!
AJUNGE, TINERE. DE 20 DE ANI MUNCESC PENTRU ȚARA ASTA. CUM ÎNDRĂZNEȘTI SĂ-MI VORBEȘTI AȘA?
IERTAȚI-L !
TACI!

IERTAȚI-L. ASCULTAȚI... AȘ PUTEA SĂ VĂ FIU MAMĂ. CÂȚI ANI AVEȚI? 16 ANI?... FIICA MEA ARE 12... IERTAȚI-L...
AI NOROC CU NEVASTĂ-TA. ALTFEL, DRACU' TE LUA!
MULȚUMESC MULT DE TOT!
ZICI CĂ N-AI BĂUT. HAI, URCĂ, SĂ VEDEM DACĂ N-AI CUMVA STICLE PE-ACASĂ.
BUNI! MARJI! CÂND AJUNGEM, URCAȚI VOI PRIMELE. ÎNCERC SĂ-L MAI ȚIN JOS. GOLIȚI TOATE STICLELE DE BĂUTURĂ.
DAR CUM?
NU-ȚI FACE GRIJI, FATA MEA. SUNT OBIȘNUITĂ CU BIETUL TAICĂ-TU! MEREU TREBUIA S-ASCUNDEM MANIFESTELE.
AȘA CĂ S-AU ȚINUT DUPĂ NOI PÂNĂ ACASĂ.
?
TOTUȘI, NU CRED CĂ-I NEVOIE SĂ URCAȚI. VECINUL NOSTRU DE PALIER E BĂTRÂN ȘI CARDIAC. DACĂ FACEM ZGOMOT, POATE SĂ MOARĂ...
HAI, FUGUȚA!
HEI, VOI DOUĂ! UNDE VĂ DUCEȚI?

EU SUNT DIABETICĂ, FIULE, ȘI, DACĂ NU BEAU UN PIC DE SIROP, LEȘIN IMEDIAT.
DIABETICĂ? CA MAMA!
ATUNCI, ÎNȚELEGEȚI, NU? E URGENT!
MERGEȚI.
ERA UN MIRACOL.
HAI, GRĂBEȘTE-TE. NU ȘTIU CÂT POATE SĂ-L MAI ȚINĂ TAICĂ-TU!
REPEDE! REPEDE!
UN PIC DE SPRAY, ȘI GATA.
CLIC!
AU VENIT!
PĂI, UNDE-I ĂLA?
CE SĂ SPUN! CREDINȚA LOR NUMAI CU IDEOLOGIA N-ARE TREABĂ! NIȘTE BANI, ȘI GATA, A-NCHIS OCHII!
AȚI ARUNCAT TOT!
DA!
TOT?
TOT!
DOAMNE!... ÎMI TREBUIE UN ÎNTĂRITOR...

ȚIGARA

DE DOI ANI ERAM ÎN RĂZBOI. TOATĂ LUMEA SE OBIȘNUISE. CRESCUSEM ȘI AVEAM CHIAR ȘI PRIETENE MAI MARI DECÂT MINE.
IERI, LA ȘTIRI, SPUNEAU C-AM DISTRUS TREIȘPE AVIOANE IRAKIENE. DUP-AIA LA BBC AM AUZIT CĂ, DE FAPT, IRAKIENII AU DAT JOS DOUĂ AVIOANE DE-ALE NOASTRE.
DAR E CLAR... ÎN FIECARE ZI NE ANUNȚĂ C-AM DISTRUS ZECE AVIOANE ȘI CINCI TANCURI IRAKIENE. DE CÂND A-NCEPUT RĂZBOIUL, ÎN TOTAL ȘASE MII DE AVIOANE ȘI TREI MII DE TANCURI. NICI AMERICANII N-AU ATÂTA ARMAMENT.
?
ASTA I-O ZIC LU' TATA!
DRINGGG...
EI, S-A SUNAT. VOI NU MAI AVEȚI ORE?
NU, AVEM SPORT, DAR NU NE DUCEM. MERGEM SĂ MÂNCĂM NIȘTE HAMBURGERI.
HAMBURGERI?
AU ȘI CÂRNAȚI.
DA, LA „KANSAS", PE STRADA JORDAN.
NU TE UITA AȘA LA MINE, SĂRIM GARDUL.
GARDUL?
HA HA HA HA! HA HA HA!
!!
DACĂ VOIAM SĂ FIU PRIETENĂ CU FETELE DE 14 ANI, TREBUIA SĂ FAC FAȚĂ.
LAȘĂ NU ERAM, AȘA CĂ M-AM DUS CU ELE.
DE LA PARTICIPAREA MEA NEAUTORIZATĂ LA MITINGUL DIN '79, ERA A DOUA OARĂ CÂND ÎNCĂLCAM LEGEA.

STRADA JORDAN ERA LOCUL DE ÎNTÂLNIRE AL ADOLESCENȚILOR DIN NORDUL TEHERANULUI (CARTIERELE ÎNSTĂRITE). KANSASUL ERA UN ADEVĂRAT TEMPLU.
UNELE LOCURI PUBLICE SUPRAVIEȚUISERĂ REPRESIUNII GUVERNAMENTALE, FIE CA SĂ NI SE LASE TOTUȘI O FĂRÂMĂ DE LIBERTATE, FIE DIN IGNORANȚĂ. PERSONAL, ÎNCLIN CĂTRE A DOUA TEORIE: PROBABIL HABAR N-AVEAU CE-NSEAMNĂ „KANSAS”.
AI VĂZUT CE PĂR AVEA ĂLA? ZICI CĂ-I ROD STEWART!
MDA, DACĂ-L PRIND ĂȘTIA, ÎL RAD DE TOT.
...ÎNSĂ TINERII ERAU LA MODĂ, CU TOT RISCUL DE-A FI ARESTAȚI.
PE PRIETENELE MELE NU HAMBURGERII LE INTERESAU...
Coca Cola
DIN CÂTEVA SEMNE, LE-AM DAT DE-NȚELES BĂIEȚILOR CĂ PUTEAU SĂ NE URMEZE.
MĂ ROG, SĂ LE URMEZE PE ELE. EU ERAM PREA MICĂ, NU PREZENTAM INTERES.
WOOINN
S-AU AUZIT SIRENELE.
CE NAIBA FACI??
LA PĂMÂNT!
?
?
?
FUSESERĂM ÎNVĂȚAȚI SĂ NE LUNGIM PE LÂNGĂ BORDURI ÎN CAZ CĂ NE PRINDEA BOMBARDAMENTUL PE STRADĂ.
FRICOSUL FRICOȘILOR!

DAR MAMA MI-A STRICAT ACEASTĂ MINUNATĂ ZI.
CUM A FOST LA ȘCOALĂ?
BINE! DE CE?
AI TUPEUL SĂ TE UIȚI ÎN OCHII MEI ȘI SĂ MĂ MINȚI?
NU TE MINT!
DA, POATE CĂ EU AM CHIULIT DE LA ORE, NU TU.
CARE ORE?
DACĂ NU-MI SPUI IMEDIAT ADEVĂRUL, TE PEDEPSESC ȘI MAI RĂU!
MAMA AVEA ACELAȘI SISTEM CA TORȚIONARII.
DAR N-AVEAM DECÂT ORE DE RELIGIE!
NU MĂ INTERESEAZĂ! NU CHIULEȘTI!
ȘI-N PLUS, TOT MĂ MINȚI! AU SUNAT DE LA ȘCOALĂ. AVEAI ORE DE GRAMATICĂ DUPĂ-AMIAZĂ!
SPUSESEM DE RELIGIE CA SĂ MAI DOMOLESC FURIA MAMEI. N-A MERS.
DE DATA ASTA, TE-AM ACOPERIT, DAR, SĂ ȘTII, E ULTIMA DATĂ! ACUM TREBUIE SĂ-NVEȚI. AI TOATĂ VIAȚA DUP-AIA SĂ TE DISTREZI! CE VREI S-AJUNGI? ÎN ȚARA ASTA, TREBUIE SĂ FII CEL MAI BUN DINTRE CEI MAI BUNI CA SĂ SUPRAVIEȚUIEȘTI!
TU L-AI ÎNTÂLNIT PE TATA LA 14 ANI, NU?
TU N-AI ÎNCĂ 14 ANI!
PĂI, AM DOIȘPE!
?
DICTATOAREO! EȘTI GARDIANUL REVOLUȚIEI LA NOI ÎN CASĂ!

UN PIC MAI TÂRZIU...
ARMATA IRANIANĂ A RECUCERIT ORAȘUL KHORRAMSHAHR.
E A PATRA OARĂ PE LUNA ASTA.
CHIAR DAC-AR FI ADEVĂRAT, CE TREABĂ AVEM NOI?
POT SĂ MĂ DUC LA SUBSOL, DOAMNĂ?
DA, DON'ȘOARĂ.
ERA LOCUL UNDE-MI GĂSEAM REFUGIUL.
CLIC
POVESTEA CU ORAȘUL KHORRAMSHAHR S-A CONFIRMAT. AM CREZUT CU TOȚI C-O SĂ SE TERMINE, ÎN SFÂRȘIT, RĂZBOIUL.
DE ALTFEL, IRAKUL NE-A ȘI PROPUS ASTA, IAR ARABIA SAUDITĂ VOIA SĂ NE PLĂTEASCĂ TOATE PIERDERILE DE RĂZBOI CA SĂ REFACEM PACEA-N REGIUNE.
ÎN SCHIMB, GUVERNUL NOSTRU S-A OPUS.
AU DECLARAT
NU VREM O PACE IMPUSĂ!

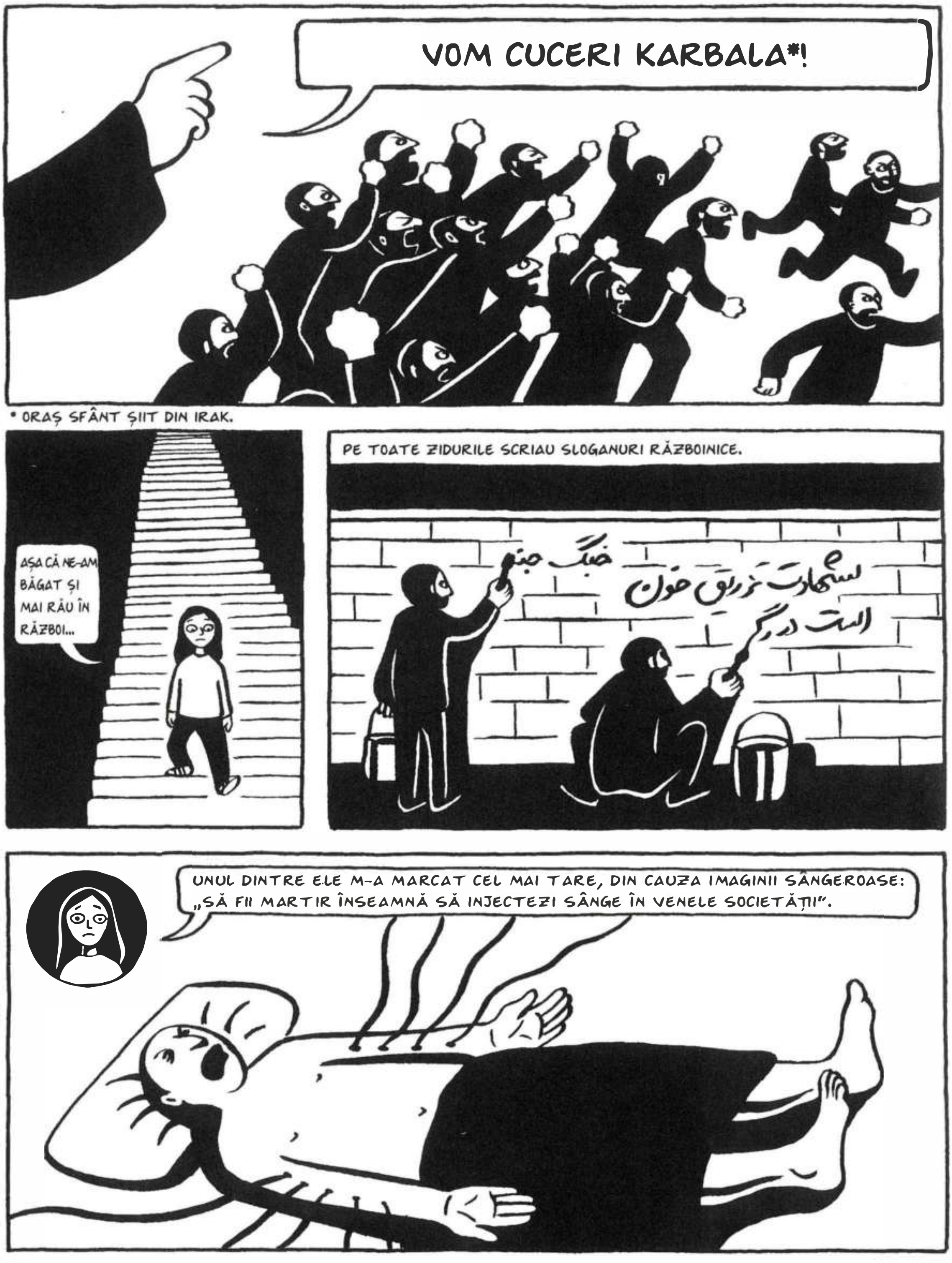
VOM CUCERI KARBALA*!
* ORAȘ SFÂNT ȘIIT DIN IRAK.
AȘA CĂ NE-AM BĂGAT ȘI MAI RĂU ÎN RĂZBOI...
PE TOATE ZIDURILE SCRIAU SLOGANURI RĂZBOINICE.
UNUL DINTRE ELE M-A MARCAT CEL MAI TARE, DIN CAUZA IMAGINII SÂNGEROASE: „SĂ FII MARTIR ÎNSEAMNĂ SĂ INJECTEZI SÂNGE ÎN VENELE SOCIETĂȚII”.

PÂNĂ LA URMĂ, AU RECUNOSCUT CĂ SUPRAVIEȚUIREA REGIMULUI DEPINDEA DE RĂZBOIUL ĂSTA.
CÂND MĂ GÂNDESC CĂ PE-ATUNCI AM FI PUTUT EVITA UNA CA ASTA, ÎMI VINE RĂU. SIGUR N-AR MAI FI MURIT UN MILION DE OAMENI.

LOGIC, REGIMUL S-A ÎNĂSPRIT...
SUB PRETEXTUL RĂZBOIULUI, A FOST EXTERMINAT INAMICUL INTERN.
OPOZANȚII REGIMULUI AU FOST ARESTAȚI SISTEMATIC.
ȘI EXECUTAȚI ÎN MASĂ.
CÂT DESPRE MINE, MI-AM ÎNCHEIAT REVOLTA CONTRA DICTATURII MAMEI FUMÂND ȚIGARA PE CARE O ȘTERPELISEM DE LA UNCHIUL MEU CU DOUĂ LUNI ÎNAINTE.
A FOST ORIBIL, DAR NU ERA MOMENTUL SĂ CEDEZ.
CU ACEASTĂ PRIMĂ ȚIGARĂ AM IEȘIT DEFINITIV DIN COPILĂRIE.
ERAM MARE DE-ACUM.

PAȘAPORTUL

IULIE 1982... ERAM LA MĂTUȘA MEA. RĂZBOIUL INTERN AJUNSESE MAI RĂU DECÂT CEL CU IRAKUL. ORICINE SE OPUNEA REGIMULUI ERA PERSECUTAT...
SE PARE CĂ-N CARTIER LA NOI E PLIN DE OPOZANȚI. NU-I ZI FĂRĂ ÎMPUȘCĂTURI.
TAHER, NU MAI FUMA!
ȚIGĂRILE NU-MI FAC ATÂT DE RĂU CA STRESUL ÎNCASAT LA FIECARE-MPUȘCĂTURĂ.
DE CÂND ÎȘI TRIMISESE FIUL MIJLOCIU ÎN OLANDA, UNCHIUL TAHER FĂCUSE DOUĂ CRIZE DE INIMĂ. N-AVEA VOIE SĂ SE-ATINGĂ DE ȚIGĂRI.
MI-A POVESTIT MĂCELARUL C-A VĂZUT CUM AU FOST EXECUTAȚI NIȘTE PUȘTI, FĂRĂ SĂ FIE JUDECAȚI. CE RUȘINE!
DACĂ STAU SĂ MĂ GÂNDESC, MĂ BUCUR CĂ BĂIATUL MEU E-N SIGURANȚĂ ÎN STRĂINĂTATE. DAR, CU GRANIȚELE-NCHISE, OARE-AM SĂ-L MAI VĂD VREODATĂ...
GRANIȚELE AU FOST ÎNCHISE TIMP DE TREI ANI, ÎNTRE 1980 ȘI 1983.
DE ZECE ORI I-AM ZIS SOȚIEI: „HAI SĂ MERGEM LA EL!" N-A VRUT. BA CĂ ȚARA, BA CĂ FAMILIA...!
ÎN FINE. EU MĂCAR AM 59 DE ANI. DAR AMĂRÂȚII ĂȘTIA CĂSĂPIȚI AU 20 DE ANI... ASTA MĂ OMOARĂ... MĂ TERMINĂ!
UNCHIUL TAHER ERA AȘA DE TRIST, CĂ ȚI SE RUPEA INIMA. NIMENI N-A PUTUT SĂ SCOATĂ UN CUVÂNT MĂCAR.

CÂTEVA ZILE MAI TÂRZIU.
LA CE TE GÂNDEȘTI?
LA TAHER. PLECAREA LUI ALI L-A TERMINAT. NU L-AM VĂZUT NICIODATĂ-N HALUL ĂSTA.
ÎȚI DAI SEAMA? UN COPIL DE 13-14 ANI, SINGUR, ÎNTR-O ȚARĂ UNDE SE VORBEȘTE ALTĂ LIMBĂ?
PFU... LA 14 ANI NU MAI AI NEVOIE DE PĂRINȚI!
CE? PĂI, NU? AI NEVOIE DE PĂRINȚI PÂNĂ LA O VÂRSTĂ, APOI EI AU NEVOIE DE TINE.
?
MAI BINE NU TE-AI DA CU OJA ASTA ROȘIE. SĂ NU TE-ARESTEZE!
O SĂ-MI BAG MÂINILE-N BUZUNARE...
TARE-I ÎNCĂPĂȚÂNATĂ...
OARE CU CINE SEAMĂNĂ?
MI-E CAM TEAMĂ PENTRU EA CU STILUL ĂSTA VERDE-N FAȚĂ.
LAS' CĂ MAI TÂRZIU O SĂ-I PRINDĂ BINE.
MARE NOROC CĂ M-AM MĂRITAT CU TINE. EȘTI CEL MAI BUN OM DIN LUME. NU EȘTI UN DE-ĂLA MACHO.
PĂI, CUM SĂ FII MACHO CU FEMEIA PE CARE-O IUBEȘTI...
ȚÂRR... ȚÂRR...
SUNĂ FIX CÂND TREBUIE...
LA NAIBA, IAR???
CE?

UNCHIUL TAHER FĂCUSE A TREIA CRIZĂ DE INIMĂ. NE-AM DUS CU TOȚII IMEDIAT LA SPITAL.
ÎN FAȚA SPITALULUI AM DAT PESTE CAMIOANELE SEMILUNII ROȘII CARE CEREA SÂNGE PENTRU RĂNIȚII DIN RĂZBOI. ERAU AȘA DE MULȚI...
DONAȚI SÂNGE! DONAȚI SÂNGE!
DONAȚI SÂNGE!
ERAM FURIOASĂ ȘI JENATĂ ÎN ACELAȘI TIMP.
SENTIMENTELE MELE S-AU INTENSIFICAT ÎN SPITAL.
CAUT SALONUL ÎN CARE SE AFLĂ DOMNUL TALIȘI.
TALIȘI... SALONUL 342, ETAJUL TREI, LIFTUL E-N CAPĂTUL CULOARULUI, PE DREAPTA.
342

ȘȘȘT!
AU DAT C-O GRENADĂ... VOIAU SĂ-I PRINDĂ PE COMUNIȘTII CARE SE ASCUNDEAU PRIN APROPIERE ȘI-AU ARUNCAT O GRENADĂ... TAHER N-A MAI SUPORTAT... CÂND AM AJUNS ÎN CAMERĂ, ERA-NTINS PE JOS.
AR TREBUI OPERAT PE CORD DESCHIS, DAR N-AU CELE NECESARE. AU ZIS CĂ TREBUIE SĂ-L DUCEM ÎN ANGLIA.
FĂRĂ PERMIS NU SE POATE. MI-AU DAT NUMELE CUIVA, DIRECTORUL ADMINISTRATIV AL SPITALULUI. DACĂ-I DE ACORD, TAHER O SĂ AIBĂ PAȘAPORT SĂ PLECE.
GRANIȚELE ERAU ÎNCHISE. DOAR CEI GRAV BOLNAVI PUTEAU IEȘI DIN ȚARĂ CU AUTORIZAȚIA MINISTERULUI SĂNĂTĂȚII.
E LA ETAJUL 4, BIROUL 406.
DOAR MĂTUȘA A PUTUT SĂ INTRE. O AȘTEPTA O MARE SURPRIZĂ. DIRECTORUL ERA UNUL CARE ALTĂDATĂ FUSESE OM DE SERVICIU LA EI ÎN CASĂ. S-A PREFĂCUT CĂ NU-L RECUNOAȘTE CA SĂ NU-L JIGNEASCĂ.
SOȚUL MEU A FĂCUT O CRIZĂ DE INIMĂ, A TREIA OARĂ. TREBUIE SĂ SE OPEREZE ÎN STRĂINĂTATE.
MMM...
AM NEVOIE DE AUTORIZAȚIA DVS. CA SĂ OBȚINĂ PAȘAPORT!
O SĂ FACEM TOT CE PUTEM. DACĂ DĂ DUMNEZEU, O SĂ SE VINDECE. TOTUL STĂ-N MÂINILE LUI!
DACĂ DĂ DUMNEZEU.
DOBITOCUL ĂSTA CARE SPĂLA PE JOS ȘI-A LĂSAT BARBĂ, ȘI-A PUS COSTUM ȘI S-A FĂCUT DIRECTOR! SOARTA SOȚULUI MEU DEPINDE DE UNUL CARE SPĂLA PODELE! ACUM L-A APUCAT AȘA O EVLAVIE, CĂ NICI NU SE MAI UITĂ-N OCHII FEMEILOR! CE CRETIN!!

DUPĂ VIZITA LA DIRECTOR, NE-AM DUS LA ȘEFUL DE SERVICIU, DOCTORUL FATHI.
DOAMNĂ, FACEM CE PUTEM ȘI NOI. E CUMPLIT, N-AVEM MAI NIMIC.
UITAȚI-VĂ-N SALONUL ĂSTA! SUNT NUMAI VICTIME ALE BOMBARDAMENTELOR CHIMICE!
NEMȚII VÂND BOMBE CHIMICE ȘI IRANULUI, ȘI IRAKULUI. DUP-AIA RĂNIȚII SUNT TRIMIȘI ÎN GERMANIA LA TRATAMENT. ADEVĂRAȚI COBAI UMANI.
DE CE-MI SPUNEȚI MIE TOATE ASTEA??? NU MĂ INTERESEAZĂ! EU VREAU SĂ SE FACĂ BINE SOȚUL MEU!
FIȚI CALMĂ!
LINIȘTEȘTE-TE, DRAGA MEA, O SĂ SE REZOLVE. NU-ȚI FACE GRIJI.
VENIM IMEDIAT ÎNAPOI!

NE-AM DUS LA O CUNOȘTINȚĂ A TATĂLUI MEU, KHOSRO. FRATELE LUI ȘI UNCHIUL ANUȘ FĂCUSERĂ ÎNCHISOARE ÎMPREUNĂ PE VREMEA ȘAHULUI.
EBI? FRATELE LUI ANUȘ? INTRĂ! INTRĂ!
DE CÂND MI-AU ÎNCHIS EDITURA, FAC PAȘAPOARTE FALSE. SE VÂND BINE. DORIȚI?
EU NU, CUMNATUL MEU ARE NEVOIE.
DUPĂ ELIBERARE, FRATE-MIU A PARTICIPAT LA MANIFESTAȚIILE CONTRAREVOLUȚIONARE. A VĂZUT CU OCHII LUI CĂ ȘEFUL NOILOR CĂLĂI ERA FOSTUL LUI TORȚIONAR DE PE VREMEA ȘAHULUI. MI-A ZIS: „KHOSRO, PÂNĂ AICI." I-AM FĂCUT PAȘAPORT FALS ȘI ACUM E REFUGIAT POLITIC ÎN SUEDIA.
UITE, EBI, O LUNĂ DE MUNCĂ NUMAI PENTRU ȘTAMPILĂ!
CÂT DUREAZĂ SĂ FACI UN PAȘAPORT?
O SĂPTĂMÂNĂ.
SCÂRȚ...
POȚI SĂ INTRI, SUNT PRIETENI DE-AI NOȘTRI.
E NILUFAR. FRATELE EI ERA CURIERUL MEU. E CĂUTATĂ PESTE TOT PENTRU CĂ-I COMUNISTĂ. AM ADĂPOSTIT-O LA SUBSOL.
E DE-O SEAMĂ CU FATA MEA, MANDANA, 18 ANI.
KHOSRO AVEA O FATĂ CARE PLECASE DIN ȚARĂ CU MAMA EI IMEDIAT DUPĂ REVOLUȚIE.
AU SCORMONIT PE LA TOATE RUDELE ȘI TOȚI CUNOSCUȚII EI. DOAR AICI E-N SIGURANȚĂ.

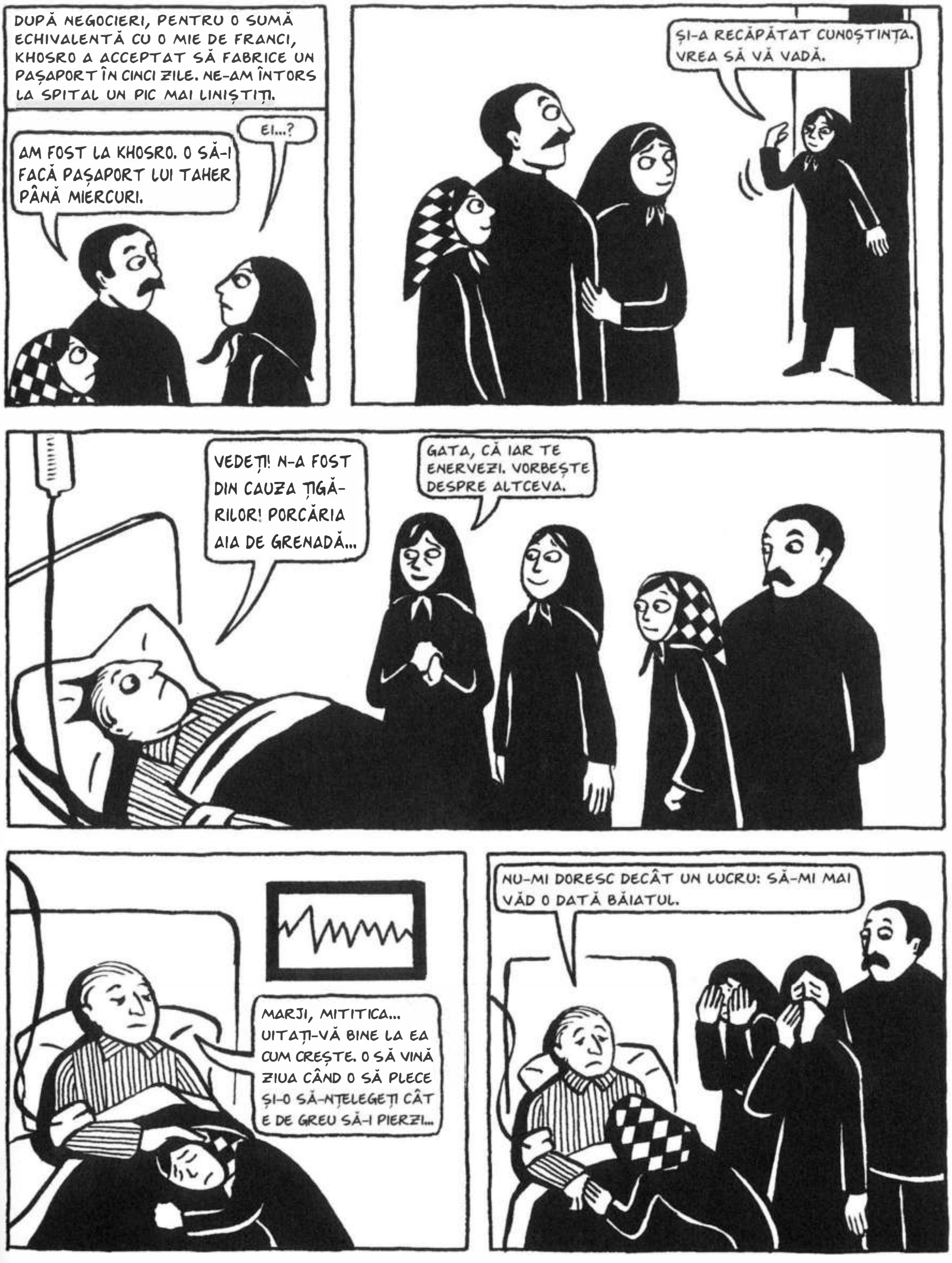
DUPĂ NEGOCIERI, PENTRU O SUMĂ ECHIVALENTĂ CU O MIE DE FRANCI, KHOSRO A ACCEPTAT SĂ FABRICE UN PAȘAPORT ÎN CINCI ZILE. NE-AM ÎNTORS LA SPITAL UN PIC MAI LINIȘTIȚI.
EI...?
AM FOST LA KHOSRO. O SĂ-I FACĂ PAȘAPORT LUI TAHER PÂNĂ MIERCURI.
ȘI-A RECĂPĂTAT CUNOȘTINȚA. VREA SĂ VĂ VADĂ.
VEDEȚI! N-A FOST DIN CAUZA ȚIGĂRILOR! PORCĂRIA AIA DE GRENADĂ...
GATA, CĂ IAR TE ENERVEZI. VORBEȘTE DESPRE ALTCEVA.
MARJI, MITITICA... UITAȚI-VĂ BINE LA EA CUM CREȘTE. O SĂ VINĂ ZIUA CÂND O SĂ PLECE ȘI-O SĂ-NȚELEGEȚI CÂT E DE GREU SĂ-I PIERZI...
NU-MI DORESC DECÂT UN LUCRU: SĂ-MI MAI VĂD O DATĂ BĂIATUL.

DOUĂ ZILE MAI TÂRZIU, AU REPERAT-O PE NILUFAR, COMUNISTA DE 18 ANI...
AU ARESTAT-O...
ȘI-AU EXECUTAT-O.
KHOSRO ȘI-A GĂSIT TOATĂ CASA CU SUSU-N JOS...
A FUGIT PRIN MUNȚII TURCIEI...
ȘI S-A EXILAT ÎN SUEDIA, LA FRATELE LUI.
N-A PUTUT FACE NICI UN PAȘAPORT.
LA TREI SĂPTĂMÂNI DUPĂ ACESTE EVENIMENTE, L-AM ÎNGROPAT PE UNCHIUL TAHER, CHIAR ÎN ZIUA-N CARE I-A FOST ELIBERAT ADEVĂRATUL PAȘAPORT...
...NU ȘI-A REVĂZUT NICIODATĂ FIUL...

KIM WILDE

LA UN AN DUPĂ MOARTEA UNCHIULUI MEU, AU REDESCHIS GRANIȚELE. PĂRINȚII MEI S-AU GRĂBIT SĂ-ȘI FACĂ PAȘAPORT.
UITE CE SCRIE PE ULTIMA PAGINĂ: „ORICE CĂLĂTORIE CU ACEST DOCUMENT ÎN PALESTINA OCUPATĂ ESTE STRICT INTERZISĂ."
OF... CÂND MĂ VĂD ÎN POZĂ CU BATICUL ĂSTA PE CAP...
POT SĂ VĂD ȘI EU?
CE-I DREPT, N-ARĂTA PREA VESELĂ. NICI MĂCAR N-O RECUNOȘTEAI.
NAME: CHALTCHI TAJI
DATE OF BIRTH: 12.03.1947
IRAN
CUM ÎMI FAC ȘI EU PAȘAPORT, PLECĂM ÎNTR-O CĂLĂTORIE LUNGĂ, VREȚI?
ĂĂĂ... PĂI, SĂ VEZI...
VREM ȘI NOI SĂ FIM ÎMPREUNĂ, SINGURI, TREI-PATRU ZILE.
UNDE VĂ DUCEȚI?
ÎN TURCIA.
PFU... TURCIA-I VARZĂ. NUMAI BABALÂCII SE DUC ÎN TURCIA. DACĂ TOT PLECAȚI, DUCEȚI-VĂ ȘI VOI MAI DEPARTE, ÎN EUROPA SAU ÎN STATE!...
SĂ NE SPUI CE CADOURI VREI SĂ-ȚI LUĂM.
CE VREȚI SĂ-MI ADUCEȚI DE LA TURCI, SHISH-KEBAB?
ȘTII, MARJI, TOT CE GĂSEȘTI MAI ACĂTĂRII PE-AICI DE-ACOLO VINE!
ÎN TIMPUL RĂZBOIULUI, IRANUL NU IMPORTA NIMIC DIN OCCIDENT.
O GEACĂ DE BLUGI, CIOCOLATĂ, UN POSTER, NU, DOUĂ POSTERE, UNUL CU KIM WILDE ȘI UNUL CU IRON MAIDEN...
IRON MAIDEN? BRUTELE-ALEA PATRU?
NU-S BRUTE. ÎMI PLACE LA NEBUNIE CE FAC TIPII ĂIA.
ÎȚI PLACE AȘA CEVA?
LA NEBUNIE!
VEZI? VEZI?

PRIMUL LUCRU PE CARE L-AU FĂCUT CÂND AU AJUNS LA ISTANBUL A FOST SĂ-MI CUMPERE POSTERELE.
?
AC/DC
ROLLING STONES
IRON MAIDEN.
CE MĂ BUCUR C-AM GĂSIT EXACT CE VOIA EA!
NORMAL! E-AȘA DE GREU PENTRU COPII ÎN IRAN! BIEȚII DE EI!
AUZI, ȚIE CHIAR ÎȚI PLAC ĂIA DE LA IRON MAIDEN?
ABSOLUT!
MINCINOS MAI EȘTI!
MĂ-NTREB CUM O SĂ TRECEM GRANIȚA CU ASTEA.
LA ASTA MĂ TOT GÂNDESC ȘI EU. SUNT IMENSE.
CUM AU AJUNS LA HOTEL, AU ÎNCERCAT SĂ GĂSEASCĂ O SOLUȚIE.
AM PUTEA SĂ LE-MPĂTURIM ȘI SĂ LE-ASCUNDEM ÎN DUBLURA VALIZEI!
O SĂ RĂMÂNĂ URME. MARJI O SĂ FIE DEZAMĂGITĂ...
AM PUTEA SĂ LE ȚINEM LA SUBSUOARĂ ȘI SĂ NE FACEM CĂ PLOUĂ.
DA' TU MERGI LA SIGUR!...
ATUNCI I-A VENIT MAMEI O IDEE INGENIOASĂ.
DĂ-ȚI JOS PALTONUL.

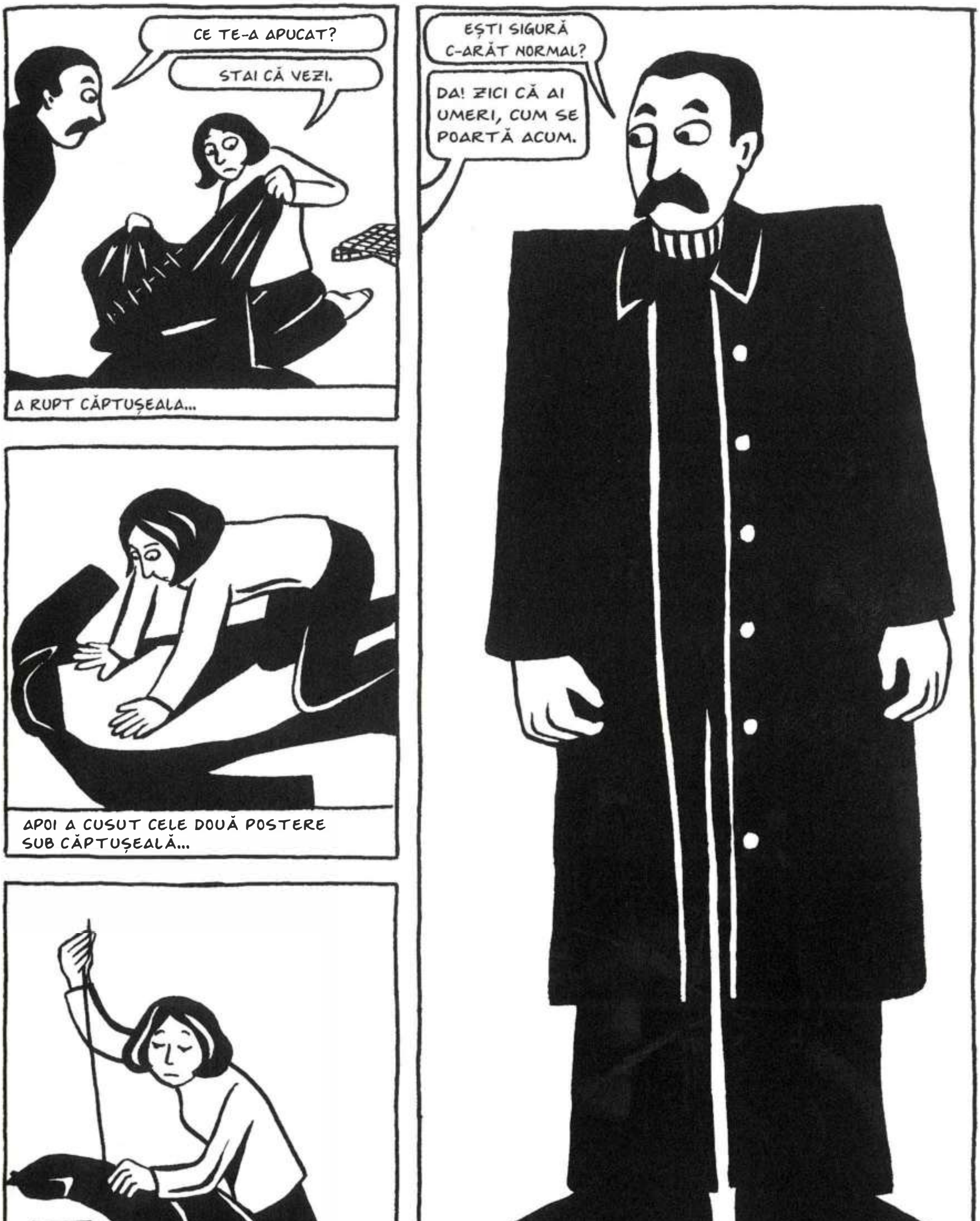
CE TE-A APUCAT?
STAI CĂ VEZI.
A RUPT CĂPTUȘEALA...
APOI A CUSUT CELE DOUĂ POSTERE SUB CĂPTUȘEALĂ...
...DUPĂ CARE-A PUS-O LA LOCUL EI.
EȘTI SIGURĂ C-ARĂT NORMAL?
DA! ZICI CĂ AI UMERI, CUM SE POARTĂ ACUM.

LA ÎNTOARCERE, PE AEROPORTUL MEHRABAD DIN TEHERAN.
MERG DE PARCĂ-S FRANKENSTEIN.
BA NU, ARĂȚI FOARTE NORMAL.
PUNEȚI-VĂ BAGAJELE PE MASĂ.
FII CALMĂ.
AȘA, CE-AVEȚI AICI? ALCOOL, CĂRȚI DE JOC, MUZICĂ, FILME, JOCURI DE ȘAH, REVISTE...?
NIMIC! DOAR LUCRURI PERSONALE.
SIGUR N-AVEȚI NIMIC INTERZIS?
NU!
NU! NU!
SĂ ȘTIȚI CĂ, DACĂ GĂSESC CEVA INTERZIS, ORICE, VĂ...
DAR CE, DOM'LE, ARĂTĂM NOI A CONTRABANDIȘTI, SAU CE?
....
HAI, ÎNCHIDEȚI-LE ȘI PLECAȚI.
CUSTOM گمرک
EXIT خروج
?
MAMI! TATI!

ÎNAPOI ACASĂ.
POFTIM, ĂȘTIA-S PENTRU TINE. NIKE ULTIMUL RĂCNET.
ȘI ASTA.
UAAAAU..... MICHAEL JACKSON!
CHAEL JACKSON
RILLER
UITE GEACA DE BLUGI!
SUPER-TARE!
ȘI POSTERELE MELE?
EBI, ADU-ȚI PALTONUL!
?
CU GRIJĂ!
EU VOIAM POSTERE, NU POZE.
AI RĂBDARE, DON'ȘOARĂ!
CRAAC
DEMENȚIAL!!!
IM
ILDE
TATI, EȘTI UN GENIU!
MAMEI TALE SĂ-I MULȚUMEȘTI, A FOST IDEEA EI.
!!
MULȚUMESC MULT, MAMI! ȘI? CUM A FOST TURCIA?
A FOST BINE. UN PIC CAM FRIG, DAR A FOST BINIȘOR...
CE-MI MAI PLĂCEA TURCIA!

MI-AM AGĂȚAT POSTERELE-N CAMERĂ.
IRON MAIDEN
KIM WILDE
MI-AM PUS ADIDAȘII NIKE MODEL '83...
...GEACA DE BLUGI, PE CARE-AM PLANTAT INSIGNA CU MICHAEL JACKSON, APOI BATICUL, FIREȘTE, ȘI-AM IEȘIT.
EI, CUM ARĂT?
EȘTI FOARTE DRĂGUȚĂ!
GATA, AM PLECAT.
UNDE TE DUCI?
SĂ-MI IAU CASETE.
UNDE?
PE STRADA GANDHI, ALĂTURI...
ÎNTR-O ORĂ EȘTI ÎNAPOI!
VIN PESTE DOUĂ ORE.
PENTRU O MAMĂ IRANIANĂ, A MEA ERA FOARTE TOLERANTĂ. ÎN AFARĂ DE MINE, MAI ȘTIAM DOAR DOUĂ-TREI FETE CARE AVEAU VOIE SĂ IASĂ SINGURE LA 13 ANI.

PROBLEMA CU MÂNCAREA SE REZOLVASE DEJA DE UN AN, PIAȚA NEAGRĂ ÎNFLORISE. DAR CU CASETELE ERA UN PIC MAI COMPLICAT. DOAR PE STRADA GANDHI MAI GĂSEAI.
STIVI VOANDER.
ABBA, BEE GIS
YAZOO
JULIO IGLESIAS
PINK FLOYD
JICKAEL MACKSON
CASETE VIDEO, CASETE AUDIO, CĂRȚI DE JOC, RUJURI, OJE, JOCURI DE ȘAH, CIORAPI DE DAMĂ, CIOCOLATĂ... ....
MI-AM LUAT O CASETĂ CU KIM WILDE ȘI UNA CU CAMEL.
CÂT FAC?
110 TUMANI.
♪ WE ARE THE KIDS IN AMERICA ♫ UUU...
STAI PE LOC!
ERAU GARDIENELE REVOLUȚIEI. DIN 1982, TAGMA ASTA S-A ALĂTURAT BĂRBAȚILOR CA SĂ LE-ARESTEZE PE FEMEILE CARE NU-ȘI PURTAU CUM SE CUVINE VĂLUL (CA MINE, DE EXEMPLU).

ROLUL LOR ERA SĂ NE-ADUCĂ PE CALEA CEA BUNĂ, EXPLICÂNDU-NE DATORIILE FEMEII MUSULMANE.
CE-I CU PANTOFII ĂȘTIA DE PUNKIST?
CE PANTOFI DE PUNKIST?
ĂȘTIA!
PĂI, ĂȘTIA-S BASCHEȚI!
GURA! SUNT DE PUNKIST.
EVIDENT CĂ NU VĂZUSE ÎN VIAȚA EI UN PUNKIST.
TREBUIA SĂ MINT! N-AVEAM ALTĂ SOLUȚIE.
ÎI PORT PENTRU CĂ JOC BASCHET.
SUNT ÎN ECHIPA ȘCOLII.
NU ZĂU..., LA CÂT EȘTI DE-NALTĂ...
ȘI CU GEACA ASTA TOT BASCHET JOCI?
ȘI ASTA CE MAI E?! MICHAEL JACKSON? SIMBOLUL DECADENȚEI?
E MALCOM X. LIDERUL NEGRILOR MUSULMANI DIN STATE.
ÎȚI BAȚI JOC DE MINE? E MICHAEL JACKSON!
CINE? N-AM AUZIT DE EL.
PE-ATUNCI MICHAEL JACKSON ERA ÎNCĂ NEGRU.
TRAGE-ȚI BATICUL PE FRUNTE, CURVIȘTINĂ!
NU ȚI-E RUȘINE SĂ PORȚI BLUGI MULAȚI?
AU INTRAT LA APĂ!
HAI, URCĂ IMEDIAT ÎN MAȘINĂ. TE DUCEM LA COMITET.
COMITETUL ERA COMISARIATUL GARDIENILOR REVOLUȚIEI.

LA COMITET, AVEAU DREPTUL SĂ NU-I ANUNȚE PE PĂRINȚI, SĂ MĂ REȚINĂ CÂTEVA ORE SAU CÂTEVA ZILE, SĂ MĂ BICIUIASCĂ. MĂ ROG, MI SE PUTEA-NTÂMPLA ORICE. TREBUIA SĂ FAC CEVA.
IERTARE, DOAMNĂ. N-O SĂ MAI FAC...
TRECI ÎN MAȘINĂ!
DOAMNĂ, MAMA A MURIT ȘI-ACUM MĂ CREȘTE O MAMĂ VITREGĂ REA. DACĂ NU MĂ-NTORC IMEDIAT ACASĂ, MĂ OMOARĂ...
O SĂ MĂ ARDĂ CU FIERUL DE CĂLCAT!
O SĂ-L PUNĂ PE TATA SĂ MĂ TRIMITĂ LA ORFELINAT!
NU ȘTIU DACĂ M-A CREZUT SAU NU, DAR, MARE MINUNE!, MI-A DAT DRUMUL.
ACASĂ...
MARJI! CE-I CU TINE? AI PLÂNS?
NU, MAMI. SUNT OBOSITĂ. MĂ DUC LA MINE-N CAMERĂ.
NU PUTEAM SĂ-I SPUN MAMEI ADEVĂRUL. NU M-AR MAI FI LĂSAT NICIODATĂ SĂ IES SINGURĂ.
EU ZIC CĂ M-AM DESCURCAT BINIȘOR... GARDIENELE REVOLUȚIEI NU MI-AU GĂSIT CASETELE.
♫ WE ARE THE KIDS IN AMERICA UUU ♫
NE CALMĂM ȘI NOI CUM PUTEM.

SABATUL

CA SĂ NU CUMVA SĂ UITĂM CĂ SUNTEM ÎN RĂZBOI, IRAKUL A ALES O STRATEGIE NOUĂ...
CICĂ VOR SĂ NE-ATACE CU RACHETE BALISTICE.
CE TOT SPUI? NU SUNTEM ÎN RĂZBOI CU URSS-UL. NU CRED CĂ AU IRAKIENII ASEMENEA ARME.
DE LA GRANIȚA IRAKIANĂ PÂNĂ LA TEHERAN SUNT MII DE KILOMETRI. RACHETELE CARE PARCURG DISTANȚE DIN ASTEA COSTĂ O AVERE!
ȘTII, AȘA SE ZVONEȘTE!
NOI, IRANIENII, SUNTEM CAMPIONI OLIMPICI LA CATEGORIA BÂRFE.
ARE DREPTATE! CE NE MAI PLACE SĂ EXAGERĂM!
TU EȘTI LA POLUL OPUS.
DE CE ZICI ASTA?
ȘI CÂND VEZI CEVA CU OCHII TĂI, TOT TREBUIE S-AȘTEPȚI CONFIRMAREA DE LA BBC.
ESTE O NEÎNCREDERE INSPIRATĂ DE OPTIMISMUL MEU ÎNNĂSCUT!

OPTIMISMUL TATĂLUI MEU A FOST ÎNLOCUIT RAPID DE PESIMISMUL MAMEI. FIINDCĂ IRAKIENII CHIAR AVEAU AȘA-NUMITELE RACHETE „SCUD". IAR ȚINTA LOR A FOST TEHERANUL.
CÂND AUZEAM SIRENELE, AVEAM TREI MINUTE SĂ AFLĂM DACĂ S-A TERMINAT CU NOI.
NU NE DUCEM LA SUBSOL?
TOT DEGEABA!
LA CE PUTERE DE DISTRUGERE AU, DAC-O SĂ CADĂ PESTE NOI, CE MAI CONTEAZĂ DACĂ SUNTEM PE-ACOPERIȘ SAU LA SUBSOL...
CELE TREI MINUTE DE AȘTEPTARE PĂREAU CĂ NU SE MAI SFÂRȘESC. PENTRU PRIMA OARĂ, AM REALIZAT CE PERICOL NE PAȘTE.
BUM!!
NU VREAU SĂ MOR!
N-O SĂ MORI, DRAGA MEA. ÎȚI PROMIT!

CUM CEI DIN TEHERAN ERAU ACUM LIPSIȚI DE ORICE APĂRARE, A-NCEPUT EXODUL. ORAȘUL ERA PUSTIU. NOI AM RĂMAS: ȘI NU DIN FATALISM. PĂRINȚII MEI CREDEAU CĂ VIITORUL, DACĂ MAI EXISTA VREUNUL, DEPINDEA DE EDUCAȚIA MEA FRANCEZĂ; OR ASTA NU SE PUTEA FACE DECÂT LA TEHERAN.
ALȚII, MAI PUȚIN INCONȘTIENȚI, SE REFUGIASERĂ ÎN SUBSOLURILE MARILOR HOTELURI. SE ȘTIA CĂ ERAU LOCURI SIGURE; STRUCTURA LOR DE BETON ARMAT REZISTA LA ORICE BOMBĂ.
DE PILDĂ, VECINII NOȘTRI, FAMILIA BABA-LEVY. ERAU PRINTRE PUȚINII EVREI CARE NU PĂRĂSISERĂ ȚARA LA REVOLUȚIE. DOMNUL BABA-LEVY SPUNEA CĂ STRĂMOȘII LOR SE STABILISERĂ AICI ACUM TREI MII DE ANI ȘI CĂ ERAU LA EI ACASĂ.
...AVEAU O FATĂ, NEDA, CAM TĂCUTĂ. NU-I PLĂCEA SĂ SE JOACE, DAR DIN CÂND ÎN CÂND MAI VORBEAM DE CHESTII SENTIMENTALE.
ÎNTR-O ZI O SĂ VINĂ UN PRINȚ BLOND, CU OCHII ALBAȘTRI, ȘI-O SĂ MĂ DUCĂ-N CASTELUL LUI...
DA, DA! ȘI PE MINE!
ÎN FINE, VIAȚA MERGEA-NAINTE...

...ȘI-NTR-O BUNĂ ZI:
MAMI, ÎMI DAI NIȘTE BANI? VREAU SĂ-MI IAU NIȘTE BLUGI ȘI NIȘTE ESPADRILE.
CÂT VREI?
1 000, 1 200 DE TUMANI.
1 000 DE TUMANI?
PĂI, ATÂTA COSTĂ.
MDA...
BANII NOȘTRI ÎȘI PIERDUSERĂ VALOAREA. DE EXEMPLU, PE VREMEA ȘAHULUI 1 $ VALORA 7 TUMANI, IAR DUPĂ PATRU ANI AJUNSESE LA 110 TUMANI. PENTRU MAMA, SCHIMBAREA ERA AȘA DE BRUTALĂ, CĂ-I VENEA GREU S-O ACCEPTE.
M-AM DUS CU PRIETENA MEA, ȘADI.
EI, CUM ÎMI STĂ?
ÎȚI VIN FOARTE BINE!
O SĂ IAU BLUGII ȘI CERCEII ĂȘTIA.
EU VREAU INELUL ĂSTA!
ERAM ÎN EUFORIA SHOPPINGULUI, CÂND DEODATĂ...
BUM!!!
O RACHETĂ A EXPLODAT ÎN CARTIERUL TAVANIR.
CE?
TAVANIR ERA CARTIERUL MEU.
BLUGII!
CRED CĂ, DACĂ M-AR FI CRONOMETRAT CINEVA, AȘ FI BĂTUT RECORDUL MONDIAL LA VITEZĂ.
TAXI!

MAI REPEDE, HAIDEȚI...
ÎN DREPTUL STRĂZII NOASTRE SE ADUNASERĂ O MULȚIME DE OAMENI. BOMBA EXPLODASE PE STRADA MEA!
DOAMNĂ, DOAMNĂ CE CLĂDIRE A FOST LOVITĂ?
CICĂ A CĂZUT ÎN CAPĂTUL STRĂZII.
ÎN CAPĂTUL STRĂZII ERAU BLOCUL NOSTRU ȘI CASA FAMILIEI BABA-LEVY.
LĂSAȚI-MĂ SĂ TREC!
UNA DIN DOUĂ: ORI CĂZUSE AL NOSTRU, ORI AL LOR.
VĂ ROG, LĂSAȚI-MĂ SĂ TREC!
NU POȚI SĂ TRECI MAI DEPARTE.
...LOCUIESC ACOLO...
ȘI M-A LĂSAT PÂNĂ LA URMĂ.

NU VOIAM SĂ MĂ UIT. MĂ UITAM ÎN JOS, LA PICIOARELE MELE CARE TREMURAU ÎNTRUNA. NU REUȘEAM SĂ ÎNAINTEZ, ERA CA-NTR-UN COȘMAR.
SĂ NU FI MURIT, SĂ NU FI MURIT, SĂ NU FI MURIT... SĂ NU...
MARJI!
MARJI!
MAMI!
AI PĂȚIT CEVA? TATI A PĂȚIT CEVA? BUNI E BINE?
TOȚI SUNT BINE. DOAR EU ERAM ACASĂ ÎN MOMENTUL CU PRICINA.
MĂMICA MEA!
...

UNDE-A EXPLODAT?
LA FAMILIA BABA-LEVY.
CEL PUȚIN, NU ERAU ACASĂ.
...
MAMI, NU ERAU ACASĂ, NU?
NU ȘTIU CE SĂ ZIC, MARJI. ȘTII, AZI E SÂMBĂTĂ.
DA, ȘTIU CĂ-I SÂMBĂTĂ. ȘI CE-I CU ASTA?
SÂMBĂTA E SABATUL EVREILOR. ORIUNDE-AR FI, TREBUIE SĂ SE-NTOARCĂ ACASĂ.
...CREZI CĂ...?
CE-I DREPT, NU ERAU PRACTICANȚI FERVENȚI. S-AR PUTEA SĂ AI DREPTATE! SIGUR AU RĂMAS LA HILTON.
ȘTII, BENZILE ADEZIVE PE CARE LE PUSESEM PE GEAMURI ȘI-AU FĂCUT TREABA! TOATE GEAMURILE-S SPARTE, DAR N-AVEM NICI UN CIOB ÎN CASĂ!
SIMȚEAM CĂ MAMA ÎNCERCA SĂ SCHIMBE SUBIECTUL.

CÂND AM TRECUT PRIN FAȚA CASEI DĂRÂMATE A FAMILIEI BABA-LEVY, AM SIMȚIT CĂ MĂ TRĂGEA DISCRET DUPĂ EA. CEVA ÎMI SPUNEA CĂ FAMILIA BABA-LEVY ERA ACOLO. MI-A ATRAS ATENȚIA UN LUCRU.
AM VĂZUT O BRĂȚARĂ DE TURCOAZ, ERA A NEDEI. I-O FĂCUSE CADOU MĂTUȘA EI CÂND ÎMPLINISE 14 ANI...
BRĂȚARA ERA ÎNCĂ PRINSĂ DE... NU ȘTIU...
NICI UN STRIGĂT DE PE LUMEA ASTA NU MI-AR FI PUTUT POTOLI SUFERINȚA ȘI MÂNIA.

500 TUMANI

ZESTREA

DUPĂ MOARTEA NEDEI BABA-LEVY, VIAȚA MEA S-A SCHIMBAT. ÎN 1984, AVEAM 14 ANI, ERAM REVOLTATĂ ȘI NU-MI MAI ERA FRICĂ DE NIMIC.
V-AM ZIS DE O SUTĂ DE ORI CĂ-I INTERZIS SĂ PURTAȚI BIJUTERII SAU BLUGI!
AȘADAR, CE CAUȚI CU BRĂȚARA ASTA? DĂ-O-NCOACE IMEDIAT!
NICI NU MĂ GÂNDESC! E CADOU DE LA MAMA.
ÎNȚELESESEM CĂ TREBUIE SĂ ȚIPI MAI TARE DECÂT AGRESORUL.
DACĂ TE MAI PRIND MÂINE CU BIJUTERII...
DA, CE SĂ SPUN!?
IAR A DOUA ZI...
IA SĂ-ȚI VĂD MÂNA!
ȘI DE CE, MĂ ROG?
ARATĂ-MI MÂNA, AM ZIS!!!
CU TOATE BIJUTERIILE ASTEA PE CARE NI LE FURAȚI, CRED CĂ SCOATEȚI O GRĂMADĂ DE BANI!
CE SE-NTÂMPLĂ?
MARJI A LOVIT-O PE DIRECTOARE.
S-A ZIS CU EA!
MĂ IERTAȚI! N-AM VRUT SĂ FAC ASTA!
SATRAPI, EȘTI EXMATRICULATĂ!

APOI A FOST CHINUL DE PE LUME SĂ-MI GĂSEASCĂ ALTĂ ȘCOALĂ, UNA CARE SĂ M-ACCEPTE. ERA DE-A DREPTUL O CRIMĂ SĂ LOVEȘTI O DIRECTOARE. DAR, DATORITĂ MĂTUȘII MELE, CARE CUNOȘTEA ÎNALȚI FUNCȚIONARI DIN SISTEMUL EDUCAȚIEI, AU PUTUT SĂ MĂ PLASEZE ÎN ALTĂ ȘCOALĂ, IAR ACOLO...
DE CÂND S-A INSTAURAT REPUBLICA ISLAMICĂ, SĂ ȘTIȚI, NU MAI EXISTĂ PRIZONIERI POLITICI.
DOAMNĂ!
UNCHIUL MEU A FOST ÎNCHIS SUB REGIMUL ȘAHULUI, DAR REGIMUL ISLAMIC A ORDONAT SĂ FIE EXECUTAT!
DVS. PRETINDEȚI CĂ NU MAI EXISTĂ PRIZONIERI POLITICI. OR, DE LA 3 000 DE DEȚINUȚI PE VREMEA ȘAHULUI, AM AJUNS LA 300 000 CU REGIMUL VOSTRU.
CUM ÎNDRĂZNIȚI SĂ NE MINȚIȚI ÎN HALUL ĂSTA?
AH, SATRAPI!
CLAP! CLAP! CLAP! CLAP! CLAP! CLAP! CLAP! CLAP! CLAP!

EVIDENT, ÎN ACEA SEARA, TATA A PRIMIT UN TELEFON.
DA, SIGUR... DA...
CINE-I?
ERA DIRECTOAREA ȘCOLII. SE PARE CĂ MARJI A PUS-O LA PUNCT PE PROFA DE RELIGIE. SEAMĂNĂ CU UNCHI-SU.
VREI SĂ ȘI SFÂRȘEASCĂ LA FEL CA EL? EXECUTATĂ?
ȘTII CE LE FAC TINERELOR CÂND LE ARESTEAZĂ?
ȘTII CE-A PĂȚIT NILUFAR? FATA PE CARE-AI ÎNTÂLNIT-O LA KHOSRO, CEL CU PAȘAPOARTELE FALSE?
ȘTII CĂ LEGEA SPUNE CĂ NU E VOIE SĂ OMORI O VIRGINĂ...
AȘA C-O MĂRITĂ C-UN GARDIAN AL REVOLUȚIEI...
...CARE-O DEZVIRGINEAZĂ ȘI-APOI O EXECUTĂ! ȘTII CE-NSEAMNĂ ASTA???
DACĂ SE-ATINGE CAREVA DE-UN FIR DE PĂR DE-AL TĂU, ÎL OMOR CU MÂINILE MELE!

DAR DE UNDE ȘTII TOATE ASTEA? POATE-AU EXECUTAT-O PUR ȘI SIMPLU!
NU, MAMA TA ARE DREPTATE. CÂND O FATĂ SE MĂRITĂ, SE OBIȘNUIEȘTE CA SOȚUL SĂ-I DEA O ZESTRE.
DACĂ FATA MOARE, SOȚUL TREBUIE SĂ LASE ACEASTĂ ZESTRE FAMILIEI.
AȘA A FOST ȘI CU NILUFAR: DUPĂ EXECUȚIE, CA SĂ LE DEA DE ÎNȚELES PĂRINȚILOR EI CĂ-S VINOVAȚI, LE-AU TRIMIS 500 DE TUMANI*, ZESTRE.
500 DE TUMANI PENTRU VIAȚA ȘI VIRGINITATEA UNEI FIINȚE NEVINOVATE...
NU ȘTIAM.
* ECHIVALENTUL A 5 EURO.
TOATĂ NOAPTEA M-AM GÂNDIT LA FRAZA ASTA: „SĂ FII MARTIR ÎNSEAMNĂ SĂ INJECTEZI SÂNGE ÎN VENELE SOCIETĂȚII." NILUFAR ERA O ADEVĂRATĂ MARTIRĂ, DAR SÂNGELE EI CU SIGURANȚĂ NU ALIMENTASE VENELE SOCIETĂȚII NOASTRE.

DUPĂ O SĂPTĂMÂNĂ...
MARJI, VREI SĂ VII UN PIC? TREBUIE SĂ VORBIM CEVA CU TINE.
AZI AM FOST ȘI-AM VORBIT CU DIRECTOAREA. M-A ASIGURAT CĂ DE DATA ASTA N-A FĂCUT RAPORT. DAR, GÂNDINDU-NE LA CARACTERUL TĂU ȘI LA EDUCAȚIA PE CARE-AI PRIMIT-O, CREDEM C-AR FI MAI BINE SĂ PLECI DIN IRAN.
POFTIM?
MAMA TA ȘI CU MINE AM HOTĂRÂT SĂ TE TRIMITEM ÎN AUSTRIA.
DE CE-N AUSTRIA?
ÎN PRIMUL RÂND PENTRU CĂ VIZA AUSTRIACĂ E MAI UȘOR DE OBȚINUT ȘI-N AL DOILEA RÂND PENTRU CĂ CEA MAI BUNĂ PRIETENĂ A MEA TRĂIEȘTE LA VIENA. ȚI-O MAI AMINTEȘTI? ZOZO, MAMA LUI ȘIRIN. DE EA-ȚI MAI ADUCI AMINTE?
DA, DA... DAR EU NU ȘTIU GERMANĂ!
EXISTĂ UN LICEU FRANCEZ LA VIENA. UNUL DINTRE CELE MAI BUNE DIN EUROPA!
ȘI VOI... VOI CE-AȚI FACE ACOLO?
MAI ÎNTÂI O SĂ TE DUCI SINGURĂ. NOI MAI AVEM NIȘTE TREBURI DE ARANJAT. ÎN CÂTEVA LUNI VENIM ȘI NOI!
DAR AM 14 ANI! AVEȚI ÎNCREDERE ÎN MINE?
AI 14 ANI ȘI ȘTIU FOARTE BINE CUM TE-AM CRESCUT. AM ÎNCREDERE MAI ALES ÎN EDUCAȚIA TA.

ȘTII, EȘTI LA FEL CA ATUNCI CÂND AI FOST ÎN VACANȚĂ SINGURĂ-N FRANȚA.
ÎNAINTE DE REVOLUȚIE, AI MEI MĂ TRIMITEAU SĂ-MI PETREC VARA ÎN EUROPA, ÎN TABĂRĂ. MAMA NU VOIA SĂ CRESC CA UN COPIL SINGUR LA PĂRINȚI.
DA, AȘA-I, ERA CA LUMEA... O ADEVĂRATĂ INDEPENDENȚĂ!
TE IUBIM ATÂT DE MULT, ÎNCÂT VREM SĂ PLECI.
PREFERĂM SĂ TE ȘTIM DEPARTE, DAR FERICITĂ, DECÂT SĂ RĂMÂI AICI, NEFERICITĂ. DATĂ FIIND SITUAȚIA, O SĂ-ȚI FIE MAI BINE ÎN ALTĂ PARTE.
AICI AM ÎNCEPUT SĂ AM NIȘTE BĂNUIELI. DE CE MI-AR FI VORBIT AȘA, DACĂ URMAU SĂ VINĂ ȘI EI?
TE IUBIM MULT!
SĂ NU UIȚI NICIODATĂ CINE EȘTI!
NU... N-AM SĂ UIT NICIODATĂ...

MI-AM REPETAT DE SUTE DE ORI CE MI-AU ZIS. ERAM APROAPE CONVINSĂ CĂ EI N-O SĂ VINĂ LA VIENA.
N-AM DORMIT TOATĂ NOAPTEA. MĂ-NTREBAM DACĂ LUNA STRĂLUCEȘTE LA FEL DE TARE ȘI-N AUSTRIA.
A DOUA ZI, AM UMPLUT UN BORCAN CU PĂMÂNT DIN GRĂDINA NOASTRĂ. PĂMÂNT DIN IRAN.
AM DAT JOS DE PE PEREȚI TOATE POSTERELE.
KIM WI
ȘI MI-AM CHEMAT TOATE PRIETENELE SĂ-MI IAU RĂMAS-BUN.
POFTIM! VĂ LAS VOUĂ CE-AM MAI SCUMP. ÎN FELUL ĂSTA, N-O SĂ MĂ UITAȚI.
NU CREDEAM CĂ ȚIN LA MINE AȘA DE TARE.
MI-AM DAT SEAMA CÂT DE MULT ÎNSEMNAU ȘI ELE PENTRU MINE.

În seara dinaintea plecării mele, a venit Buni să doarmă la noi.
Pot să dorm cu tine?
Păi de-asta am și venit!
Am privit-o pe Buni cum se dezbracă. În fiecare dimineață, culegea flori de iasomie și le punea în sutien, să miroasă frumos. Când și-l desfăcea, se vedea cum îi cad florile de pe sâni.
Era un spectacol.
Buni, cum faci tu să ai sânii așa rotunzi la vârsta ta?
Mi-i țin zece minute într-un castron cu apă rece ca gheața, dimineața și seara.
Chiar așa făcea, și eu știam. Doar că-mi plăcea s-o aud cum spune.
O să-mi fie dor de tine
Dar am să vin să te văd.
Și ea mințea.
Ascultă, nu-mi place să-ți fac morală, dar am să-ți dau un sfat care-ți va folosi mereu.
În viață ai să-ntâlnești o grămadă de tâmpiți. Dacă-ți fac rău, gândește-te că te rănesc din prostie. Așa, te ferești să răspunzi răutății lor. Pentru că nu-i nimic mai rău pe lume decât amărăciunea și răzbunarea... Fii mereu demnă și cinstită cu tine însăți.
Pieptul bunicii răspândea un miros frumos. N-am să uit niciodată acel parfum.

IAR A DOUA ZI DIMINEAȚĂ...
TREZIREA! E ȘAPTE. TREBUIE SĂ PLECĂM.
?
AM SĂ FIU MEREU CINSTITĂ CU MINE ÎNSĂMI.
EU NU VIN.
SĂ NU UIȚI NICIODATĂ CE ȚI-AM ZIS.
BUNI!
AM AJUNS!
ERA O COADĂ INFERNALĂ. MULTĂ LUME PLECA DIN ȚARĂ.
MAI ALES BĂIEȚI MICI. FIIND CONSIDERAȚI VIITORI SOLDAȚI, NU ERAU LĂSAȚI SĂ IASĂ DIN ȚARĂ DUPĂ CE ÎMPLINEAU 13 ANI.
AEROPORTUL MEHRABAD

O SĂ VEZI, TOTUL O SĂ FIE BINE.
FĂRĂ LACRIMI. GÂNDEȘTE-TE LA VIITORUL TĂU.
AI SĂ DESCOPERI EUROPA.
CUM AJUNGI LA VIENA, DU-TE ȘI MĂNÂNCĂ UN SACHERTORTE. E O PRĂJITURĂ CU CIOCOLATĂ GROZAVĂ.
PESTE ȘASE LUNI VENIM SĂ TE VEDEM.
BĂNUIELILE MELE SE CONFIRMAU. POATE URMAU SĂ VINĂ-N VIZITĂ, DAR DE LOCUIT ÎMPREUNĂ, N-AVEAM SĂ MAI LOCUIM VREODATĂ.
EȘTI MARE DE-ACUM. SĂ NU PLÂNGI.
HAI, TREBUIE SĂ PLECI. NU UITA CINE EȘTI ȘI DE UNDE VII.
VĂ IUBESC!

NU SUPORTAM SĂ-I VĂD ACOLO, DINCOLO DE GEAM. NIMIC NU-I MAI GREU DECÂT DESPĂRȚIRILE. PARC-AR MURI CINEVA.
PLECAȚI, PLECAȚI.
ÎNCHIDE-ȚI VALIZA. POȚI SĂ PLECI.
DAR NU...
...N-AM PLECAT. M-AM ÎNTORS SĂ-I MAI VĂD O DATĂ.
...MAI BINE N-O FĂCEAM.

3

SUPA

NOIEMBRIE 1984. SUNT ÎN AUSTRIA. AM VENIT AICI CA SĂ LAS ÎN URMĂ IRANUL RELIGIOS ȘI SĂ DESCOPĂR EUROPA LAICĂ ȘI DESCHISĂ. CREDEAM CĂ ZOZO, CEA MAI BUNĂ PRIETENĂ A MAMEI, MĂ VA IUBI CA PE PROPRIUL EI COPIL.
NUMAI CĂ... SURPRIZĂ! ZOZO M-A DUS LA UN INTERNAT ȚINUT DE CĂLUGĂRIȚE.
AVEAM O CAMERĂ MICĂ ȘI, PENTRU PRIMA OARĂ ÎN VIAȚĂ, TREBUIA SĂ-MI ÎMPART SPAȚIUL CU CINEVA.
ÎNCĂ NU-MI CUNOȘTEAM COLEGA DE CAMERĂ. ȘTIAM DOAR C-O CHEAMĂ LUCIA.
MĂ TOT GÂNDEAM CUM ARATĂ.
EUROPA, ALPII, AUSTRIA... AM AJUNS EU LA CONCLUZIA CĂ TREBUIA SĂ FIE UN FEL DE HEIDI.
MIE-MI CONVENEA, CĂ-MI PLĂCEA HEIDI.

ERAM DE UNSPREZECE ZILE LA VIENA. ZOZO ȘI FIICA EI ȘIRIN, PE CARE LE CUNOSCUSEM ÎN COPILĂRIE, VENISERĂ SĂ MĂ IA DE LA AEROPORT.
ȘIRIN ERA AȘA CUM MI-O AMINTEAM. ÎNSĂ MAICĂ-SA AVEA CEVA ANTIPATIC ÎN PRIVIRE.
NU TE-AI SCHIMBAT MAI DELOC. A, BA DA! ACUM AI PĂRUL LUNG!
NICI TU! EȘTI LA FEL.
CE COOL SĂ MERG LA ȘCOALĂ FĂRĂ VĂL, SĂ NU NE MAI LOVIM ÎN PIEPT PENTRU MARTIRII DE RĂZBOI...
?
AI VĂZUT CE AM? E SUPER LA MODĂ. ȚINE CALD LA URECHI. VREI SĂ-NCERCI?
NU, MULȚUMESC.
ĂSTA E PIXUL MEU CU AROMĂ DE ZMEURĂ, MAI AM ȘI CU CĂPȘUNE, ȘI CU MURE.
VREI SĂ TE DAI CU RUJ? MOR DUPĂ ROZUL ĂSTA SIDEFAT, E SUPERTARE!!!
PFU...
TRĂDĂTOAREA! LA NOI MUREAU OAMENII PE CAPETE, ȘI EA O ȚINEA ÎNTRUNA CU FLEACURI DE-ASTEA.

...AM STAT ZECE ZILE LA EI. CERTURILE ERAU LA ORDINEA ZILEI.
BUNĂ SEARA, IUBITO! UITE CE ŢI-AM ADUS!
NEPUTINCIOSULE CE EŞTI! UITE DE CE MUNCESC EU DE NU MAI ŞTIU DE MINE... CA SĂ STRICE DOMNUL BANII PE FLORI!!
ZOZO, DAR E ANIVERSAREA NOASTRĂ.
SĂ-MI IEI CE VREI CÂND O SĂ FACI ŞI TU NIŞTE BANI! M-AM SĂTURAT!!
LA TEHERAN, ZOZO ERA SECRETARA SOŢULUI EI, HUŞANG.
LA VIENA, A AJUNS COAFEZĂ.
DE ALTFEL, CHIAR EA M-A TUNS.
CÂT DESPRE HUŞANG, SOŢUL LUI ZOZO, FUSESE PREŞEDINTE DE COMPANIE ÎN IRAN,
DAR ÎN AUSTRIA NU ERA NIMIC.
DUPĂ O SERIE DE INVESTIŢII PROASTE, HUŞANG PIERDUSE TOT CE AVEA. „FUSESE TRAS PE SFOARĂ!” ASTA AUZEAM ÎNTRUNA DIN CERTURILE LOR OBIŞNUITE.
TE-AM VĂZUT LA CAFENEA CU TICĂLOŞII ĂIA DOI! TREBUIE SĂ-ŢI FURE HAINELE CA SĂ-ŢI DAI SEAMA CÂT SUNT DE INGRAŢI!
MIE MI-ERA RUŞINE. NU-I VĂZUSEM NICIODATĂ PE-AI MEI CERTÂNDU-SE DE LA BANI.
PROBABIL PENTRU CĂ TATA NU ERA NEPUTINCIOS...

DUPĂ ASTEA ZECE ZILE...
MARJANE, AM VORBIT CU MAMA TA.
DUPĂ CUM VEZI, APARTAMENTUL NOSTRU E PREA MIC. ȚI-AM GĂSIT O PENSIUNE ÎNTR-UN CARTIER FRUMOS, APROAPE DE RATHAUS.
E ȚINUTĂ DE CĂLUGĂRIȚE. ȘI MAICA STAREȚĂ, ȘI CÂTEVA DINTRE ELE VORBESC FOARTE BINE FRANCEZA.
ȘI CÂND PLEC?
CHIAR ACUM. DU-TE ȘI FĂ-ȚI BAGAJELE.
ȘTIAM ȘI EU NIȘTE CĂLUGĂRIȚE. LA TEHERAN, FĂCUSEM PRIMELE CLASE LA ȘCOALA „JEANNE D'ARC". CĂLUGĂRIȚELE DE-ACOLO ERAU CRUNTE.
SĂ VII PE LA NOI ÎN WEEKEND. MERGEM LA PATINAJ.
MDA...
LA URMA URMELOR, MĂ BUCURAM CĂ PLEC DE-ACOLO. CEL PUȚIN, SCĂPAM DE HAPSÂNA DE ZOZO ȘI DE TOANTA DE ȘIRIN.
SINGURUL DE CARE AVEA SĂ-MI FIE DOR ERA HUȘANG. EU ÎL VEDEAM CA PE UN APĂRĂTOR,
AI GRIJĂ DE TINE.
DA, UNCHIULE HUȘANG.
...IAR EL VEDEA-N MINE O ALIATĂ.
HAI, GATA, AJUNGE. SĂ MERGEM!
ȘI-AM PLECAT...

*ALDI E UN SUPERMARKET, IAR „LINKS" ÎNSEAMNĂ „LA STÂNGA" ÎN GERMANĂ.

DE PATRU ANI NU MAI VĂZUSEM UN MAGAZIN AȘA DE BINE APROVIZIONAT.
KARTOFFEL
AKTION
PASTA
PRIMUL RAFT LA CARE M-AM DUS A FOST CEL CU DETERGENT PARFUMAT.
NU SE MAI GĂSEA DELOC ÎN IRAN.
MI-AM UMPLUT COȘUL CU TOT FELUL DE LUCRURI.
CHIAR ȘI AZI, DUPĂ ATÂTA TIMP, AM MEREU ÎN CASĂ CEL PUȚIN ZECE CUTII DE DETERGENT PARFUMAT.
N-AVEAM MULȚI BANI, AȘA CĂ MI-AM LUAT DOUĂ CUTII DE PASTE.
HABAR N-AVEAM CĂ ASTA O SĂ MĂNÂNC ÎN URMĂTORII PATRU ANI.
AM DAT O HÂRTIE DE 100 DE ȘILINGI. NOROC CA MI-AU AJUNS BANII. ALTFEL, CE RUȘINE MI-AR MAI FI FOST...
ACHT UND NEUNZIG DREIZIG BITTE!
?

HALLO! ICH BIN DA!!
LUCIA.
MARȘAL?
MARJANE.
NU, MARJANE.
VORBEȘTI FRANCEZA?
NEIN.
SPRICHST DU DEUTSCH?
HMM... NU!
!
!

I-AM DAT FISTIC, LUAT CU MINE DE-ACASĂ. ÎL PRIMISEM DE LA UNCHIUL MEU. O SPECIALITATE NAȚIONALĂ CARE SE DĂ CADOU DE OBICEI CÂND PLEACĂ CINEVA ÎN STRĂINĂTATE. CREDEM CĂ FISTICUL NOSTRU E CEL MAI BUN DIN LUME...
MMM...
...CA MULTE ALTE LUCRURI, DE ALTFEL.
LUCIA MI-A PREGĂTIT, LA RÂNDUL EI, O SUPĂ KNORR, „CREMĂ DE CIUPERCI".
MMM...
NU MĂ DĂDEAM ÎN VÂNT DUPĂ SUPA ASTA.
MAGST DU FERNSEHEN?
FERNSEHEN?
FENS, FUNS, FENR... FEREASTRĂ!!!
FERNSEHEN?
NEIN! HI, HI, HI... DAS IST FENSTER!
WARTE MAL!
DAS IST EIN FERNSEHER.
AAA, TELEVIZOR! E-ACELAȘI LUCRU.
TELEVIZOR!
FERNSEHEN! JA, JA! FERNSEHEN!
ERAM BUCUROASĂ, VORBEAM ÎN GERMANĂ.

AȘA C-AM COBORÂT ÎN SALA DE LA PARTER ÎN CARE SE AFLA TELEVIZORUL.
HALLO!
SE UITAU TOATE LA UN FILM. TOATĂ LUMEA PĂREA SĂ SE-AMUZE, ÎN AFARĂ DE MINE! AUZEAM NIȘTE „ACH", „OCH" ȘI „MICH", DAR NU-NȚELEGEAM NIMIC.
HA!
HA! HA! HA! HA! HA!
!!!
HI! HI! HI!
?!
AȘA C-AM PLECAT DISCRET.
BYE, BYE, LUCIA.
NICI NU MI-A RĂSPUNS.

TIROL
ÎN FIECARE DIMINEAȚĂ, LUCIA MĂ TREZEA CU ZGOMOTUL FOENULUI.
ERA DEȘTEPTĂTORUL MEU. PUS LA 6:30 FIX.
BUNĂ DIMINEAȚA!
MDA, BUNĂ...
HALLO!
TREZITĂ DE-UN FOEN, CA SĂ MĂ DUC DUP-AIA LA ȘCOALĂ, UNDE N-AVEAM NICI UN PRIETEN.
SALUT!
SALUT!
SALUT!
SALUT!
SALUT!
ERA NORMAL. VENISEM LA JUMĂTATEA TRIMESTRULUI ȘI GRUPURILE ERAU DEJA FORMATE.

* MĂ REFEREAM LA ECHER.

SE SCHIMBAU LUCRURILE. DUPĂ O VREME, JULIE, FATA TĂCUTĂ DIN AL DOILEA RÂND A-NCEPUT SĂ MĂ BAGE-N SEAMĂ. O FRANȚUZOAICĂ DE 18 ANI ÎNTR-O CLASĂ ÎN CARE MEDIA DE VÂRSTĂ ERA DE 14 ANI.
BESSI
AM ÎNȚELES MAI TÂRZIU CĂ ERA MAI RETRASĂ PENTRU CĂ-I CONSIDERA PE TOȚI NIȘTE COPII RĂZGÂIAȚI. EU ERAM ALTFEL. TRECUSEM PRINTR-UN RĂZBOI.
MI-AU FĂCUT CUNOȘTINȚĂ CU MOMO DINTR-A UNȘPEA.
EA E MARJANE. E IRANIANĂ. A TRECUT PRINTR-UN RĂZBOI.
PRIN RĂZBOI?
ÎNCÂNTATĂ!
ȘI IA ZI, AI VĂZUT MULȚI MORȚI, NU?
ĂĂĂ... CÂȚIVA, DA.
CE TARE EȘTI!
MOMO SE PUPA CU TOATĂ LUMEA ÎNTR-UN FEL APARTE.
MMM...
...MMM
DE FAPT, EL A FOST PRIMUL CARE M-A SĂRUTAT PE GURĂ.
...MOMO MI-A FĂCUT CUNOȘTINȚĂ CU THIERRY ȘI OLIVIER, DOI ELVEȚIENI ORFANI CARE TRĂIAU ÎN AUSTRIA CU UNCHIUL LOR DIPLOMAT.
ȘI EU SUNT UN PIC ORFANĂ.
AI TĂI AU MURIT?
NU, SUNT ÎN IRAN.
PENTRU JULIE, ERA SUFICIENT CĂ TRĂIAM FĂRĂ PĂRINȚI.

O ILUMINATĂ, UN PUNKIST, DOI ORFANI ȘI O FATĂ DIN LUMEA A TREIA. CE MAI, SUPERGAȘCĂ! ÎI INTERESA POVESTEA MEA. MAI ALES PE MOMO! ERA FASCINAT DE VIZIUNEA MORȚII.

SE APROPIA VACANȚA DE CRĂCIUN. TOATĂ LUMEA VORBEA DESPRE CE-AVEA DE GÂND SĂ FACĂ.
O SĂ MOR DE PLICTISEALĂ CU-AI MEI LA NISA.
INSULELE FIJI.
BORA BORA.
CHICAGO.
BARCELONA.
HONDURAS.
CRĂCIUNUL E O INVENȚIE AMERICANĂ. MOȘ CRĂCIUN ÎMBRĂCAT ÎN ROȘU CU ALB ERA MASCOTA COCA-COLA.
E ȘI ASTA O SURSĂ DE VENIT.
EU MĂ DUC ACASĂ, ÎN FRANȚA, SĂ-L VĂD PE TATA.
IAR EU MĂ DUC LA BUNICA LA SALZBURG. E SINGURA CÂT DE CÂT ACCEPTABILĂ DIN FAMILIE.
NOI O SĂ NE PLICTISIM RĂU DE TOT PRIN ALPI.
DAA, SCHIEM, O SĂ FIE MIȘTO!
ȘTIȚI, LA NOI, ÎN IRAN, NU SE SĂRBĂTOREȘTE CRĂCIUNUL.
VĂ DUCEȚI LA SCHI? MARFĂ!
NU-I MARE BRÂNZĂ.
pentru noi, anul nou e pe 21 martie...
DA.
EU AM SĂ FIU LA ANNECY. O SĂ FIM APROAPE, POATE NE VEDEM.

VINERI, 22 DECEMBRIE 1984. STRĂZILE ERAU PLINE. SE MOLIPSISERĂ TOȚI DE FEBRA CRĂCIUNULUI. MĂ GÂNDEAM LA THIERRY, CUM ZICEA EL CĂ „E ȘI ASTA O SURSĂ DE VENIT".
STRADA MEA ERA PUSTIE. NU ERAU MAGAZINE.
17
CE MĂ FAC SINGURĂ DOUĂ SĂPTĂMÂNI? PÂNĂ ȘI INTERNATUL O SĂ FIE GOL.
CÂND M-AM ÎNTORS ÎN CAMERĂ, AM DAT DE LUCIA. ERA LA DATORIE, FIREȘTE.
CE FACI?

NU PREA PARI OK. ȘTIU, E GREU DE CRĂCIUN FĂRĂ FAMILIE.
CRĂCIUN? NU, NU-I VORBA DE-ASTA.
MÂINE PLEC CU MĂTUȘA MEA. CRED CĂ MAI E LOC ÎN MAȘINĂ. DACĂ VREI, POȚI SĂ VII CU NOI.
UNDE?
ÎN TIROL!
TIROL?
♫ TIRLIA, TIRLIO, TIRL UUU! UUU! ♫♪
HA! HA! HA!
AUZI, DACĂ VII, NU CUMVA SĂ ZICI CEVA DE KLAUS.
KLAUS?
PRIETENUL MEU.
AHA.
FAMILIA LUCIEI ERA CATOLICĂ, ERAU PRACTICANȚI FERVENȚI.
DACĂ VREI SĂ NU TE SPUN, NU MĂ MAI TREZI CU FOENUL ĂLA!
JAWOHL!
A DOUA ZI, MĂTUȘA LUCIEI A VENIT SĂ NE IA.
HAIDEȚI, COPII!
ȘI-AM PLECAT SPRE SUD-VESTUL AUSTRIEI.

PĂRINȚII LUCIEI ERAU COMPLET IREALI. NU MAI VĂZUSEM AȘA OAMENI. TAICĂ-SU, DIN TIROLUL AUSTRIAC, AVEA NIȘTE PANTALONI TRADIȚIONALI DIN PIELE. MAICĂ-SA, DIN TIROLUL ITALIAN, AVEA MUSTAȚĂ. DOAR SORĂ-SA CE MAI SEMĂNA CU HEIDI.
DUBĂ GINĂ, MERGEM LA BIZERIGĂ.
AAA!!!
JA!
GERMANA LOR ERA GREU DE ÎNȚELES.
ȘI, ÎNTR-ADEVĂR, AM MERS LA BISERICĂ PENTRU SLUJBA DE LA MIEZUL NOPȚII.
S-A TERMINAT PE LA 3 DIMINEAȚA!

FAMILIA LUCIEI NU MAI VĂZUSE NICIODATĂ UN IRANIAN. AȘA CĂ ÎN FIECARE ZI ERAM INVITATĂ BA DE UN UNCHI, BA DE O MĂTUȘĂ, SĂ MĂ CUNOASCĂ.
E BUNĂ? ÎȚI PLACE?
DA.
GERMANA MEA ERA RUDIMENTARĂ, A LOR ERA ORIGINALĂ. UN VERIȘOR CARE TRĂISE PATRU ANI ÎN PARTEA FRANCEZĂ A ELVEȚIEI ERA ÎNCÂNTAT S-O FACĂ PE TRADUCĂTORUL.
ZICE C-A MÂNCAT BINE.
ZICE CĂ-I PLACE TARE MULT TIROLUL.
DESERTUL!
ZICE CĂ TIROLEZII SUNT TARE SIMPATICI.
EI SPUN CĂ ȘI LOR LE PLACE DE TINE.
VORBEAM AȘA, BA DE UNA, BA DE ALTA.
CE GROZAV E SĂ AI PRIETENI DIN STRĂINĂTATE!
JAAA
SPRE DEOSEBIRE DE SUBIECTELE PREFERATE ALE PRIETENILOR MEI DE LA LICEU, AICI NU VORBEAM NICI DESPRE RĂZBOI, NICI DESPRE MOARTE.
A VENIT ȘI ZIUA PLECĂRII.
ȘTII, SUNT TÂMPLAR, FAC MOBILĂ. AM FĂCUT RAMA ASTA SPECIAL PENTRU TINE.
SCHATZI*, UN MĂR TRAS ÎN CARAMEL ȘI NIȘTE FRUCTE PENTRU DRUM.
AVEAM ÎNCĂ O PERECHE DE PĂRINȚI...
...IAR LUCIA ERA SORA MEA.
DUPĂ EXCURSIE, NU M-AM MAI PLÂNS NICIODATĂ DE FOENUL EI.

* DRAGA MEA.

PASTELE

BAKUNIN NU ERA DE ACORD CU MARX.
CINE-I BAKUNIN?
CEE? N-AI AUZIT DE BAKUNIN?
...
ERA UN ANARHIST.
NU! ANARHISTUL, CU A MARE.
MĂ ROG... SĂ VINĂ VACANȚA AIA MAI REPEDE.
IAR VACANȚĂ??
?
PENTRU MINE, SĂ NU MERG LA ȘCOALĂ ÎNSEMNA SĂ STAU DE UNA SINGURĂ, MAI ALES DE CÂND LUCIA UMBLA TOT TIMPUL CU PRIETENUL EI KLAUS.
AI VREO PROBLEMĂ CU VACANȚELE?
NU! LA NOI, EXISTĂ DOUĂ SĂPTĂMÂNI DE ODIHNĂ DUPĂ ANUL NOU ȘI DUPĂ ACEEA NIMIC PÂNĂ VARA, ÎNȚELEGI?
O SĂ TE-OBIȘNUIEȘTI. AICI, ÎN EUROPA, AVEM ZILE LIBERE, DATORITĂ STÂNGII. NU SUNTEM OBLIGAȚI SĂ MUNCIM ÎNTRUNA.
ȘI CARE-I LEGĂTURA?
DAC-AR FI CÂȘTIGAT ANARHIȘTII, LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI, ACUMA NU MAI MUNCEA NIMENI! OMUL NU-I FĂCUT PENTRU MUNCĂ.
HAI, RELAXEAZĂ-TE, PROFITĂ! CULTIVĂ-TE ȘI TU! NICI MĂCAR DE BAKUNIN N-AI AUZIT!
CE BOU EȘTI...
ȘI TU CE FACI, SCHIEZI?
MDA, CA DE-OBICEI.
CRETINUL ĂSTA DE MOMO AVEA DREPTATE. DE INTEGRAT, TREBUIA SĂ MĂ INTEGREZ, DAR PENTRU ASTA TREBUIA SĂ MAI ÎNVĂȚ CÂTE CEVA.
AȘA CĂ M-AM ÎMPĂCAT CU IDEEA.
UNDE TE DUCI ÎN VACANȚĂ?
NICĂIERI. STAU ȘI CITESC. ÎMI PLACE LA NEBUNIE.
ERA ȘI UN RĂSPUNS LA-NDEMÂNĂ LA VEȘNICA ÎNTREBARE „DAR TU UNDE TE DUCI?”, ȘI-MI MAI DĂDEA ȘI-UN AER AȘA, APARTE.

EI AU PLECAT LA SCHI, IAR EU M-AM PUS PE CITIT. AM ÎNCEPUT CU BAKUNIN. AM AFLAT CĂ ERA RUS, CĂ FUSESE EXCLUS DIN PRIMA INTERNAȚIONALĂ ȘI CĂ RESPINGEA ORICE FORMĂ DE AUTORITATE, MAI ALES PE CEA A STATULUI.
ÎN AFARĂ DE ASTA, MARE LUCRU N-AM ÎNȚELES DIN FILOZOFIA LUI. NU CĂ MOMO AR FI ÎNȚELES CEVA.
APOI AM STUDIAT ISTORIA COMUNEI DIN PARIS.
AM DEDUS CĂ DREAPTA FRANCEZĂ DIN EPOCA RESPECTIVĂ ERA PE MĂSURA INTEGRIȘTILOR DIN ȚARA MEA.
DUPĂ CARE M-AM OPRIT LA SARTRE, SCRIITORUL PREFERAT AL COLEGILOR MEI.
NOȚIUNEA DE FIINȚĂ PROVINE DIN EXPERIENȚA TRĂITĂ DE OM.
MI S-A PĂRUT CAM ENERVANT...
CÂND MĂ SĂTURAM DE CITIT, MĂ DUCEAM LA SUPERMARKET.
ERA AȘA DE FRIG, CĂ M-AM GÂNDIT SĂ-MI PUN SALOPETA DE SCHI, ADUSĂ DE LA TEHERAN, CA SĂ POT IEȘI.
UMBLAM PRIN VIENA ARANJATĂ ASTFEL, DAR DE FAPT MĂ SIMȚEAM PE PISTĂ LA INNSBRUCK, APROAPE DE PRIETENII MEI.
MĂ PLICTISEAM AȘA DE TARE, ÎNCÂT MĂ DUCEAM DE CEL PUȚIN PATRU ORI LA SUPERMARKET PENTRU PATRU PRODUSE DIFERITE.
PENSIUNEA MEA
ALDI
AL
SUPERMARKETUL

DACĂ M-AȘ FI PUTUT DISTRA ȘI EU UN PIC, CRED CĂ-N VIAȚA MEA N-AȘ FI CITIT ATÂT.
CA SĂ MĂ INSTRUIESC, TREBUIA SĂ-NȚELEG TOT. ÎNCEPÂND CU MINE: EU, MARJI, FEMEIA. M-AM LANSAT ATUNCI ÎN CARTEA PREFERATĂ A MAMEI.
SIMONE
„MANDARINII" DE SIMONE DE BAVAR.
NU! BEAUVOIR!
ÎMI CITISE NIȘTE FRAGMENTE, DAR ERAM PREA MICĂ.
...??
AM CITIT „AL DOILEA SEX". SIMONE EXPLICĂ ACOLO CĂ, DACĂ FEMEILE AR FACE PIPI DIN PICIOARE, ASTA LE-AR SCHIMBA VIZIUNEA ASUPRA VIEȚII.
AȘA C-AM ÎNCERCAT ȘI EU. MI SE PRELINGEA UN PIC PE PICIORUL STÂNG. ERA CAM SCÂRBOS.
ERA MULT MAI SIMPLU DACĂ M-AȘEZAM. ÎN PLUS, FIIND IRANIANĂ, ÎNAINTE SĂ FAC PIPI CA BĂRBAȚII, TREBUIA SĂ-NVĂȚ SĂ DEVIN O FEMEIE EMANCIPATĂ.

ȘI-APOI A VENIT ȘI ZIUA ACEEA. ZIUA DE POMINĂ DIN FEBRUARIE, CÂND ÎMI PREGĂTEAM VEȘNICELE SPAGHETE.
MI-ERA FOAME RĂU DE TOT. ATÂT DE FOAME, ÎNCÂT NU MI-AR FI AJUNS O FARFURIE SĂ MĂ SATUR.
AM COBORÂT CU TOT CU CRATIȚĂ SĂ MĂ UIT LA TELEVIZOR ÎN SALA DE MESE.
CE-MI MAI PLĂCEA CHESTIA ASTA! ACASĂ N-AVEAM VOIE SUB NICI O FORMĂ. LA TELEVIZOR ERA INSPECTORUL DERRICK, CARE LE PLĂCEA MULT CĂLUGĂRIȚELOR.

CÂND, DEODATĂ, MAICA STAREȚĂ MI-A BLOCAT CÂMPUL VIZUAL.
DOMNIȘOARĂ, CE-I CU ȚINUTA ASTA?!
!
DA' AICI TOATĂ LUMEA MĂNÂNCĂ ȘI SE UITĂ LA TELEVIZOR!
DAR NU DIN CRATIȚĂ! CE-I CU OBICEIURILE ASTEA?
E-ADEVĂRAT CE SE SPUNE DESPRE IRANIENI. N-AU NICI UN PIC DE EDUCAȚIE.
E-ADEVĂRAT ȘI CE SE ZICE DESPRE VOI. ÎNAINTE SĂ VĂ FACEȚI CĂLUGĂ-RIȚE, ERAȚI NIȘTE PROSTITUATE!

AM FOST CHEMATĂ LA ADJUNCTA MAICII STAREȚE, CARE NICI NU MAI VOIA SĂ MĂ VADĂ.
APROPIE-TE!
E ABSOLUT INACCEPTABIL CE I-AI SPUS MAICII BIRGIT!
DAR CE MI-A SPUS EA MIE VI SE PARE ACCEPTABIL?
EȘTI EXMATRICULATĂ. O VOI SUNA PE PRIETENA MAMEI TALE SĂ VINĂ SĂ TE IA.
NU-I NEVOIE. AM PRIETENI CARE POT SĂ AIBĂ GRIJĂ DE MINE.
MĂ GÂNDEAM LA JULIE.
AR TREBUI SĂ-ȚI FIE RUȘINE!
ȘI DVS.
CE OBRAZNICĂ EȘTI! TACI DIN GURĂ! FIINDCĂ CĂ TOTUL ESTE PLĂTIT, POȚI RĂMÂNE PÂNĂ LA SFÂRȘITUL LUNII.
...
NU SPUI NIMIC?
...
خر احمق به شعور
POFTIM?
AM ZIS MULȚUMESC!
ÎN TOATE RELIGIILE DAI PESTE ACEIAȘI EXTREMIȘTI.

N-AM MAI AȘTEPTAT SFÂRȘITUL LUNII. DUPĂ CÂTEVA ZILE, AM SUNAT-O PE JULIE.
TELEFON
M-AU DAT AFARĂ. NU ȘTIU CE SĂ FAC.
STAI PUȚIN SĂ VORBESC CU MAMA, SĂ VĂD DACĂ POȚI STA LA NOI.
ZICE CĂ E ÎNCÂNTATĂ SĂ VII!
JULIE! MULȚUMESC!!!
MI-AM FĂCUT IAR BAGAJELE.
I-AM SPUS ADIO LUCIEI, PE CARE N-AM MAI VĂZUT-O NICIODATĂ.
MAICILE LE-AU SCRIS PĂRINȚILOR MEI...
...ȘI LE-AU EXPLICAT CĂ, DUPĂ CE M-AU PRINS ÎN FLAGRANT DELICT, FURÂND IAURT CU FRUCTE, AM HOTĂRÂT SINGURĂ SĂ PĂRĂSESC PENSIUNEA.
CE-I CU POVESTEA ASTA? EA NU SUPORTĂ IAURTUL CU FRUCTE.
NU-NȚELEG.
NOROC CĂ AI MEI ÎMI CUNOȘTEAU GUSTURILE.
AH, MINCINOASELE!... PUTEAU MĂCAR SĂ GĂSEASCĂ O SCUZĂ CA LUMEA.
CITITUL NU ERA DE-AJUNS. CA SĂ MĂ INTEGREZ, MAI AVEAM DRUM LUNG DE BĂTUT.

FRI SAT SUN MON TUE WED
PILULA
NOUL MEU CĂMIN ERA MULT MAI CONFORTABIL DECÂT PENSIUNEA. LOCUIAM ÎN CAMERA LUI JULIE.
VREI SĂ MĂ DUC SĂ LUCREZ ÎN ALTĂ PARTE?
NU, STAI LINIȘTITĂ, AM VENIT DOAR SĂ-MI IAU HAINA.
CE ZICI DE ASTA, MĂ DUC LA-NTÂLNIRE CU ERNST, PATRONUL CAFENELEI SCHELTER.
PATRONUL?
DAR CÂȚI ANI ARE PATRONUL ĂSTA?
26 DE ANI.
26??
DA... E MATUR, CUM ÎMI PLAC MIE.
GATA, AM PLECAT.
ȚI-AI FĂCUT TEMELE?
SALUTARE, MAMI!
JULIE, UNDE TE DUCI?
ȘI CÂND TE GÂNDEȘTI CĂ MAICILE ZICEAU CĂ EU ERAM OBRAZNICĂ... DAC-O VEDEAU PE JULIE...
ÎN CULTURA MEA, PĂRINȚII ERAU MAI PRESUS DE ORICE. TREBUIA MĂCAR SĂ LE RĂSPUNZI CÂND VORBEAU CU TINE.
DOAMNĂ ARMELLE, VREȚI O CEAȘCĂ DE CEAI?
DA.
CUM SĂ TE PORȚI AȘA CU PROPRIA MAMĂ! ERAM INDIGNATĂ.

ÎMI PLĂCEA DE ARMELLE. ERA BLÂNDĂ ȘI DISCRETĂ. POATE CHIAR PREA MULT. ÎN COMPARAȚIE CU MAMA, NU PREA AVEA AUTORITATE.
NU PUNE MULT. CÂND PUI PREA MULT CEAI, ÎȘI PIERDE AROMA.
ȘTIU. LA NOI ACASĂ, ASTA BEM TOATĂ ZIUA.
BINEÎNȚELES, CE AIURITĂ SUNT! CEAIUL, INDIA, PERSIA, RUSIA, SAMOVARUL...
ARMELLE ERA O FEMEIE CULTIVATĂ, CHIAR DACĂ N-AUZISE DE BAKUNIN. ÎN SCHIMB, PASIUNEA EI ERA LACAN.
A DESCHIS PERSPECTIVE ÎN PSIHANALIZĂ PRIN INTERMEDIUL LINGVISTICII.
A REUȘIT SĂ IZOLEZE CATEGORIILE IMAGINARULUI DE SIMBOLIC ȘI DE REALITATE.
E UNUL DINTRE PRIMII CARE AU FĂCUT TERAPIE DE GRUP!
O FEMEIE ȘI UN BĂRBAT NU GÂNDESC LA FEL, NU FUNCȚIONEAZĂ LA FEL, NU SCRIU LA FEL. SCRIITURA FEMININĂ, TACA-TACA-TACA, LITERATURA MASCULINĂ, TACA-TACA-TACA...
O ASCULTAM DIN POLITEȚE...
...ȘI PENTRU CĂ ERA SINGURA CARE CUNOȘTEA IRANUL. ÎMI ÎNȚELEGEA NOSTALGIA PENTRU MAREA CASPICĂ. ERA SINGURA CARE VĂZUSE UN SAMOVAR.
ȘI TOT EA FUSESE CEA CARE ÎI SUNASE PE-AI MEI SĂ-I LINIȘTEASCĂ.

ÎNAINTE SĂ NE CULCĂM, JULIE ȘI CU MINE STĂTEAM LA PALAVRE.
MAMA TA MI SE PARE FOARTE DE TREABĂ.
POATE FI ABSOLUT INSUPORTABILĂ DACĂ VREA.
DAR SĂ ȘTII CĂ ȘI EA TE PLACE. NOROC CU TINE, CĂ MĂ SEACĂ MAI PUȚIN. CREDE CĂ AI O INFLUENȚĂ POZITIVĂ ASUPRA MEA.
CE INFLUENȚĂ POZITIVĂ?
GENUL DE FECIOARĂ SFIOASĂ, INOCENTĂ ȘI PURĂ CARE-ȘI FACE TEMELE. LA MINE, NU-I CAZUL. O FAC DE CINCI ANI.
M-AM CULCAT DEJA CU OPȘPE TIPI: FABRICE, OLIVIER, LAURENT, LUC, JEAN-MARC, ALT LAURENT, SÉBASTIEN...
RĂMĂSESEM MASCĂ. ÎN ȚARA MEA, CHIAR DACĂ AVEAI O RELAȚIE ÎNAINTE DE CĂSĂTORIE, O ȚINEAI SECRETĂ.
LA-NCEPUT O FĂCEAM CU PREZERVATIV, DAR AȘA NU PREA SIMTE TIPUL.
„NU PREA SIMTE" CE?
PĂI, VAGINUL!
VVV...??!!!
ACUM IAU PILULE. DE-AIA AM CURUL MARE CÂT CASA.
ȘI EU AVEAM UN POSTERIOR MĂRICEL, DAR NU LUAM ANTICONCEPȚIONALE.

ARMELLE AVEA UN POST BUN LA NAȚIUNILE UNITE. CĂLĂTOREA FOARTE DES.
AM UMPLUT FRIGIDERUL. SĂ-NVĂȚAȚI BINE! JULIE, NU CUMVA SĂ CHIULEȘTI!
OK.
CÂND MĂ-NTORC, SĂ GĂSESC CASA CURATĂ ȘI ARANJATĂ.
DA, SĂ TRĂIȚI.
CÂT STAI?
ȘASE ZILE. DACĂ AVEȚI NEVOIE DE CEVA, ORICE-AR FI, ÎL SUNAȚI PE MARTIN.
MARTIN ȘI ARMELLE SE CUNOSCUSERĂ LA VIENA. ERAU COLEGI, AMÂNDOI DIVORȚAȚI, ȘI AVEAU O RELAȚIE PLATONICĂ.
JULIE ÎMI EXPLICASE CUM STĂ TREABA.
NU CRED C-O FAC, CĂ SIGUR M-AȘ FI PRINS.
DAR DE UNDE ȘTII?
PĂI, AI VĂZUT ȘI TU CUM MĂ CALCĂ PE NERVI... NU! CLAR! N-O FACE.
?
NU AVUSESEM NICI UN FEL DE EXPERIENȚĂ PRIN CARE SĂ FAC LEGĂTURA ÎNTRE CARACTERUL LUI ARMELLE ȘI VIAȚA EI SEXUALĂ.
DRUM BUN!
NICI N-A PLECAT BINE MAICĂ-SA...
...CĂ JULIE S-A ȘI GRĂBIT SĂ PUNĂ LA CALE O PETRECERE, ÎN DOUĂ ZILE, CU PRIETENII DE LA CAFENEAUA SCHELTER.

ÎN SEARA PETRECERII.
IA ZI, CUM ARĂT?
NU PREA GROZAV.
STAI AȘA, TE MACHIEZ EU. O SĂ VEZI CE TARE TE FAC.
MI-A ARANJAT PĂRUL ȘI MI-A FĂCUT DOUĂ LINII GROASE CU TUȘ NEGRU CARE AU REPREZENTAT DE-ATUNCI MACHIAJUL MEU.
ARĂTAM FOARTE BINE.
DOAMNE, JULIE, CE FACI? TE DAI CU PARFUM ACOLO?
„ACOLO” ĂLA ARE-UN NUME! SEX, PĂSĂ, FOFO, MINU-MINU...
„MINU”? AȘA O CHEAMĂ PE MĂTUȘA MEA.
SĂ-I FIE DE BINE!
NU-ȚI MAI ZIC CĂ AȘA SE SPUNE-N PERSANĂ LA PARADIS!
HA! HA! HA!
DOMNILOR! BINE-AȚI VENIT ÎN PARADIS!
HA! HA! HA!
AI CEVA MUZICĂ BUNĂ?
DA, AM TOT DE LA PINK FLOYD.
ȘTIAM DE PINK FLOYD. AI MEI ÎI ASCULTAU CÂND PLECAM ÎN CĂLĂTORII.
PENTRU MINE, ASTA NU ERA MUZICĂ DE PETRECERE.

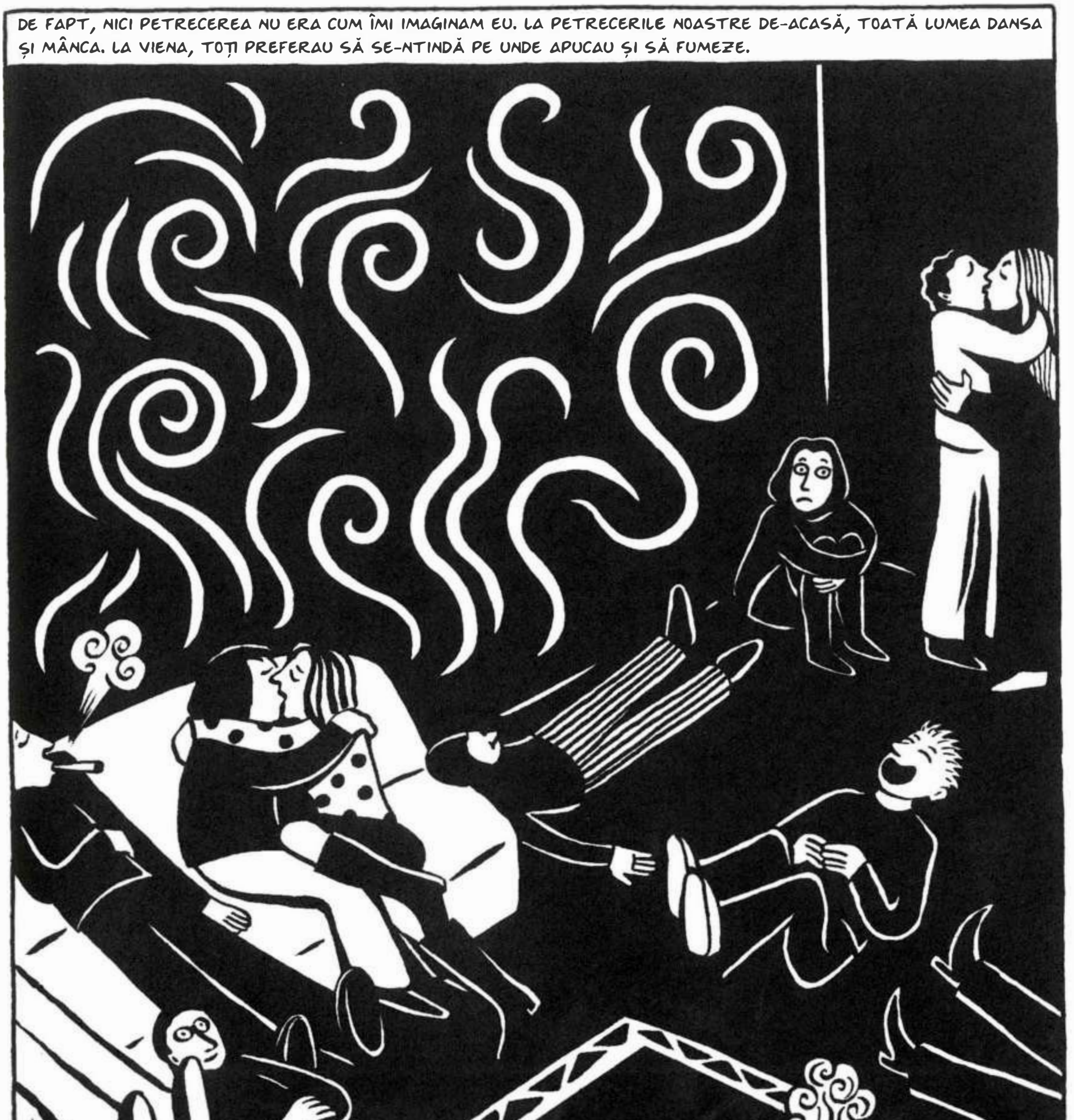
DE FAPT, NICI PETRECEREA NU ERA CUM ÎMI IMAGINAM EU. LA PETRECERILE NOASTRE DE-ACASĂ, TOATĂ LUMEA DANSA ȘI MÂNCA. LA VIENA, TOȚI PREFERAU SĂ SE-NTINDĂ PE UNDE APUCAU ȘI SĂ FUMEZE.
ȘI MĂ CAM ȘOCAU TOATE CHESTIILE ALEA CU TENTĂ SEXUALĂ FĂCUTE AȘA, ÎN PUBLIC. CE VREȚI, VENEAM DINTR-O ȚARĂ TRADIȚIONALISTĂ.

PE LA PATRU DIMINEAȚA AU PLECAT ÎN SFÂRȘIT ȘI ULTIMII INVITAȚI. MI-ERA UN SOMN DE NU MAI PUTEAM!
VOIAM SĂ MĂ DEMACHIEZ, DAR NU IEȘEA CU APĂ.
M-AM DUS SĂ-I CER DEMACHIANT LUI JULIE, DAR SE PĂREA CĂ EA ȘI ERNST DORMEAU DEJA LA NOI ÎN CAMERĂ.
CÂND, DEODATĂ...
AH! AH! OH! OH! AHH! AH!
OH, OH, OH! AH, AH! AH, DAA! OH! AH! DAA!
O, DOAMNE. FĂCEAU...
...DRAGOSTE!

AM FUGIT ÎN SUFRAGERIE SĂ MĂ FERESC DE CINE ȘTIE CE ȘI M-AM BĂGAT CU NASU-N CARTE, CEA MAI BUNĂ PRIETENĂ A MEA.
EVIDENT, N-AM ÎNȚELES NIMIC DIN CE CITEAM.
DUPĂ CÂTEVA MINUTE, AM ZĂRIT, ÎN ÎNTUNERIC, SILUETA UNUI BĂRBAT GOL,
URMATĂ DE CEA A UNEI FEMEI GOALE,
APOI UN BĂRBAT ȘI O FEMEIE PE JUMĂTATE GOI!
HALLO!
SALUTARE!
ĂĂĂ...
NU-MI VENEA SĂ CRED...
...AȘA CEVA NU MAI VĂZUSEM!

MI-AM AMINTIT DE ZIUA ACEEA, CU OPT ANI ÎN URMĂ, CÂND ERAM CU TATA ÎN MAȘINĂ.
TATI, CE ÎNSEAMNĂ BOAȘĂ?
POFTIM? SE SPUNE TESTICUL. SEXUL BĂRBATULUI ESTE FORMAT DIN DOUĂ BILE ȘI UN PENIS. BILELE SE NUMESC TESTICULE.
BILE? ȘI CAM CÂT DE MARI SUNT? AȘA?
ȘI, LA UN SEMAFOR, TATA MI-A EXPLICAT CU UN AER FOARTE SERIOS.
NU, MAI DEGRABĂ CAM AȘA. NU-S MINGI DE TENIS. SEAMĂNĂ MAI MULT CU NIȘTE MINGI DE PING-PONG.
AAA, MINGILE DE PING-PONG! HA! HA! HA! HA! HA! HA!
NU POT SĂ CRED! AI FUMAT CEVA? TU?!
SUPERTARE!
FATA ARE HALUCINAȚII! HAI, WOLFY, PUNE NIȘTE MUZICĂ.
WOLFY?
DECI NU ERA ERNST, PATRONUL CAFENELEI SCHELTER! JULIE TOCMAI BIFASE ȘI NUMĂRUL 19.
ATUNCI AM ÎNȚELES CU ADEVĂRAT CE ÎNSEMNA „EMANCIPAREA SEXUALĂ”.
A FOST PRIMUL MEU MARE PAS CĂTRE ASIMILAREA CULTURII OCCIDENTALE.

LEGUMA
DUPĂ TRANSFORMAREA MENTALĂ, A URMAT METAMORFOZA FIZICĂ.
ÎNTRE 15 ȘI 16 ANI, AM CRESCUT CU OPTSPREZECE CENTIMETRI. DE-A DREPTUL IMPRESIONANT!
EU LA 15 ANI
EU LA 16 ANI.
IAR CAPUL MI SE SCHIMBA ÎNTR-UN MAAARE FEL. MAI ÎNTÂI, MI S-A LUNGIT FAȚA.
APOI MI-A CRESCUT OCHIUL DREPT.
URMAT DE BĂRBIE, CARE S-A DUBLAT ÎN LUNGIME.
DUPĂ CARE GURA,
MÂNA DREAPTĂ,
PICIORUL STÂNG.
(PÂNĂ ȘI AZI, E TOT CU JUMĂTATE DE MĂSURĂ MAI MARE DECÂT DREPTUL.)
EVIDENT, MI S-A TRIPLAT NASUL.
ȘI S-A-MPODOBIT CU O DITAMAI ALUNIȚĂ.
ATUNCI MI SE PĂREA ORIBILĂ.
APOI BĂRBIA MI-A IEȘIT ÎN FAȚĂ MAIESTUOS,
CA SĂ SE TRAGĂ LA LOC DUPĂ CÂTEVA LUNI, ÎN POZIȚIA EI INIȚIALĂ.
ȘI-N FINAL, MI-A CRESCUT PIEPTUL.
IAR CENTRUL DE GREUTATE S-A REECHILIBRAT CU GREUTATEA FUNDULUI.
PE SCURT, URÂȚENIA MEA VENEA ÎN VALURI.

ȘI, DE PARCĂ N-AR FI FOST DE-AJUNS ÎN CE HAL ARĂTAM DE LA NATURĂ, MAI ȘI ÎNCERCAM TUNSORI NOI. MI-AM BĂGAT FOARFECA-N PĂR ȘI M-AM CIOPÂRȚIT ÎN STÂNGA.
DUPĂ O SĂPTĂMÂNĂ, M-AM CIUNTIT ȘI-N DREAPTA.
SEMĂNAM CU COSETTE DIN „MIZERABILII".
AȘA CĂ MI-AM DAT PĂRUL CU GEL,
MI-AM FĂCUT OCHII CU TUȘ, DIN BELȘUG,
AM ASORTAT NIȘTE ACE DE SIGURANȚĂ,
PE CARE LE-AM ÎNLOCUIT PÂNĂ LA URMĂ CU UN FULAR. PĂREAM MAI BLÂNDĂ.
EI, AȘA MAI MERGEA.
IA UITAȚI-VĂ CE BINE ARATĂ ACUM.
...
ĂĂĂ...
SPRE SURPRINDEREA MEA, NOUL MEU LOOK ERA ȘI PE PLACUL SUPRAVEGHETOARELOR DE LA ȘCOALĂ. MĂ ROG, TREBUIE SPUS CĂ TOATE ERAU TINERE.
ÎȚI SCHIMBI TUNSOAREA ÎN FIECARE ZI. CINE TE TUNDE?
MĂ TUND SINGURĂ.
DACĂ-ȚI DAU BANI, MĂ TUNZI ȘI PE MINE?
AȘA AM AJUNS COAFEZA OFICIALĂ A LICEULUI.
MAI FĂCEAM ȘI EU NIȘTE BANI DE BUZUNAR.

RELAȚIA MEA CU MAI-MARII INSTITUȚIEI NU-I PREA ÎNCÂNTA PE PRIETENII MEI.
VAI, DAR CE BINE NE MAI AVEM CU SUPRAVEGHETOARELE...
DA' DE UNDE! LE TUND, ȘI-ATÂT!
EI, MAI O TUNSOARE, MAI UN PUPAT ÎN FUND...
ETE, NA! MI SE PAR DE TREABĂ, ATÂTA TOT.
SUPRAVEGHETORII-S SUPRAVEGHETORI. AU UN PORTRET PSIHOLOGIC CLAR. SUNT MÂNAȚI DE SETEA DE PUTERE ȘI-NCEARCĂ SĂ NE CONTROLEZE.
DA, CA GABORII.
EXACT! VIAȚA E-O SUFERINȚĂ. TOTUL E SUFERINȚĂ. TOTUL E NEANT. DECI VIAȚA E NEANT. CÂND CONȘTIENTIZEZI VIDUL, NU MAI POȚI SĂ TRĂIEȘTI CA O RÂMĂ, SĂ TE JOCI DE-A CONDUCĂTORII ȘI CONDUȘII DOAR CA SĂ UIȚI DE PROPRIA LIPSĂ DE SUBSTANȚĂ.
BAZACONII! VIAȚA NU-I ABSURDĂ. SUNT ȘI OAMENI CARE CRED ÎN EA ȘI MOR ÎN NUMELE UNOR VALORI, CUM AR FI LIBERTATEA.
PE DRACU'! ȘI ASTA-I DOAR O DISTRACȚIE CA SĂ MAI UIȚI DE PLICTISEALĂ.
AHA, DECI UNCHIUL MEU A MURIT CA SĂ SE AMUZE, NU?
...
PE MOMO NU-L ÎNTRECEAM DECÂT LA CAPITOLUL MOARTE. LA ASTA AVEAM MEREU ULTIMUL CUVÂNT.
LUPTA NOBILĂ BLA-BLA-BLA...
HEI, FUMĂM ȘI NOI CEVA?
DA, BINE!

THIERRY SE OCUPA DE OBICEI CU RULAREA JOINTURILOR. SARCINA NOASTRĂ ERA SĂ-I SUPRAVEGHEM PE SUPRAVEGHETORI CA SĂ NU NE PRINDĂ.
POFTIM!
NU-MI PLĂCEA SĂ FUMEZ, DAR O FĂCEAM DIN SOLIDARITATE. PE VREMEA ACEEA, IARBA ȘI HEROINA ERAU TOTUNA PENTRU MINE.
DE CÂTE ORI MI SE OFEREA UN JOINT, MI-AMINTEAM DE CONVERSAȚIA ALOR MEI DESPRE VĂRUL KAMRAN.
SĂRACUL, AȘA MULT ȘI-A INJECTAT ÎN VENĂ C-ARATĂ CA O LEGUMĂ.
DE OBICEI, ASTA LI SE-NTÂMPLĂ CELOR MAI FRAGILI.
EXCLUS S-AJUNG O LEGUMĂ.
AȘA CĂ MĂ PREFĂCEAM, DAR DE FAPT NU TRĂGEAM ÎN PIEPT,
ȘI, CUM SE-NTORCEAU UN PIC CU SPATELE, MĂ FRECAM LA OCHI CA SĂ MI-I ÎNROȘESC ZDRAVĂN.
DUPĂ CARE MĂ PREFĂCEAM CĂ RÂD ÎN HOHOTE.
ERAM DESTUL DE CREDIBILĂ.

CU CÂT FĂCEAM MAI MULTE EFORTURI DE INTEGRARE, CU ATÂT AVEAM SENZAȚIA CĂ MĂ ÎNDEPĂRTEZ DE CULTURA MEA, CĂ ÎMI TRĂDEZ PĂRINȚII ȘI ORIGINEA, CĂ MĂ LAS PRINSĂ ÎN JOCUL ALTCUIVA.

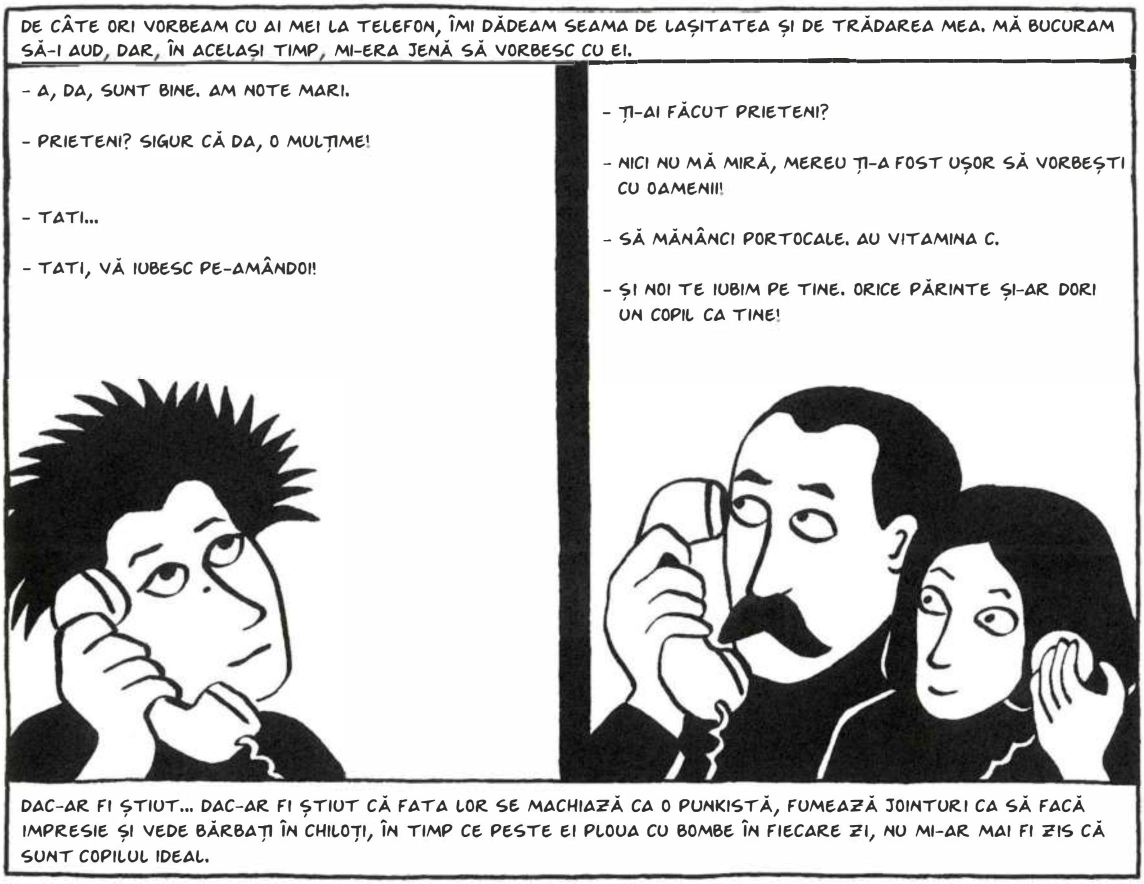
DE CÂTE ORI VORBEAM CU AI MEI LA TELEFON, ÎMI DĂDEAM SEAMA DE LAȘITATEA ȘI DE TRĂDAREA MEA. MĂ BUCURAM SĂ-I AUD, DAR, ÎN ACELAȘI TIMP, MI-ERA JENĂ SĂ VORBESC CU EI.
- A, DA, SUNT BINE. AM NOTE MARI.
- ȚI-AI FĂCUT PRIETENI?
- PRIETENI? SIGUR CĂ DA, O MULȚIME!
- NICI NU MĂ MIRĂ, MEREU ȚI-A FOST UȘOR SĂ VORBEȘTI CU OAMENII!
- TATI...
- SĂ MĂNÂNCI PORTOCALE. AU VITAMINA C.
- TATI, VĂ IUBESC PE-AMÂNDOI!
- ȘI NOI TE IUBIM PE TINE. ORICE PĂRINTE ȘI-AR DORI UN COPIL CA TINE!
DAC-AR FI ȘTIUT... DAC-AR FI ȘTIUT CĂ FATA LOR SE MACHIAZĂ CA O PUNKISTĂ, FUMEAZĂ JOINTURI CA SĂ FACĂ IMPRESIE ȘI VEDE BĂRBAȚI ÎN CHILOȚI, ÎN TIMP CE PESTE EI PLOUA CU BOMBE ÎN FIECARE ZI, NU MI-AR MAI FI ZIS CĂ SUNT COPILUL IDEAL.

MĂ SIMȚEAM ATÂT DE VINOVATĂ, CĂ SCHIMBAM CANALUL IMEDIAT CÂND ERAU ȘTIRI DESPRE IRAN.
IRAN-IRAK KRIEG
ERA INSUPORTABIL.
TE-AI UITAT IERI LA TELEVIZOR? CRED CĂ EȘTI TARE-NGRIJORATĂ.
NU, E-N REGULĂ, AM VORBIT CU AI MEI, SUNT BINE.
MINȚEAM. HABAR N-AVEAM CE SE-NTÂMPLĂ ȘI NICI NU VOIAM SĂ AFLU.
AȘ FI VRUT SĂ UIT TOT, SĂ FAC SĂ DISPARĂ TOT TRECUTUL, DAR SUBCONȘTIENTUL NU MĂ LĂSA.

AM REUȘIT CHIAR SĂ-MI RENEG CETĂȚENIA.
LA O PETRECERE LA LICEU.
SALUT, EU SUNT MARC. AM LUAT BACUL ANUL TRECUT. EȘTI NOUĂ, NU? CUM TE CHEAMĂ?
MARJANE. SUNT AICI DE-UN AN.
ȘI DE UNDE EȘTI, MARIE-JEANNE?
DIN FRANȚA.
SERIOS? AI UN ACCENT CAM BIZAR PENTRU O FRANȚUZOAICĂ.
MĂ ROG. HAI CĂ MĂ DUC LA PRIETENII MEI. PA.
TREBUIE SPUS CĂ, PE VREMEA ACEEA, IRANUL ERA ÎNTRUCHIPAREA RĂULUI; SĂ FII IRANIANĂ NU ERA CHIAR UȘOR.
ERA MAI SIMPLU SĂ MINȚI DECÂT SĂ ȚI-O ASUMI.
CINE-I TIPUL?
MARC? E FRATELE ANNEI, FATA CU PULOVERUL ÎN DUNGI. E-UN BOU, UN BURGHEZ. SĂ NU VORBEȘTI CU CEI DE TEAPA LUI.
SEARA, ACASĂ, MI-AM ADUS AMINTE DE CE-MI SPUSESE BUNICA: „FII MEREU DEMNĂ ȘI CINSTITĂ CU TINE ÎNSĂȚI.”
OF, BUNI...

DIN NEFERICIRE, ADEVĂRUL IESE MEREU LA SUPRAFAȚĂ. DUPĂ CÂTEVA ZILE, ERAM ÎNTR-O CAFENEA DE LÂNGĂ ȘCOALĂ.
I-A ZIS LU' FRATE-MIU CĂ-I FRANȚUZOAICĂ.
ȘI FRATE-TU A CREZUT-O?
A CREZUT-O PE NAIBA. N-AI AUZIT CUM VORBEȘTE?
N-AI VĂZUT CE MOACĂ ARE?
DAR FRATE-TU CE VOIA, S-O AGAȚE?
ETE, NA!
M-AI LINIȘTIT! LA CÂT E DE NAȘPA, NICI N-AR FI CORECT SĂ-ȘI TRAGĂ UN PRIETEN CA MARC.
HA! HA! HA! MĂ SINUCID DACĂ IESE FRATE-MIU CU NAȘPETA ASTA!
NU ȘTIU DAC-AȚI OBSERVAT, DAR NICIODATĂ NU VORBEȘTE DE ȚARA EI SAU DE PĂRINȚI.
NORMAL, MINTE CÂND ZICE C-A TRECUT PRINTR-UN RĂZBOI. SIGUR O FACE PE INTERESANTA.
ORICUM, PE PĂRINȚI CRED CĂ-I DOARE-N COT DE EA DAC-AU TRIMIS-O AICI SINGURĂ!
PÂN-AICI. MI S-A URCAT SÂNGELE LA CAP.

TERMINAȚI SAU VĂ TERMIN EU PE VOI!!!
SUNT IRANIANĂ ȘI SUNT MÂNDRĂ DE ASTA!
ASTA-I COMPLET DUSĂ!
ÎMI VENEA SĂ INTRU-N PĂMÂNT.
CAFÉ
UNDE ERAU AI MEI SĂ MĂ IA ÎN BRAȚE, SĂ MĂ CONSOLEZE?
DAR, LA URMA URMELOR, DE CE SĂ PLÂNG...
TOCMAI ÎMI AFIRMASEM PERSONALITATEA.
PENTRU PRIMA OARĂ, DUPĂ UN AN, ERAM MÂNDRĂ.
AM ÎNȚELES CU-ADEVĂRAT CE VOIA SĂ SPUNĂ BUNICA: DACĂ NU SUNT INTEGRĂ CU MINE ÎNSĂMI, NICIODATĂ N-O SĂ MĂ POT INTEGRA.

CALUL

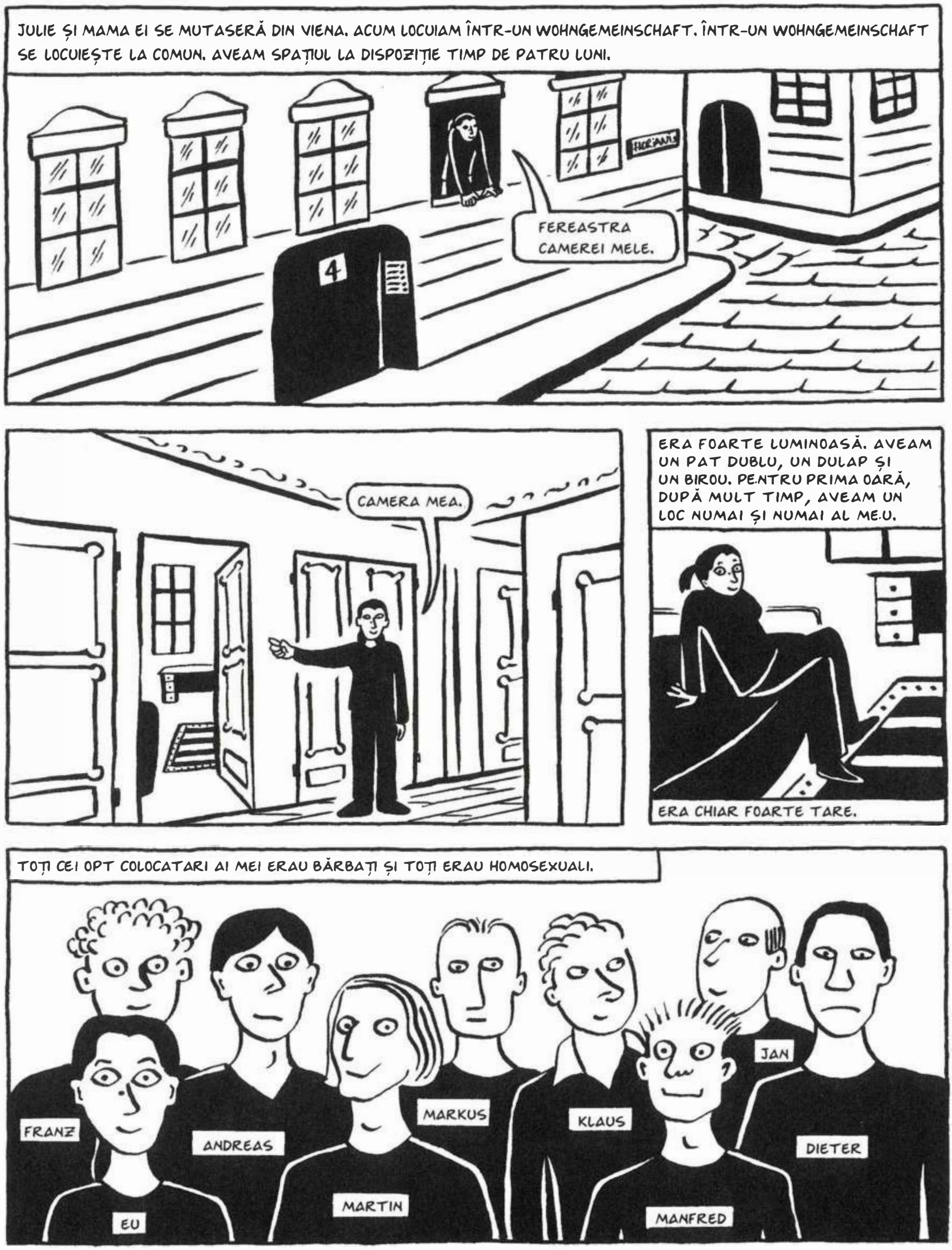

JULIE ȘI MAMA EI SE MUTASERĂ DIN VIENA. ACUM LOCUIAM ÎNTR-UN WOHNGEMEINSCHAFT. ÎNTR-UN WOHNGEMEINSCHAFT SE LOCUIEȘTE LA COMUN. AVEAM SPAȚIUL LA DISPOZIȚIE TIMP DE PATRU LUNI.
FEREASTRA CAMEREI MELE.
4
CAMERA MEA.
ERA FOARTE LUMINOASĂ. AVEAM UN PAT DUBLU, UN DULAP ȘI UN BIROU. PENTRU PRIMA OARĂ, DUPĂ MULT TIMP, AVEAM UN LOC NUMAI ȘI NUMAI AL MEU.
ERA CHIAR FOARTE TARE.
TOȚI CEI OPT COLOCATARI AI MEI ERAU BĂRBAȚI ȘI TOȚI ERAU HOMOSEXUALI.
FRANZ
ANDREAS
MARKUS
KLAUS
JAN
DIETER
EU
MARTIN
MANFRED

ERAM DE PESTE UN AN ȘI JUMĂTATE ÎN AUSTRIA. RENUNȚASEM DE TOT LA LOOKUL DE PUNKISTĂ. NU MAI VOIAM SĂ FIU MARGINALĂ.
MARJANE, LA TELEFON, E MAMA TA.
IMEDIAT!
CE???
AH, MAICĂ-MEA, MAICĂ-MEA!
VINE SĂ MĂ VADĂ.
CE-I CU MAICĂ-TA?
CE MARFĂ!
CÂND?
PESTE DOUĂ SĂPTĂ-MÂNI.

CHIAR DACĂ TRECUSERĂ NOUĂSPREZECE LUNI DE CÂND N-O MAI VĂZUSEM, CELE DOUĂ SĂPTĂMÂNI DE AȘTEPTARE AU TRECUT FOARTE GREU. ÎN ZIUA CEA MARE, M-AM SPĂLAT MAI BINE CA ORICÂND,
MI-AM CĂLCAT HAINELE PENTRU PRIMA OARĂ,
M-AM ARANJAT CÂT AM PUTUT CA S-O IAU DE LA AEROPORT.
AM VĂZUT ÎN DEPĂRTARE O DOAMNĂ CARE SEMĂNA CU EA. ACEEAȘI SILUETĂ, ACELAȘI MERS, DAR AVEA PĂRUL ALB. OR, MAMA ERA BRUNETĂ.
?
CÂND DOAMNA S-A APROPIAT, A FOST CLAR. EA ERA. ÎNAINTE SĂ PLEC DIN IRAN, MAMA N-AVEA DECÂT CÂTEVA FIRE ALBE. INCREDIBIL CE POATE SĂ FACĂ TIMPUL DIN TINE.
MAMI! MAMI!
?
NU ȘTIAM DACĂ NU MĂ RECUNOSCUSE SAU DACĂ NU MĂ AUZISE.
ÎN ORICE CAZ, NU S-A OPRIT.
MAMI!
MARJI?
NU MĂ RECUNOSCUSE, ȘI PE BUNĂ DREPTATE. APROAPE CĂ MĂ DUBLASEM, ȘI CA ÎNĂLȚIME, ȘI CA GREUTATE.
DUTY FREE
AH, DRAGA MEA, CE MARE TE-AI FĂCUT!
MAMI, CE-AI MAI ALBIT!
M-AM SIMȚIT NU ȘTIU CUM ATUNCI CÂND AM LUAT-O-N BRAȚE. SE INVERSASERĂ DIMENSIUNILE.

AVÂND PERMISIUNEA CELORLALȚI, AM VENIT CU MAMA ACASĂ.
AICI LOCUIESC. O SĂ-ȚI PLACĂ, AI SĂ VEZI. COLOCATARII MEI SUNT FOARTE DE TREABĂ. ABIA AȘTEAPTĂ SĂ TE CUNOASCĂ.
!!
SALUT!
POFTIȚI, INTRAȚI.
BINE-AȚI VENIT!
FACEȚI-VĂ COMODĂ.
SALUT!
HALLO!
BUNĂ ZIUA!
ASTA-I CAMERA MEA. O SĂ DORMIM ÎN ACELAȘI PAT.
DA, E BINE... NU ȘTIAM CĂ TOȚI COLOCATARII TĂI SUNT BĂRBAȚI*.
* ÎN GRAMATICA PERSANĂ, NU EXISTĂ GEN. MASCULINUL ȘI FEMININUL AU ACELEAȘI FORME.
CE MARE TE-AI FĂCUT! INCREDIBIL!
NU I-AM MAI SPUS CĂ ȘI EA SE SCHIMBASE MULT. LA VÂRSTA EI, NU MAI CREȘTI, ÎMBĂTRÂNEȘTI.
...ȘI ZI, LOCUIEȘTI CU OPT BĂRBAȚI.
NU-ȚI FACE PROBLEME, MAMI! TOȚI SUNT HOMOSEXUALI
HOMOSEXUALI??
ÎI SPUSESEM ASTA CA S-O LINIȘTESC ȘI CRED CĂ, ÎN CIUDA ȘOCULUI, A AVUT EFECT.
DE ALTFEL, AM SURPRINS-O ÎNTR-O ZI ÎNCERCÂND SĂ-L ÎNVEȚE PE FRANZ SĂ ZICĂ „TE IUBESC" ÎN PERSANĂ, PENTRU CĂ SE ÎNTÂLNEA CU UN IRANIAN.
DOSTET DARAM. UUU... ÎNȚELEGI? UUU...
DOSTET DARAM
NU, UUU...

NU-I UȘOR SĂ POVESTEȘTI NOUĂSPREZECE LUNI ÎN CÂTEVA ZILE. AVEAM MULTE DE VORBIT CA SĂ RECUPERĂM TIMPUL PIERDUT. SĂREAM ADESEA DE LA UNA LA ALTA.
ȘI ZI-MI DE TATA, CE FACE, CU CE SE MAI OCUPĂ?
PĂI, SE OCUPĂ DE GAZE PRIN CLĂDIRILE DIN TEHERAN.
SE SIMTE CAM FRUSTRAT. ȘTII, SPECIALITATEA LUI E CONSTRUCȚIA DE OȚELĂRII, ÎNSĂ ÎN TIMPUL RĂZBOIULUI DEGEABA CONSTRUIEȘTI.
DAR MĂCAR E MULȚUMIT?
E BINE. ÎI E TARE DOR DE TINE, DAR SE BUCURĂ CĂ EȘTI AICI, DEPARTE DE TOATE PROBLEMELE.
MAMI, UNDE ȚI-E COLIERUL?
MAMA PURTA MEREU UN PANDANTIV DE AUR PE CARE I-L DĂRUISE TATA CU OCAZIA ANIVERSĂRII A ZECE ANI DE CĂSĂTORIE.
L-AM LĂSAT ACASĂ. ȘTII, NU-I VOIE SĂ SCOȚI OBIECTE DE VALOARE DIN ȚARĂ.
?
AM AFLAT MAI TÂRZIU CĂ M-A MINȚIT.
NU-ȚI PLACE CE-AM GĂTIT?
BA DA, E FOARTE BUN, DAR M-AM SĂTURAT DEJA.
ȘI ASTA TOT O MINCIUNĂ ERA. DE-ATUNCI NU M-A MAI LĂSAT SĂ GĂTESC.
UITE, O SCRISOARE DE LA TATA. N-AM DESCHIS-O EU, CI ĂIA DE LA VAMA DIN TEHERAN. CONTROLEAZĂ TOT!
ÎMI SCRIA CĂ SE BUCURA CĂ DUC O VIAȚĂ LINIȘTITĂ LA VIENA.
DAC-AI ȘTI...
AVEAM SENZAȚIA CĂ NU-ȘI DĂDEA SEAMA CE-AM EU DE-NDURAT.

MĂ PLIMBAM DES ÎMPREUNĂ CU MAMA.
CUM MAI E PRIN ȚARĂ?
OF! LA FEL. BOMBARDAMENTE, ARESTĂRI. SUNTEM ATÂT DE OBIȘNUIȚI, CĂ TOATĂ LINIȘTEA ASTA DE-AICI MĂ CAM APASĂ.
ÎI MAI ȚII MINTE PE VECINII NOȘTRI, ALDE KIANI? ȘI-AU LUAT O CASĂ LA DEMAVEND*. CÂND AFLĂM CĂ VINE UN ATAC AERIAN, NE ADĂPOSTIM LA EI. TARE MAI E CURAT AERUL DE-ACOLO. NE SIMȚIM BINE.
* ORAȘ DE MUNTE LA NORD DE TEHERAN.
CE BINE E SĂ TE PLIMBI FĂRĂ BATIC PE CAP, FĂRĂ SĂ-ȚI FIE TEAMĂ C-O SĂ TE-ARESTEZE PENTRU NIȘTE ȘUVIȚE SAU PENTRU NIȘTE UNGHII DATE CU OJĂ...
NU MĂ ÎNTREBA NIMIC DESPRE SITUAȚIA MEA. CA SĂ NU FIE INDISCRETĂ, DESIGUR, DAR ȘI PENTRU CĂ-I ERA TEAMĂ DE RĂSPUNSURI. DACĂ TOT SE SACRIFICASE CA SĂ TRĂIESC ÎN LIBERTATE, CEL PUȚIN SĂ-MI FIE BINE.
AȘA CĂ, ÎN LIPSA CUVINTELOR, GESTURILE NE VENEAU ÎN AJUTOR.
FATA O IUBEȘTE MULT DE TOT PE MAMA EI.
ȘI MAMA O IUBEȘTE MULT PE FATA EI.
MĂ BUCUR SĂ VĂD CĂ O DUCI AȘA DE BINE AICI. ACUM TREBUIE SĂ MUNCEȘTI MULT, SĂ AJUNGI CINEVA. NU MĂ INTERESEAZĂ CE-O SĂ FACI MAI TÂRZIU, DAR ÎNCEARCĂ MEREU SĂ FII CEA MAI BUNĂ. POȚI SĂ TE FACI ȘI DANSATOARE DE CABARET, DAR SĂ DANSEZI LA LIDO, NU PRIN VREO BODEGĂ AMĂRÂTĂ.
APROPO, ȘTII CĂ UNCHIUL MASUD S-A MUTAT ÎN GERMANIA?
ÎN GERMANIA? PĂI, E LA DOI PAȘI. NU POATE SĂ VINĂ ÎN VIZITĂ?
E FOARTE DEPRIMAT. ÎN IRAN ERA CINEVA. „DOMNUL EXPERT-CONTABIL". ÎN GERMANIA, TOȚI ÎL IAU DREPT TURC... E GREU LA VÂRSTA NOASTRĂ S-O MAI IEI DE LA CAPĂT.
MI-ADUC AMINTE DE VREMURILE CÂND CĂLĂTOREAM PRIN EUROPA. ARĂTAI PAȘAPORTUL IRANIAN ȘI, GATA, ÎȚI ÎNTINDEAU COVORUL ROȘU. ERAM BOGAȚI PE-ATUNCI. ASTĂZI, CUM TE VĂD CĂ EȘTI IRANIAN, TE PERCHEZIȚIONEAZĂ PESTE TOT, DE PARC-AM FI TOȚI TERORIȘTI. NE TRATEAZĂ CA PE NIȘTE CIUMAȚI.

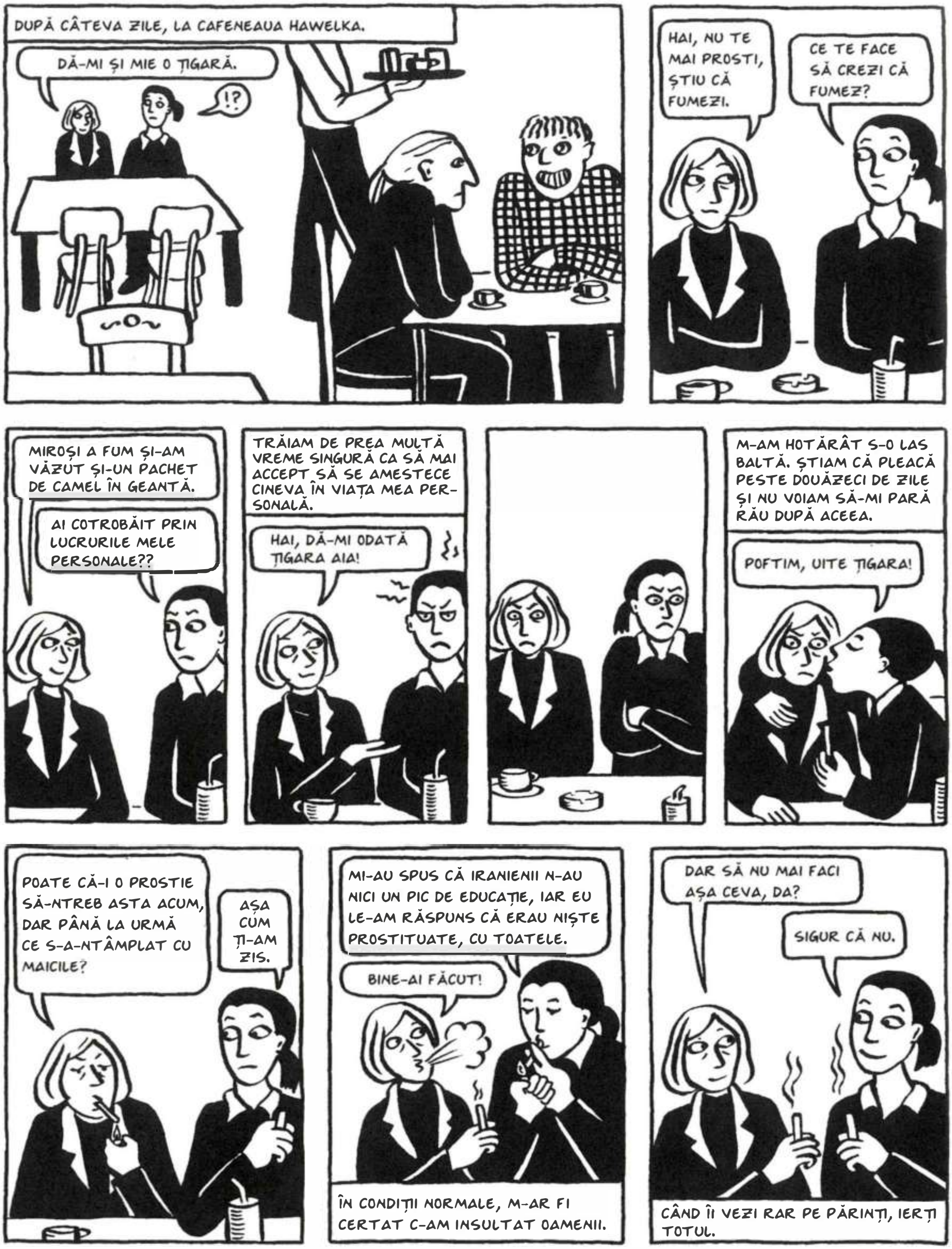
După câteva zile, la cafeneaua Hawelka.
Dă-mi și mie o țigară.
!?
Hai, nu te mai prosti, știu că fumezi.
Ce te face să crezi că fumez?
Miroși a fum și-am văzut și-un pachet de Camel în geantă.
Ai cotrobăit prin lucrurile mele personale??
Trăiam de prea multă vreme singură ca să mai accept să se amestece cineva în viața mea personală.
Hai, dă-mi odată țigara aia!
M-am hotărât s-o las baltă. Știam că pleacă peste douăzeci de zile și nu voiam să-mi pară rău după aceea.
Poftim, uite țigara!
Poate că-i o prostie să-ntreb asta acum, dar până la urmă ce s-a-ntâmplat cu maicile?
Așa cum ți-am zis.
Mi-au spus că iranienii n-au nici un pic de educație, iar eu le-am răspuns că erau niște prostituate, cu toatele.
Bine-ai făcut!
În condiții normale, m-ar fi certat c-am insultat oamenii.
Dar să nu mai faci așa ceva, da?
Sigur că nu.
Când îi vezi rar pe părinți, ierți totul.

ȘEDEREA MEA LA WOHNGEMEINSCHAFT ERA PROVIZORIE. TREBUIA SĂ-MI GĂSESC ALTĂ LOCUINȚĂ.
MARJI, AM TRECUT PRIN FAȚA UNIVERSITĂȚII. AM VĂZUT UN ANUNȚ PENTRU O CAMERĂ ÎN SECTORUL 13.
NE-AM DUS CHIAR ÎN ACEA DUPĂ-AMIAZĂ. HANSE NIESE WEG 1.
HALLO! SUNT FRAU DOKTOR HELLER.
DOAMNA SATRAPI.
* CE GRASĂ E!
POFTIȚI... CHIRIA ESTE DOUĂ MII DE ȘILINGI*. POATE SĂ FOLOSEASCĂ BUCĂTĂRIA ȘI BAIA, PE CARE LE ÎMPARTE CU TREI COLOCATARI, DOI MUZICIENI ENGLEZI ȘI UN STUDENT LA ARHITECTURĂ DIN AMERICA.
* 150 DE EURO.
NE CONVENEAU TOATE CONDIȚIILE.
AVEȚI GRIJĂ DE FATA MEA.
DESIGUR, DOAMNĂ SARTITI, DESIGUR!
ÎN STAȚIA DE TRAMVAI.
CUM ȚI S-A PĂRUT CEAIUL?
PARCĂ ERA PIPI DE CAL!
ȘI EA AVEA FAȚĂ DE CAL!
MPFUU
MMPF
PIPI DE CAL DE LA FAȚĂ DE CAL!
PÂNĂ ȘI-N ZIUA DE AZI, NE PRĂPĂDIM DE RÂS DE LA GLUMIȚA ASTA COPILĂREASCĂ.

AM STAT CU MAMA TIMP DE DOUĂZECI ȘI ȘAPTE DE ZILE. MI-A FĂCUT NIȘTE MÂNCĂRURI DIVINE, DE LA NOI. ALTĂ VIAȚĂ, DUPĂ ATÂTEA PASTE.
M-A MÂNGÂIAT ÎN FIECARE SEARĂ LA CULCARE.
MĂ SIMȚEAM AȘA DE BINE CÂND VORBEAM CU EA. DE MULT NU MAI VORBISEM CU CINEVA FĂRĂ SĂ DAU VREO EXPLICAȚIE DESPRE CULTURA MEA.
ÎN ZIUA DINAINTEA PLECĂRII.
DRAGA MEA, SĂ NU CUMVA S-O JIGNEȘTI PE DOKTOR HELLER, DA?
ÎȚI PROMIT!
CUMPĂRĂ-ȚI FRUCTE ȘI LEGUME, TREBUIE SĂ MĂNÂNCI BINE. NU DEGEABA SE ZICE: „O MINTE SĂNĂTOASĂ ÎNTR-UN CORP SĂNĂTOS”!
UITE, AM FĂCUT NIȘTE SCHIȚE CU CE-AM VĂZUT PRIN VITRINE. AM SĂ-ȚI FAC NIȘTE HAINE. ÎȚI TREBUIE ȘI ȚIE UNELE NOI.
DE CÂND ERAM ÎN AUSTRIA, NU-MI CUMPĂRASEM NIMIC DE ÎMBRĂCAT ȘI, LA CÂT CRESCUSEM, NU MĂ MAI ÎNCĂPEAU GIOARSELE MELE.
A VENIT ȘI ZIUA CRUDĂ A PLECĂRII. ERAM TRISTĂ, DAR, NA, ÎNCEPUSEM SĂ MĂ OBIȘNUIESC CU DESPĂRȚIRILE.
MAMA A PLECAT.
SUNT SIGURĂ CĂ ÎNȚELESESE DISPERAREA SINGURĂTĂȚII MELE ȘI, CHIAR DACĂ SE FĂCUSE CĂ NU VEDE, ÎMI LĂSASE UN BAGAJ AFECTIV CARE M-A AJUTAT SĂ REZIST CÂTEVA LUNI BUNE.

DE-A V-AȚI ASCUNSELEA

TOȚI PRIETENII MEI PLECASERA DE LA LICEU. JULIE ERA ÎN SPANIA, THIERRY ȘI OLIVIER SE ÎNTORSESERĂ ÎN ELVEȚIA, IAR MOMO FUSESE DAT AFARĂ. ERAM SINGURĂ LA ȘCOALĂ, DAR NU-MI PĂSA.
LIPSA MEA DE INTERES FAȚĂ DE CEILALȚI MĂ FĂCEA SĂ PAR MAI INTERESANTĂ.
CE MAI FACI, MARJANE?
BINE, BINE.
DE CÂND O VĂZUSEM PE MAMA, NU MAI AVEAM NEVOIE DE NIMENI.
MĂ ROG, APROAPE DE NIMENI.
VREI SĂ PLECĂM ÎMPREUNĂ?
NU, VINE SĂ MĂ IA PRIETENUL MEU.
ÎL CHEMA ENRIQUE. ÎL CUNOSCUSEM PRIN DIETER, UNUL DINTRE FOȘTII COLOCATARI.
72328
!?
!!!
ENRIQUE ERA PE JUMĂTATE AUSTRIAC, PE JUMĂTATE SPANIOL.
ȚI-AR PLĂCEA SĂ MERGI LA O PETRECERE DE ANARHIȘTI ÎN WEEKEND?
DA, LA NEBUNIE!
ENRIQUE AVEA 20 DE ANI ȘI CÂNTA LA PIAN.
ȚINEAM MULT LA EL.
O SĂ FIM CAM DOUĂZECI, O SĂ FIE COOL!
ÎI ȘTII PE TOȚI?
DA.
FAPTUL CĂ ENRIQUE CUNOȘTEA ANARHIȘTI ADEVĂRAȚI MI-A ÎNTĂRIT SENTIMENTELE PENTRU EL.

„O PETRECERE DE REVOLUȚIONARI ANARHIȘTI"! MI-ADUCEA AMINTE DE IMPLICAREA ȘI DE LUPTELE DIN COPILĂRIA MEA ÎN IRAN. ÎN PLUS, POATE CU OCAZIA ASTA AVEAM SĂ-L CUNOSC MAI BINE PE BAKUNIN.
JOS BURGHEZII!
TRĂIASCĂ BAKUNIN!
NU MAI PUTEAM DE NERĂBDARE.

ÎN SFÂRȘIT, A VENIT ȘI ZIUA CEA MARE.
DUPĂ O ORĂ ȘI JUMĂTATE DE DRUM, NE-AM OPRIT ÎN MIJLOCUL UNEI PĂDURI.
DE DEPARTE AM ZĂRIT NIȘTE INDIVIZI CARE SE FUGĂREAU ZBIERÂND:
MÂȚA COCOȚATĂ!
NU MĂ PRINZI!
PRINDE-MĂ DACĂ POȚI!
!?
CE DEZAMĂGIRE... ENTUZIASMUL MEU S-A TRANSFORMAT ÎNTR-UN SENTIMENT DE DEZGUST ȘI DE PROFUND DISPREȚ.

DECI ĂȘTIA ERAU ANARHIȘTII?
EI, ÎȚI PLACE?
...
ÎN ACEA CLIPĂ, DRAGOSTEA MEA PENTRU ENRIQUE A ÎNCASAT O LOVITURĂ SERIOASĂ.
HAI SĂ NE JUCĂM ȘI NOI CU EI!
...
HAIDE, SĂ VEZI CE NE MAI DISTRĂM!
NU PREA AM CHEF DE PETRECUT.
ENRIQUE INSISTA. PÂNĂ LA URMĂ, AM CEDAT.
NE-AM JUCAT DE-A V-AȚI ASCUNSELEA.
DUP-AIA VOLEI.
AM ÎNCHEIAT SEARA CU CÂRNAȚI PRĂJIȚI, CÂNTÂND MELODII DE-ALE LUI JANIS JOPLIN.
ȘI CÂRNAȚII, ȘI MUZICA AU FOST PE GUSTUL MEU... M-AM ÎNDRĂGOSTIT LA LOC.

DUPĂ ACEEA NE-AM DUS LA CULCARE.
HAI, NOAPTE BUNĂ!
VISE PLĂCUTE!
DORMIM TOȚI AICI?
MI-ERA RUȘINE SĂ DORM CU ENRIQUE ÎN PUBLIC. VENEAM DINTR-O CULTURĂ ÎN CARE ȘI SĂRUTATUL ÎN PUBLIC ERA CONSIDERAT UN ACT SEXUAL.
MARJANE, ȚI-O PREZINT PE INGRID.
ÎMI PARE BINE, MARJANE. E O CAMERĂ SUS, PUTEȚI SĂ VĂ DUCEȚI ACOLO DACĂ VREȚI.
CE DRĂGUȚ DIN PARTEA TA!
E SIMPATICĂ PRIETENA TA.
ȘTIU.
NOAPTE BUNĂ, PORUMBEILOR!
PÂNĂ ATUNCI, RELAȚIA MEA CU ENRIQUE FUSESE STRICT PLATONICĂ. CRESCUSEM ÎNTR-O ȚARĂ ÎN CARE ACTUL SEXUAL NU SE CONSUMA DECÂT DUPĂ CĂSĂTORIE. PENTRU ENRIQUE, NU ERA O PROBLEMĂ. NE DESCURCAM CU SĂRUTĂRI TANDRE.
DAR ÎN ACEA SEARĂ, LUCRURILE STĂTEAU ALTFEL. MĂ SIMȚEAM PREGĂTITĂ SĂ-MI PIERD INOCENȚA.
ȘI, CE SĂ ZIC, MARE CHESTIE DACĂ NICI UN IRANIAN NU MAI VREA SĂ SE-NSOARE CU MINE. RĂMÂN ÎN EUROPA ȘI MĂ MĂRIT CU UN EUROPEAN!
NU MAI VOIAM SĂ FIU O FECIOARĂ SFIOASĂ.

DIN NEFERICIRE, A DOUA ZI DIMINEAȚĂ ERAM LA FEL DE FECIOARĂ ȘI LA FEL DE SFIOASĂ.
?
PAF PAF
CU TOATE CĂ ÎNCERCASEM TOT CE-MI STĂTUSE ÎN PUTERI.
E VINA MEA! SUNT ATÂT DE URÂTĂ! SIGUR DIN CAUZA ASTA NU M-A VRUT.
NU AVEAM NEVOIE DE ALTE EXPLICAȚII.
SUNT URÂTĂ, MIROS URÂT, ARĂT CA DRACU', AM PĂR PESTE TOT!
M-AM DUS DUPĂ EL CA SĂ STĂM DE VORBĂ.
?!!?
INGRID?
TOCMAI GĂSISEM ALTĂ EXPLICAȚIE: „ERA ÎNDRĂGOSTIT DE INGRID."
BUNĂ DIMINEAȚA, PISOI! N-AM VRUT SĂ TE TREZESC, DORMEAI AȘA DE FRUMOS. EȘTI BINE?
DA.
AM NIȘTE TREABĂ. NE VEDEM MAI ÎNCOLO.
BINE, PE CURÂND.
DE CE EȘTI AȘA DE TRISTĂ?
ȘTIU. VINO, TREBUIE SĂ-ȚI SPUN CEVA.
SIGUR O SĂ-MI SPUNĂ CĂ SE-NSOARĂ CU GRASA ASTA BĂTRÂNĂ.
VINO...
O SĂ-MI SPUNĂ CĂ-I IUBIREA VIEȚII LUI ȘI CĂ EU SUNT CA O SORĂ PENTRU EL.

MARJANE, TE ADOR. M-AI FĂCUT SĂ DESCOPĂR CEVA FOARTE IMPORTANT.
TE-ASCULT.
N-AM MAI SPUS ASTA NIMĂNUI. VOIAM SĂ-ŢI SPUN MAI ÎNTÂI ŢIE SECRETUL MEU.
SERIOS? NICI MĂCAR LUI INGRID NU I-AI SPUS?
NU!
CE SĂ MAI... CRED CĂ SUNT HOMOSEXUAL.
CE??? ŞI TU??
INCREDIBIL. MAI ÎNTÂI CEI OPT COLOCATARI AI MEI, ACUM PRIETENUL MEU. AI FI ZIS CĂ TOŢI BĂRBAŢII PE CARE ÎI CUNOŞTEAM SE IUBEAU ÎNTRE EI.
DACĂ N-A MERS CU TINE, N-O SĂ MEARGĂ CU NIMENI!
N-AM ŞTIUT NICIODATĂ CINE SUNT DE FAPT... MI-AI ALUNGAT ORICE ÎNDOIALĂ.
JUR, NU E DIN CAUZA TA. EŞTI FRUMOASĂ, ATRĂGĂTOARE, EŞTI BLÂNDĂ. EU SUNT PROBLEMA, CREDE-MĂ, NU TU.
PE UNDEVA, CHESTIA ASTA MĂ LINIŞTEA. MI-ERA MAI UŞOR SĂ ACCEPT CĂ ERA HOMO DECÂT S-O PREFERE PE INGRID SAU SĂ MĂ CONSIDERE URÂTĂ.
MĂ BUCUR PENTRU TINE.
CE PUTEAM SĂ-I ZIC ALTCEVA?
PROMITE-MI CĂ VOM RĂMÂNE MEREU PRIETENI.
ÎŢI PROMIT.
MI-AM DAT CUVÂNTUL, DAR ERAM PREA TÂNĂRĂ SĂ-MI ŢIN PROMISIUNEA. IUBIREA ASTA CASTĂ ERA MAI DEGRABĂ O SURSĂ DE FRUSTRARE DECÂT DE ÎMPLINIRE. VOIAM SĂ IUBESC ŞI SĂ FIU IUBITĂ DE-ADEVĂRATELEA.

LOVE STORY

PE ENRIQUE L-AM PIERDUT DIN VEDERE, DAR M-AU ADOPTAT PRIETENII LUI ANARHIȘTI. VIAȚA MEA SE ÎMPĂRȚEA ÎNTRE EI, ȘCOALĂ ȘI CASA LUI FRAU DOKTOR HELLER.
LICEUL FRANCEZ DIN VIENA.
VIAȚA LA COMUN ÎNSEMNA SĂ CONSUMI ȘI DIVERSE DROGURI: IARBĂ, HAȘIȘ...
TRIPURILE DIN WEEKEND SE CITEAU PE FAȚA MEA.
PROFESORUL DE FIZICĂ, YONNEL ARROUAS, ÎȘI FĂCEA GRIJI PENTRU MINE.
MARJANE, CE E CU TINE? DACĂ VREI, PUTEM STA DE VORBĂ.
...
LA MINE ACASĂ E RĂZBOI. MĂ TEM PENTRU AI MEI. SUNT SINGURĂ ȘI MĂ SIMT VINOVATĂ. O DUC CAM GREU CU BANII. UNCHIUL MEU A FOST EXECUTAT. AM VĂZUT-O PE PRIETENA MEA MURIND ÎNTR-UN BOMBARDAMENT...
SIMȚEAM CĂ NU MĂ CREDE. PROBABIL I SE PĂREA CĂ EXAGEREZ.
AM CONTINUAT TOTUȘI. AVEAM NEVOIE SĂ VORBESC CU CINEVA.
ÎN REST, CE SĂ MAI ZIC, STAU LA O NEBUNĂ, IAR PRIETENUL MEU...
MDA, GATA, AM ÎNȚELES. N-AI VREA SĂ IEI PRÂNZUL LA NOI SÂMBĂTĂ? O SĂ FIE ȘI MAMA.
AM ACCEPTAT.
ACASĂ LA EL M-AM JUCAT CU FETELE LUI GEMENE, JOHANNA ȘI CAROLINE.
mariane! mariane! mariane! mariane!
cucu!
AM VORBIT MULT CU DOAMNA ARROUAS, MAMA PROFESORULUI MEU, O FRANȚUZOAICĂ EVREICĂ DE ORIGINE MAROCANĂ.
TE ÎNȚELEG, E GREU, TREBUIE SĂ MUNCEȘTI DE TREI ORI MAI MULT DECÂT CEILALȚI CA SĂ REUȘEȘTI! ASTA-NSEAMNĂ SĂ FII IMIGRANT!! AM TRECUT ȘI EU PRIN ASTA CÂND AM AJUNS ÎN FRANȚA.
SĂ NU TE LAȘI, FII TARE. O SĂ FIE BINE. SPER SĂ NE REVEDEM.
DAR NU NE-AM MAI VĂZUT. SOȚIA LUI YONNEL NU M-AVEA LA INIMĂ. PROBABIL CREDEA CĂ-NȘIR BALIVERNE. AȘA CĂ NU M-AU MAI INVITAT LA EI NICIODATĂ.

DUPĂ DEZAMĂGIREA ÎN DRAGOSTE CU ENRIQUE, O ÎNȚELEGEAM MAI BINE PE JULIE CÂND VORBEA DE EFECTELE NEFASTE PE CARE LE AVEA IUBIREA PLATONICĂ ASUPRA MAICĂ-SII. MI-AM DAT SEAMA CĂ-MI TREBUIE O RELAȚIE CARNALĂ. DAR, DUPĂ POVESTEA ASTA, CE SĂ FAC? MĂ SIMȚEAM ȘI MAI URÂTĂ ȘI AVEAM ȘI MAI PUȚINĂ ÎNCREDERE-N MINE.
ȘI IATĂ CĂ-NTR-O BUNĂ ZI A VENIT UN ELEV NOU ÎN CLASA MEA. ÎL CHEMA JEAN-PAUL. ÎMI PLĂCEA.
MARJANE, CE ZICI, IEȘIM UNDEVA-N WEEKEND?
TU ȘI CU MINE?
DA' CINE?
CÂND?
PĂI, WEEKENDUL ĂSTA. SÂMBĂTĂ, DE EXEMPLU.
NE-AM DAT ÎNTÂLNIRE LA CAFENEAUA EUROPE LA ORA 6.
M-AM ÎMBRĂCAT CU CELE MAI FRUMOASE HAINE. ERAM AȘA DE EMOȚIONATĂ, C-AM AJUNS CU O ORĂ MAI DEVREME.
IAR EL CU O JUMĂTATE DE ORĂ MAI TÂRZIU.
ÎN SFÂRȘIT!
SALUT! CE CITEȘTI?
A, TU EȘTI? NICI NU TE VĂZUSEM.
AI VENIT DE MULT?
NU, ABIA AM AJUNS.
...
...

ÎMI PLĂCEA DE-A BINELEA.
ȘI CE MAI FACI?
BINE, FOARTE BINE. TU?
EU, BINE. DAR... ȘTII, DUC MARE LIPSĂ DE AFECȚIUNE.
?
SPERAM SĂ-L EMOȚIONEZ, CA SĂ MĂ IA DE MÂNA PE CARE-O ȚINEAM OSTENTATIV PE MASĂ ȘI SĂ-MI SPUNĂ: „NU-ȚI FACE PROBLEME, AM EU GRIJĂ SĂ NU-ȚI LIPSEASCĂ NIMIC."
ÎN LOC DE ASTA, M-AM ALES CU:
ȘTII... CU RĂBDAREA, TRECI MAREA.
?
NU PREA ÎNȚELEGEAM CE VOIA SĂ ZICĂ.
...AM TOT AȘTEPTAT...
...DUPĂ UN SFERT DE ORĂ DE AȘTEPTARE,
N-AM PREA ÎNȚELES ULTIMA LECȚIE LA MATE, CU LOGARITMII. VOIAM SĂ TE ÎNTREB CÂTE CEVA.
??!!!
TREBUIA SĂ FIU DEMNĂ. I-AM EXPLICAT TOTUL, CU UN AER FIRESC.
DE EXEMPLU, PENTRU 100 LOGARITMUL ESTE EGAL CU 2, PENTRU CĂ 10² = 100...
AM STAT ÎMPREUNĂ PÂNĂ LA 9 SĂ VORBIM DE FUNCȚII ȘI DE TRIGONOMETRIE.
A FOST CHIAR DRĂGUȚ. MERSI ȘI PE CURÂND.
CE-O FI FOST ÎN CAPUL TĂU, PROASTA PĂMÂNTULUI? CREZI CĂ PE-UN TIP CA ĂSTA POATE SĂ-L INTERESEZE UNA CA TINE??
CE TÂMPITĂ AM FOST! CUM AM PUTUT SĂ-MI FAC ATÂTEA ILUZII?

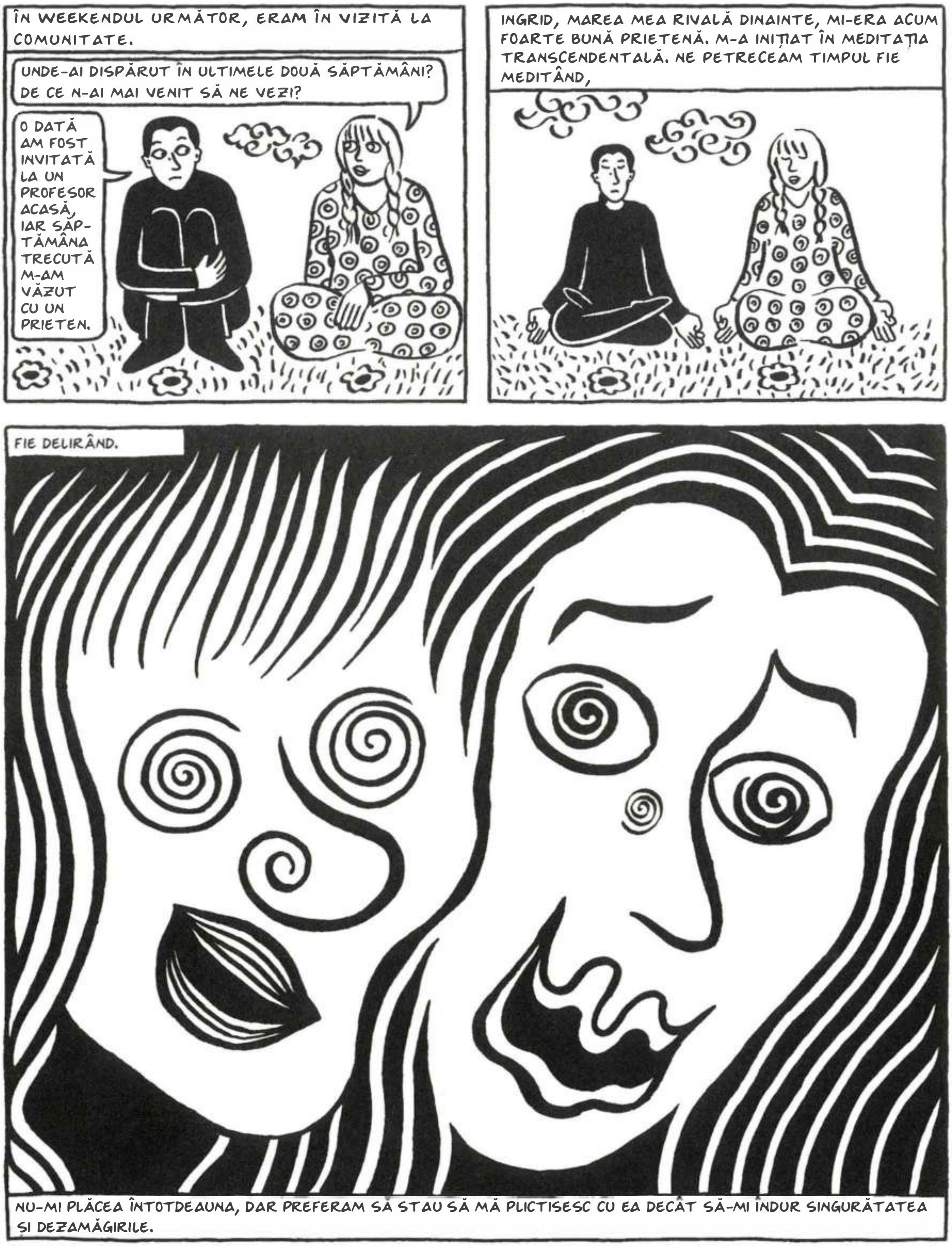
ÎN WEEKENDUL URMĂTOR, ERAM ÎN VIZITĂ LA COMUNITATE.
UNDE-AI DISPĂRUT ÎN ULTIMELE DOUĂ SĂPTĂMÂNI? DE CE N-AI MAI VENIT SĂ NE VEZI?
O DATĂ AM FOST INVITATĂ LA UN PROFESOR ACASĂ, IAR SĂPTĂMÂNA TRECUTĂ M-AM VĂZUT CU UN PRIETEN.
INGRID, MAREA MEA RIVALĂ DINAINTE, MI-ERA ACUM FOARTE BUNĂ PRIETENĂ. M-A INIȚIAT ÎN MEDITAȚIA TRANSCENDENTALĂ. NE PETRECEAM TIMPUL FIE MEDITÂND,
FIE DELIRÂND.
NU-MI PLĂCEA ÎNTOTDEAUNA, DAR PREFERAM SĂ STAU SĂ MĂ PLICTISESC CU EA DECÂT SĂ-MI INDUR SINGURĂTATEA ȘI DEZAMĂGIRILE.

ÎNCET-ÎNCET, M-AM TRANSFORMAT ÎN PORTRETUL LUI DORIAN GRAY. PE MĂSURĂ CE TRECEA TIMPUL, ERAM MAI MARCATĂ.
DAR DECADENȚA ASTA PĂREA SĂ PLACĂ UNORA. AȘA AM ÎNTÂLNIT PRIMA MARE IUBIRE A VIEȚII MELE.
HEI, MARJANE!
ÎL CHEMA MARKUS. ERA ÎN CLASA A XII-A, LA FILOLOGIE. CEL PUȚIN EL N-AVEA SĂ VINĂ LA MINE CU PROBLEMELE DE LA MATE.
CE-AI DE GÂND SĂ FACI SÂMBĂTĂ?
MĂ DUC LA NIȘTE PRIETENI, LA ȚARĂ. DE CE?
VREI SĂ MERGEM LA DISCOTECĂ?
DA, DE CE NU?
DE DATA ASTA, NU M-AM STRESAT DELOC. NU M-AM ÎMBRĂCAT FRUMOS ȘI-AM MAI ȘI ÎNTÂRZIAT O ORĂ.
MĂ LĂSASEM PĂGUBAȘ. NICI NU CREDEAM CĂ MAI VII. MĂ BUCUR FOARTE TARE C-AI AJUNS. VREI SĂ DANSĂM?
NU, NU-MI PLACE. DE FAPT, NU-MI PLAC DISCOTECILE.
TOTUȘI, AM DANSAT.
CE FRUMOASĂ EȘTI ÎN SEARA ASTA!
CE MINCINOS!
ÎN AFARĂ DE FAPTUL CĂ AMÂNDOI ERAM SINGURI LA PĂRINȚI, N-AVEAM NIMIC ÎN COMUN. MĂ SIMȚEAM PROST.
NOROC CĂ N-A ȚINUT MULT SITUAȚIA ASTA JALNICĂ. DISCOTECA SE ÎNCHIDEA LA 2:30 DIMINEAȚA.
DACĂ VREI, TE DUC ACASĂ, DAR TREBUIE SĂ FAC PLINUL ÎNAINTE. FACEM JUMI-JUMA?
DE ACORD.
NU MĂ MAI MIRA NIMIC. MI SE PĂREA ABSOLUT NORMAL SĂ PLĂTESC BENZINA PENTRU CA DRAGUL MEU CAVALER SĂ MĂ DUCĂ ACASĂ.
LATURA ASTA REBELĂ A TA ȘI NONȘALANȚA TA FIREASCĂ ÎMI PLAC LA NEBUNIE.
MERSI.
ȘI ATUNCI...
LUCRURILE SE-NTÂMPLĂ MEREU CÂND TE-AȘTEPȚI MAI PUȚIN. A FOST MINUNAT.

ÎN SFÂRȘIT, AVEAM UN PRIETEN, UNUL ADEVĂRAT. MĂ SIMȚEAM ÎMPLINITĂ. ÎNTR-O SEARĂ, LA MARKUS...
AM SĂ SCRIU O PIESĂ DE TEATRU.
DAAA, VREAU ȘI EU SĂ CONTRIBUI CU CEVA.
CÂND, DEODATĂ...
WAS MACHT SIE HIER? SIE MUß RAUS GEHEN!
ERA MAICĂ-SA. MARKUS N-AVEA TATĂ. CREDEA CĂ EU NU ÎNȚELEG GERMANA. SPUNEA CĂ TREBUIE SĂ MĂ DUC „RAUS", AFARĂ.
MAI AUZISEM CUVÂNTUL ĂSTA AMENINȚĂTOR ÎN METROU.
DE SCHEIß AUSLÄNDERIN, GEH RAUS!
UN BĂTRÂN ÎMI SPUSESE: „STRĂINĂ-MPUȚITĂ, IEȘI AFARĂ!" ÎL MAI AUZISEM ȘI PE STRADĂ, ALTĂ DATĂ. ÎNCERCAM SĂ NU MĂ LAS AFECTATĂ. PENTRU MINE, FUSESE REACȚIA UNUI NENOROCIT. ȘI ATÂT.
DAR ACUM ERA ALTCEVA. NU ERA VORBA NICI DE UN BĂTRÂN DISTRUS DE RĂZBOI, NICI DE VREUN CRETIN TÂNĂR. MĂ ATACA CHIAR MAMA PRIETENULUI MEU. SPUNEA CĂ PROFIT DE MARKUS ȘI DE SITUAȚIA LUI CA SĂ OBȚIN UN PAȘAPORT AUSTRIAC. CĂ SUNT O SCORPIE, O VRĂJITOARE.
CRED CĂ NU SE UITASE NICIODATĂ ÎN OGLINDĂ.
LAß UNS IN RUHE!
MI-A ORDONAT SĂ-I LAS ÎN PACE ȘI PE EA, ȘI PE FIUL EI.
RAUS! ICH SAGE RAUS!
DUPĂ CARE M-A DAT AFARĂ.
HAI, DU-TE ACASĂ. TREC MÂINE PE LA TINE SĂ TE VĂD.
MARKUS PROBABIL SUFEREA MAI RĂU DECÂT MINE. TREBUIA SĂ-ȘI SACRIFICE RELAȚIA CU MAMA LUI CA SĂ RĂMÂNĂ CU MINE. NU VOIAM SĂ-I FAC ȘI MAI MULT RĂU, AȘA C-AM TĂCUT.

NICI LA MINE SITUAȚIA NU ERA MAI ROZ.
N-AI NIMIC DE FUMAT?
NU, DE CÂND NU MĂ MAI VĂD CU INGRID...
NAȘPA, MAICĂ-MEA NU-MI MAI DĂ BANI.
SERIOS?
GEH RAUS!
HIER IST NICHT EIN NUTTEN HAUS!*
*AICI NU-I BORDEL!
CE CREDEAI, CĂ EU NU ȘTIU DE TOATĂ „PROSTITUȚIA SECRETĂ” PE CARE-O PRACTICI?
NU VĂ E RUȘINE? E PRIETENUL MEU!
DA, SIGUR, SE ȘI VEDE.
CE? PENTRU DVS., UN AUSTRIAC ADEVĂRAT N-ARE CE CĂUTA C-O FATĂ CA MINE, NU?
CE PACIENT GROZAV AȚI MAI FI FOST PENTRU FREUD!*
FRAU DOKTOR HELLER ERA SĂRITĂ DE PE FIX. ERA DE-A DREPTUL PSIHOPATĂ, ȚĂCĂNITĂ! ÎMI VENEA S-O FAC ÎN TOATE FELURILE, DAR ÎI PROMISESEM MAMEI CĂ MĂ ABȚIN. AȘA CĂ...
...AM PORCĂIT-O CUM MI-A VENIT LA GURĂ ÎN PERSANĂ.
N-A ÎNȚELES NIMIC, IAR EU M-AM DESCĂRCAT CA LUMEA.
* TOCMAI CITISEM CELE TREI ESEURI DESPRE TEORIA SEXUALITĂȚII.

MARKUS ȘI CU MINE NU ȘTIAM UNDE SĂ NE MAI DUCEM. DE MULTE ORI NE VEDEAM ÎN MAȘINA LUI ȘI FUMAM JOINTURI CA SĂ NE MAI DISTRĂM ȘI NOI.
A, MI-A ZIS CINEVA CĂ ÎN CAFENEAUA ASTA SE VINDE HAȘIȘ IEFTIN. TE DUCI TU SĂ VEZI? VĂD CĂ NU GĂSESC LOC DE PARCARE.
SIGUR!
IA 200 DE ȘILINGI.
NU, LASĂ, AM EU BANI.
AM COBORÂT. MI-ERA FOARTE, FOARTE FRICĂ. ERA PRIMA OARĂ CÂND PUNEAM PICIORUL ÎNTR-UN LOC AȘA DE SINISTRU.
CAFÉ CAMERA
DAR, LA URMA URMELOR, NU-I NIMIC. FĂCEAM ASTA PENTRU DRAGOSTEA MEA.
MĂ IERTAȚI, AȘ VREA ȘI EU NIȘTE MARFĂ DE 200 DE ȘILINGI.
VINO CU MINE.
IA DE-AICI.
MERSI.
MARKUS ERA FOARTE MÂNDRU DE MINE. AȘA DE MÂNDRU, C-A POVESTIT LA TOT LICEUL CĂ PRIETENA LUI ARE RELAȚII LA CAFENEAUA CAMERA.
ȘI, UITE-AȘA, DIN DRAGOSTE MI-AM ÎNCEPUT CARIERA DE DEALER. PĂI, NU URMASEM EU SFATURILE MAMEI? ADICĂ NU FĂCEAM TOT CE-MI STĂTEA-N PUTERI? NU MAI ERAM DOAR O JUNKIE ȘI-ATÂT, ERAM DEALERUL OFICIAL AL LICEULUI.

CROASANTUL
DIN FERICIRE, PRIMISEM O EDUCAȚIE SOLIDĂ ȘI NU PUTEAM S-O IAU RAZNA COMPLET. OI FI FOST EU DEALER, DAR DE-NVĂȚAT, ÎNVĂȚAM BINE. ERA PE LA SFÂRȘITUL CLASEI A XI-A. URMA SĂ DAU BACUL FRANCEZ.
?
? ?
CÂND ÎNVĂȚAM CU CEILALȚI, ÎMI DĂDEAM SEAMA CÂTE LACUNE PUTEAM SĂ AM. AVEAM NEVOIE DE-O MINUNE SĂ REUȘESC.
ȘI MINUNEA S-A PRODUS ÎNTR-O SEARĂ DE IUNIE, ÎN SOMN.
HEI, MARJI, LA BAC O SĂ-ȚI PICE SCLAVIA NEGRILOR DE MONTESQUIEU.
A DOUA ZI DIMINEAȚĂ, EU AM SUNAT-O PE MAMA,
EA, PE DUMNEZEU, CARE, LA RÂNDUL LUI, I-A TRIMIS UN MESAJ PROFESORULUI.
DE CÂTE ORI I-AM SPUS MAMEI SĂ SE ROAGE PENTRU MINE, DORINȚA MI S-A ÎNDEPLINIT.
VĂ PLACE SECOLUL AL XVIII-LEA?
DA.
VĂ PLACE MONTESQUIEU?
DA.
AVEȚI DOUĂZECI DE MINUTE SĂ PREGĂTIȚI SCLAVIA NEGRILOR.
AM LUAT 17 DIN 20, CEA MAI MARE NOTĂ DIN LICEU.

A VENIT ȘI VARA. DREPT SĂ SPUN, NU CÂȘTIGAM MARE LUCRU CA DEALER, PENTRU CĂ O FĂCEAM AȘA, MAI MULT CA SĂ-MI AJUT COLEGII. AM ÎNCEPUT SĂ-MI CAUT MICI JOBURI.
UNEORI ERA PLICTISITOR,
SHÖPS
ALTEORI ERA AMUZANT.
ÎNTR-O ZI, AM VĂZUT UN ANUNȚ ÎN ZIAR: „CAFENEAUA SOLE CAUTĂ CHELNERIȚĂ, SE CER 3 LIMBI EUROPENE."
VORBEȘTI GERMANA, ENGLEZA ȘI FRANCEZA. FOARTE BINE. AI MAI LUCRAT ÎNTR-UN BAR?
DA.*
BUN! ÎNCEPI DE MÂINE. DAR, ATENȚIE!, CLIENTUL ARE ÎNTOTDEAUNA DREPTATE!
* AM MINȚIT.
CAFENEAUA SOLE SE AFLA ÎN CEL MAI BUN CARTIER VIENEZ, ERAM PLĂTITĂ BINE, DAR NU ERA MEREU UȘOR CU CLIENȚII. UNEORI, CHIAR ÎMI VENEA SĂ-I POCNESC.
„CLIENTUL ARE ÎNTOTDEAUNA DREPTATE, CLIENTUL ARE ÎNTOTDEAUNA DREPTATE"...
DAR AVEAM O ALIATĂ: PE SVETLANA, BUCĂTĂREASA DIN IUGOSLAVIA.
CE S-A-NTÂMPLAT, FETIȚO?
M-A CIUPIT UN BOU DE FUND.
IA ZI-MI, CE-A COMANDAT JIGODIA?
UN WIENER SCHNITZEL*.
* ȘNIȚEL VIENEZ.
DOAMNE, IARTĂ-MĂ!
RAAK PTUH!!
GATA, S-A FĂCUT DREPTATE.
MĂ FĂCEA SĂ RÂD. DATORITĂ EI, AM PUTUT SĂ LUCREZ ACOLO FĂRĂ SĂ-I RĂNESC PE UNII BĂRBAȚI ÎN VIRILITATEA LOR.

ERAM AȘA DE OCUPATĂ, ÎNCÂT NICI NU MI-AM DAT SEAMA CĂ ÎNCEPEA ȘCOALA.
MARJANE SATRAPI? EȘTI CHEMATĂ LA DIRECTOR.
VĂD C-AI AVUT CEA MAI MARE NOTĂ LA BACUL FRANCEZ, FELICITĂRI.
MULȚUMESC, DOMNULE.
IA LOC.
VEZI TU, NU TOATĂ LUMEA ARE ACELEAȘI REACȚII CÂND CONSUMĂ ANUMITE SUBSTANȚE. PENTRU UNII, CONSECINȚELE SUNT DEZASTRUOASE.
MAI EXACT: CONSUMUL DE CANABIS A AJUNS O MARE PROBLEMĂ LA NOI ÎN LICEU.
CEL SAU CEA CARE LE FURNIZEAZĂ ELEVILOR DIN ACEASTĂ ȘCOALĂ AȘA CEVA POATE FI ASPRU PEDEPSIT.
EȘTI INTELIGENTĂ ȘI AM ÎNCREDERE CĂ NU MĂ VEI OBLIGA SĂ-ȚI MAI ATRAG ATENȚIA A DOUA OARĂ.
NU, NU VA MAI FI CAZUL.
NU UITA, SATRAPI, AM ÎNCREDERE ÎN TINE!
DA, DA.
MI-A FOST FOARTE FRICĂ. ĂSTA A FOST SFÂRȘITUL CARIEREI MELE.

BINE, DE VÂNDUT DROGURI, NU MAI VINDEAM, DAR AM ÎNCEPUT SĂ CONSUM DIN CE ÎN CE MAI MULT. LA ÎNCEPUT, MARKUS A FOST FOARTE IMPRESIONAT,
ÎNCĂ UNUL? CE TARE EȘTI!
APOI MI-A FĂCUT MORALĂ.
FIR-AR SĂ FIE, UITĂ-TE ȘI TU ÎN CE HAL AI AJUNS!
ȘI PÂNĂ LA URMĂ S-A ÎNDEPĂRTAT DE MINE.
LATURA MEA DECADENTĂ CARE-I PLĂCUSE ATÂT DE MULT ÎNAINTE ACUM ÎL SCOTEA DIN MINȚI.
CE-I DREPT, FUMAM MULT PREA MULTE JOINTURI. MI-ERA SOMN ÎNCONTINUU ȘI CÂTEODATĂ CHIAR AȚIPEAM.
INTEGRALA DEFINITĂ DE O FUNCȚIE F...
MARJANE, CE FACI?
NU TE SIMȚI BINE?
CE?
CE SĂ VĂ SPUN, DOMNULE? C-AM DEVENIT O LEGUMĂ, EXACT DE CE MĂ FEREAM?
CĂ MĂ DEZAMĂGESC PE MINE ÎNSĂMI ATÂT DE MULT, CĂ NICI NU POT SĂ MĂ MAI UIT ÎN OGLINDĂ? CĂ MĂ URĂSC?...
E-N REGULĂ, DOMNULE. SUNT CAM BOLNAVĂ ȘI MĂ SIMT FOARTE OBOSITĂ.
ÎN STAREA ASTA MI-AM PETRECUT TOT RESTUL ANULUI ȘCOLAR. NOROC CU MAMA, CARE-I TRIMITEA ZILNIC RECOMANDATE LUI DUMNEZEU, CĂ DE BINE, DE RĂU AM LUAT BACUL. MĂ LINIȘTISEM.

ERAM ÎN 1988. MARKUS ÎȘI ÎNCEPUSE STUDIILE LA TEATRU. EU MĂ-NSCRISESEM LA FACULTATEA DE TEHNOLOGIE, DAR NU DĂDEAM PE LA CURSURI.
NU VREI SĂ IEȘIM AZI?
N-AM TIMP, AM EXAMEN PESTE-O SĂPTĂMÂNĂ.
ÎN ACEL AN, AM AFLAT ȘI EU CĂ PE PREȘEDINTELE AUSTRIEI ÎL CHEMA KURT WALDHEIM.
PRIN MARKUS AM CUNOSCUT ALȚI STUDENȚI. NE-NTÂLNEAM LA CAFENEAUA HAWELKA ȘI DISCUTAM DESPRE POLITICĂ.
SE-NTOARCE NAZISMUL, E GRAV.
SĂ NU EXAGERĂM. WALDHEIM A FOST ALES ACUM UN AN ȘI JUMĂTATE. DACĂ ERA SĂ FACĂ SCHIMBĂRI RADICALE, LE FĂCEA PÂNĂ ACUM.
CUM POȚI SĂ SPUI AȘA CEVA? AM TRECUT DE LA SOCIALISM LA NAZISM.
PERSONAL, NU VEDEAM NICI O DIFERENȚĂ. PRIMA DATĂ CÂND AM VĂZUT SKINHEADS A FOST ÎN 1984. PE ATUNCI, NICI NU ȘTIAM CE-NSEAMNĂ. ÎN PLUS, VORBEAM DOAR UN PIC DE GERMANĂ. N-AM ÎNȚELES CE-AVEAU CU MINE. LE SIMȚEAM OSTILITATEA, DAR, DUPĂ O COPILĂRIE PETRECUTĂ PRINTRE GARDIENII REVOLUȚIEI, ȘTIAM SĂ MĂ DESCURC ÎN SITUAȚII DE GENUL ĂSTA.
MI-AM VĂZUT DE TREABĂ.
DE-ATUNCI, NU REMARCASEM CĂ S-AU ÎNMULȚIT.
IDIOȚI SUNT PESTE TOT. CREDEȚI CĂ LA MINE ACASĂ NU-S? ȘI SUNT DE ZECE ORI MAI FEROCE DECÂT AI VOȘTRI. ÎN IRAN, CINE NU GÂNDEȘTE LA FEL CA GUVERNUL E OMORÂT.
INTERESANT, O PĂRERE DIN EXTERIOR...
DA, AȘA E...

PE-ATUNCI STUDENȚII RESPECTIVI, CA ȘI MAJORITATEA TINERILOR VIENEZI, ERAU FOARTE PREOCUPAȚI DE POLITICĂ. DIN CÂND ÎN CÂND, MANIFESTAU ÎMPOTRIVA GUVERNULUI. UNEORI MĂ DUCEAM ȘI EU.
SE SPUNEA CĂ DE LA ÎNCEPUTUL ANILOR '80 NAZIȘTII BĂTRÂNI PREDAU „MEIN KAMPF" NEONAZIȘTILOR LA EI ACASĂ ȘI CĂ URMA O RECRUDESCENȚĂ A EXTREMEI DREPTE ÎN TOATĂ EUROPA.
INCREDIBIL CÂT DE LAȘI SUNT OAMENII! ȘI DACĂ AȘA-I LA VIENA... ÎN TIROL VĂ DAȚI SEAMA CUM E?
DAR' EU AM FOST ÎN TIROL, MI S-AU PĂRUT FOARTE DE TREABĂ.
TATĂL PRIETENEI MELE CHIAR MI-A FĂCUT O RAMĂ PENTRU POZE...
ASTA PENTRU CĂ EȘTI FATĂ. DACĂ ERAI BĂIAT, CU PĂR CREȚ ȘI TEN MAI ÎNCHIS, ERA ALTĂ TREABĂ.
STĂTEAM ȘI MĂ-NTREBAM: OARE-AR MAI FI STAT CU MINE LA MASĂ DAC-AȘ FI FOST UN BĂIAT CRET SI BRUNET?

CÂT DESPRE MARKUS, EL NU PARTICIPA NICIODATĂ LA NIMIC. STĂTEA ȘI-ȘI SCRIA PIESA DE TEATRU.
NU VII CU NOI?
A, NU, LUCREZ, N-AM TIMP.
ȘI-ORICUM, TOT DEGEABA AR FI. WALDHEIM A FOST ALES ÎN MOD DEMOCRATIC. ASTA-I VOINȚA POPORULUI.
TAC-ȚAC TAC-ȚAC
DA? ȘI CONȘTIINȚA? CU CONȘTIINȚA CE FACI?
SCRIU. CULTURA ȘI EDUCAȚIA SUNT ARME FATALE ÎMPOTRIVA INTEGRISMULUI DE ORICE FEL. OAMENII TREBUIE EDUCAȚI SĂ NU-I MAI VOTEZE PE TOȚI NAZIȘTII.
MDA, INTELECTUALII-S PREA PREȚIOȘI CA SĂ-ȘI PIARDĂ VREMEA SCANDÂND. NU?
CE SĂ-ȚI SPUN...
ORICUM, DIN CAUZA LAȘILOR CA TINE AJUNG LA PUTERE DICTATORII!
CERTURILE ASTEA MARCAU ÎNCEPUTUL SFÂRȘITULUI PENTRU RELAȚIA NOASTRĂ.

TOTUȘI, AMÂNDOI ÎNCERCAM SĂ NE SALVĂM RELAȚIA. ERAM APROAPE DE DOI ANI ÎMPREUNĂ. ÎN SEARA DINAINTEA ZILEI MELE DE NAȘTERE...
M-A INVITAT O PRIETENĂ LA GRAZ.
AHA, BINE.
NU TE DERANJEAZĂ CĂ NU-MI FAC ZIUA CU TINE?
NU, CHIAR DELOC.
MAI SCHIMBI ȘI TU AERUL.
LA URMA URMELOR, ERA MAI BINE AȘA. POATE EXCURSIA ASTA NE SALVA RELAȚIA.
O SĂ-ȚI FIE DOR DE MINE, AI SĂ VEZI...
ÎN SEARA ASTA DORM LA TINE. MÂINE-DIMINEAȚĂ AM TREN LA 7:30.
PĂI, TU STAI MAI APROAPE DE GARĂ. DACĂ VII LA MINE, PIERZI TRENUL.
DA, AI DREPTATE!
SĂRBĂTORIM DUPĂ CE TE-NTORCI.

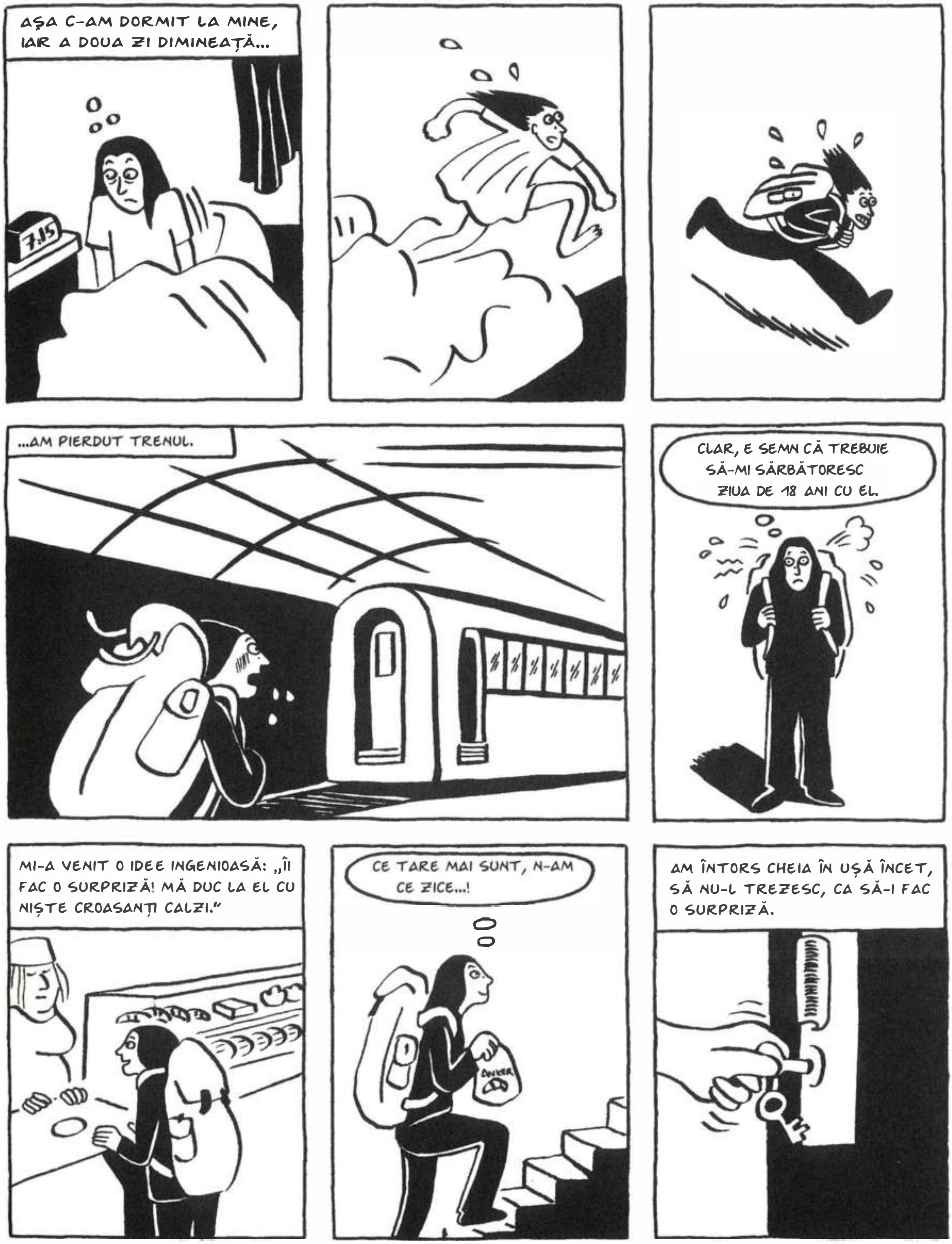
AȘA C-AM DORMIT LA MINE, IAR A DOUA ZI DIMINEAȚĂ...
7:15
...AM PIERDUT TRENUL.
CLAR, E SEMN CĂ TREBUIE SĂ-MI SĂRBĂTORESC ZIUA DE 18 ANI CU EL.
MI-A VENIT O IDEE INGENIOASĂ: „ÎI FAC O SURPRIZĂ! MĂ DUC LA EL CU NIȘTE CROASANȚI CALZI."
CE TARE MAI SUNT, N-AM CE ZICE...!
AM ÎNTORS CHEIA ÎN UȘĂ ÎNCET, SĂ NU-L TREZESC, CA SĂ-I FAC O SURPRIZĂ.

BAU!
ANKER
PARCĂ ERAM ÎNTR-UN FILM AMERICAN PROST. UN FILM DIN ĂLA-N CARE BĂRBATUL SURPRINS SE-NFĂȘOARĂ DE RUȘINE ÎN CEARȘAF ȘI ZICE:
NU PLECA! STAI SĂ-ȚI EXPLIC!
...NU-I CEEA CE CREZI TU...
...TE IUBESC, MARJANE, CREDE-MĂ, TE IUBESC...
BOULE! TÂMPITULE! CĂCĂCIOSULE!
ATUNCI MARȘ DE-AICI! HAI, CARĂ-TE!
CUM MI-A ORDONAT NEMERNICUL DE MARKUS, M-AM ȘI CĂRAT. NU L-AM MAI VĂZUT NICIODATĂ.

VĂLUL

CEARTA MEA CU MARKUS NU ERA DOAR O SIMPLĂ DESPĂRȚIRE. ÎMI PIERDUSEM SINGURUL SPRIJIN AFECTIV, SINGURA FIINȚĂ CARE ȚINEA LA MINE ȘI DE CARE ERAM FOARTE LEGATĂ.
N-AVEAM FAMILIE, N-AVEAM PRIETENI, MIZASEM TOTUL PE RELAȚIA ASTA. TOT UNIVERSUL SE FĂCUSE ȚĂNDĂRI SUB OCHII MEI.
A, AICI EȘTI. NU-MI GĂSESC BROȘA. SUNT CONVINSĂ CĂ TU MI-AI LUAT-O.
LĂSAȚI-MĂ-N PACE, VĂ ROG!
NICI NU MĂ GÂNDESC!
DUCEȚI-VĂ DRACULUI DE-AICI! VĂ DETEST, VĂ URĂSC!
TOTUL MI-ADUCEA AMINTE DE MARKUS. CUVERTURA ASTA MI-O FĂCUSE CADOU DE ZIUA MEA.
POSTERUL ĂSTA MI-L CUMPĂRASE LA EXPOZIȚIA PICASSO DE LA MUZEUL DE ARTĂ MODERNĂ.
TRICOUL LUI! OOOF...
ÎN AFARĂ DE EL, CINE SE MAI INTERESASE CU-ADEVĂRAT DE MINE ÎN ULTIMII PATRU ANI LA VIENA?
UNDE ERA MAMA SĂ-MI MÂNGÂIE PĂRUL?
UNDE ERA BUNI SĂ-MI SPUNĂ C-O SĂ TOT AM IUBIȚI LA DUZINĂ?
UNDE ERA TATA SĂ-L PEDEPSEASCĂ PE BĂIATUL CARE I-A FĂCUT RĂU FETEI LUI? UNDE?

ÎN CAMERA MEA, TOTUL MI-AMINTEA DE MARKUS. N-O MAI SUPORTAM.
AȘA CĂ M-AM ÎMBRĂCAT,
MI-AM LUAT GEANTA,
PAȘAPORTUL, BILETUL DE AVION PE CARE MI-L DĂRUISERĂ AI MEI CA SĂ MĂ DUC ACASĂ ÎN VACANȚA DE CRĂCIUN ȘI NIȘTE BANI.
IA ZI, UNDE PLECI AȘA?
ADIO!
NU SCAPI TU CU UNA, CU DOUĂ!
DU-TE-N MĂ-TA!
HOAȚO! O SĂ CHEM POLIȚIA! O SĂ FAC AȘA ȘI PE DINCOLO...
TRANC

ERA 22 NOIEMBRIE. ZIUA MEA. ERA FRIG DE CRĂPAU PIETRELE. AM STAT PE-O BANCĂ, NEMIȘCATĂ... MĂ UITAM CUM PLECA LUMEA LA SERVICIU...
NEW MAN
...CUM SE-NTORCEA...
IAR SEARA...
„NOAPTEA E UN SFETNIC BUN", ÎMI SPUNEA MEREU BUNICA.

ÎNTR-ADEVĂR, MI S-AU LIMPEZIT MULTE LUCRURI... BRUSC, AM AVUT O REVELAȚIE.
MARKUS ERA UN TICĂLOS.
DE FIECARE DATĂ CÂND M-A PUS SĂ COBOR LA CAFENEAUA CAMERA, SUB PRETEXTUL CĂ N-AVEA LOC DE PARCARE...
...ȘTIA CĂ POLIȚIA FĂCEA RAZII DIN CÂND ÎN CÂND.
AC/DC
NU I-AR FI PĂSAT DACĂ MĂ ARESTAU.
ȘI CÂND URLASE MAICĂ-SA LA MINE RĂU DE TOT...
...AR FI TREBUIT SĂ-MI IA APĂRAREA, ÎN LOC SĂ MĂ TRIMITĂ ACASĂ!...
...CA SĂ NU MAI VORBIM DE PRIMA DATĂ CÂND AM IEȘIT LA DISCOTECĂ ÎMPREUNĂ, CÂND MI-A CERUT SĂ-I PLĂTESC BENZINA ȘI, DUPĂ CE-AM PLĂTIT, MI-A ZIS:
LATURA ASTA REBELĂ A TA ȘI NONȘALANȚA TA FIREASCĂ ÎMI PLAC LA NEBUNIE.
FIIND MAI SUPUS, EL ERA ATRAS DE PARTEA MAI REBELĂ DIN MINE.
CUM NAIBA AM PUTUT SĂ MĂ PROSTESC ATÂTA VREME? CE RELAȚIE? CE DRAGOSTE? CE SPRIJIN?
CE BOU!!!

ÎMI SPUNEA CĂ MAICĂ-SA NU-I MAI DĂDEA BANI.
NU ȘTIU CE SĂ MĂ MAI FAC. ÎNTR-O LUNĂ ÎNCEP FACULTATEA ȘI, DACĂ MAI ȘI MUNCESC ÎN ACELAȘI TIMP, O S-O TERMIN ÎN ZECE ANI.
STAI CALM, AM EU NIȘTE BANI PUȘI DEOPARTE.
ȘI UITE-AȘA BANII TRIMIȘI DE AI MEI, CARE TREBUIAU SĂ-MI AJUNGĂ UN AN, S-AU DUS ÎN NUMAI TREI LUNI.
NOTA!
PLĂTESC EU.
NU SE POATE. MAICĂ-SA ȚINEA PREA MULT LA EL, NU PUTEA SĂ-L LASE AȘA FĂRĂ NICI UN BAN. SUNT SIGURĂ CĂ-I DĂDEA. DAR MAI MULT CA SIGUR EL I-A TOCAT CU AIA.
CURVA AIA.
SIMȚEAM CĂ-MI PIERD MINȚILE.
ACUM, UITÂNDU-MĂ ÎN URMĂ, NU-L MAI ÎNVINOVĂȚESC AȘA DE TARE. MARKUS AVEA O POVESTE, O FAMILIE, PRIETENI, EU NU-L AVEAM DECÂT PE EL. VOIAM SĂ-MI FIE ȘI PRIETEN, ȘI TATĂ, ȘI MAMĂ, ȘI DUBLUL MEU.
PROIECTASEM TOTUL ASUPRA LUI. SIGUR CĂ NU-I ERA NICI LUI UȘOR, N-AVEA DECÂT 18 ANI.
CE TÂMPENIE!
A URMAT PRIMA MEA NOAPTE SUB CERUL LIBER. PRIMA DINTR-O LUUUNGĂ SERIE...

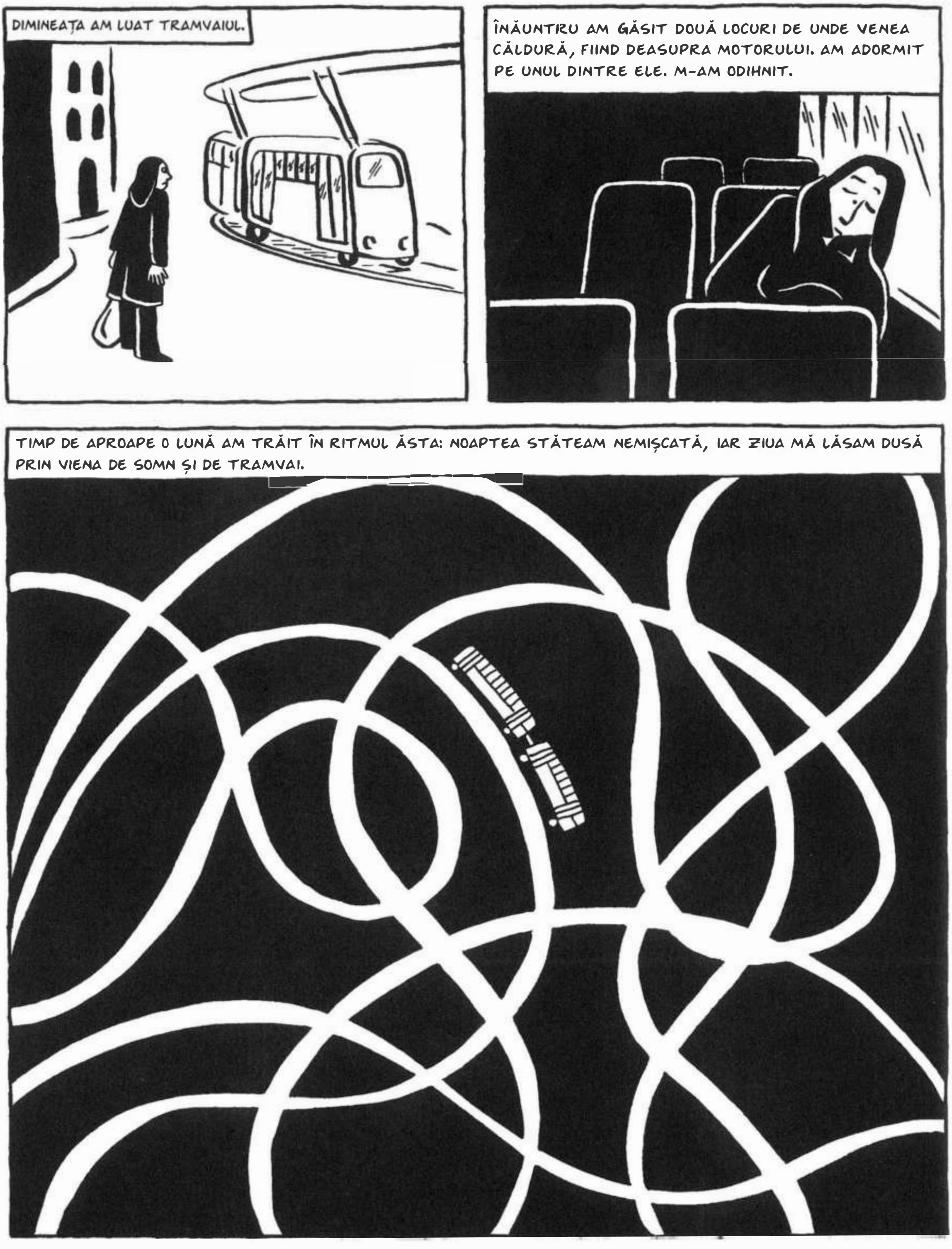
DIMINEAȚA AM LUAT TRAMVAIUL.
ÎNĂUNTRU AM GĂSIT DOUĂ LOCURI DE UNDE VENEA CĂLDURĂ, FIIND DEASUPRA MOTORULUI. AM ADORMIT PE UNUL DINTRE ELE. M-AM ODIHNIT.
TIMP DE APROAPE O LUNĂ AM TRĂIT ÎN RITMUL ĂSTA: NOAPTEA STĂTEAM NEMIȘCATĂ, IAR ZIUA MĂ LĂSAM DUSĂ PRIN VIENA DE SOMN ȘI DE TRAMVAI.

ECONOMIILE MELE N-AU ȚINUT MULT. ERAM LEFTERĂ.
NICI NU-ȚI VINE SĂ CREZI CE REPEDE ÎȚI POȚI PIERDE DEMNITATEA. AM AJUNS SĂ FUMEZ MUCURI DE ȚIGARĂ,
SĂ CAUT DE MÂNCARE PRIN GUNOAIE,
EU, CARE ÎNAINTE NU PUTEAM NICI SĂ GUST DIN FARFURIA CUIVA.
CURÂND AU ÎNCEPUT SĂ MĂ CUNOASCĂ VATMANII, ȘI ADIO TRAMVAIE.
AȘA CĂ A TREBUIT SĂ-MI GĂSESC UN LOCȘOR BINE ASCUNS CA SĂ DORM NOAPTEA. O FATĂ CA MINE, NOAPTEA PE STRADĂ, PUTEA S-O-NCURCE RĂU DE TOT.
NU AVEAM PE NIMENI. TOATĂ VIAȚA MEA SE ÎNVÂRTISE ÎN JURUL LUI MARKUS. DE-ASTA ȘI AJUNSESEM SĂ UMBLU AȘA, AIUREA.
NICI NU SE PUNEA PROBLEMA SĂ MĂ-NTORC LA ZOZO.
NU-MI PASĂ. APARTAMENTUL NOSTRU E PREA MIC.
SAU LA INGRID.
NE-AI LĂSAT BALTĂ PENTRU UN TIP CARE NICI MĂCAR NU MERITA.
CÂT DESPRE FRAU DOKTOR HELLER, CE SĂ MAI DISCUTĂM. PENTRU MINE, ERA ÎNTRUCHIPAREA RĂULUI ABSOLUT.

AM STAT MAI MULT DE DOUĂ LUNI PE STRĂZI, ÎN MIEZ DE IARNĂ.
KUMF KUMF
ERA FRIG RĂU DE TOT.
RUFH KOF KOF
M-AM ÎMBOLNĂVIT.
KEUH KEUH
AM ÎNCEPUT SĂ TUȘESC PUȚIN,
RRRM KREUH KOF
APOI MAI MULT,
MPF KKOF KOF
APOI ȘI MAI TARE,
KRUMPF KRUF
NU MĂ MAI OPREAM DIN TUȘIT,
KRA KRA
PÂN-AM AJUNS SĂ SCUIP SÂNGE,
KOF REUH
ȘI PÂNĂ LA URMĂ...

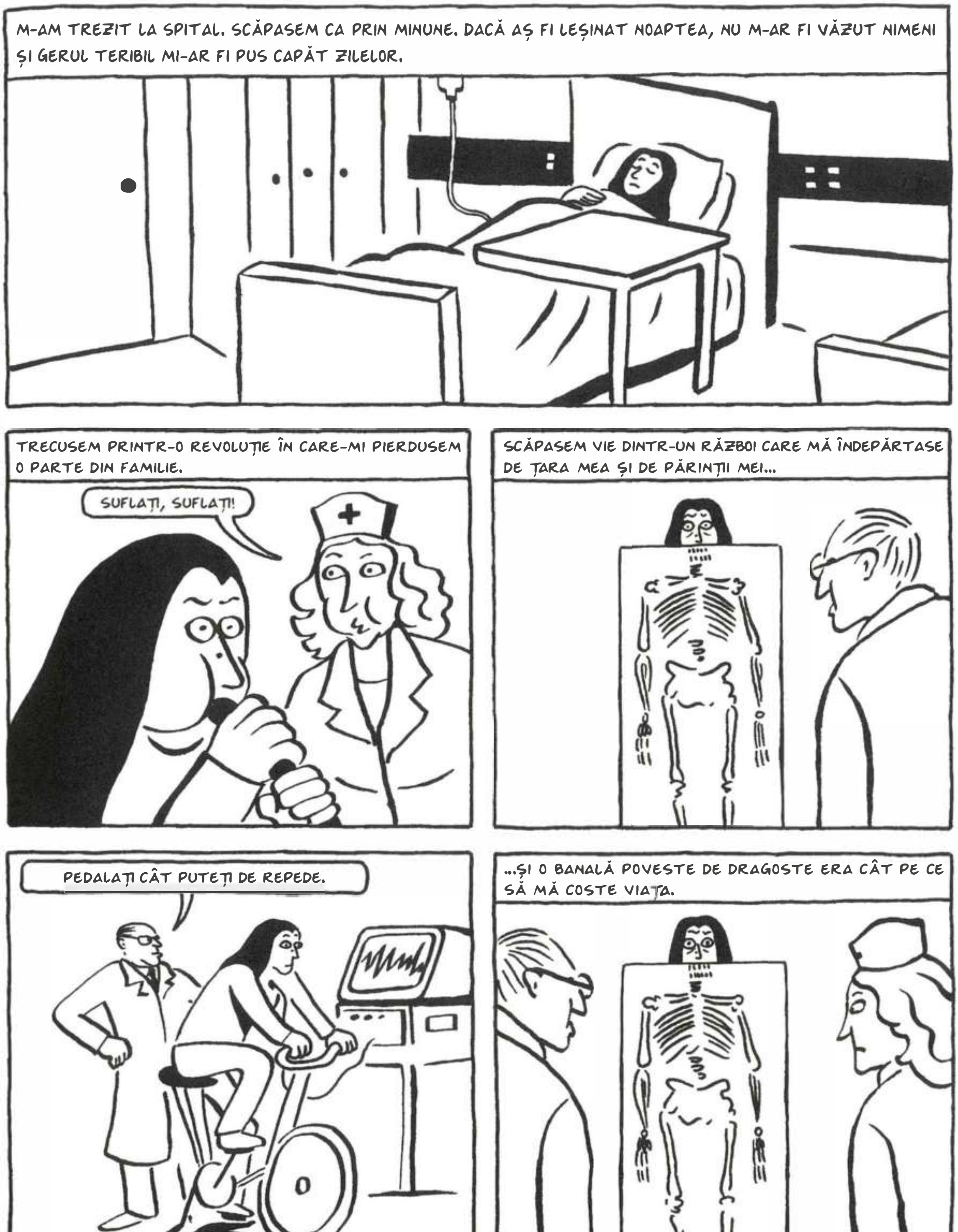
M-AM TREZIT LA SPITAL. SCĂPASEM CA PRIN MINUNE. DACĂ AȘ FI LEȘINAT NOAPTEA, NU M-AR FI VĂZUT NIMENI ȘI GERUL TERIBIL MI-AR FI PUS CAPĂT ZILELOR.
TRECUSEM PRINTR-O REVOLUȚIE ÎN CARE-MI PIERDUSEM O PARTE DIN FAMILIE.
SUFLAȚI, SUFLAȚI!
SCĂPASEM VIE DINTR-UN RĂZBOI CARE MĂ ÎNDEPĂRTASE DE ȚARA MEA ȘI DE PĂRINȚII MEI...
PEDALAȚI CÂT PUTEȚI DE REPEDE.
...ȘI O BANALĂ POVESTE DE DRAGOSTE ERA CÂT PE CE SĂ MĂ COSTE VIAȚA.

STAREA SĂNĂTĂȚII DVS. ESTE BUNĂ. V-AM FĂCUT O EVALUARE COMPLETĂ.
AȚI AVUT MAI MULTE BRONȘITE NETRATATE. VĂ INTERZIC SĂ MAI FUMAȚI. O SINGURĂ ȚIGARĂ, ȘI SUNTEȚI ÎN MARE PERICOL.
UNDE LOCUIȚI?
ÎN IRAN.
ÎN IRAN?
MĂ ROG, DE FAPT NU STAU NICĂIERI LA VIENA.
AVEȚI GRIJĂ DE DVS.
POT SĂ DAU UN TELEFON?
DEODATĂ, MI-AM ADUS AMINTE DE O CONVERSAȚIE CU MAMA.
ȘTII, ZOZO ARE SĂ-MI DEA 3 000 DE ȘILINGI. LA UN MOMENT DAT, DACĂ TE SIMȚI ÎN STARE, POȚI SĂ TE DUCI SĂ-I CERI.
VĂD EU.
N-AVEAM NICI UN CHEF S-O SUN PE ZOZO, DAR N-AVEAM DE ALES. NU-MI MAI RĂMĂSESE NICI MĂCAR UN GROSCHEN.
BINE, TREC DUPĂ-AMIAZĂ.

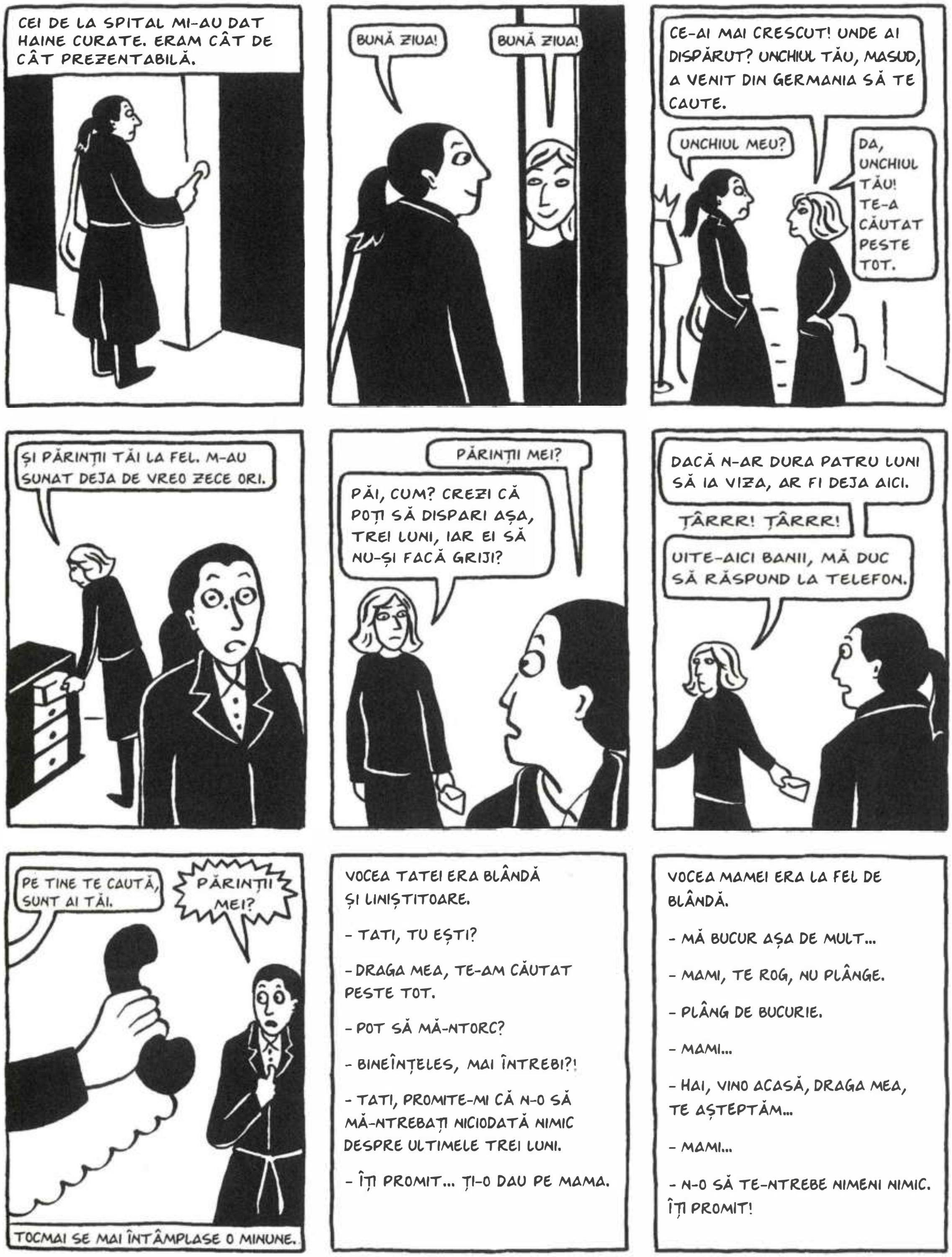

CEI DE LA SPITAL MI-AU DAT HAINE CURATE. ERAM CÂT DE CÂT PREZENTABILĂ.
BUNĂ ZIUA!
BUNĂ ZIUA!
CE-AI MAI CRESCUT! UNDE AI DISPĂRUT? UNCHIUL TĂU, MASUD, A VENIT DIN GERMANIA SĂ TE CAUTE.
UNCHIUL MEU?
DA, UNCHIUL TĂU! TE-A CĂUTAT PESTE TOT.
ȘI PĂRINȚII TĂI LA FEL. M-AU SUNAT DEJA DE VREO ZECE ORI.
PĂRINȚII MEI?
PĂI, CUM? CREZI CĂ POȚI SĂ DISPARI AȘA, TREI LUNI, IAR EI SĂ NU-ȘI FACĂ GRIJI?
DACĂ N-AR DURA PATRU LUNI SĂ IA VIZA, AR FI DEJA AICI.
ȚÂRRR! ȚÂRRR!
UITE-AICI BANII, MĂ DUC SĂ RĂSPUND LA TELEFON.
PE TINE TE CAUTĂ, SUNT AI TĂI.
PĂRINȚII MEI?
TOCMAI SE MAI ÎNTÂMPLASE O MINUNE.
VOCEA TATEI ERA BLÂNDĂ ȘI LINIȘTITOARE.
- TATI, TU EȘTI?
- DRAGA MEA, TE-AM CĂUTAT PESTE TOT.
- POT SĂ MĂ-NTORC?
- BINEÎNȚELES, MAI ÎNTREBI?!
- TATI, PROMITE-MI CĂ N-O SĂ MĂ-NTREBAȚI NICIODATĂ NIMIC DESPRE ULTIMELE TREI LUNI.
- ÎȚI PROMIT... ȚI-O DAU PE MAMA.
VOCEA MAMEI ERA LA FEL DE BLÂNDĂ.
- MĂ BUCUR AȘA DE MULT...
- MAMI, TE ROG, NU PLÂNGE.
- PLÂNG DE BUCURIE.
- MAMI...
- HAI, VINO ACASĂ, DRAGA MEA, TE AȘTEPTĂM...
- MAMI...
- N-O SĂ TE-NTREBE NIMENI NIMIC. ÎȚI PROMIT!

ÎNAINTE DE PLECARE, AM TRECUT PE LA FRAU DOKTOR HELLER.
AM VENIT SĂ-MI IAU LUCRURILE.
IA-ŢI-LE!
PĂI, ŞI RESTUL?
CE REST? RESTUL E DESPĂGUBIREA PENTRU BROŞA PE CARE MI-AI FURAT-O.
N-AM MAI ZIS NIMIC. ORICUM, N-AVEAM CUM SĂ IAU CU MINE PATRU ANI DIN VIAŢĂ.
MI-AM GĂSIT UN HOTEL IEFTIN. MAI AVEAM CINCI ZILE PÂNĂ LA URMĂTORUL ZBOR SPRE TEHERAN.
HOTEL TU IP
ÎN SFÂRŞIT, UN LOC AL MEU, UN PIC DE INTIMITATE.
N-AM URMAT SFATUL MEDICULUI ŞI MI-AM LUAT CÂTEVA CARTUŞE DE ŢIGĂRI.
SUNTEŢI ÎN MARE PERICOL...
CRED CĂ PREFERAM SĂ FIU ÎN MARE PERICOL DECÂT SĂ FAC FAŢĂ RUŞINII. RUŞINEA CĂ NU AJUNSESEM ŞI EU CINEVA, RUŞINEA CĂ NU LE DĂDUSEM ALOR MEI MOTIVE SĂ FIE MÂNDRI, DUPĂ CÂTE SACRIFICII FĂCUSERĂ PENTRU MINE. RUŞINEA DE-A FI DEVENIT O NIHILISTĂ MEDIOCRĂ.

NICI NU ȘTIU CÂND AU TRECUT CELE CINCI ZILE. ȚIGĂRILE NU M-AU DAT GATA. M-AM ÎMBRĂCAT,
MI-AM LUAT IAR VALIZA...
...MI-AM PUS IAR VĂLUL...
...CÂT DESPRE LIBERTĂȚILE INDIVIDUALE ȘI SOCIALE... ASTA E...
...AVEAM MARE NEVOIE SĂ MĂ-NTORC ACASĂ.

4

ÎNTOARCEREA

NU POT SĂ-MI CRED OCHILOR! IA ZI, NU ȚI-E FOAME?
TATI, DOAR ȘTII CUM E LA IRAN AIR... ÎȚI DAU SĂ MĂNÂNCI DE CINCIZECI DE ORI.
APOI NE-AM URCAT ÎN MAȘINĂ.
TATA NU MAI AVEA CADILLACUL, CI UN RENAULT 5. CADILLACUL ÎN CARE MI-ERA RUȘINE SĂ MĂ URC PENTRU CĂ-MI VENEA GREU S-ACCEPT CĂ ERAM MAI ÎNSTĂRIȚI DECÂT ALȚII... ACUM, DUPĂ CE CUNOSCUSEM SUFERINȚA PE PIELEA MEA, NU MĂ MAI GÂNDEAM LA AȘA CEVA. DIMPOTRIVĂ, AȘ FI PREFERAT SĂ VINĂ SĂ MĂ IA CU O MAȘINĂ MAI ACĂTĂRII, MĂCAR SĂ-MI ADUC AMINTE DE ZILELE DE GLORIE.
N-AVEAM CHEF SĂ VORBESC. M-AM PREFĂCUT CĂ PRIVESC ORAȘUL, DEȘI ERA ÎNTUNERIC ȘI NU SE VEDEA NIMIC.
BINE-AI VENIT LA TINE-ACASĂ!
NU MAI AUZISEM DE MULTĂ VREME CEVA MAI MÂNGÂIETOR.
M-AM DUS DIRECT ÎN SUFRAGERIE. CANAPEAUA PE CARE PĂRINȚII ÎMI SPUSESERĂ CÂNDVA CĂ MĂ TRIMIT ÎN AUSTRIA ERA TOT ACOLO.
ORICE DISCUȚIE PE TEMA ASTA MĂ TERORIZA ÎN AȘA HAL, ÎNCÂT M-AM REPEZIT LA MINE ÎN CAMERĂ CA O NESIMȚITĂ, FĂRĂ SĂ ZIC BUNĂ SEARA SAU LA REVEDERE.
CAMERA MEA... CAMERA MEA!!
ÎN SFÂRȘIT, AVEAM UN LOCȘOR NUMAI AL MEU. MĂ SIMȚEAM ÎN SIGURANȚĂ.
N-AM VRUT SĂ APRIND LUMINA. NU PUTEAM SĂ VĂD TOTUL DINTR-ODATĂ.
M-AM UITAT ÎN GOL APROAPE TOATĂ NOAPTEA, MULȚUMITĂ CĂ SUNT ACOLO, ȘI-ATÂT.

IAR A DOUA ZI DIMINEAȚĂ...
UAU! A NINS!
LA VIENA, URAM ZĂPADA. MAI ALES CÂND AM AJUNS SĂ DORM PE STRADĂ. ZĂPADA ȚI SE PARE MAI FRUMOASĂ CÂND O VEZI PE GEAM DINTR-O CAMERĂ UNDE-I CALD ȘI BINE.
AM INSPECTAT LOCURILE.
PUNK
ÎNAINTE SĂ PLEC DIN IRAN, ÎI VENERAM ATÂT DE TARE PE PUNKIȘTI, CĂ MI-I DESENASEM PE PERETE.
PFU! CE RAHAT!
UNK
APOI AM FĂCUT TURUL MOȘIEI MELE. AVEAM UN DULAP GOL...
...UN BIROU PREA MIC...
...UN PAT, UN COVOR ȘI UN RADIOCASETOFON.
PARC-AȘ ASCULTA UN PIC DE KIM WILDE...
AM COTROBĂIT ÎN SERTAR, UNDE-MI ȚINEAM DE OBICEI CASETELE...
...DAR N-AM GĂSIT NIMIC.

M-AM DUS SĂ VORBESC CU MAMA. EA ȘTIA SIGUR UNDE ERAU SAU POATE LE ASCULTA PENTRU CĂ-I AMINTEAU DE MINE.
'NEAȚA, MAMI!
'NEAȚA! TE-AI ȘI ÎMBRĂCAT!
VREI UN CEAI? O OMLETĂ? NIȘTE SENDVIȘURI...?
NU MI-E FOAME. UN CEAI MI-AJUNGE.
ȚII MINTE SCÂRBOȘENIA AIA DE CEAI DE LA FRAU DOKTOR KELLER?
HELLER, MAMI. NORMAL CĂ ȚIN MINTE. CUM AȘ PUTEA UITA? PIPI DE CAL!...
AH, CE BUN E CEAIUL IRANIAN!
DAA, MAI ALES CU O ȚIGARĂ. VREI UNA?
MAMĂ!!
CE?! DOAR ȘTII PROVERBUL: „PROSPERITATEA ÎNSEAMNĂ UN CEAI DUPĂ MASĂ ȘI-O ȚIGARĂ DUPĂ CEAI!"
ERA PRIMA OARĂ CÂND MAMA ÎMI VORBEA PE TONUL ĂSTA: ÎN OCHII EI, MĂ FĂCUSEM MARE.
MAMI, NU-MI MAI GĂSESC CASETELE. LE-AM CĂUTAT PESTE TOT! NU ȘTII UNDE SUNT?
PĂI... NU CREDEAM CĂ MAI... CĂ TE MAI ÎNTORCI. LA UN MOMENT DAT, LE-AM... I LE-AM DAT HOMEI.
HOMA ERA FATA UNEI PRIETENE. ERA CU CINCI ANI MAI MICĂ. O PUȘTOAICĂ, CE SĂ MAI...
DE FAPT, MAMA NU FĂCUSE RĂU CĂ LE-A DAT. ORICUM, NU MAI AVEAM TREABĂ CU IDOLII DIN ADOLESCENȚĂ.
AI DREPTATE! O SĂ-MI CUMPĂR ALTELE!
ÎMI DAI UN BURETE?
UN BURETE? SIGUR, DRAGA MEA!
MI-AM ZIS CĂ E UN SEMN: TREBUIA S-O RUP CU TRECUTUL...
...ȘI SĂ PRIVESC SPRE VIITOR.

CÂTEVA ORE MAI TÂRZIU.
A, PUNEH! CE MAI FACI? MARJI E...
NU! ZI-I C-AM IEȘIT!
...A IEȘIT! TE SUNĂ EA!

CINE I-A SPUS CĂ SUNT AICI?
PĂI, EU. TOTUȘI, E CEA MAI BUNĂ PRIETENĂ A TA.
TE ROG, NU MAI ZICE NIMĂNUI CĂ M-AM ÎNTORS. N-AM CHEF SĂ VĂD PE NIMENI!

BINE, HAI CĂ MĂ-NTORC ÎN DOUĂ-TREI ORE.
SĂ NU-ȚI UIȚI VĂLUL!
CE RAHAT! TREBUIE SĂ MĂ REOBIȘNUIESC!

NU DOAR CU VĂLUL TREBUIA SĂ MĂ REOBIȘNUIESC, CI ȘI CU TOT DECORUL: MARTIRII ÎNȘIRAȚI ÎN FRESCE DE CÂTE DOUĂZECI DE METRI, ORNATE CU SLOGANURI CARE-I PREAMĂREAU, CUM AR FI „MARTIRUL E INIMA ISTORIEI" SAU „MI-AȘ FI DORIT ȘI EU SĂ FIU MARTIR" SAU, ȘI MAI ȘI, „MARTIRUL NU MOARE NICIODATĂ".
DUPĂ PATRU ANI ÎN AUSTRIA, UNDE VEDEAI PE PEREȚI MAI DEGRABĂ CHESTII DE GENUL „CEI MAI BUNI CÂRNAȚI LA 20 DE ȘILINGI", DRUMUL SPRE READAPTARE MI SE PĂREA TARE LUNG.

MAI ERAU ȘI STRĂZILE...
...MULTE AVEAU NUMELE SCHIMBATE. ACUM SE CHEMAU STRADA MARTIR CUTARE SAU BULEVARDUL MARTIR CUTARE.
ERA DE-A DREPTUL BULVERSANT.
AVEAM SENZAȚIA CĂ MĂ PLIMB PRINTR-UN CIMITIR.
...ÎNCONJURATĂ DE VICTIMELE UNUI RĂZBOI DE CARE FUGISEM.
ERA INSUPORTABIL. NU ȘTIAM CUM SĂ MĂ-NTORC MAI REPEDE ACASĂ.

ÎN SEARA ACEEA.
SALUTARE, AM VENIT!
MEREU VII AȘA DE TÂRZIU?
PĂI, DA, AM MULT DE MUNCĂ ÎN PERIOADA ASTA.
DE CÂND SE TERMINASE RĂZBOIUL, TATA, FIIND INGINER, ERA OCUPAT PÂNĂ PESTE CAP.
ACUM TREBUIE RECONSTRUIT TOTUL.
MDA, PÂNĂ LA URMĂTORUL RĂZBOI, CARE O SĂ DISTRUGĂ IAR TOT.
CARE RĂZBOI?
SĂ FIM REALIȘTI. REGIUNEA NOASTRĂ E NESIGURĂ DE MAI BINE DE-UN SECOL. AZI SE NAȚIONALIZEAZĂ PETROLUL, MÂINE SE PUNE UN DICTATOR ÎN FRUNTE...
...DUP-AIA RĂZBOIUL DE ȘASE ZILE, APOI AFGANISTANUL, APOI IAR CONFLICTUL ISRAELIANO-PALESTINIAN... MAI VEDEM CE URMEAZĂ.
NU MI-AȘ FI ÎNCHIPUIT-O NICIODATĂ PE MAMA AȘA DE SCÂRBITĂ.
S-A LĂSAT TĂCEREA; ERAM TOȚI ÎNCORDAȚI. PÂNĂ ȘI MAMA SE SIMȚEA PROST.
DIN FERICIRE, A INTERVENIT TATA.
ȘI IA ZI, TE-AI ODIHNIT BINE? AI VĂZUT CE-A NINS? A TREBUIT SĂ-MI PUN LANȚURI LA ROȚI CA SĂ SCOT MAȘINA. INCREDIBIL! PATRUZECI DE CENTIMETRI DE ZĂPADĂ!
ȘTIU, E SUPERB.
TE-AI PLIMBAT ȘI TU NIȚEL? CUM ȚI SE PARE TEHERANUL?
SORDID.
SUNT ȘOCATĂ. CEL PUȚIN JUMĂTATE DIN STRĂZI AU NUME DE MARTIRI.

EHE, ȘI ÎNCĂ NOI SUNTEM ÎN NORDUL ORAȘULUI. SĂ VEZI ÎN CARTIERELE SĂRACE DIN SUD! APROAPE TOATE SE CHEAMĂ STRADA MARTIR CUTARE.
OAMENII NICI NU MAI ȘTIU DE CE AU FĂCUT OPT ANI DE RĂZBOI. DE CE LE-AU MURIT COPIII...
TOT RĂZBOIUL ĂSTA N-A FOST DECÂT O MARE ȘMECHERIE CA SĂ SE DISTRUGĂ ȘI ARMATA IRANULUI, ȘI-A IRAKULUI. PRIMA ERA CEA MAI PUTERNICĂ DIN ORIENTUL MIJLOCIU ÎN 1980, IAR A DOUA ERA UN ADEVĂRAT PERICOL PENTRU ISRAEL.
OCCIDENTUL LE-A VÂNDUT ARME AMBELOR TABERE, IAR NOI AM FOST NIȘTE FRAIERI ȘI-AM INTRAT ÎN JOCUL ĂSTA CINIC... OPT ANI DE RĂZBOI DEGEABA!
AȘA CĂ ACUM STATUL DĂ NUME DE MARTIRI STRĂZILOR CA SĂ-MPACE FAMILIILE VICTIMELOR. POATE AȘA O SĂ DEA UN SENS ACESTEI SITUAȚII ABSURDE.
DA, DAR MAI E CEVA. DUPĂ-AMIAZĂ, AM VĂZUT LA TELEVIZOR NIȘTE MAME CARE SE DECLARAU ÎNCÂNTATE ȘI ÎMPLINITE DE MOARTEA COPIILOR LOR. NU POT SĂ-NȚELEG DACĂ-S HABOTNICE SAU PUR ȘI SIMPLU PROASTE...
UN PIC DIN AMÂNDOUĂ... DE ZECE ANI LI SE TOT ZICE CĂ MARTIRII LOCUIESC LA PATRU STELE ÎN PARADIS!
PÂNĂ UNA-ALTA, RĂZBOIUL ADUCE MAI MULT A INFERN! DAC-AI ȘTI... LUNILE DINAINTEA ARMISTIȚIULUI AU FOST ABSOLUT CUMPLITE.
SPUNE-MI, TATI. TE-ASCULT.

CU O LUNĂ ÎNAINTE DE ARMISTIȚIU, IRAKUL A ÎNCEPUT SĂ BOMBARDEZE TEHERANUL ZILNIC, DE PARCĂ TREBUIA DISTRUS CÂT MAI MULT PÂNĂ SĂ SE TERMINE RĂZBOIUL...
...NICI NU SE ANUNȚASE PACEA, CĂ TRUPELE DE MILITANȚI ÎNARMAȚI ÎMPOTRIVA REGIMULUI ISLAMIC, MUJAHEDINII* IRANIENI, AU INTRAT ÎN ȚARĂ PE LA GRANIȚA CU IRAKUL, SPRIJINIȚI DE SADDAM HUSSEIN. VENEAU SĂ ELIBEREZE IRANUL DIN MÂINILE CONDUCĂTORILOR INTEGRIȘTI.
* TERMENUL „MUJAHEDIN" NU E LEGAT EXCLUSIV DE AFGANISTAN. ÎNSEAMNĂ LUPTĂTOR.
CU SIGURANȚĂ AI AUZIT DESPRE ASTA.
NU, NU ȘTIAM NIMIC.
CUM AȘA?
EBI!!! PĂI, CUM?! A STAT PATRU ANI ÎN EUROPA!
A, DA, SIGUR!
CE SPUNEAM?... DA, MUJAHEDINII CREDEAU CĂ, DIN MOMENT CE RĂZBOIUL ERA PE TERMINATE, ARMATA NOASTRĂ O SĂ FIE EPUIZATĂ ȘI N-O SĂ MAI AIBĂ FORȚĂ SĂ SE LUPTE.

EȘTI SIGUR CĂ ACUM E MOMENTUL SĂ POVESTEȘTI TOATE ASTEA?
MAMĂ, LASĂ-L! MĂ INTERESEAZĂ.
...
...AȘA, MUJAHEDINII ȘTIAU ȘI CĂ MAJORITATEA IRANIENILOR ERAU ÎMPOTRIVA REGIMULUI ȘI CONTAU PE SUSȚINEREA POPULAȚIEI. UN SINGUR LUCRU NU LUASERĂ ÎN CALCUL: INTRASERĂ PRIN IRAK. ACELAȘI IRAK CARE NE ATACASE ȘI CU CARE NE LUPTASERĂM OPT ANI LA RÂND.
PRIN URMARE, CÂND AU AJUNS ÎN IRAN, NU I-A ÎNTÂMPINAT NIMENI. CEI MAI MULȚI AU FOST UCIȘI DE GARDIENII REVOLUȚIEI ȘI DE ARMATĂ.
EU MĂ DUC SĂ MĂ CULC.
DAR REGIMUL A ÎNCEPUT SĂ SE TEAMĂ, PENTRU CĂ, DACĂ LUPTĂTORII AR FI AJUNS LA TEHERAN, I-AR FI ELIBERAT PE CEI CARE CHIAR ERAU O AMENINȚARE PENTRU GUVERN...
NOAPTE BUNĂ!
...ADICĂ PE PRIZONIERII POLITICI CARE ERAU URMAȘII LEGITIMI AI REVOLUȚIEI ȘI CARE FORMAU INTELIGHENȚIA ȚĂRII...
...AȘA CĂ STATUL S-A HOTĂRÂT SĂ PUNĂ CAPĂT PROBLEMEI. LE-A PROPUS DEȚINUȚILOR AȘA: ORI SE LEPĂDAU DE IDEALURILE REVOLUȚIONARE ȘI JURAU CREDINȚĂ ȘI LOIALITATE REPUBLICII ISLAMICE, CAZ ÎN CARE ÎȘI TERMINAU DE EXECUTAT PEDEAPSA...

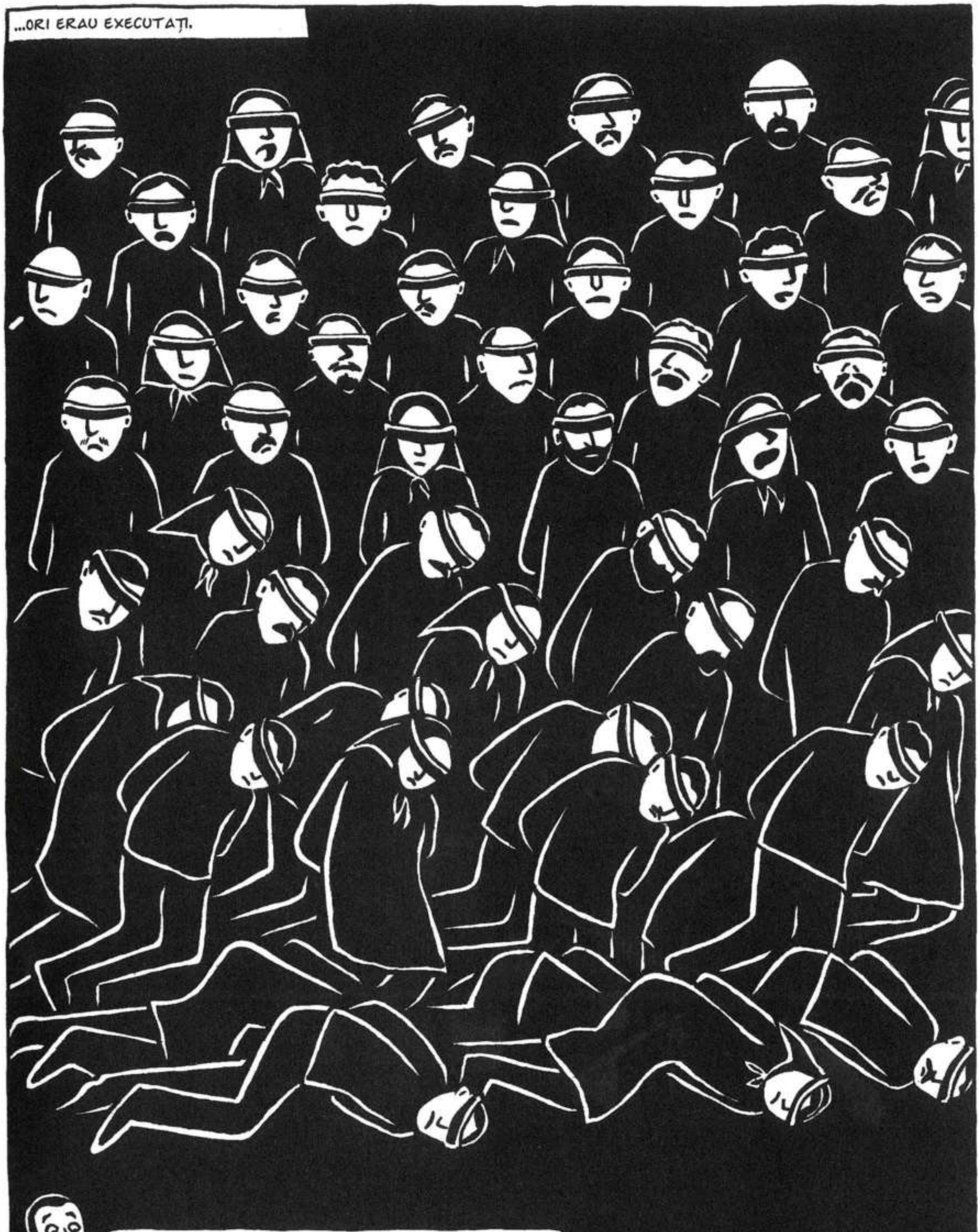
...ORI ERAU EXECUTAȚI.
EI BINE, MAJORITATEA AU FOST EXECUTAȚI.

ȘI CÂȚI AU OMORÂT?
NU ȘTIE NIMENI EXACT. CÂTEVA MII, POATE CHIAR ZECI DE MII DE OAMENI.
ȘI CÂȚI AU MURIT ÎN RĂZBOI?
ÎNTRE 500 000 ȘI 1 000 000.
PLUS INVALIZII DE RĂZBOI, PLUS TOȚI CEI AFECTAȚI DE BOMBELE CHIMICE...
...CEI CARE-AU ÎNNEBUNIT DIN CAUZA EXPLOZIILOR...
...ORFANII, VĂDUVELE, REFUGIAȚII, PAGUBELE MATERIALE...
DAR, ÎN FINE, TOATE ASTEA AU TRECUT, ACUM TREBUIE SĂ PRIVIM ÎNAINTE! TOTUL TREBUIE RECONSTRUIT!
CU TOATĂ ÎNCREDEREA PE CARE-O AFIȘA, NU SIMȚEAM NICI CEA MAI MICĂ UMBRĂ DE CONVINGERE ÎN GLASUL LUI. PĂREA LA FEL DE BLAZAT CA MAMA.
HAI LA CULCARE. MÂINE AM O ZI GREA. TU AI VREUN PLAN?
NU, ÎNCĂ NU.
PE LÂNGĂ POVESTEA CUMPLITĂ SPUSĂ DE TATA, NECAZURILE MELE VIENEZE PĂREAU NIȘTE POVESTIOARE DE ADORMIT COPIII.
M-AM HOTĂRÂT SĂ NU LE SPUN NIMIC DESPRE VIAȚA MEA AUSTRIACĂ. LE ERA DE-AJUNS CÂT SUFERISERĂ.

BANCUL
ERAM LA TEHERAN DE ZECE ZILE. DEȘI N-AVEAM NICI UN CHEF, TOT FAMILIONUL S-A PERINDAT PE LA NOI. NU ȘTIAM DACĂ SUNT TOȚI LA CURENT CU EȘECUL MEU EUROPEAN. MI-ERA TEAMĂ SĂ NU-I FI DEZAMĂGIT.
ACUM SIGUR VORBEȘTI BINE GERMANA.
EU ȘTIU SĂ ZIC: „ICH LIEBE DICH"! HI! HI! HI!
DA, VORBESC PUȚIN.
MULȚUMESC!
EL E NENEA ARDEȘIR, UNCHIUL MAMEI. FOST PROFESOR, ACTUALMENTE PENSIONAR.
CÂND MĂ GÂNDESC LA VIENA, PRIMA OARĂ ÎMI VINE-N MINTE ÎMPĂRĂTEASA SISSI. AI VĂZUT FILMUL CU ROMY?
DA.
EA E MINA, VERIȘOARA MEA PRIMARĂ. O IDIOATĂ. VORBEȘTE DE ROMY SCHNEIDER DE PARC-AR FI PRIETENA EI CEA MAI BUNĂ.
MARJANE, STELELE LUCESC PE CER, ȘI TU-N INIMA MEA...
ĂȘTIA-S VECINII. FAMILIA PERFECTĂ.
ȘTIAM CĂ E UN GEST AMICAL, CĂ E DRĂGUȚ DIN PARTEA LOR SĂ VINĂ SĂ MĂ VADĂ, DAR M-AM SĂTURAT REPEDE SĂ-I TOT PRIMESC ÎN FIECARE ZI.
...DAR NIMIC! VIZITELE SE ȚINEAU LANȚ.
ÎN AFARĂ DE AI MEI, SINGURA PERSOANĂ CU CARE CHIAR AVEAM CHEF SĂ VORBESC ERA BUNICA. DE ALTFEL, A VENIT ULTIMA DINTRE TOȚI.
BUNI, UNDE-AI FOST?
PĂI, AM AȘTEPTAT SĂ TREACĂ TOT TRIBUL. PFUU, CE-AI MAI CRESCUT! ÎNC-UN PIC, ȘI-L TRAGI PE CEL-DE-SUS DE CELE SFINTE!
DA, DECI... ERA NESCHIMBATĂ.

DUPĂ FAMILIE, LE-A VENIT RÂNDUL PRIETENELOR MELE. DE ELE NU MI-ERA AȘA DE FRICĂ, AVEAM ACEEAȘI VÂRSTĂ, DECI COMUNICAM MAI UȘOR, MĂ GÂNDEAM EU.
BUNĂ!
CE FACI?
ĂĂĂ...
MĂ-NȘELASEM. TOATE AVEAU UN AER DE ACTRIȚE DIN SERIALELE AMERICANE, GATA SĂ SE MĂRITE ȘI MÂINE, DACĂ SE IVEA VREO OCAZIE.
DA' CE-I CU FAȚA ASTA DE MĂNĂSTIRE? ZICI CĂ NICI N-AI PUS PICIORUL ÎN EUROPA.
SERIOS?
PE LÂNGĂ MACHIAJUL EI ULTIMUL RĂCNET, EU CHIAR AVEAM UN AER DE CĂLUGĂRIȚĂ.
HAI, ZI ȘI TU CEVA! CRED CĂ AI UN MILIARD DE CHESTII DE POVESTIT.
NU ȘTIU CE...
PĂI, UITE, DE EXEMPLU, ZI-NE ȘI NOUĂ CUM E PRIN CLUBURILE DIN VIENA.
ĂĂĂ... PĂI, EU N-AM PREA STAT PRIN CLUBURI... NU MĂ DAU ÎN VÂNT DUPĂ ASTA.
CE?
HAI, NU VĂ MAI OFUSCAȚI ATÂTA! NU MAI ȘTIȚI CUM ERA? TOT TIMPUL NE DĂDEA LECȚII!!! EA-I „REBELĂ", NA!
DAC-AR MAI FI CLUBURI LA TEHERAN, EU M-AȘ DUCE-N FIECARE SEARĂ!
HI! HI! HI! HI! ȘI EU!
NU-MI AMINTEAM DELOC DE CE ANUME FUSESERĂM NOI PRIETENE ODINIOARĂ.
PE UNDEVA, LE ÎNȚELEGEAM. ORICE LUCRU INTERZIS CAPĂTĂ O IMPORTANȚĂ EXAGERATĂ. MAI TÂRZIU, MI-AM DAT SEAMA CĂ MACHIAJUL ȘI GOANA DUPĂ VIAȚA OCCIDENTALĂ ERAU O FORMĂ DE REZISTENȚĂ DIN PARTEA LOR.
CU TOATE ASTEA, MĂ SIMȚEAM CUMPLIT DE SINGURĂ.

DUPĂ CÂTEVA ZILE.
TE-A SUNAT LALEH.
PFUU...
OF... PRIETENELE ASTEA ALE MELE... MI SE PAR DEBILE RĂU DE TOT!
ȘTII, NU SUNT NUMAI ELE DE VINĂ. NU LE CERE NIMENI SĂ FIE INTELIGENTE, BA DIMPOTRIVĂ!
IA GÂNDEȘTE-TE. TREBUIE SĂ FIE CINEVA CU CARE SĂ VREI SĂ VORBEȘTI.
BUNI AVEA DREPTATE. TARE MI-AR MAI FI PLĂCUT SĂ-I VĂD PE PRIETENII DIN COPILĂRIE CU CARE MĂ JUCAM PE STRADĂ.
MI-AR PLĂCEA SĂ-I MAI VĂD PE ARAȘ ȘI PE KIA...
...DA! ARAȘ ȘI KIA! MAI ALES PE KIA. CE NE MAI DISTRAM ÎMPREUNĂ! PLUS CĂ E BĂRBAT, N-ARE EL TREABĂ CU MACHIAJUL.
ĂĂĂ...
REACȚIA MAMEI MI S-A PĂRUT NORMALĂ. NU-L PLĂCUSE NICIODATĂ. I SE PĂREA CĂ E PROST-CRESCUT ȘI CĂ MĂ INCITĂ NUMAI LA RELE.
MAMI, NU-ȚI FACE PROBLEME, ACUM SUNTEM MARI. DACĂ NE VEDEM, N-O SĂ MAI SPARGEM GEAMURI ȘI N-O SĂ MAI ATACĂM PE NIMENI CU CUIE.
CUM SĂ ZIC, KIA...
CE-I CU KIA?
PĂI... A FOST CHEMAT ÎN ARMATĂ, DAR, ÎN LOC DE ASTA, A PREFERAT SĂ FUGĂ DIN ȚARĂ.
ȘI UNDE-A PLECAT?
NICĂIERI... L-AU PRINS. APOI, NORMAL, A FOST OBLIGAT SĂ-ȘI FACĂ STAGIUL MILITAR... L-AU TRIMIS PE FRONT ȘI...
ȘI... ȘI? A MURIT?
APROAPE.
APROAPE MORT???
DA, MĂ ROG, CUM SĂ ZIC... A FOST MUTILAT.

M-AM HOTĂRÂT SĂ MĂ DUC LA EL. AM AFLAT CĂ SE MUTASE. A FĂCUT MAMA O ANCHETĂ PRIN VECINI ȘI-AM AFLAT NUMĂRUL LUI DE TELEFON.
ALO? POT SĂ VORBESC CU KIA, VĂ ROG?
VI-L DAU IMEDIAT... KIA! LA TELEFON!
KIA! SALUT, MĂ MAI ȚII MINTE?
ĂĂĂ... NU!
MAI ȘTII CÂND NE-AM PUȘ CUIE LA MÂINI SĂ-L CĂSĂPIM PE RAMIN?
MARJI! TU EȘTI?
NU, SUNT MAICĂ-SA!
HA! HA! HA!
CE MĂ BUCUR CĂ TE-AUD! CÂND NE PUTEM VEDEA ȘI NOI?
MÂINE, DACĂ VREI. AI ADRESA MEA?
ÎMI VENISE INIMA LA LOC. NU PĂREA SĂ FIE „APROAPE MORT".
A DOUA ZI, M-AM ÎMBRĂCAT CÂT AM PUTUT DE FRUMOS. NINSESE IAR. AM STAT BLOCATĂ ÎN TRAFIC DOUĂ ORE. AM AVUT TIMP SĂ-MI PUN TOT FELUL DE ÎNTREBĂRI: „DACĂ-I FĂR-UN OCHI?", „ȘI DACĂ N-ARE UN PICIOR?", „ȘI DACĂ-I COMPLET DESFIGURAT?"...
PÂNĂ LA URMĂ, CÂND AM AJUNS LA EL, NU MAI ERAM DELOC SIGURĂ CĂ VREAU SĂ-L VĂD.
DOMNIȘOARĂ, TREBUIE SĂ COBORÂȚI, AICI E.
١٣٧٩٧
تهران-٢٢
CE CONTA ÎN CE STARE ERA... EU M-AM CONVINS CĂ FAC CE TREBUIE.
LA CE ETAJ MERGEȚI?
LA TREI. MĂ DUC LA PRIETENUL MEU DIN COPILĂRIE, KIA ABADI.
A, FOARTE BINE!
REPLICA VECINULUI M-A LINIȘTIT ȘI MAI MULT. DACĂ ERA CEVA GRAV, SIGUR NU MI-AR FI ZIS AȘA CEVA.
ERAM ÎNCREZĂTOARE.
DING-DONG!

KIA!...
...BUNĂ!
CE TE-AI SCHIMBAT! INCREDIBIL... HAI, INTRĂ, TE ROG!
EEEI, IA TE UITĂ. EȘTI FEMEIE-N TOATĂ REGULA ACUM!
EI BINE, DA! PÂNĂ LA URMĂ TE ACCEPȚI ȘI AȘA!
DA!... ȘTIU ASTA MAI BINE CA ORICINE.
CE CRETINĂ MAI SUNT!
AM SCHIMBAT RAPID SUBIECTUL.
ÎL MAI ȘTII PE PRIETENUL NOSTRU RAMIN?
MI-ADUC AMINTE MAI ALES DE IMPROVIZAȚIA NOASTRĂ DIN CUIE. SĂRACU', CRED C-A FĂCUT PE EL DE FRICĂ!
BLA BLA BLA BLA BLA BLA BLA
DA, BLA BLA BLA BLA BLA BLA
VREI SĂ BEI CEVA?
NU, MULȚUMESC.
MIE MI-E SETE, MĂ DUC SĂ-MI IAU O COLA!
ATUNCI VREAU ȘI EU UNA.
NU-NDRĂZNEAM SĂ MĂ UIT DECÂT ÎN OCHII LUI, ȘI-ATÂT.
ABIA CÂND A PLECAT SPRE BUCĂTĂRIE MI-AM DAT SEAMA CĂ NU-ȘI FOLOSEA DECÂT MÂNA DREAPTĂ.
POFTIM. M-AJUȚI UN PIC, TE ROG?
SIGUR, DĂ-MI-LE MIE!

GÂL GÂL GÂL
LA NAIBA!
DE DATA ASTA, EL A SALVAT SITUAȚIA.
DECI TE-AI ÎNTORS DIN AUSTRIA. ȘI CUM ERA ACOLO, ERA BINE?
DA, ERA-N REGULĂ. DAR SPUNE, TU CE FACI?
FAC ȘI EU CE POT... VREAU SĂ PLEC ÎN STATE. AM UN UNCHI MEDIC LA BOSTON. O SĂ-MI FACĂ DOUĂ PROTEZE CA LUMEA. UNA LA PICIOR, UNA LA MÂNĂ. ASTA DACĂ-MI DAU AMERICANII VIZA.
...
...
UN PRIETEN MI-A SPUS UN BANC SUPERTARE. VREI SĂ ȚI-L ZIC?
DA, ZI-MI-L.
CICĂ UN TIP ERA PE FRONT, LA RĂZBOI; ȘI-I CADE-O GRENADĂ FIX ÎN CAP...
...ÎL FACE BUCĂȚI PE TIP...
...VIN BRANCARDIERII, STRÂNG BUCĂȚILE, LE PUN ÎN DITAMAI SACUL...
...ȘI-L DUC DE URGENȚĂ LA TEHERAN.
آمبولانس هلال احمر
AMBULANȚA

* ÎN IRAN, SOȚUL ÎI OFERĂ ZESTRE SOȚIEI.

ȘI DUPĂ NUNTĂ CE CREZI CĂ VINE?
ĂĂĂ... NU ȘTIU...
DUPĂ NUNTĂ, VINE „NOAPTEA NUNȚII"!
IUBITULE, NU MAI POT DE NERĂBDARE. VINO ODATĂ!
VIN ACUM, CĂPRIOARA MEA.
AH, MAICĂ-TA ARE DREPTATE, EȘTI EXTRAORDINAR, EȘTI AȘA DE...
DUMNEZEULE!!! CE-I ASTA???
DE CE NU E LA LOCUL EI???
EI, NU CONTEAZĂ. IMPORTANT E CĂ-ȘI FACE TREABA!
CUM ADICĂ NU CONTEAZĂ??!!
AI CHESTIA PE ȘOLD, ÎN LOC S-O AI ÎNTRE PICIOARE, ȘI AI TUPEUL SĂ-MI ZICI CĂ NU CONTEAZĂ???!!!
DA, DAR DE MERS, MERGE...
...IA UITE!
NU VREAU SĂ VĂD NIMIC! AM FOST PĂCĂLITĂ, MARFA NU-I BUNĂ!!
CHIAR MÂINE CER DIVORȚUL!!!

ŞI-ATUNCI... HA! HA! HA! HA! ATUNCI, TIPU' ĂSTA... HA! HA! TIPU' SE SATURĂ ÎN AŞA HAL... HA! HA! HA! CĂ-I ZICE:
?
„SĂ MĂ PUPI ÎN FUND!!!" HA! HA! HA!
HA! HA! HA!
A!!!
HA! HA! HA!
HA! HA! HA!
HA! HA!
UPS! AI GRIJĂ!!!
AM PĂLĂVRĂGIT ŞI NE-AM HLIZIT TOATĂ DUPĂ-AMIAZA...
...ţi-aduci aminte cum era pe-atunci? Ei, aceeaşi poveste... ... ...
Sigur. ...cred că...
MAI TRECI PE LA MINE?
SIGUR, O SĂ TE SUN.
L-AM MAI VĂZUT DE TREI-PATRU ORI, DUPĂ CARE A PLECAT ÎN STATELE UNITE. NE-AM SCRIS O VREME, DAR CU TIMPUL NE-AM PIERDUT DIN VEDERE.
AM ÎNVĂŢAT ATUNCI CEVA ESENŢIAL: ÎŢI POŢI PLÂNGE DE MILĂ DOAR DACĂ PROBLEMELE TALE SUNT CÂT DE CÂT SUPORTABILE...
...CÂND DEPĂŞEŞTI LIMITA ASTA, SINGURUL MOD DE-A SUPORTA INSUPORTABILUL E SĂ-L IEI ÎN RÂS.

LA SCHI

NU REUȘEAM SĂ MĂ DISTANȚEZ DELOC, DEȘI ȘTIAM CĂ-I SINGURA SOLUȚIE.
DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI, FAMILIA ȘI CEI APROPIAȚI S-AU GÂNDIT C-A VENIT MOMENTUL SĂ BENEFICIEZ DE PREȚIOASELE LOR SFATURI:
AR TREBUI SĂ FACI GIMNASTICĂ. ȘTIU EU O SALĂ BUNĂ.
AR TREBUI SĂ-ȚI GĂSEȘTI UN SOȚ BUN.
AR TREBUI SĂ TE-NSCRII LA CURSURILE PREGĂTITOARE. TREBUIE SĂ FACI O FACULTATE.
AR TREBUI...
DAR EU NU VOIAM NICI SĂ FAC SPORT, NICI SĂ MĂ MĂRIT, NICI SĂ STUDIEZ...
...VOIAM DOAR SĂ ȘTIE CU TOȚII CĂ AM SUFERIT ȘI EU...
VIAȚA MEA LA VIENA NU ERA NICI PE DEPARTE ROZ.
AM DORMIT PE STRĂZI.
AM SCUIPAT SÂNGE.
ERAM SINGURĂ.
NU MĂ IUBEA NIMENI.
OH!
OF, BIATA DE EA!
OH!
...VOIAM SĂ MĂ COMPĂTIMEASCĂ UN PIC...
OF, DRAGA MEA, AI ÎNDURAT PREA MULTE... UITE, BEA NIȘTE CEAI.
SUC DE PORTOCALE PROASPĂT. L-AM FĂCUT CU MÂNA MEA.
VREI SĂ-ȚI DANSEZ UN PIC?
...SĂ MĂ-NȚELEAGĂ.
TE ÎNȚELEG.
SIGUR, EI TRECUSERĂ PRIN RĂZBOI MAI MULT DECÂT MINE, ÎNSĂ ERAU MEREU APROAPE DE AI LOR. NU ȘTIAU CE ÎNSEAMNĂ SĂ FII UN STRĂIN VENIT DIN LUMEA A TREIA. ERAU LA EI ACASĂ!
DAR, ÎN ACELAȘI TIMP, CUM SĂ MĂ COMPĂTIMEASCĂ? MĂ-NCHIDEAM ÎN MINE.
ÎMI SPUNEAM ÎNTRUNA CĂ NU TREBUIA SĂ CEDEZ.

CREDEAM CĂ, ÎNTORCÂNDU-MĂ, TOTUL AVEA SĂ MEARGĂ BINE,
C-O SĂ UIT CE MI S-A ÎNTÂMPLAT,
DAR TRECUTUL M-AJUNGEA DIN URMĂ,
SECRETELE MĂ APĂSAU.
AM CĂZUT ÎNTR-O DEPRESIE.
MARJI, MĂ DUC LA CUMPĂRĂTURI. AI NEVOIE DE CEVA?
NIȘTE ȚIGĂRI, TE ROG.
AM ÎNCHIRIAT „LA DOLCE VITA". NU VREI SĂ NE UITĂM LA FILM?
NU...
NICI MĂCAR BUNI NU MAI REUȘEA SĂ MĂ FACĂ SĂ RÂD.
...A TRAS UN PÂRȚ! MIROSEA A HOIT...
STĂTEAM LA TELEVIZOR TOT TIMPUL. MĂ UITAM DES LA UN SERIAL JAPONEZ, „OSHIN". ERA POVESTEA UNEI FETE AMĂRÂTE CARE VENEA SĂ MUNCEASCĂ LA TOKYO.
MAI ÎNTÂI A FOST MENAJERĂ, APOI COAFEZĂ ȘI DUPĂ ACEEA A-NTÂLNIT UN TIP A CĂRUI MAMĂ NU VOIA S-AUDĂ DE CĂSĂTORIA LOR.
EȘTI DOAR O COAFEZĂ, NU EȘTI DEMNĂ DE FIUL MEU! PIEI DIN OCHII MEI, STRICATO!
NU! ÎL IUBESC!
NU ÎNȚELEGEAM DE CE SOACRA DETESTA COAFEZELE ÎN HALUL ĂLA.
DUPĂ MULTĂ VREME AM CUNOSCUT O FATĂ CARE FĂCEA TRADUCERI LA TELEVIZIUNE. MI-A ZIS CĂ DE FAPT OSHIN ERA GHEIȘĂ, ȘI, PENTRU CĂ MESERIA EI NU SE POTRIVEA PREA BINE CU MORALA ISLAMICĂ, DIRECTORUL POSTULUI HOTĂRÂSE S-O TRANSFORME-N COAFEZĂ.
CEEA CE ERA CREDIBIL, PENTRU CĂ OSHIN ȘI PRIETENELE EI CURTEZANE ÎȘI FĂCEAU TOATĂ ZIUA COCURI.

* STAȚIUNE DE SCHI LA CINCIZECI DE KILOMETRI DE TEHERAN.

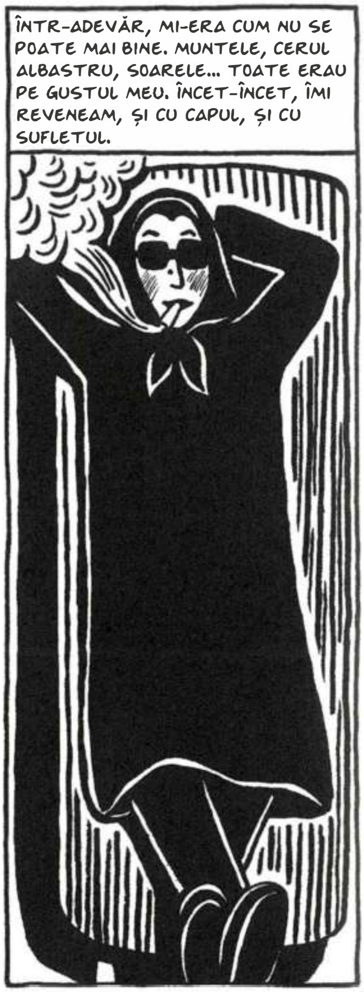

SEARA.
NU MAI POT DE OBOSEALĂ!
CE DE TIPI MIȘTO AM VĂZUT, ÎNALȚI, MUSCULOȘI...
O, DA! HI! HI! HI!
AUZI, TU AI FĂCUT-O?
PĂI, NORMAL. AM NOUĂȘPE ANI!
ATUNCI IA ZI, CUM E?
CICĂ PRIMA DATĂ TE DOARE RĂU.
TRE' SĂ FIE BINE...
DEPINDE CU CINE-O FACI. UNEORI NU-I AȘA DE GROZAV.
CUM ADICĂ? VREI SĂ ZICI CĂ AI FĂCUT-O CU MAI MULȚI?
DA, MĂ ROG... AM AVUT ȘI EU CÂTEVA EXPERIENȚE.
PĂI, ȘI CARE MAI E DIFERENȚA ÎNTRE TINE ȘI-O PARAȘUTĂ?
ÎN SPATELE APARENȚELOR DE FEMEI MODERNE, PRIETENELE MELE ERAU NIȘTE TRADIȚIONALISTE CONVINSE.
MUSTEAU DE HORMONI ȘI DE FRUSTRĂRI, DE UNDE ȘI AGRESIVITATEA LOR FAȚĂ DE MINE. PENTRU ELE, AJUNSESEM O OCCIDENTALĂ DECADENTĂ.

M-AM ÎNTORS ȘI MAI DEPRIMATĂ.
O, CE TE-AI BRONZAT! CE BINE-ȚI STĂ!
CE MINȚI!
MARJI, HAI, SPUNE-MI, CE ȚI SE-NTÂMPLĂ, CE-I CU TINE? POT SĂ TE AJUT CU CEVA?
NU, MAMI!
POATE-AR TREBUI SĂ TE VADĂ CINEVA... UN PSIHOLOG.
AM URMAT SFATUL MAMEI. M-AM DUS LA UN PSIHOTERAPEUT...
MI-E RUȘINE CĂ N-AM FĂCUT NIMIC CU VIAȚA MEA... DIN FERICIRE, NIMENI NU ȘTIE AMĂNUNTE, ȘI PE BUNĂ DREPTATE! NU LE SPUN NIMIC... AM IMPRESIA CĂ PORT MEREU O MASCĂ.
POVESTEA ASTA E LA FEL DE CONFUZĂ CA ȘI DVS.
...DUPĂ CARE LA ALTUL...
CÂND ERAM LA VIENA, NU CONTAM PENTRU NIMENI, ȘI ASTA NORMAL CĂ MI-A AFECTAT RESPECTUL DE SINE. ERAM REDUSĂ LA ZERO. CREDEAM CĂ, DACĂ MĂ-NTORC ÎN IRAN, O SĂ SE SCHIMBE SITUAȚIA.
...
...ȘI APOI LA ALTUL ȘI LA ÎNCĂ UNUL...
DOCTORE, NU MI-E BINE. N-AM CHEF DE NIMIC. NU-MI MAI PLACE NIMIC.
PROBLEMA DVS. E DE DOMENIUL PSIHIATRIEI. TREBUIE SĂ LUAȚI MEDICAMENTE.
MULȚUMESC, DOCTORE!
ÎN SFÂRȘIT, CINEVA GĂSEA UN LEAC PENTRU RĂUL MEU.
PASTILELE PRESCRISE DE EL ERAU EFICIENTE...
...MĂ SIMȚEAM „BINE".

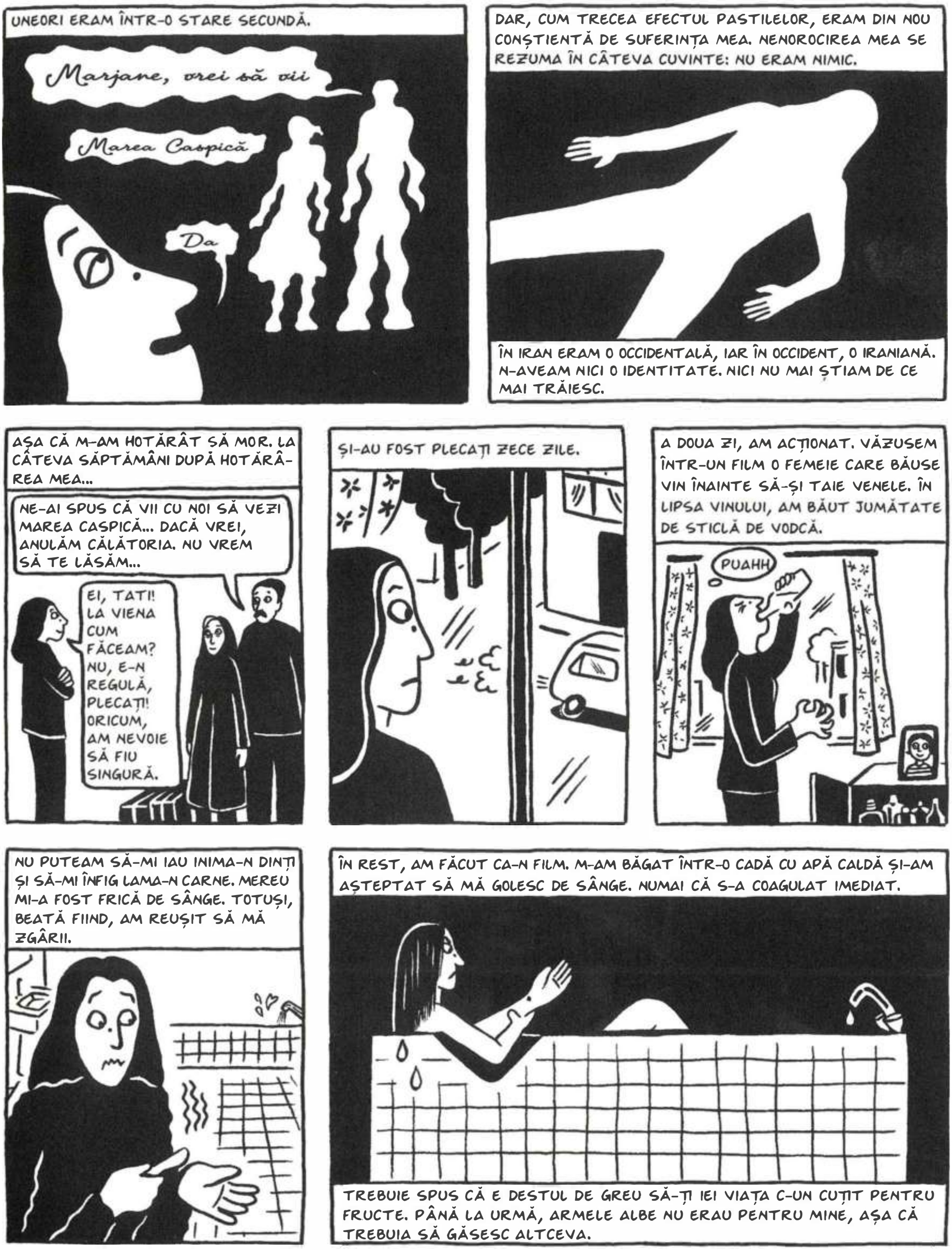
UNEORI ERAM ÎNTR-O STARE SECUNDĂ.
Marjane, vrei să vii
Marea Caspică
Da
DAR, CUM TRECEA EFECTUL PASTILELOR, ERAM DIN NOU CONȘTIENTĂ DE SUFERINȚA MEA. NENOROCIREA MEA SE REZUMA ÎN CÂTEVA CUVINTE: NU ERAM NIMIC.
ÎN IRAN ERAM O OCCIDENTALĂ, IAR ÎN OCCIDENT, O IRANIANĂ. N-AVEAM NICI O IDENTITATE. NICI NU MAI ȘTIAM DE CE MAI TRĂIESC.
AȘA CĂ M-AM HOTĂRÂT SĂ MOR. LA CÂTEVA SĂPTĂMÂNI DUPĂ HOTĂRÂREA MEA...
NE-AI SPUS CĂ VII CU NOI SĂ VEZI MAREA CASPICĂ... DACĂ VREI, ANULĂM CĂLĂTORIA. NU VREM SĂ TE LĂSĂM...
EI, TATI! LA VIENA CUM FĂCEAM? NU, E-N REGULĂ, PLECAȚI! ORICUM, AM NEVOIE SĂ FIU SINGURĂ.
ȘI-AU FOST PLECAȚI ZECE ZILE.
A DOUA ZI, AM ACȚIONAT. VĂZUSEM ÎNTR-UN FILM O FEMEIE CARE BĂUSE VIN ÎNAINTE SĂ-ȘI TAIE VENELE. ÎN LIPSA VINULUI, AM BĂUT JUMĂTATE DE STICLĂ DE VODCĂ.
PUAHH
NU PUTEAM SĂ-MI IAU INIMA-N DINȚI ȘI SĂ-MI ÎNFIG LAMA-N CARNE. MEREU MI-A FOST FRICĂ DE SÂNGE. TOTUȘI, BEATĂ FIIND, AM REUȘIT SĂ MĂ ZGÂRII.
ÎN REST, AM FĂCUT CA-N FILM. M-AM BĂGAT ÎNTR-O CADĂ CU APĂ CALDĂ ȘI-AM AȘTEPTAT SĂ MĂ GOLESC DE SÂNGE. NUMAI CĂ S-A COAGULAT IMEDIAT.
TREBUIE SPUS CĂ E DESTUL DE GREU SĂ-ȚI IEI VIAȚA C-UN CUȚIT PENTRU FRUCTE. PÂNĂ LA URMĂ, ARMELE ALBE NU ERAU PENTRU MINE, AȘA CĂ TREBUIA SĂ GĂSESC ALTCEVA.

AM AȘTEPTAT SĂ MI SE CICATRIZEZE ÎNCHEIETURA ȘI MI-AM ÎNGHIȚIT TOATE ANTIDEPRESIVELE.
MI-AM SPUS CĂ-I ULTIMA DATĂ CÂND MAI VĂD SOARELE. M-AM GÂNDIT ȘI LA PĂRINȚII MEI.
SE SFÂRȘEA TOTUL...
...TREI ZILE MAI TÂRZIU...
ASTA-I MÂNA MEA! CE RAHAT! TOT VIE SUNT.
CÂND M-AM TREZIT, PASTILELE PE CARE LE LUASEM MI-AU DAT HALUCINAȚII CÂTEVA ORE.
AȘA CĂ M-AM DUS LA TERAPEUTUL MEU.
AȚI ÎNGHIȚIT TOT, SUNTEȚI SIGURĂ?
DA...
DOZA ASTA AR FI TREBUIT SĂ OMOARE UN ELEFANT... NU SUNT CREDINCIOS, DAR, ÎN AFARĂ DE-O INTERVENȚIE DIVINĂ, NU VĂD NICI O ALTĂ EXPLICAȚIE PENTRU SUPRAVIEȚUIREA DVS.
MI-AM DAT SEAMA CĂ NU ERAM FĂCUTĂ SĂ MOR.
DE-ACUM ÎNCOLO, O SĂ AM GRIJĂ DE MINE.

PILOZITATEA ERA OBSESIA FEMEILOR ORIENTALE. AȘA C-AM ÎNCEPUT CU EPILATUL.
EU ÎNAINTE
EU DUPĂ
APOI MI-AM ARUNCAT TOATE GIOARSELE.
ȘI MI-AM FĂCUT HAINE NOI.
O GARDEROBĂ MODERNĂ.
NIȘTE PANTOFI ORIGINALI.
O TUNSOARE LA MODĂ.
UN PERMANENT.
MAGAZINELE.
MACHIAJUL.
AM DEVENIT O FEMEIE LA MODĂ...

ȘI, CUM O MINTE SĂNĂTOASĂ SE GĂSEȘTE ÎNTR-UN CORP SĂNĂTOS, M-AM PUS PE SPORT,
DIN CE ÎN CE MAI MULT,
ȘI DIN CE ÎN CE MAI MULT,
PÂN-AM AJUNS INSTRUCTOR DE GIMNASTICĂ AEROBICĂ.
ȘI CINCI, ȘI ȘASE... ȘI UNU, ȘI DOI...
EYE OF THE TIGER
AȘA PUTERNICĂ ȘI INVINCIBILĂ CUM ERAM, PORNEAM ÎN ÎNTÂMPINAREA NOULUI MEU DESTIN.

CONCURSUL

* NUMELE LICEULUI FRANCEZ DIN TEHERAN.

MĂI, TU ORI STAI LA TACLALE, ORI FUMEZI! HAI, VINO SĂ DANSEZI UN PIC!
CINE-I TIPUL?
REZA? UN VECIN. AI GRIJĂ! E-UN AFEMEIAT...
...UN SEDUCĂTOR FĂRĂ SCRUPULE!
ZĂU? MIE MI S-A PĂRUT DESTUL DE SIMPATIC.
MDA, PĂI JOACĂ BINE TEATRU.
UNDE-O FI?
UF, UITE-L!
ROXANA N-AVEA DREPTATE.
NE PUTEM TUTUI?
SIGUR!
IARTĂ-MĂ CĂ TE-AM LĂSAT SINGURĂ, DAR NU-L MAI VĂZUSEM DE MULT PE HAMID.
CINE-I HAMID?
TIPUL CU CARE VORBEAM. AM FOST AMÂNDOI PE FRONT.
AI FOST ÎN RĂZBOI?
DA, CA TOATĂ LUMEA! APROPO, ȘTII BANCUL CU SOLDATUL CARE E FĂCUT BUCĂȚI?
CU TIPUL CARE SE-NSOARĂ ȘI-ARE CHESTIA PE ȘOLD?
ĂĂĂ... DA!
HI! HI! HI!... HI! HI! HI!... HI! HI!
E FOARTE AMUZANT, ÎNTR-ADEVĂR. E BANCUL VETERANILOR.

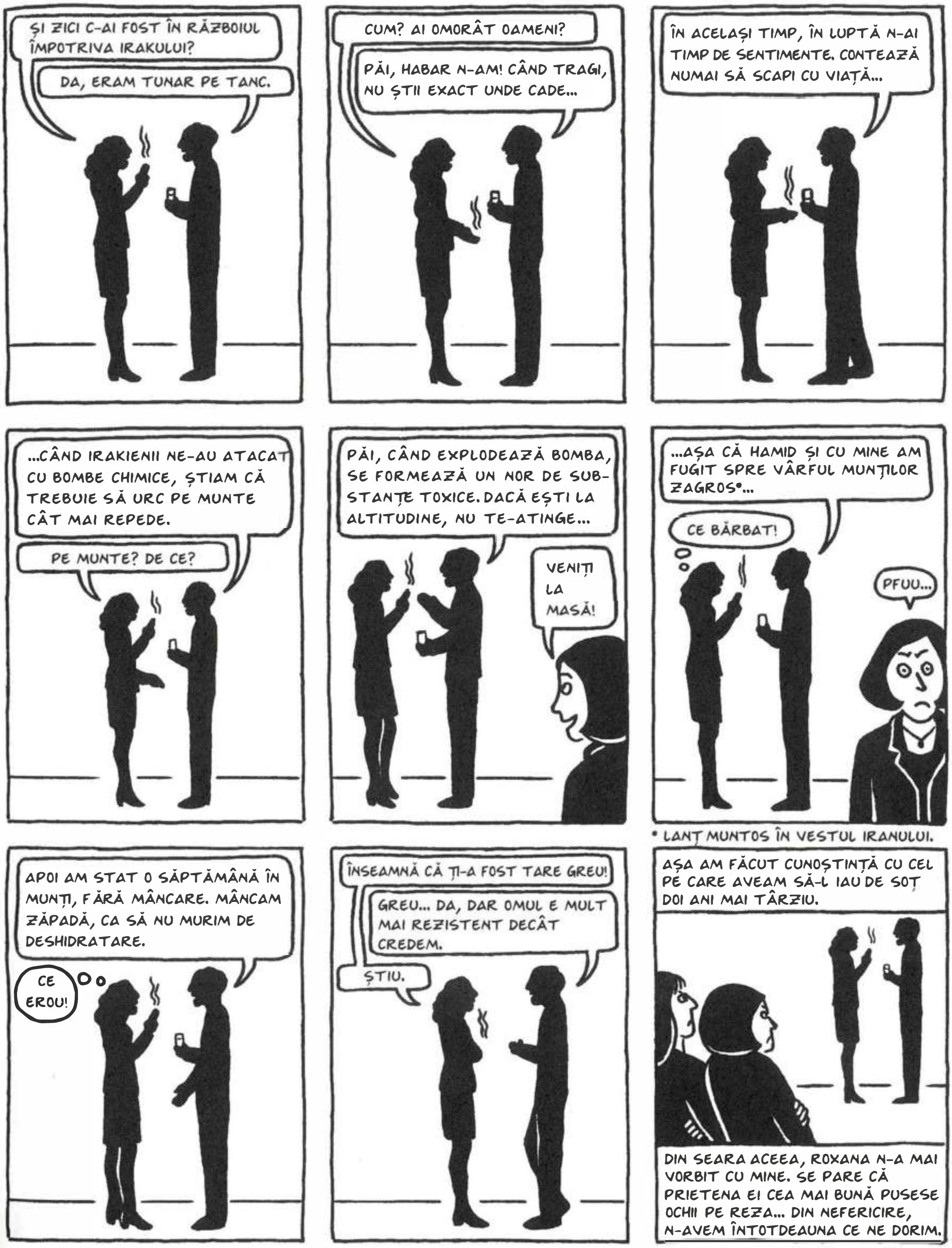
ȘI ZICI C-AI FOST ÎN RĂZBOIUL ÎMPOTRIVA IRAKULUI?
DA, ERAM TUNAR PE TANC.
CUM? AI OMORÂT OAMENI?
PĂI, HABAR N-AM! CÂND TRAGI, NU ȘTII EXACT UNDE CADE...
ÎN ACELAȘI TIMP, ÎN LUPTĂ N-AI TIMP DE SENTIMENTE. CONTEAZĂ NUMAI SĂ SCAPI CU VIAȚĂ...
...CÂND IRAKIENII NE-AU ATACAT CU BOMBE CHIMICE, ȘTIAM CĂ TREBUIE SĂ URC PE MUNTE CÂT MAI REPEDE.
PE MUNTE? DE CE?
PĂI, CÂND EXPLODEAZĂ BOMBA, SE FORMEAZĂ UN NOR DE SUBSTANȚE TOXICE. DACĂ EȘTI LA ALTITUDINE, NU TE-ATINGE...
VENIȚI LA MASĂ!
...AȘA CĂ HAMID ȘI CU MINE AM FUGIT SPRE VÂRFUL MUNȚILOR ZAGROS*...
CE BĂRBAT!
PFUU...
* LANȚ MUNTOS ÎN VESTUL IRANULUI.
APOI AM STAT O SĂPTĂMÂNĂ ÎN MUNȚI, FĂRĂ MÂNCARE. MÂNCAM ZĂPADĂ, CA SĂ NU MURIM DE DESHIDRATARE.
CE EROU!
ÎNSEAMNĂ CĂ ȚI-A FOST TARE GREU!
GREU... DA, DAR OMUL E MULT MAI REZISTENT DECÂT CREDEM.
ȘTIU.
AȘA AM FĂCUT CUNOȘTINȚĂ CU CEL PE CARE AVEAM SĂ-L IAU DE SOȚ DOI ANI MAI TÂRZIU.
DIN SEARA ACEEA, ROXANA N-A MAI VORBIT CU MINE. SE PARE CĂ PRIETENA EI CEA MAI BUNĂ PUSESE OCHII PE REZA... DIN NEFERICIRE, N-AVEM ÎNTOTDEAUNA CE NE DORIM.

ERAM COMPLET OPUȘI.
CAMERA LUI
CAMERA MEA
PRIETENII LUI DIN COPILĂRIE
PRIETENII MEI DIN COPILĂRIE
ACTIVITATEA LUI PREFERATĂ
ACTIVITATEA MEA PREFERATĂ
VIAȚA LUI IDEALĂ
VIAȚA MEA IDEALĂ
RELAȚIA LUI CU MAICĂ-SA
DA, MAMĂ, VIN LA UNU JUMATE. NU-ȚI FACE GRIJI!
?
RELAȚIA MEA CU MAICĂ-MEA
NU-I SUNI PE-AI TĂI?
NU, DE CE?
VIAȚA LUI SOCIALĂ
VIAȚA MEA SOCIALĂ
IMAGINEA MEA DESPRE EL
IMAGINEA LUI DESPRE MINE
EL CĂUTA ÎN MINE UȘURĂTATEA PIERDUTĂ,
EU CĂUTAM ÎN EL RĂZBOIUL DE CARE SCĂPASEM.
PE SCURT, NE COMPLETAM.

* ÎN IRAN, NU POȚI SĂ INTRI LA FACULTATE DECÂT DACĂ IEI CONCURSUL NAȚIONAL.

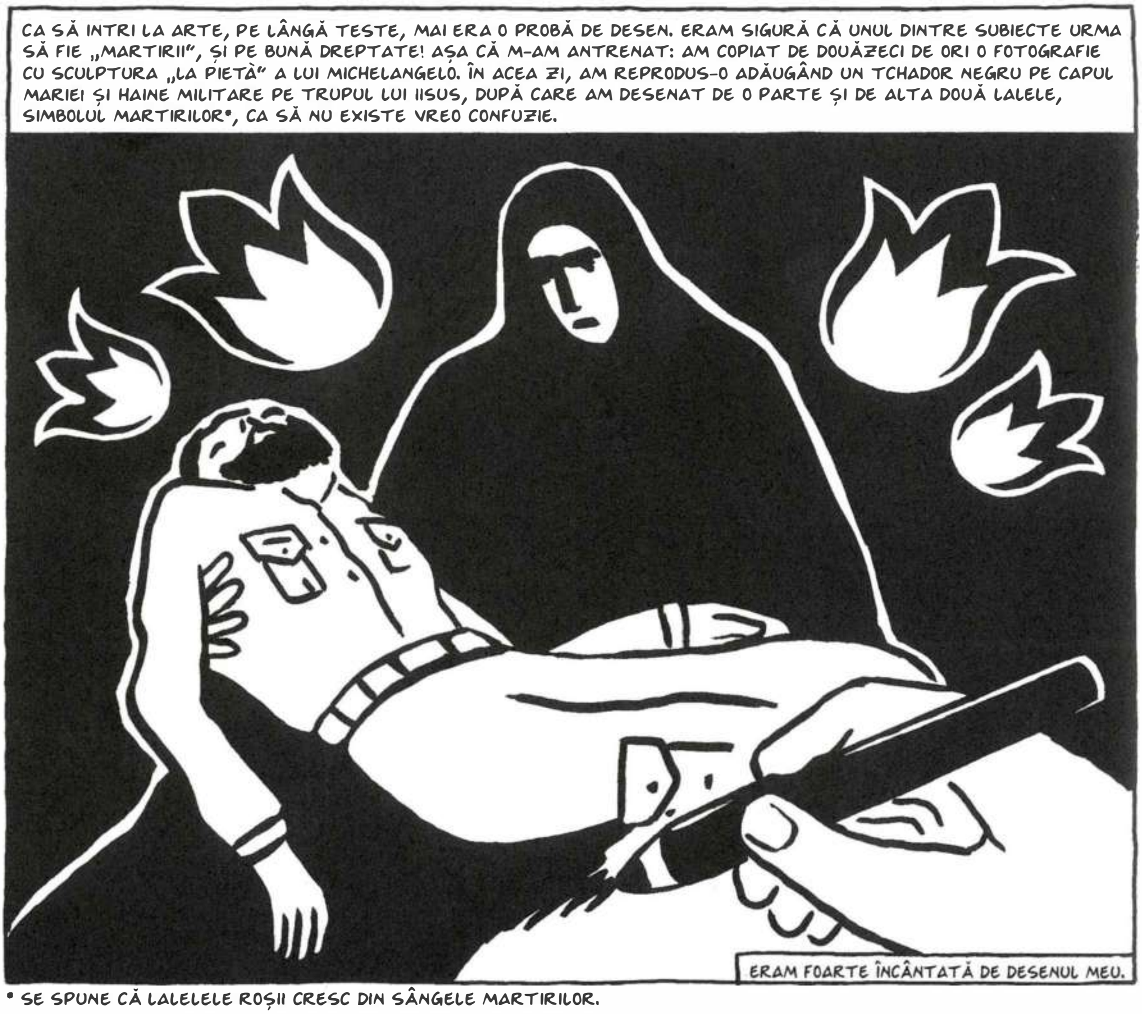

* SE SPUNE CĂ LALELELE ROȘII CRESC DIN SÂNGELE MARTIRILOR.

A TREBUIT S-AȘTEPTĂM CÂTEVA LUNI PÂNĂ LA REZULTATELE PUBLICATE ÎN ETELAAT*, CARE IEȘEA PE PIAȚĂ ABIA LA ORA 3. NOI ERAM LA CHIOȘC DE LA 1.
UITE! NUMELE MEU!
* NUMELE UNUI ZIAR.
SĂ MOR! UITE-L ȘI PE-AL TĂU!
AVÂND ÎN VEDERE CĂ 40% DIN LOCURILE LA FACULTATE ERAU REZERVATE PENTRU COPIII MARTIRILOR ȘI AI MUTILAȚILOR DE RĂZBOI, NU RĂMÂNEAU PREA MULTE. AM AVUT MARE NOROC CĂ AM LUAT AMÂNDOI CONCURSUL.
NEFIIND CĂSĂTORIȚI, NU PUTEAM SĂ NE SĂRUTĂM ÎN PUBLIC; NU PUTEAM NICI MĂCAR SĂ NE STRÂNGEM ÎN BRAȚE FRĂȚEȘTE CA SĂ NE MANIFESTĂM MAREA BUCURIE. RISCAM SĂ FIM ÎNCHIȘI ȘI BICIUIȚI. AȘA CĂ NE-AM URCAT REPEDE-N MAȘINĂ...
...ȘI REZA ȘI-A PUS MÂNA PESTE MÂNA MEA.
ERA EXTRAORDINAR.

DUPĂ CE L-AM DUS PE REZA, M-AM ÎNTORS ACASĂ.
MAMĂ! TATĂ! GATA! AM INTRAT LA ARTE GRAFICE!
BRAVO! ȘTIM, AM VĂZUT NUMELE TĂU ȘI AL LUI REZA ÎN ZIAR.
TATIIII! E GENIAL!
DA, DA, E MINUNAT!
ACUM NU MAI RĂMÂNE DECÂT TESTUL IDEOLOGIC, DAR E DOAR UN DETALIU.
RAHAT!
DRAGA MEA, DIN PĂCATE, NU-I CHIAR UN DETALIU!
ZĂU?
DA, FATA VĂRULUI MEU BAHMAN N-A INTRAT LA FACULTATE PENTRU CĂ MAICĂ-SA FĂCEA PARTE DIN CONTESTATARII REGIMULUI ȘI FĂCUSE ÎNCHISOARE DOI ANI.
?
TREBUIE SĂ-NVEȚI RUGĂCIUNEA-N ARABĂ, NUMELE TUTUROR IMAMILOR, POVESTEA LOR, FILOZOFIA ȘIISMULUI ETC. ETC... DACĂ VREI, TE AJUT.
NU, MĂ DESCURC.
AM ÎNCERCAT SĂ-NVĂȚ TOTUL PE DE ROST. MI-AM DAT TOATĂ SILINȚA...
...DAR ERAU NIȘTE CHESTII ATÂT DE OBSCURE, ÎNCÂT N-AM REUȘIT SĂ REȚIN NIMIC.
DUPĂ MAI MULTE ZILE DE STUDIU RELIGIOS, MI-AM DAT SEAMA CĂ SINGURUL MOD DE-A TRECE DE ULTIMA ETAPĂ ERA SĂ MĂ ROG.
Ajută-mă, Doamne!

ZIUA EXAMENULUI IDEOLOGIC.
URMĂTOAREA!
A FOST GREU?
PFUU...
DOMNIȘOARĂ SATRAPI, VĂD ÎN DOSARUL DVS. CĂ AȚI STAT ÎN AUSTRIA... ACOLO AȚI PURTAT VĂL?
NU, AM CREZUT MEREU CĂ, DACĂ PĂRUL FEMEILOR AR FACE ATÂTEA PROBLEME, MAI MULT CA SIGUR DUMNEZEU NE-AR FI FĂCUT CHELE.
RUGĂCIUNEA ȘTIȚI S-O FACEȚI?
NU.
ȘI DE CE, MĂ ROG?
CA TOȚI IRANIENII, NU ÎNȚELEG ARABA. DACĂ SĂ TE ROGI ÎNSEAMNĂ SĂ VORBEȘTI CU DUMNEZEU, PREFER S-O FAC ÎN LIMBA PE CARE-O ȘTIU. CRED ÎN DUMNEZEU, DAR ÎI VORBESC ÎN PERSANĂ.
PROFETUL MAHOMED A SPUS: „DUMNEZEU E MAI APROAPE DE NOI DECÂT VENA JUGULARĂ.” DUMNEZEU E MEREU CU NOI, E ÎN NOI! NU?
MULȚUMESC, DOMNIȘOARĂ SATRAPI. PUTEȚI PLECA.
TREBUIA SĂ-MI ȚIN GURA, TREBUIA SĂ-NVĂȚ MAI MULT, TREBUIA SĂ... S-A DUS NAIBII TOT...
UITĂ-TE PE UNDE MERGI, IDIOATO!
DUPĂ DOUĂ SĂPTĂMÂNI.
ȚI-A VENIT SCRISOAREA DE ADMITERE!
NU SE POATE!
BA DA, DRAGA MEA! EȘTI STUDENTĂ!
DUPĂ CÂTEVA LUNI, AM AFLAT DE LA DIRECTOAREA DEPARTAMENTULUI DE ARTE CĂ MOLAHUL CARE MĂ INTEROGASE APRECIASE FOARTE MULT SINCERITATEA MEA. CICĂ AR FI ZIS C-AM FOST SINGURA CARE N-A MINȚIT. AVEAM NOROC. DĂDUSEM PESTE UN OM CU HAR ADEVĂRAT.

MACHIAJUL

REUȘITA DE LA CONCURS NE-A FĂCUT, PE REZA ȘI PE MINE, SĂ PRIVIM MAI SENIN VIITORUL NOSTRU. ACUM PUTEAM RĂMÂNE ÎMPREUNĂ, FIINDCĂ NICI UNUL DINTRE NOI NU AVEA SĂ PĂRĂSEASCĂ IRANUL FĂRĂ CELĂLALT. ACUM FORMAM UN ADEVĂRAT CUPLU. NORMAL, ASTA A ÎNSEMNAT CĂ AU ÎNCEPUT CRITICILE RECIPROCE. EU ÎI REPROȘAM CĂ NU ERA DESTUL DE ACTIV. EL CRITICA MAI DEGRABĂ ASPECTUL MEU FIZIC: NU ERAM DESTUL DE ELEGANTĂ, DE MACHIATĂ ETC. ETC...
PE VREMEA ACEEA, MI SE PĂREA CĂ TREBUIE SĂ FAC NIȘTE EFORTURI.... ÎNTR-O ZI, CÂND AVEAM ÎNTÂLNIRE ÎN FAȚA BAZARULUI SAFAVIEH*, AM VENIT MACHIATĂ STRIDENT CA SĂ-I FAC O SURPRIZĂ.
ÎNTÂRZIE, CA DE-OBICEI!
* NUMELE UNUI CENTRU COMERCIAL.
DEODATĂ, AM VĂZUT VIZAVI MAȘINA GARDIENILOR REVOLUȚIEI ȘI-N URMA EI UN AUTOBUZ. CÂND VENEAU CU AUTOBUZUL, FĂCEAU RAZII.
DACĂ-MI VĂD RUJUL, MĂ SALTĂ!
TREBUIA SĂ ACȚIONEZ.
CE MĂ FAC?
GATA, AM GĂSIT!
TREBUIA SĂ LE DISTRAG ATENȚIA ȘI SĂ LE-O IAU ÎNAINTE.
FRATE!
FRATE!
DA, SORĂ!
E-UN BĂRBAT ACOLO CARE MI-A ZIS NIȘTE OBSCENITĂȚI!
O!
UNDE-I TICĂLOSUL, SĂ-I ÎNCHID GURA O DATĂ PENTRU TOTDEAUNA!
ACOLO, PE TREPTE! EL E!!!

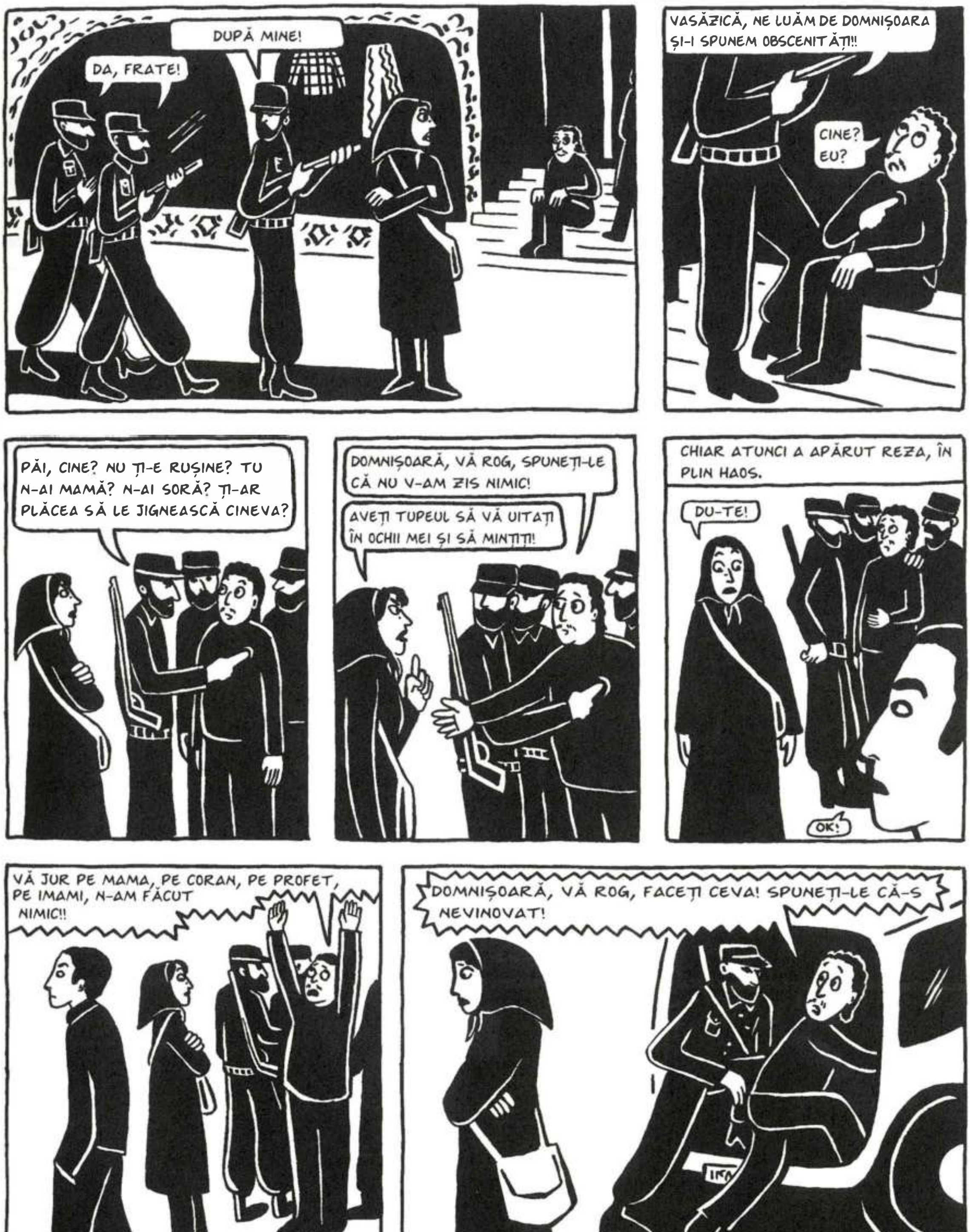

DA, FRATE!
DUPĂ MINE!
VASĂZICĂ, NE LUĂM DE DOMNIȘOARA ȘI-I SPUNEM OBSCENITĂȚI!!
CINE? EU?
PĂI, CINE? NU ȚI-E RUȘINE? TU N-AI MAMĂ? N-AI SORĂ? ȚI-AR PLĂCEA SĂ LE JIGNEASCĂ CINEVA?
DOMNIȘOARĂ, VĂ ROG, SPUNEȚI-LE CĂ NU V-AM ZIS NIMIC!
AVEȚI TUPEUL SĂ VĂ UITAȚI ÎN OCHII MEI ȘI SĂ MINȚIȚI!
CHIAR ATUNCI A APĂRUT REZA, ÎN PLIN HAOS.
DU-TE!
OK!
VĂ JUR PE MAMA, PE CORAN, PE PROFET, PE IMAMI, N-AM FĂCUT NIMIC!!
DOMNIȘOARĂ, VĂ ROG, FACEȚI CEVA! SPUNEȚI-LE CĂ-S NEVINOVAT!

UFFF!!
SCĂPASEM...
MAI RĂMÂNEA SĂ-L GĂSESC PE REZA.
NU ERA DEPARTE.
DE CE TE-AI DAT CU UN RUJ AȘA ȚIPĂTOR? NICI MĂCAR NU-ȚI STĂ BINE!
NU-MI STĂ BINE?
NU!
CINE-I GRASU' PE CARE L-AU UMFLAT?
NU ȘTIU. UN AMĂRÂT CARE SE NIMERISE ȘI EL PE-ACOLO. CÂND I-AM VĂZUT CĂ VIN, AM ZIS CĂ NU POT SĂ SCAP DECÂT DACĂ O FAC PE „BIATA FEMEIE CARE ARE NEVOIE DE APĂRARE". AȘA CĂ LE-AM SPUS CĂ TIPUL MI-A VORBIT URÂT, IAR EI L-AU ARESTAT.
CE-AI FĂCUT??!!
HA! HA! HA! HA! SUPERTARE! CE INSTINCT DE SUPRAVIEȚUIRE!
CREZI?
ABSOLUT! HA! HA! HA! HA!
HAI ÎN ALTĂ PARTE! AICI E PERICULOS!
DAR AU PLECAT!
CÂND FAC RAZII, NU-I NICIODATĂ O SINGURĂ PATRULĂ. O SĂ VINĂ ALȚII.

* COMISARIATUL GARDIENILOR REVOLUȚIEI. ** SALARIU DE FUNCȚIONAR PE ATUNCI.

AVEM NOROC CĂ PĂRINȚII NOȘTRI SUNT DE ACORD CU RELAȚIA NOASTRĂ. NU TREBUIE SĂ NE VEDEM PE STRADĂ, CA ALȚII! MAJORITATEA FAMILIILOR SUNT TRADIȚIONALISTE, LA FEL DE TIRANICE CA STATUL.
ORICUM, DACĂ NE ARESTEAZĂ, ZICEM CĂ SUNTEM LOGODIȚI. NU CONTEAZĂ. ÎN CEL MAI RĂU CAZ, PLĂTIM ȘI SE REZOLVĂ!
MDA, DOAR CĂ TICĂLOȘILOR ĂSTORA NU TRE' SĂ LE DAI NICI UN BAN!
NERECUNOSCĂTOAREO! TICĂLOȘII ĂȘTIA TOCMAI TE-AU APĂRAT DE-UN PERVERS.
TERMINĂ... APROPO, CE-O SĂ-I FACĂ?
CUI?
AMĂRÂTULUI PE CARE L-AU ARESTAT ÎN LOCUL MEU!
NIMIC, O SĂ IA NIȘTE PALME, ȘI GATA!
DE FAPT, LA CÂT DE ȚĂCĂNIȚI SUNT, MAI ȘTII, POT SĂ-L ȘI SPÂNZURE... ÎI MAI ȚII MINTE PE DARIUȘ ȘI PE NADER?
DA, CE-I CU EI?
PĂI, SE ÎNTORCEAU TÂRZIU DE LA UN CHEF, ȘI I-AU OPRIT GARDIENII REVOLUȚIEI.
...LA-NCEPUT, CREDEAU CĂ-I DOAR UN CONTROL DE RUTINĂ, DAR, DUPĂ CE LE-A VERIFICAT ACTELE, BĂRBOSUL I-A-NTREBAT:
CARE-I RELAȚIA DVS. CU DOMNUL?
E PRIETENUL MEU.
...AU VRUT S-O FACĂ PE DEȘTEPȚII.
CE-NSEAMNĂ „PRIETEN" LA DVS.?
PĂI, SUNTEM ÎMPREUNĂ, NA!
POPONARULE!

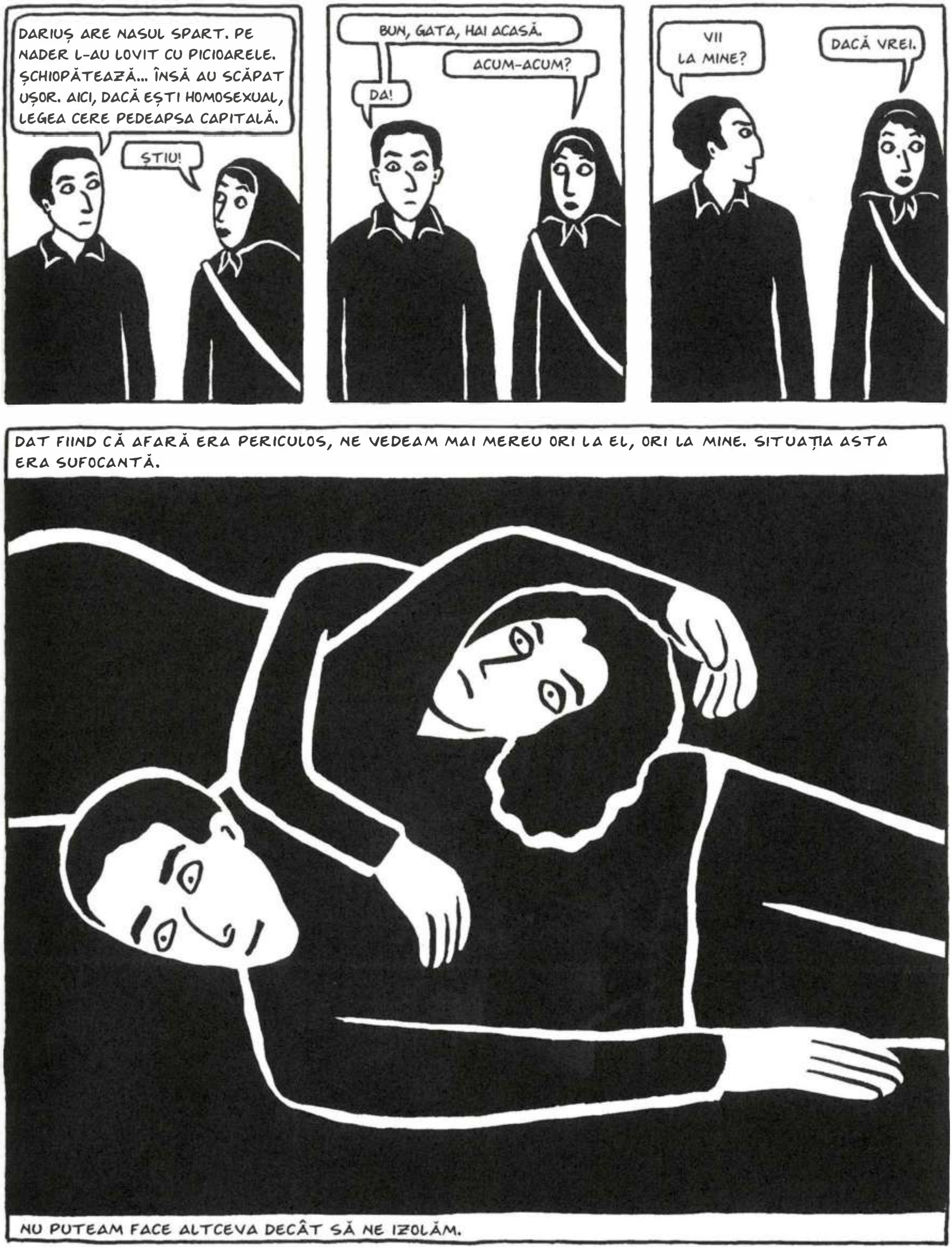
DARIUȘ ARE NASUL SPART. PE NADER L-AU LOVIT CU PICIOARELE. ȘCHIOPĂTEAZĂ... ÎNSĂ AU SCĂPAT UȘOR. AICI, DACĂ EȘTI HOMOSEXUAL, LEGEA CERE PEDEAPSA CAPITALĂ.
ȘTIU!
BUN, GATA, HAI ACASĂ.
DA!
ACUM-ACUM?
VII LA MINE?
DACĂ VREI.
DAT FIIND CĂ AFARĂ ERA PERICULOS, NE VEDEAM MAI MEREU ORI LA EL, ORI LA MINE. SITUAȚIA ASTA ERA SUFOCANTĂ.
NU PUTEAM FACE ALTCEVA DECÂT SĂ NE IZOLĂM.

M-AM ÎNTORS DEVREME ACASĂ.
BUNI! CE SURPRIZĂ! UNDE-S MAMA ȘI TATA?
SUNT LA FILM. AM RĂMAS SĂ TE VĂD.
TREBUIE SĂ-ȚI POVESTESC CEVA!
...ATUNCI M-AM UITAT ÎN JUR ȘI-AM GĂSIT UN TIP C-O MUTRĂ NIȚEL CAM DUBIOASĂ. M-AM DUS LA BĂRBOȘI...
...L-AU ARESTAT! HA! HA! HA!... L-AU UMFLAT PE TIP! HA! HA! HA!
HA! HA! HA! HA! HA!
ȚI SE PARE AMUZANT?
ȚIE NU?
NU, MIE MI SE PARE CĂ EȘTI O MARE JAPIȚĂ! ASTA MI SE PARE!!!
AI UITAT CINE ERA BUNICĂ-TU? O TREIME DIN VIAȚĂ A STAT LA-NCHISOARE PENTRU CĂ APĂRASE NIȘTE NEVINOVAȚI! ȘI UNCHIUL ANUȘ? ȘI PE EL L-AI UITAT???! CUM ȘI-A DAT VIAȚA PENTRU IDEILE LUI! CE TE-AM ÎNVĂȚAT EU?! ĂĂ??? „INTEGRITATE”, DA, DON'ȘOARĂ, ÎȚI SPUNE CEVA CUVÂNTUL ĂSTA?
PLEC! AR FI CAZUL SĂ TE GÂNDEȘTI BINE! AI ÎN TINE SÂNGELE BUNICULUI ȘI-AL UNCHIULUI TĂU! SĂ-ȚI FIE RUȘINE!
BUNI ȚIPASE LA MINE PENTRU PRIMA DATĂ-N VIAȚĂ.
MI-AM ZIS CĂ TREBUIE SĂ FIE ȘI ULTIMA.

CONVOCAREA
SEPTEMBRIE 1989. ERAM, ÎN SFÂRȘIT, STUDENTĂ.
MICUL DEJUN PREGĂTIT DE MAMA CA PE VREMURI, MELANCOLIA ÎNCEPUTULUI DE TOAMNĂ, UNIFORMA... ÎN FINE, TOTUL MI-ADUCEA AMINTE DE PRIMA ZI DE ȘCOALĂ.
NU MAI POT DE EMOȚIE!
M-AM ÎNTÂLNIT CU REZA PE DRUM.
TIIIIIT! TIIITIIIIIIT!
CREZI CĂ PUTEM SĂ SPUNEM CĂ SUNTEM ÎMPREUNĂ?
EȘTI NEBUNĂ! NICI SĂ NU-ȚI TREACĂ PRIN CAP. DACĂ NE DESCOPERĂ DIRECTORII ȘCOLII, NE DAU AFARĂ! PENTRU EI, SUNTEM NIȘTE RĂUFĂCĂTORI!
EXAGERA UN PIC. SIGUR CĂ, DE LA INTRAREA ÎN CURTEA UNIVERSITĂȚII, BĂIEȚII ȘI FETELE STĂTEAU SEPARAȚI, DAR ASTA NU-I ÎMPIEDICA SĂ-ȘI ARUNCE OCHEADE CU TÂLC.
NORMAL! LA URMA URMELOR, LEGE SAU NU, ERAU NIȘTE FIINȚE UMANE.

MULȚI STUDENȚI SE CUNOȘTEAU DEJA. ASCULTÂNDU-I, AM ÎNȚELES CĂ FĂCUSERĂ CURSURILE PREGĂTITOARE ÎMPREUNĂ. PRIMUL NOSTRU CURS A FOST „ISTORIA ARTEI".
CEEA CE NUMIM ÎN MOD CURENT ARTA ȘI ARHITECTURA ARABĂ AR TREBUI DE FAPT SĂ SE NUMEASCĂ ARTA IMPERIULUI MUSULMAN, CARE SE ÎNTINDEA DIN CHINA PÂNĂ-N SPANIA. E O ARTĂ CU INFLUENȚE INDIENE, PERSANE ȘI MESOPOTAMIENE. MAJORITATEA CELOR NUMIȚI, PRECUM AVICENNE, „SAVANȚI ARABI" SUNT DE FAPT ORICE, NUMAI ARABI NU. PÂNĂ ȘI PRIMA CARTE DE GRAMATICĂ ARABĂ A FOST SCRISĂ TOT DE UN PERSAN.
ERA AMUZANT SĂ VEZI CUM NU REUȘISE REPUBLICA ISLAMICĂ SĂ PUNĂ PUNCT ȘOVINISMULUI NOSTRU. DIN CONTRĂ, OAMENII COMPARAU FRECVENT OBSCURANTISMUL NOULUI REGIM CU INVAZIA ARABĂ. CONFORM ACESTEI LOGICI, „A FI PERSAN" ÎNSEMNA „A NU FI FANATIC". PARALELISMUL FUNCȚIONA DOAR PÂNĂ LA UN PUNCT: GUVERNUL NOSTRU NU ERA COMPUS DIN INVADATORI ARABI, CI DIN INTEGRIȘTI PERSANI.
PE LA PRÂNZ.
PROFUL E FOARTE INTERESANT, DAR CE-I MAI PUTE GURA! DE LA ZECE METRI, ÎI SIMȚI RESPIRAȚIA AIA DE ȘACAL!
PRINTRE TIPII ĂȘTIA, SUNT UNII CU NIȘTE TUNSORI... SĂ-NNEBUNESC!
HA! HA! HA!
DEȘI ARBORAU UN AER CAM ÎNCUIAT, FETELE DIN ANUL MEU MI SE PĂREAU AMUZANTE.
HEI, IA UITĂ-TE LA ĂLA-N CĂMAȘĂ ALBASTRĂ... NU-I RĂU, NU?
VORBEAU DE REZA. BRUSC, NU MI S-AU MAI PĂRUT AȘA COMICE.
SALUT, EU SUNT ȘUKA.
IAR EU, NIUȘA.
ÎNCÂNTATĂ. EU SUNT MARJANE.
NIUȘA AVEA OCHII FOARTE VERZI, DE-AIA A ȘI DEVENIT CEA MAI RÂVNITĂ FATĂ DIN FACULTATE (CEI MAI MULȚI IRANIENI AU OCHII NEGRI).
AI TRĂIT ÎN STRĂINĂTATE?
CUM ȚI-AI DAT SEAMA?
PĂI, DUPĂ MAGHNAEH*. ÎL PORȚI CA O-NCEPĂTOARE.
ȘUKA ERA FOARTE AMUZANTĂ. DIN NEFERICIRE, CÂND S-A MĂRITAT, DUPĂ DOI ANI, SOȚUL EI I-A INTERZIS SĂ MAI AIBĂ DE-A FACE CU MINE. MĂ CONSIDERA O PERSOANĂ AMORALĂ.
CE-I DREPT, PURTATUL VĂLULUI ERA O ȘTIINȚĂ-N TOATĂ REGULA. TREBUIA PLIAT ÎNTR-UN MOD SAVANT:
NU SE VEDE NICI O ȘUVIȚĂ DIN PROFIL,
DAR SE VEDE BRETONUL DIN FAȚĂ.
LUCRURILE EVOLUAU TOTUȘI... DIN AN ÎN AN, FEMEILE AU CÂȘTIGAT CÂTE UN CENTIMETRU DE PĂR ȘI-AU PIERDUT UNUL DE VĂL.

* CAGULĂ.

CHIAR DACĂ FEMEILE ERAU ACOPERITE DIN CAP PÂNĂ-N PICIOARE, TE OBIȘNUIAI CU ELE ȘI PUTEAI GHICI CE CORP AVEAU, CUM ERAU COAFATE, BA CHIAR ȘI CE OPINII POLITICE AVEAU. EVIDENT, CU CÂT SE EXPUNEA MAI MULT, O FEMEIE ERA MAI PROGRESISTĂ ȘI MAI MODERNĂ.
SEARA, ACASĂ.
SALUTARE TUTUROR!
BUNĂ!
EI, IA SPUNE CUM A FOST PRIMA ZI?
UITE CE ȚI-A ADUS BUNI!
BUNI?
DE CÂND O FĂCUSEM LATĂ, BUNI NU MAI VORBEA CU MINE.
CE-I ASTA?
O CAGULĂ DIN VOAL DE BUMBAC!
CA SĂ-ȚI RESPIRE PIELEA CAPULUI. ALTFEL, O SĂ CHELEȘTI REPEDE.
ÎMI FĂCUSE UN CADOU, SE GÂNDISE LA PĂRUL MEU, VORBEA CU MINE...
...UF! MĂ IERTASE.
AH, BUNI, MERSI!
DA, DA, GATA!
UITASEM CÂT DE INTRANSIGENTĂ PUTEA SĂ FIE.

DUPĂ O SĂPTĂMÂNĂ.
TIPUL BINE RAS DE-ACOLO... CUM ÎL CHEAMĂ...? REZA. DA, REZA. ÎL CUNOSTI?
NU. DE CE?
PĂI, TE TOT MĂSOARĂ DIN PRIVIRI! HI! HI! HI! HI!
E!... NU, NU, NICI NU L-AM OBSERVAT!
AI DREPTATE! NU-I CINE ȘTIE CE!
HAI CĂ NU-I CHIAR RĂU!
VEZI CĂ-L CUNOȘTI!
PERSPICACE COLEGELE MELE... CE SĂ FAC, A TREBUIT SĂ MĂRTURISESC TOTUL.
STUDENTE ȘI STUDENȚI!
CE INTUIȚIE!
RECUNOSC! L-AM VĂZUT ASEARĂ-N MAȘINĂ LA TINE.
MINCINOASO! M-AI PĂCĂLIT!
ȘȘȘT, ASCULTAȚI CE SPUNE DIRECTOAREA!
SĂ VĂ PREZENTAȚI CU TOȚII, LA ORA 15, LA UNIVERSITATEA CENTRALĂ! CINE LIPSEȘTE NU ARE VOIE SĂ INTRE LA CURSURI DOUĂ SĂPTĂMÂNI!
LA UNIVERSITATEA CENTRALĂ SE PREDAU MATERIILE COMUNE TUTUROR SECȚIILOR. ERA UN LOC MULT MAI REPRESIV DECÂT FACULTATEA NOASTRĂ. CA ARTIȘTI, NOI AVEAM MAI MULTĂ LIBERTATE. DAR ACOLO, DE PILDĂ, FETELE ȘI BĂIEȚII URCAU FIECARE PE SCARA LOR, PE CÂND LA NOI ERA UNA SINGURĂ.
NU ÎNȚELEGEAM POVESTEA ASTA CU SCARA, PENTRU CĂ ORICUM NE ÎNTÂLNEAM CU TOȚII LA ETAJ, DAR ȘUKA ZICEA CĂ-N FELUL ĂSTA BĂIEȚII NU PUTEAU SĂ SE UITE LA FESELE NOASTRE CÂND URCAM.
CRED CĂ AVEA DREPTATE.

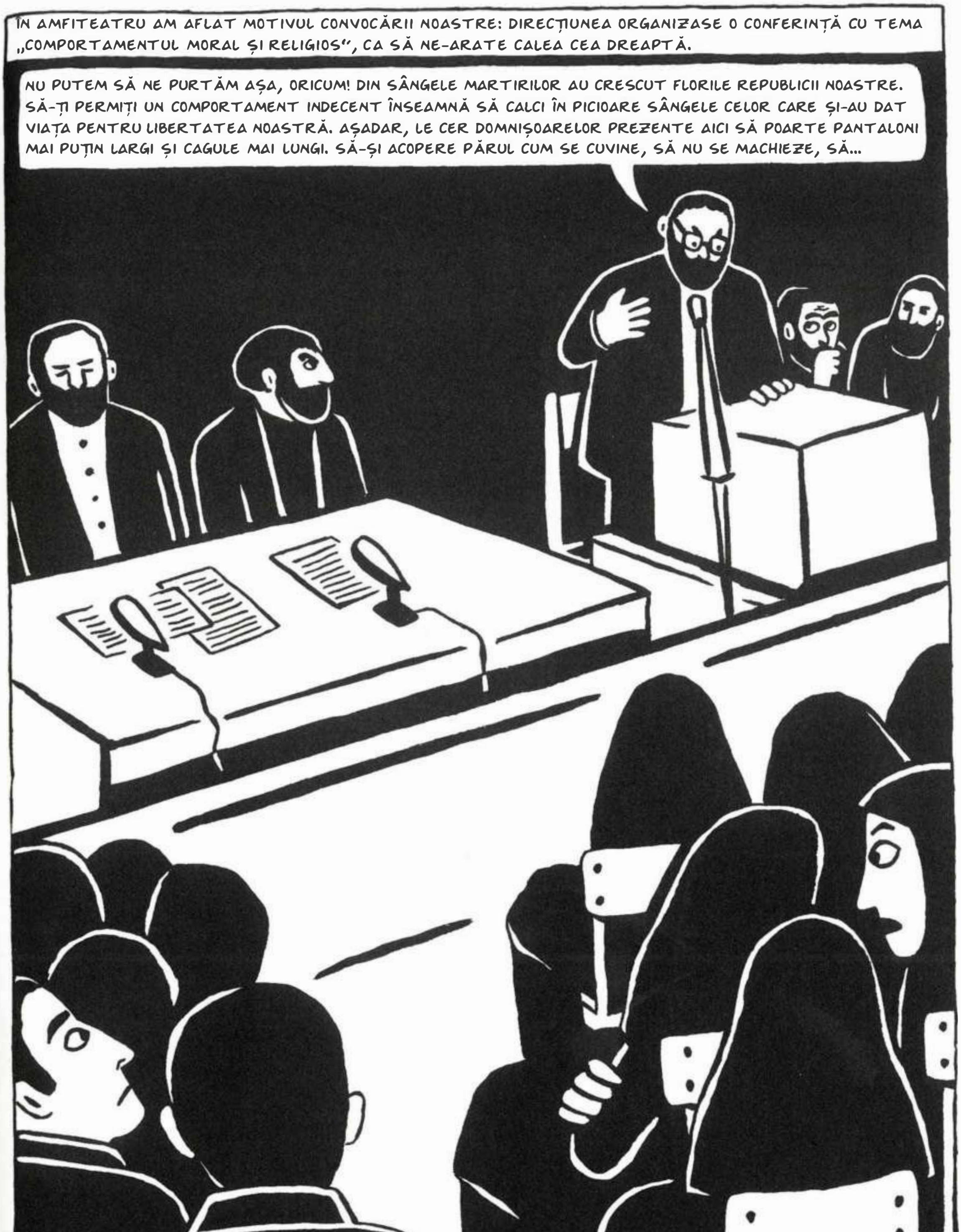
ÎN AMFITEATRU AM AFLAT MOTIVUL CONVOCĂRII NOASTRE: DIRECȚIUNEA ORGANIZASE O CONFERINȚĂ CU TEMA „COMPORTAMENTUL MORAL ȘI RELIGIOS”, CA SĂ NE-ARATE CALEA CEA DREAPTĂ.
NU PUTEM SĂ NE PURTĂM AȘA, ORICUM! DIN SÂNGELE MARTIRILOR AU CRESCUT FLORILE REPUBLICII NOASTRE. SĂ-ȚI PERMIȚI UN COMPORTAMENT INDECENT ÎNSEAMNĂ SĂ CALCI ÎN PICIOARE SÂNGELE CELOR CARE ȘI-AU DAT VIAȚA PENTRU LIBERTATEA NOASTRĂ. AȘADAR, LE CER DOMNIȘOARELOR PREZENTE AICI SĂ POARTE PANTALONI MAI PUȚIN LARGI ȘI CAGULE MAI LUNGI. SĂ-ȘI ACOPERE PĂRUL CUM SE CUVINE, SĂ NU SE MACHIEZE, SĂ...

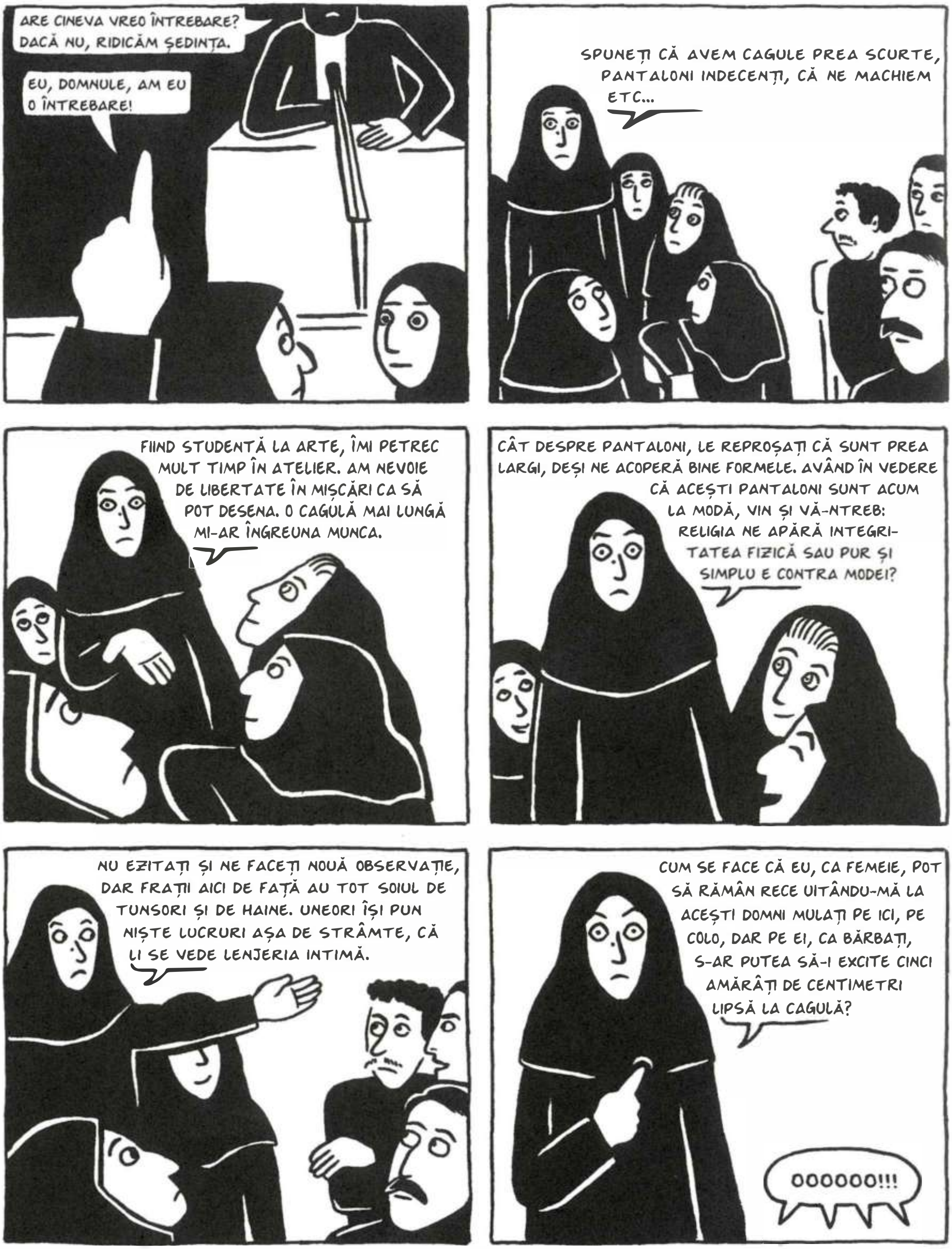
ARE CINEVA VREO ÎNTREBARE? DACĂ NU, RIDICĂM ȘEDINȚA.
EU, DOMNULE, AM EU O ÎNTREBARE!
SPUNEȚI CĂ AVEM CAGULE PREA SCURTE, PANTALONI INDECENȚI, CĂ NE MACHIEM ETC...
FIIND STUDENTĂ LA ARTE, ÎMI PETREC MULT TIMP ÎN ATELIER. AM NEVOIE DE LIBERTATE ÎN MIȘCĂRI CA SĂ POT DESENA. O CAGULĂ MAI LUNGĂ MI-AR ÎNGREUNA MUNCA.
CÂT DESPRE PANTALONI, LE REPROȘAȚI CĂ SUNT PREA LARGI, DEȘI NE ACOPERĂ BINE FORMELE. AVÂND ÎN VEDERE CĂ ACEȘTI PANTALONI SUNT ACUM LA MODĂ, VIN ȘI VĂ-NTREB: RELIGIA NE APĂRĂ INTEGRITATEA FIZICĂ SAU PUR ȘI SIMPLU E CONTRA MODEI?
NU EZITAȚI ȘI NE FACEȚI NOUĂ OBSERVAȚIE, DAR FRAȚII AICI DE FAȚĂ AU TOT SOIUL DE TUNSORI ȘI DE HAINE. UNEORI ÎȘI PUN NIȘTE LUCRURI AȘA DE STRÂMTE, CĂ LI SE VEDE LENJERIA INTIMĂ.
CUM SE FACE CĂ EU, CA FEMEIE, POT SĂ RĂMÂN RECE UITÂNDU-MĂ LA ACEȘTI DOMNI MULAȚI PE ICI, PE COLO, DAR PE EI, CA BĂRBAȚI, S-AR PUTEA SĂ-I EXCITE CINCI AMĂRÂȚI DE CENTIMETRI LIPSĂ LA CAGULĂ?
OOOOOO!!!

DUPĂ CONFERINȚĂ, LA IEȘIRE.
EȘTI FOARTE CURAJOASĂ.
BRAVO! LE-AI ZIS-O!.
MERSI.
SATRAPI!
EȘTI CONVOCATĂ LA COMISIA ISLAMICĂ... SUCCES!
E GRAV?
NU ȘTIU NIMIC!
DIRECTOAREA FACULTĂȚII NOASTRE ÎȘI FĂCUSE STUDIILE ÎN SUA ȘI NU ERA PREA RELIGIOASĂ.
CE S-A-NTÂMPLAT?
M-AU CONVOCAT LA COMISIA ISLAMICĂ!
BAFTĂ, ATUNCI!
ȚINEȚI-MI PUMNII!
PARCĂ M-AȘ FI DUS LA TĂIERE...
...DAR, SPRE MAREA MEA SURPRINDERE, CĂLĂUL S-A DOVEDIT A FI CEL CU „HAR ADEVĂRAT", CARE MĂ TRECUSE LA TESTUL IDEOLOGIC.
AȘA DECI, DOMNIȘOARA SATRAPI... ÎN CONTINUARE SPUNEȚI CE GÂNDIȚI... BUN! SUNTEȚI CINSTITĂ, DAR V-AȚI RĂTĂCIT UN PIC.
DA.
CITIȚI TEXTUL SFÂNT. VEȚI VEDEA, PORTUL VĂLULUI ÎNSEAMNĂ EMANCIPARE. O FEMEIE CU VĂL ESTE O FEMEIE LIBERĂ.
DACĂ SPUNEȚI DVS.
NU SPUN EU, CI DUMNEZEU... VĂ MAI DAU O ȘANSĂ. DE DATA ASTA, NU VĂ DĂM AFARĂ. ÎN SCHIMB, VĂ CER SĂ CREAȚI O UNIFORMĂ ADAPTATĂ NEVOILOR PE CARE LE AU STUDENTELE DIN SECȚIUNEA DVS. NIMIC EXTRAVAGANT, FIREȘTE!
FIREȘTE.
M-AM PUS PE TREABĂ. NU ERA UȘOR SĂ DESENEZI „MODELUL" CARE SĂ PLACĂ ȘI DIRECȚIUNII, ȘI PRINCIPALELOR INTERESATE. AM FĂCUT ZECI DE CROCHIURI.
IATĂ ȘI REZULTATUL CĂUTĂRILOR MELE.
CAGULĂ SCURTĂ
PANTALONI LARGI
AȘA SUBTILE CUM ERAU, DIFERENȚELE ACESTEA ÎNSEMNAU MULT PENTRU NOI.
MICA MEA REVOLTĂ O FĂCUSE PE BUNI SĂ SE-MPACE CU MINE.
DIN CAUZA FRICII NE PIERDEM CONȘTIINȚA. TOT EA NE TRANSFORMĂ-N LAȘI. AI AVUT CURAJ! SUNT MÂNDRĂ DE TINE!
AȘA MI-AM REGĂSIT RESPECTUL DE SINE ȘI DEMNITATEA. PENTRU PRIMA DATĂ, DUPĂ MULT TIMP, ERAM MULȚUMITĂ DE MINE.

ȘOSETELE

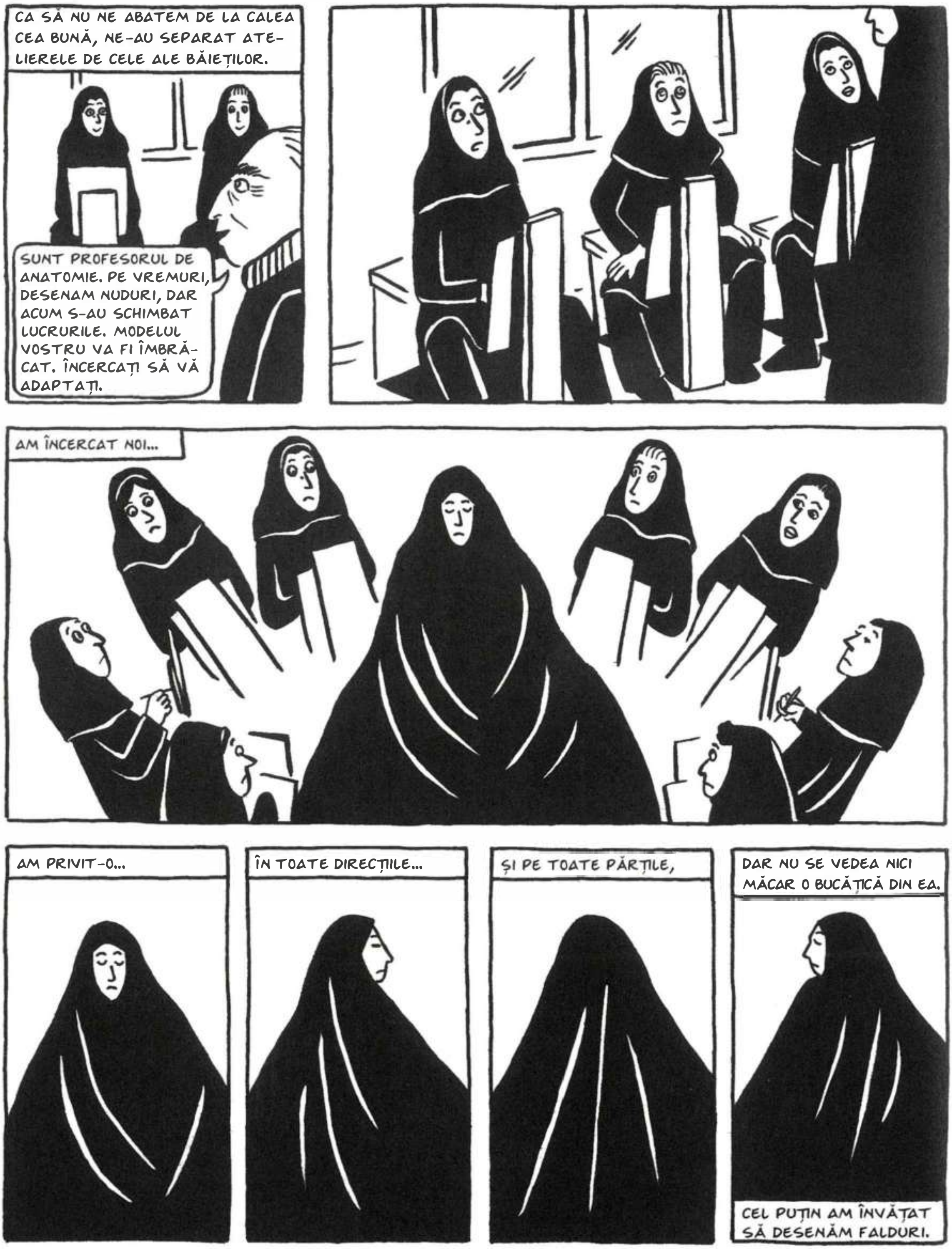

CA SĂ NU NE ABATEM DE LA CALEA CEA BUNĂ, NE-AU SEPARAT ATELIERELE DE CELE ALE BĂIEȚILOR.
SUNT PROFESORUL DE ANATOMIE. PE VREMURI, DESENAM NUDURI, DAR ACUM S-AU SCHIMBAT LUCRURILE. MODELUL VOSTRU VA FI ÎMBRĂCAT. ÎNCERCAȚI SĂ VĂ ADAPTAȚI.
AM ÎNCERCAT NOI...
AM PRIVIT-O...
ÎN TOATE DIRECȚIILE...
ȘI PE TOATE PĂRȚILE,
DAR NU SE VEDEA NICI MĂCAR O BUCĂȚICĂ DIN EA.
CEL PUȚIN AM ÎNVĂȚAT SĂ DESENĂM FALDURI.

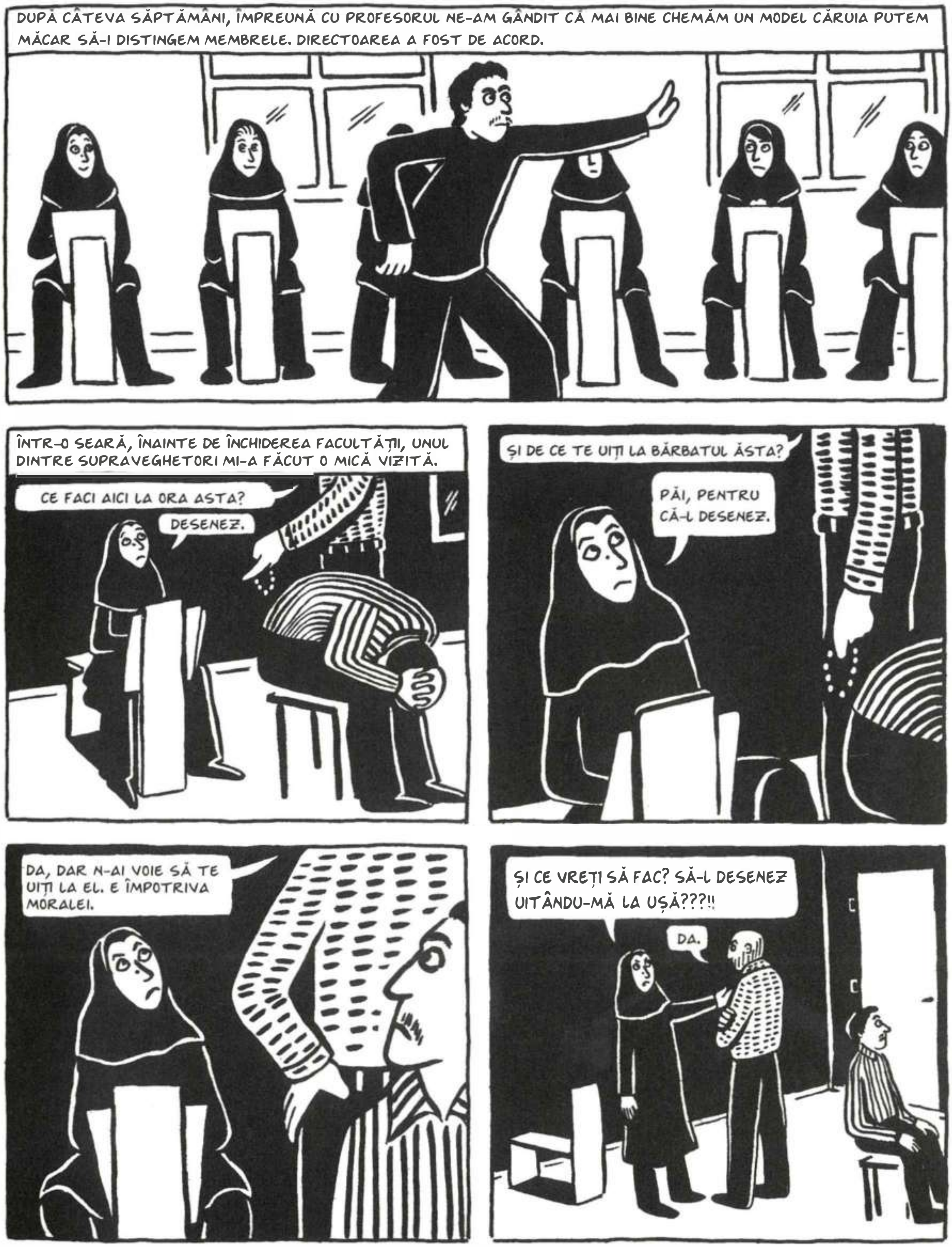
DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI, ÎMPREUNĂ CU PROFESORUL NE-AM GÂNDIT CĂ MAI BINE CHEMĂM UN MODEL CĂRUIA PUTEM MĂCAR SĂ-I DISTINGEM MEMBRELE. DIRECTOAREA A FOST DE ACORD.
ÎNTR-O SEARĂ, ÎNAINTE DE ÎNCHIDEREA FACULTĂȚII, UNUL DINTRE SUPRAVEGHETORI MI-A FĂCUT O MICĂ VIZITĂ.
CE FACI AICI LA ORA ASTA?
DESENEZ.
ȘI DE CE TE UIȚI LA BĂRBATUL ĂSTA?
PĂI, PENTRU CĂ-L DESENEZ.
DA, DAR N-AI VOIE SĂ TE UIȚI LA EL. E ÎMPOTRIVA MORALEI.
ȘI CE VREȚI SĂ FAC? SĂ-L DESENEZ UITÂNDU-MĂ LA UȘĂ???!!
DA.

SITUAȚIILE ABSURDE DE GENUL ĂSTA ERAU DESTUL DE FRECVENTE. DE PILDĂ, ÎNTR-O ZI TREBUIA SĂ MĂ DUC LA DENTIST, DAR AM TERMINAT ORELE MAI TÂRZIU DECÂT TREBUIA.
BRUSC, AM AUZIT O VOCE LA MEGAFON:
DOAMNA CU HAINA ALBASTRĂ! NU ALERGAȚI!
?
DOAMNA CU HAINA ALBASTRĂ! NU MAI ALERGAȚI!
??
HEI, HAINA ALBASTRĂ! NU MAI FUGI!
???
EU?
DOAMNĂ, DE CE ALERGAȚI?
AM ÎNTÂRZIAT TARE DE TOT! FUGEAM DUPĂ AUTOBUZ.
DA... DAR... CÂND ALERGAȚI, POSTERIORUL DVS. FACE NIȘTE MIȘCĂRI... CUM SĂ SPUN... ...IMPUDICE!
ZĂU?! ATUNCI NU VĂ MAI UITAȚI DUPĂ CURUL MEU!
AM ȚIPAT AȘA DE TARE, CĂ NICI MĂCAR NU M-AU ARESTAT.

ÎNFRUNTAM ȘI NOI REGIMUL CUM PUTEAM.
ÎN 1990, EPOCA MARILOR IDEALURI REVOLUȚIONARE ȘI A MITINGURILOR SE TERMINASE. ÎNTRE 1980 ȘI 1983, GUVERNUL BĂGASE LA-NCHISOARE ȘI EXECUTASE ATÂȚIA LICEENI ȘI STUDENȚI, ÎNCÂT NU MAI ÎNDRĂZNEAM SĂ VORBIM DESPRE POLITICĂ.
LUPTA NOASTRĂ ERA MAI DISCRETĂ.
ȚINEA DE NIȘTE DETALII MĂRUNTE. PENTRU CONDUCĂTORII NOȘTRI, CEL MAI MIC LUCRU PUTEA SĂ TREACĂ DREPT SUBVERSIV.
SĂ-ȚI ARĂȚI ÎNCHEIETURA,
SĂ RÂZI TARE,
SĂ AI WALKMAN,
ÎN FINE... ORICE ERA UN PRETEXT DE ARESTARE.
MI-ADUC AMINTE C-AM STAT O ZI-NTREAGĂ LA COMITET DIN CAUZA UNOR ȘOSETE ROȘII.
REGIMUL ÎNȚELESESE CĂ ATUNCI CÂND PLECAI DE-ACASĂ ȘI TE-NTREBAI:
OARE SUNT DESTUL DE LUNGI PANTALONII?
OARE MI-AM PUS CUM TREBUIE VĂLUL?
OARE MI SE VEDE MACHIAJUL?
OARE O SĂ MĂ BICIUIASCĂ?
NU-ȚI MAI PUNEAI PROBLEMA:
UNDE MI-E LIBERTATEA DE GÂNDIRE?
UNDE MI-E LIBERTATEA DE EXPRESIE?
ASTA-I VIAȚĂ?
CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN ÎNCHISORILE POLITICE?
NORMAL! CÂND ȚI-E FRICĂ, ÎȚI PIERZI NOȚIUNILE DE ANALIZĂ, DE REFLECȚIE. SPAIMA TE PARALIZEAZĂ. DE ALTFEL, FRICA A FOST MEREU PRINCIPALUL MIJLOC DE REPRESIUNE AL TUTUROR DICTATURILOR.
SĂ-ȚI ARĂȚI PĂRUL SAU SĂ TE MACHIEZI AU DEVENIT ACTE DE REVOLTĂ.

DIN NEFERICIRE, REVOLTA MULTORA DINTRE NOI NU ERA DECÂT DE FAȚADĂ. ÎNTR-O ZI, LA CURSURI...
MARJANE! TRUSA TA!
MERSI MULT, DORNA!
CU PLĂCERE.
TU IEI PILULE?
DA!
ȘI EU! AM CICLUL NEREGULAT. NICI ȚIE NU-ȚI VINE LA TIMP?
BA DA. EU LE IAU PENTRU CĂ MĂ CULC CU PRIETENUL MEU.
OOOOOO!!!!
UN PIC DE DECENȚĂ, TE ROG!
TACI!
ÎMI EXPLICI ȘI MIE DE CE-I AȘA DE INDECENT SĂ FACI DRAGOSTE CU PRIETENUL TĂU?
BA TU SĂ TACI! E CORPUL MEU! ÎL DAU CUI VREAU EU! CHIAR NU-I TREABA NIMĂNUI!
NU I-AM SPUS TOT CE-AȘ FI PUTUT: CĂ ERA FRUSTRATĂ PENTRU CĂ ERA ÎNCĂ VIRGINĂ LA 27 DE ANI! CĂ-MI INTERZICEA MIE CE-I ERA INTERZIS EI! CĂ MĂRITIȘUL C-UN NECUNOSCUT, PENTRU BANI, ÎNSEAMNĂ PROSTITUȚIE. CĂ, DEȘI AVEA ȘUVIȚE LA VEDERE ȘI SE RUJA, SE COMPORTA EXACT CA STATUL. CĂ... ETC... ÎN ZIUA AIA, MI-AM PUS ÎN CAP JUMĂTATE DIN CLASĂ.

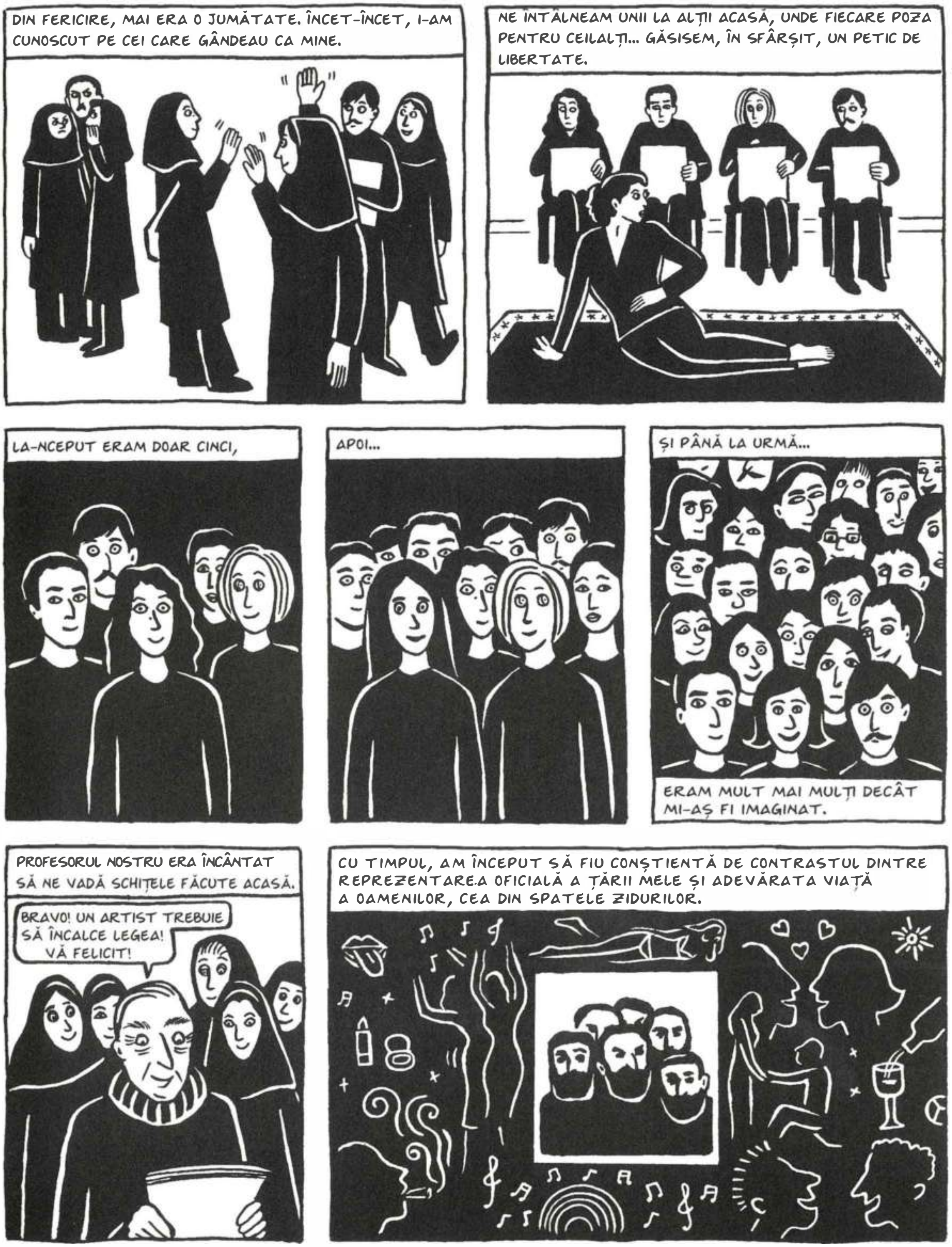
DIN FERICIRE, MAI ERA O JUMĂTATE. ÎNCET-ÎNCET, I-AM CUNOSCUT PE CEI CARE GÂNDEAU CA MINE.
NE ÎNTÂLNEAM UNII LA ALȚII ACASĂ, UNDE FIECARE POZA PENTRU CEILALȚI... GĂSISEM, ÎN SFÂRȘIT, UN PETIC DE LIBERTATE.
LA-NCEPUT ERAM DOAR CINCI,
APOI...
ȘI PÂNĂ LA URMĂ...
ERAM MULT MAI MULȚI DECÂT MI-AȘ FI IMAGINAT.
PROFESORUL NOSTRU ERA ÎNCÂNTAT SĂ NE VADĂ SCHIȚELE FĂCUTE ACASĂ.
BRAVO! UN ARTIST TREBUIE SĂ ÎNCALCE LEGEA! VĂ FELICIT!
CU TIMPUL, AM ÎNCEPUT SĂ FIU CONȘTIENTĂ DE CONTRASTUL DINTRE REPREZENTAREA OFICIALĂ A ȚĂRII MELE ȘI ADEVĂRATA VIAȚĂ A OAMENILOR, CEA DIN SPATELE ZIDURILOR.

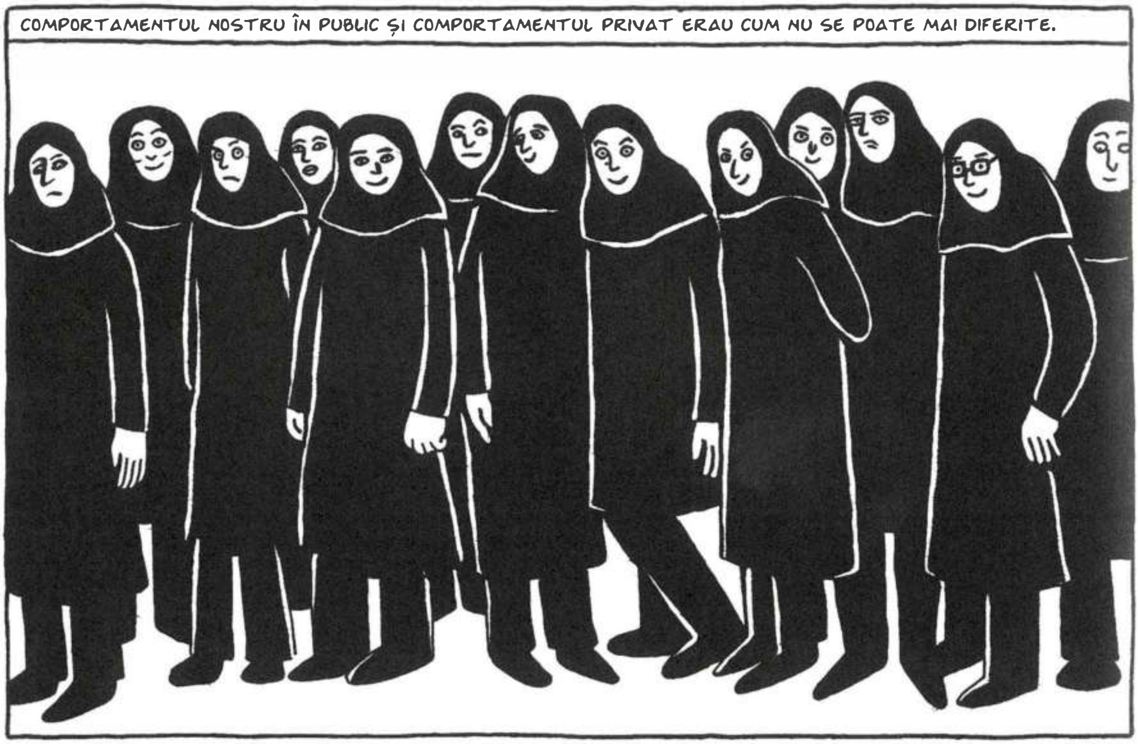
COMPORTAMENTUL NOSTRU ÎN PUBLIC ȘI COMPORTAMENTUL PRIVAT ERAU CUM NU SE POATE MAI DIFERITE.

...DEOSEBIREA ASTA ERA O SURSĂ DE SCHIZOFRENIE.

PENTRU A GĂSI UN OAREȘICE ECHILIBRU, DĂDEAM PETRECERI APROAPE-N FIECARE SEARĂ...
...DAR NICI ÎN CASELE NOASTRE NU NE LĂSAU ÎN PACE.
AM VĂZUT PE GEAM O PATRULĂ A GARDIENILOR REVOLUȚIEI. CRED CĂ VIN SĂ NE-ARESTEZE!
TRECI ÎNCOACE, PRAMATIE CE EȘTI! CAREVASĂZICĂ, DĂM PETRECERI! LAS' CĂ TE FAC EU SĂ-ȚI PIARĂ CHEFUL!
NE BĂGAU PE TOȚI LA AREST. EVIDENT, PRIMA OARĂ AM TRAS O MARE SPAIMĂ.
...DAR A DEVENIT REPEDE UN FEL DE OBICEI. AM ÎNCEPUT CHIAR SĂ NE-AMUZĂM PE TEMA ASTA.
BĂRBOSU, PUTUROSU'...
URMA VEȘNICA POLILOGHIE...
...ÎMPOTRIVA MORALEI... SÂNGELE MARTIRILOR... DOUĂZECI DE MII DE TUMANI...
...PĂRINȚII PLĂTEAU, IAR EI NE DĂDEAU DRUMUL...
...PÂNĂ LA URMĂTOAREA PETRECERE. NU CHEFUIAI DACĂ N-AVEAI DARE DE MÂNĂ.

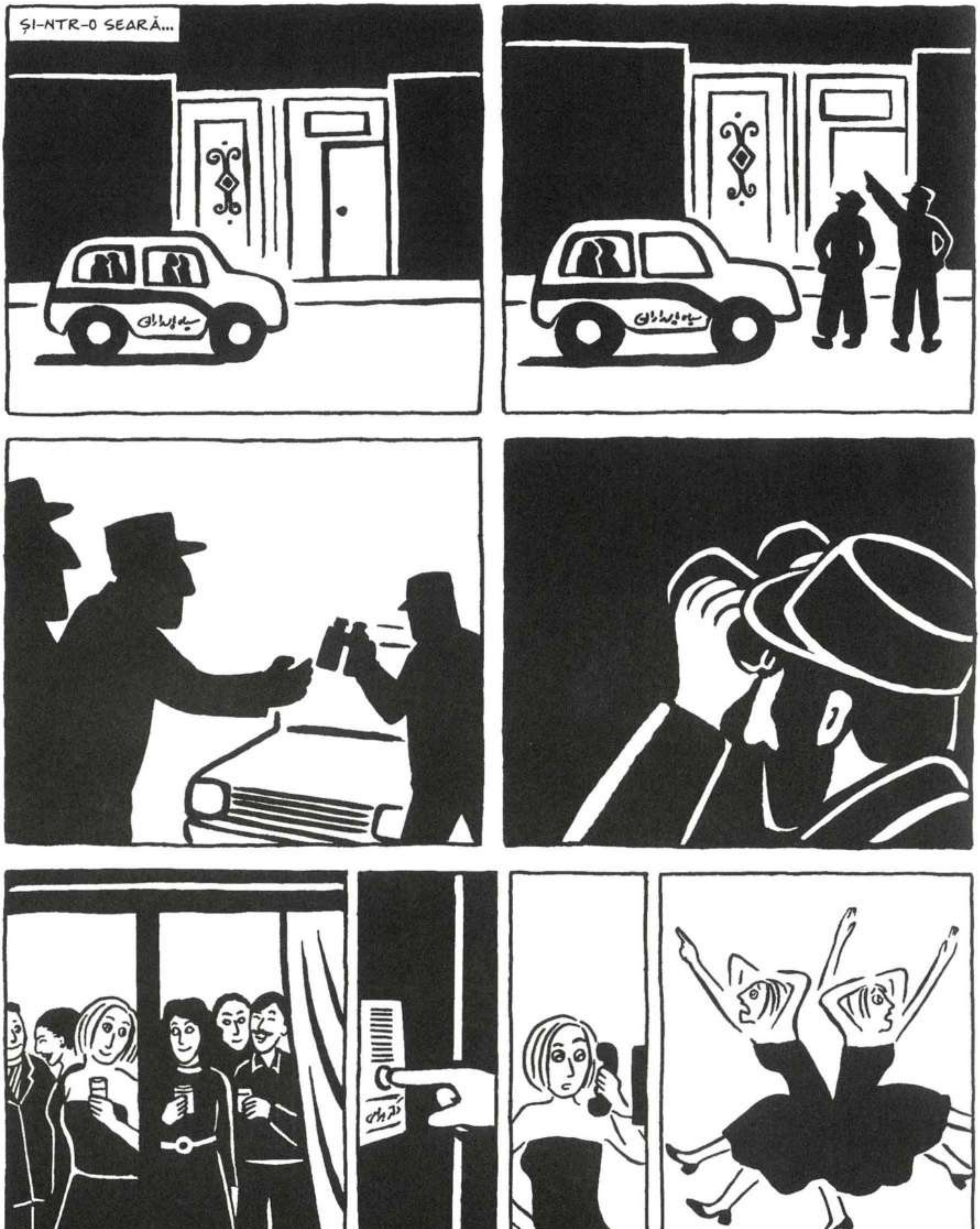
ȘI-NTR-O SEARĂ...

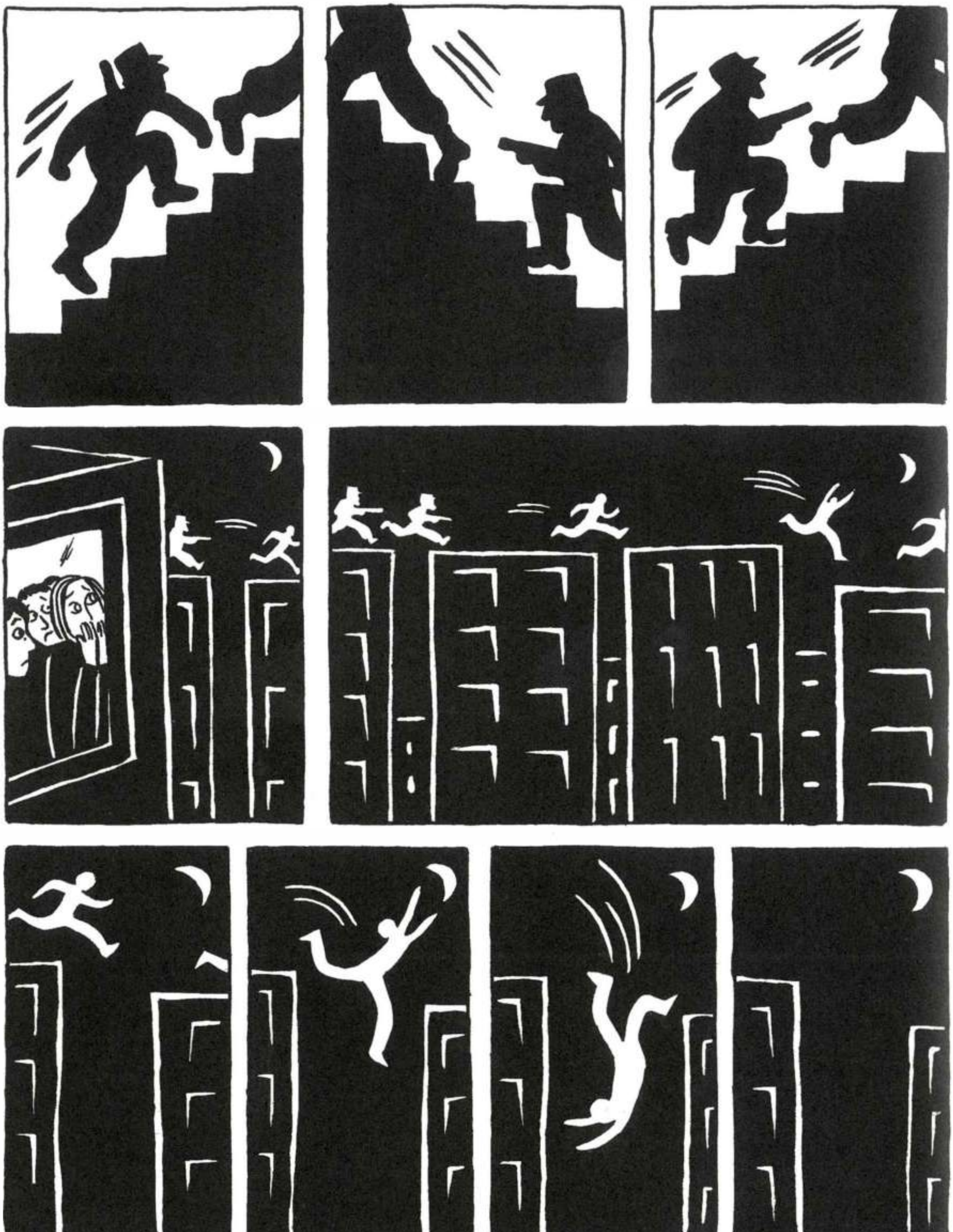

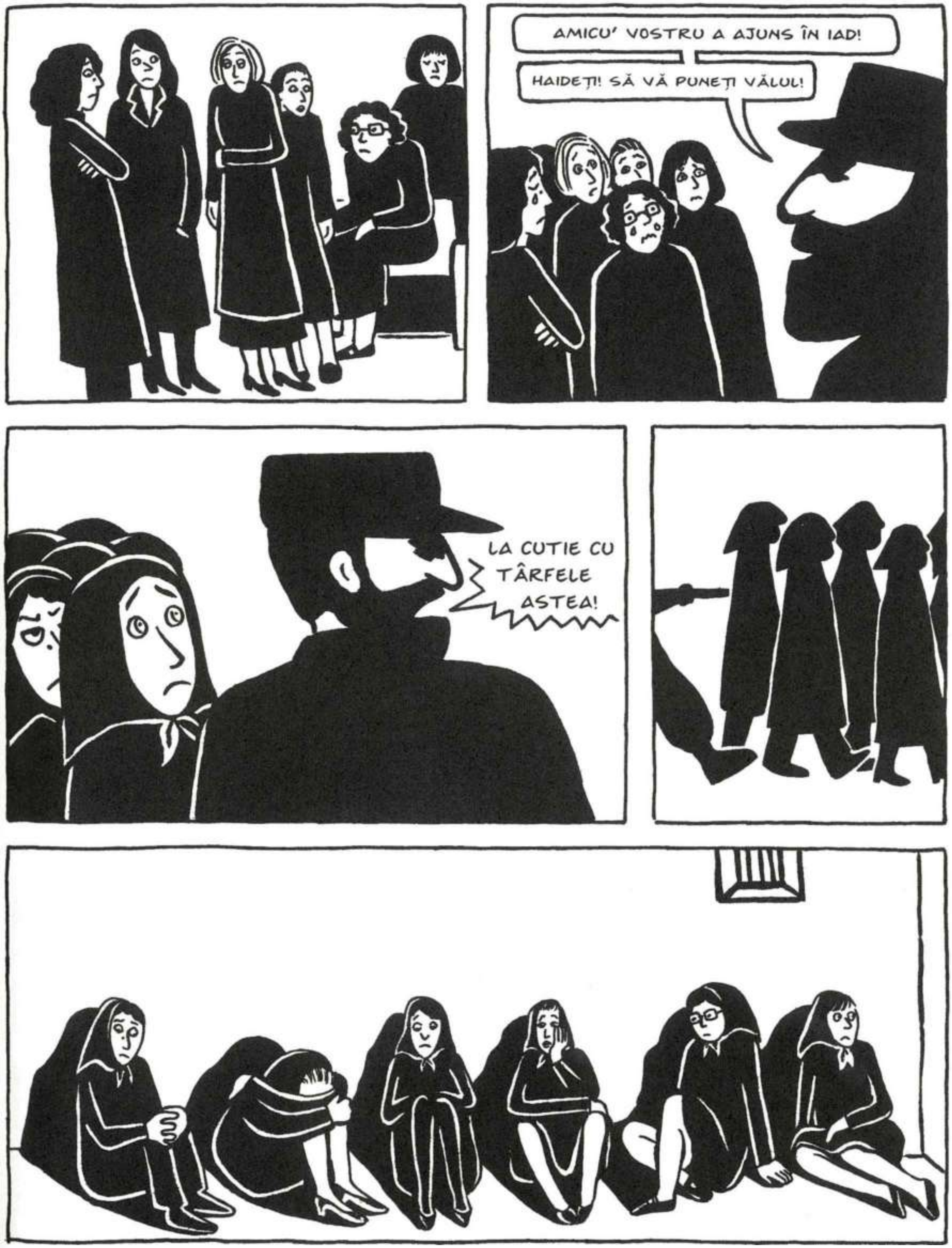
AMICU' VOSTRU A AJUNS ÎN IAD!
HAIDEȚI! SĂ VĂ PUNEȚI VĂLUL!
LA CUTIE CU TÂRFELE ASTEA!

TATĂ, FARZAD A...
ȘTIU. MI-A FOST FRICĂ... POATE-AR TREBUI SĂ...
DAR NU ȘI-A TERMINAT VORBA. ÎN CIUDA PERICOLULUI, TATA M-A LĂSAT MEREU SĂ TRĂIESC CUM AM VRUT.
A DOUA ZI, NE-AM ADUNAT LA MINE.
SĂRACUL FARZAD. ERA AȘA DE FRUMOS. NU POT SĂ CRED C-A MURIT!
I-AȘ OMORÎ PE TOȚI BĂRBOȘII ĂȘTIA CU MÂNA MEA!
EU NU MAI VIN LA PETRECERI. SE-NGROAȘĂ GLUMA!
GREȘEȘTI. ASTA ȘI VOR! SĂ NU NE TRĂIM VIAȚA! NIMIC NU-I DOARE MAI TARE DECÂT SĂ NE VADĂ FERICIȚI!
ALI ARE DREPTATE!
CHIAR ÎN ACEA SEARĂ ALI A DAT UN MEGACHEF LA EL ACASĂ.
ÎN VIAȚA MEA N-AM BĂUT ATÂTA.

CĂSĂTORIA

ÎN 1991, ERAM ÎN ANUL AL DOILEA LA ARTE GRAFICE.
TOTUL MERGEA BINE: CURSURILE MI SE PĂREAU INTERESANTE, ÎMI IUBEAM PRIETENUL, AVEAM MULȚI AMICI.
CU TOȚII NE SCHIMBASERĂM. EU ÎMI TEMPERASEM VIZIUNEA OCCIDENTALĂ ASUPRA VIEȚII, IAR EI, LA RÂNDUL LOR, SE ÎNDEPĂRTASERĂ DE TRADIȚII. ACUM SE FORMASERĂ MULTE CUPLURI NECĂSĂTORITE.
TREBUIE SPUS CĂ, ÎN AFARA CĂSĂTORIEI, ERA GREU SĂ FII ÎMPREUNĂ CU CELĂLALT DACĂ PLECAI ÎNTR-O CĂLĂTORIE:
DOMNULE, VREM O CAMERĂ PENTRU DOUĂ NOPȚI.
CERTIFICATUL DVS. DE CĂSĂTORIE, VĂ ROG.
...SAU DACĂ VOIAI SĂ ÎNCHIRIEZI UN APARTAMENT:
SUNT AGENT IMOBILIAR. SCOPUL MEU E SĂ ÎNCHEI CÂT MAI MULTE CONTRACTE. PE MINE NU MĂ INTERESEAZĂ STAREA DVS. CIVILĂ, DAR PROPRIETARUL REFUZĂ. ȘI ARE DREPTATE. DECÂT SĂ AIBĂ PROBLEME CU AUTORITĂȚILE... ȘI-APOI, MORAL, NU-I CORECT CE FACEȚI. AR TREBUI SĂ VĂ CĂSĂTORIȚI.
ÎN FOND, NICI EU, NICI REZA NU ERAM PREGĂTIȚI DE AȘA CEVA. ÎN DOI ANI, NE VĂZUSERĂM NUMAI LA MINE SAU LA EL (MĂ ROG, ADICĂ ACASĂ LA AI NOȘTRI).
TE IUBESC. VREI SĂ NE CĂSĂTORIM?
?
N-AM DECÂT 21 DE ANI! ÎNCĂ N-AM VĂZUT NIMIC! DAR ÎL IUBESC! CUM AȘ PUTEA SĂ ȘTIU DACĂ-I BĂRBATUL VIEȚII MELE FĂRĂ SĂ TRĂIESC CU EL...
CE ZICI?
LASĂ-MĂ SĂ MĂ GÂNDESC UN PIC.
BINE, GÂNDEȘTE-TE CÂT VREI.
SIMȚEAM NEVOIA SĂ VORBESC CU AI MEI, DAR MAMA NU ERA ÎN ȚARĂ.
NOROC CĂ ERA TATA CU MINE.
TATĂ! REZA M-A CERUT ÎN CĂSĂTORIE. NU ȘTIU CE SĂ FAC.
NUMAI TU ȘTII CE-I MAI BINE. ÎN ACELAȘI TIMP, DACĂ VREI SĂ-L CUNOȘTI, TREBUIE SĂ TRĂIEȘTI CU EL ȘI, PENTRU ASTA, TREBUIE SĂ TE MĂRIȚI.
DACĂ NU MERGE, DIVORȚĂM.
DA, AȘA-I.

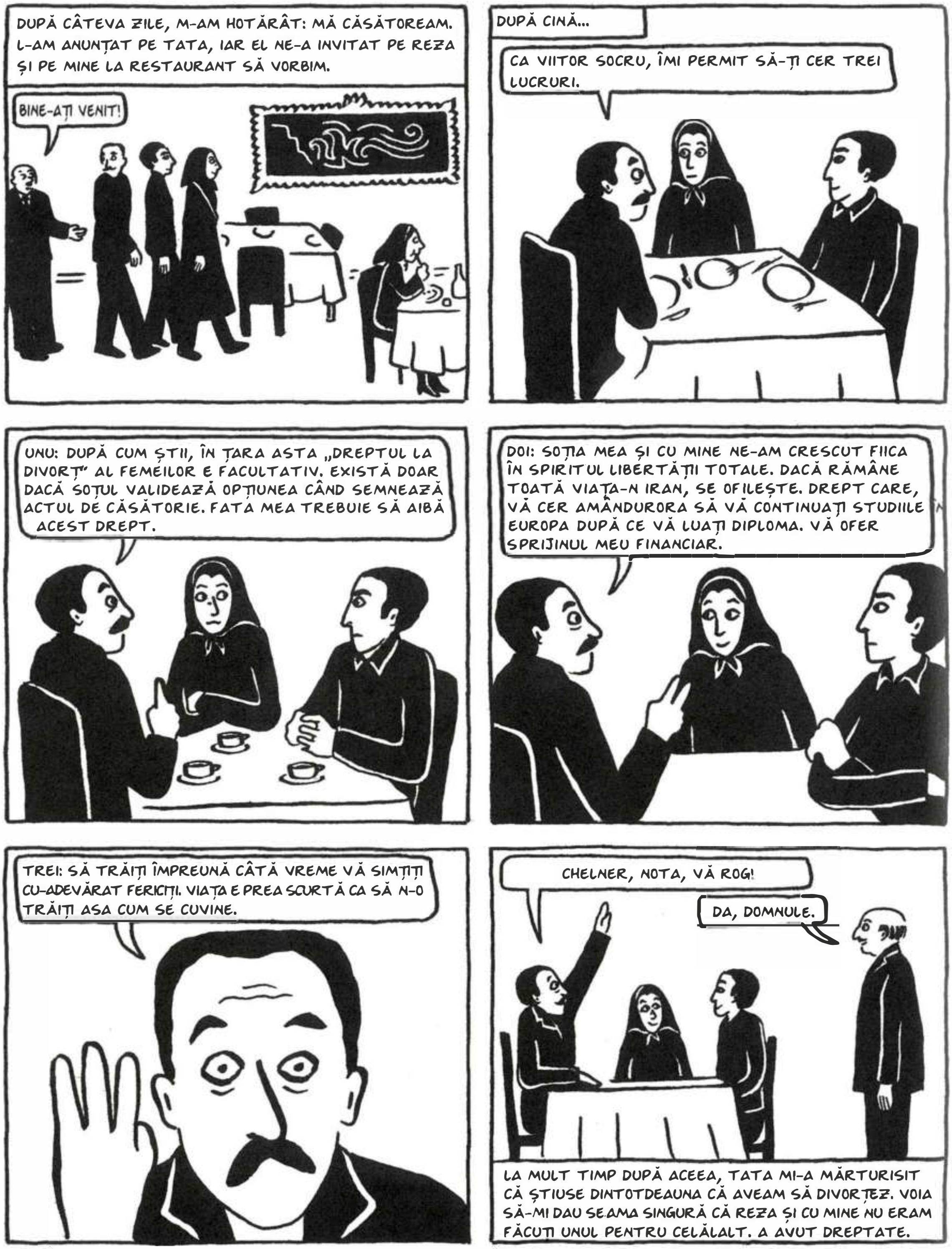
DUPĂ CÂTEVA ZILE, M-AM HOTĂRÂT: MĂ CĂSĂTOREAM. L-AM ANUNȚAT PE TATA, IAR EL NE-A INVITAT PE REZA ȘI PE MINE LA RESTAURANT SĂ VORBIM.
BINE-AȚI VENIT!
DUPĂ CINĂ...
CA VIITOR SOCRU, ÎMI PERMIT SĂ-ȚI CER TREI LUCRURI.
UNU: DUPĂ CUM ȘTII, ÎN ȚARA ASTA „DREPTUL LA DIVORȚ" AL FEMEILOR E FACULTATIV. EXISTĂ DOAR DACĂ SOȚUL VALIDEAZĂ OPȚIUNEA CÂND SEMNEAZĂ ACTUL DE CĂSĂTORIE. FATA MEA TREBUIE SĂ AIBĂ ACEST DREPT.
DOI: SOȚIA MEA ȘI CU MINE NE-AM CRESCUT FIICA ÎN SPIRITUL LIBERTĂȚII TOTALE. DACĂ RĂMÂNE TOATĂ VIAȚA-N IRAN, SE OFILEȘTE. DREPT CARE, VĂ CER AMÂNDURORA SĂ VĂ CONTINUAȚI STUDIILE N EUROPA DUPĂ CE VĂ LUAȚI DIPLOMA. VĂ OFER SPRIJINUL MEU FINANCIAR.
TREI: SĂ TRĂIȚI ÎMPREUNĂ CÂTĂ VREME VĂ SIMȚIȚI CU-ADEVĂRAT FERICIȚI. VIAȚA E PREA SCURTĂ CA SĂ N-O TRĂIȚI AȘA CUM SE CUVINE.
CHELNER, NOTA, VĂ ROG!
DA, DOMNULE.
LA MULT TIMP DUPĂ ACEEA, TATA MI-A MĂRTURISIT CĂ ȘTIUSE DINTOTDEAUNA CĂ AVEAM SĂ DIVORȚEZ. VOIA SĂ-MI DAU SEAMA SINGURĂ CĂ REZA ȘI CU MINE NU ERAM FĂCUȚI UNUL PENTRU CELĂLALT. A AVUT DREPTATE.

APOI AM SUNAT-O PE MAMA, CARE ERA LA MĂTUȘA MEA, LA VANCOUVER.
ALO, MAMA! CE FACI?
ACUM, CĂ TE-AUD, MĂ SIMT MAI BINE!
MAMĂ, AM O VESTE MARE... MĂ MĂRIT!
TE MĂRIȚI? CU CINE??
PĂI, CU CINE CREZI? CU REZA, NORMAL!
DA' EȘTI PREA TÂNĂRĂ! ASCULTĂ! AȘTEAPTĂ PÂNĂ MĂ-NTORC. VIN PESTE TREI SĂPTĂMÂNI. MAI VORBIM ATUNCI.
CE-A ZIS?
EI BINE, NU-I DE ACORD.
MĂ AȘTEPTAM OARECUM... NU-I NIMIC. O SĂ VORBESC CU EA. NU-ȚI FACE GRIJI.
N-AM AFLAT NICIODATĂ CE-AU VORBIT, DAR CÂND MAMA S-A-NTORS LA TEHERAN...
AH, DRAGA MEA, MĂ OCUP EU DE TOT. TREBUIE SĂ FIE O NUNTĂ PE MĂSURA TA.

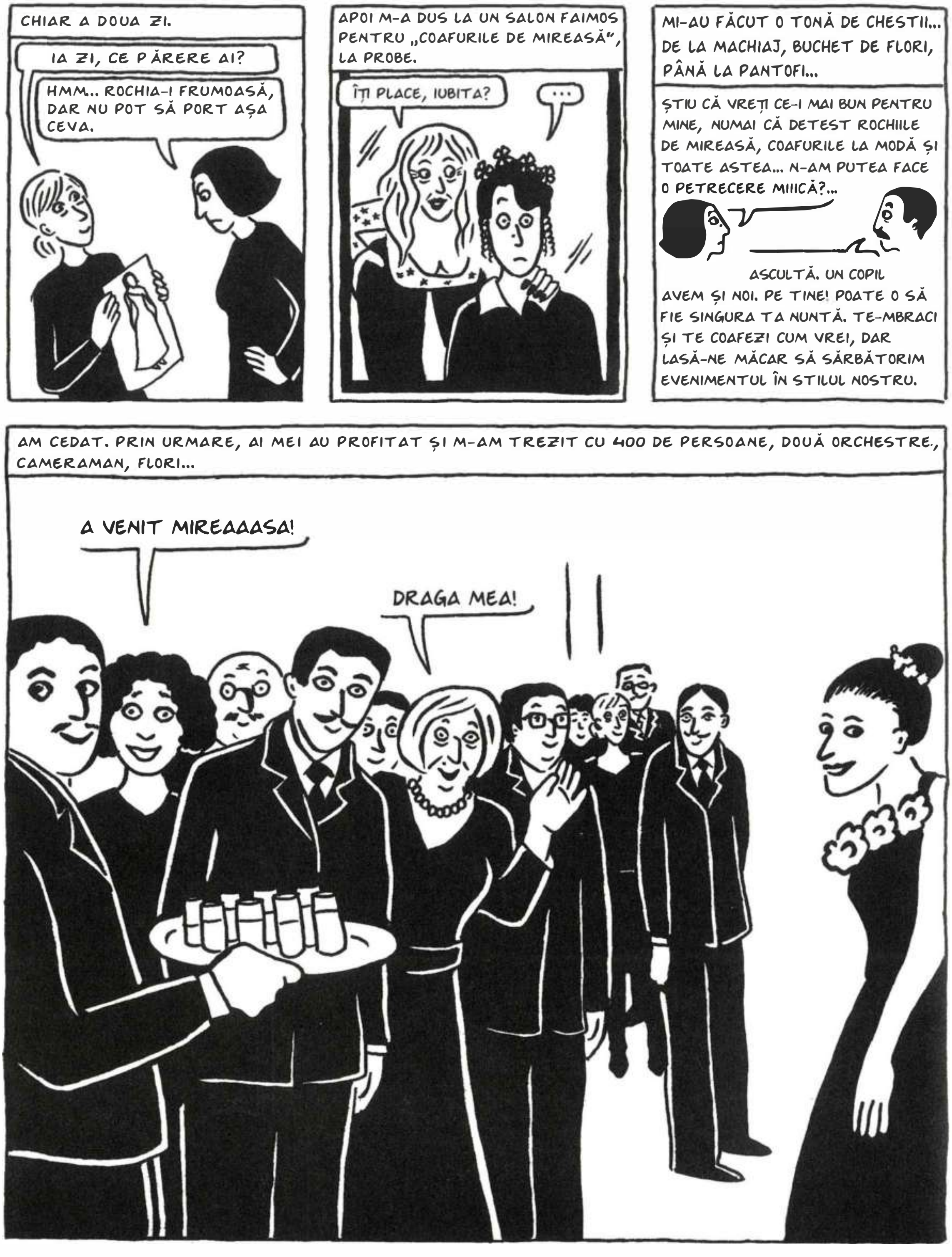
CHIAR A DOUA ZI.
IA ZI, CE PĂRERE AI?
HMM... ROCHIA-I FRUMOASĂ, DAR NU POT SĂ PORT AȘA CEVA.
APOI M-A DUS LA UN SALON FAIMOS PENTRU „COAFURILE DE MIREASĂ", LA PROBE.
ÎȚI PLACE, IUBITA?
...
MI-AU FĂCUT O TONĂ DE CHESTII... DE LA MACHIAJ, BUCHET DE FLORI, PÂNĂ LA PANTOFI...
ȘTIU CĂ VREȚI CE-I MAI BUN PENTRU MINE, NUMAI CĂ DETEST ROCHIILE DE MIREASĂ, COAFURILE LA MODĂ ȘI TOATE ASTEA... N-AM PUTEA FACE O PETRECERE MIIICĂ?...
ASCULTĂ. UN COPIL AVEM ȘI NOI. PE TINE! POATE O SĂ FIE SINGURA TA NUNTĂ. TE-MBRACI ȘI TE COAFEZI CUM VREI, DAR LASĂ-NE MĂCAR SĂ SĂRBĂTORIM EVENIMENTUL ÎN STILUL NOSTRU.
AM CEDAT. PRIN URMARE, AI MEI AU PROFITAT ȘI M-AM TREZIT CU 400 DE PERSOANE, DOUĂ ORCHESTRE, CAMERAMAN, FLORI...
A VENIT MIREAAAASA!
DRAGA MEA!

MAI ÎNTÂI AM MERS LA MOLAH.
DOMNULE REZA... O LUAȚI ÎN CĂSĂTORIE PE DOMNIȘOARA MARJANE... DOMNIȘOARĂ MARJANE... ÎL LUAȚI ÎN CĂSĂTORIE PE DOMNUL REZA...
DA!
DA!
AU URMAT CHESTIILE FOLCLORICE. CONFORM TRADIȚIEI, O FEMEIE CU O CĂSNICIE FERICITĂ FREACĂ DOUĂ BUCĂȚI DE ZAHĂR DEASUPRA CAPETELOR NOASTRE CA SĂ NE TRANSMITĂ BUCURIA ȘI PROSPERITATEA EI.
TOT CONFORM TRADIȚIEI, NE-AM ÎNMUIAT DEGETELE-N MIERE...
...ȘI NI LE-AM SUPT RECIPROC CA SĂ NE-NCEPEM VIAȚA DE CUPLU ÎNTR-O NOTĂ DULCE.
APOI AU VENIT CADOURILE.
UITAȚI, CEVA PENTRU VOI!
MAMĂ!
EI, ȘI CÂND FACEȚI UN BEBE?
CURÂND.
EȘTI SPLENDIDĂ!
VĂ MULȚUMESC.
DVS. SUNTEȚI MIREASA?
HI! HI! HI! NU, EA-I MIREASA!
?

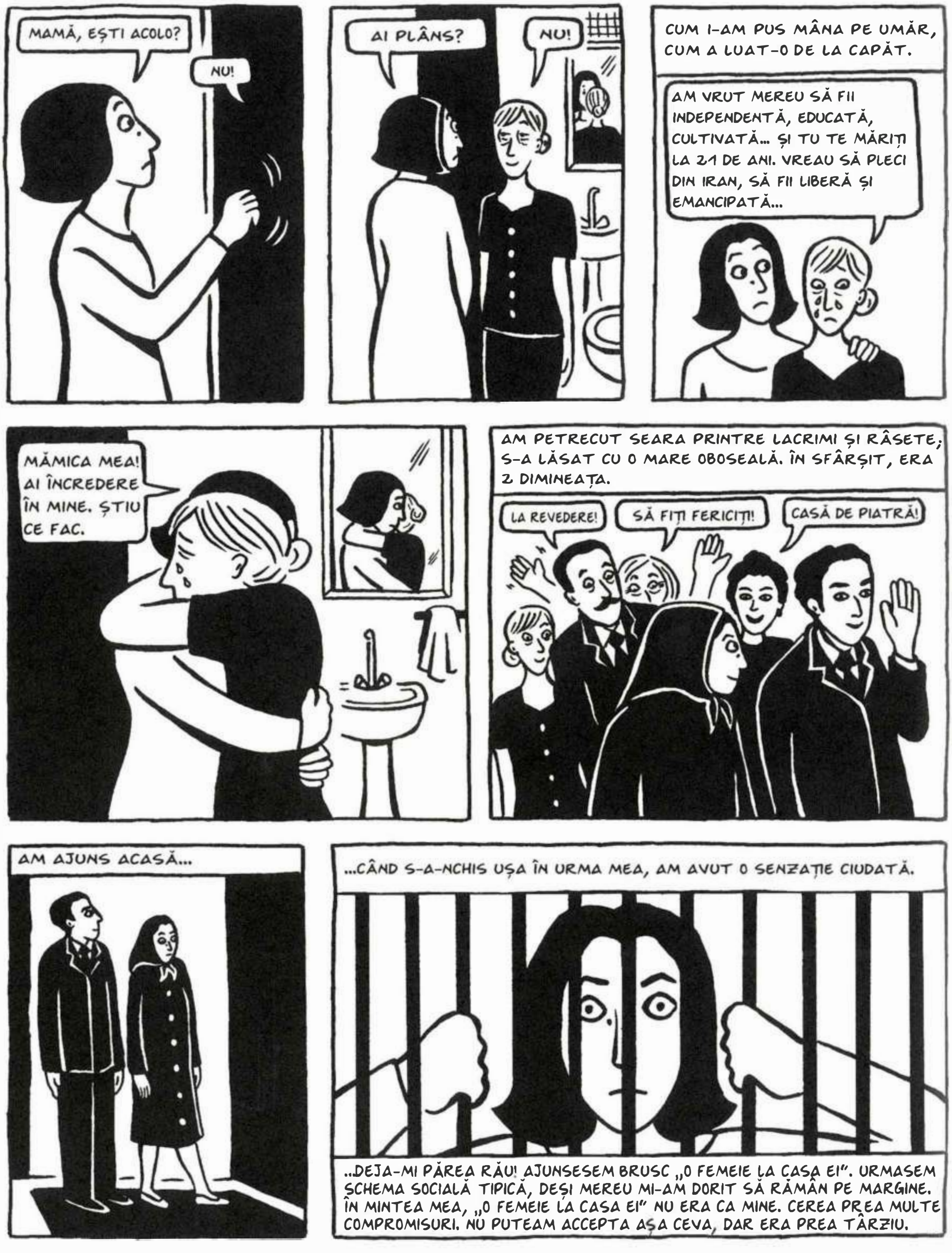
MAMĂ, EȘTI ACOLO?
NU!
AI PLÂNS?
NU!
CUM I-AM PUS MÂNA PE UMĂR, CUM A LUAT-O DE LA CAPĂT.
AM VRUT MEREU SĂ FII INDEPENDENTĂ, EDUCATĂ, CULTIVATĂ... ȘI TU TE MĂRIȚI LA 21 DE ANI. VREAU SĂ PLECI DIN IRAN, SĂ FII LIBERĂ ȘI EMANCIPATĂ...
MĂMICA MEA! AI ÎNCREDERE ÎN MINE. ȘTIU CE FAC.
AM PETRECUT SEARA PRINTRE LACRIMI ȘI RÂSETE; S-A LĂSAT CU O MARE OBOSEALĂ. ÎN SFÂRȘIT, ERA 2 DIMINEAȚA.
LA REVEDERE!
SĂ FIȚI FERICIȚI!
CASĂ DE PIATRĂ!
AM AJUNS ACASĂ...
...CÂND S-A-NCHIS UȘA ÎN URMA MEA, AM AVUT O SENZAȚIE CIUDATĂ.
...DEJA-MI PĂREA RĂU! AJUNSESEM BRUSC „O FEMEIE LA CASA EI”. URMASEM SCHEMA SOCIALĂ TIPICĂ, DEȘI MEREU MI-AM DORIT SĂ RĂMÂN PE MARGINE. ÎN MINTEA MEA, „O FEMEIE LA CASA EI” NU ERA CA MINE. CEREA PREA MULTE COMPROMISURI. NU PUTEAM ACCEPTA AȘA CEVA, DAR ERA PREA TÂRZIU.

ȘI TOTUȘI, MĂ STRĂDUIAM, DAR CRIZA MEA EXISTENȚIALĂ ȘI IDENTITARĂ ERA DOAR O PARTE DIN PROBLEMĂ; CEALALTĂ ERA REZA.
EU ZIC SĂ PUNEM TABLOUL AICI!
NU, MAI BINE-AICI!
MĂ DUC LA MASĂ LA AI MEI. NU VII ȘI TU?
NU, N-AM CHEF.
VREI SĂ VII LA ZIUA KIANEI?
NU.
MĂ-NTORC TÂRZIU.
CUM VREI.
ACUM, DACĂ STAU BINE SĂ MĂ GÂNDESC, ÎMI DAU SEAMA CĂ AM ȘTIUT DINTOTDEAUNA CĂ N-O SĂ RĂMÂNEM ÎMPREUNĂ. DAR DUPĂ POVESTEA JALNICĂ DE AMOR DE LA VIENA, SIMȚEAM NEVOIA SĂ CRED IAR ÎN CINEVA...
...ATÂT DE MULT, ÎNCÂT ÎL MINȚEAM ÎNTRUNA.
ÎMI PLAC FEMEILE ÎN TAIOR.
E CHIAR STILUL MEU!
NU-MI PLAC FEMEILE CARE VORBESC URÂT.
A, EU LE DETEST!
ÎMI PLAC OCHII DESCHIȘI LA CULOARE.
...
ȘI MI-AM CUMPĂRAT LENTILE ALBASTRE.
TACA, TACA, TACA, TACA, TACA, TACA, TACA, TACA
SUNT DE ACORD CU TOT CE SPUI!
SE ÎNSURASE CU
Ea
ȘI SE TREZISE CU
EA

LA O LUNĂ DUPĂ NUNTĂ, DORMEAM SEPARAT.
EL AVEA VIAȚA LUI...
UNDE ȚI-E SOȚIA?
ÎN CONCEDIU, CU VERIȘOARA EI.
...ȘI EU, PE-A MEA.
REZA CE FACE?
BINE, E CU FRATELE LUI.
ERAM CONSIDERAȚI UN CUPLU MODEL DE-ATÂTA VREME ȘI DE CĂTRE ATÂTA LUME, ÎNCÂT NU REUȘEAM SĂ ACCEPTĂM EȘECUL RELAȚIEI NOASTRE.
...JUCAM TEATRU ÎN PUBLIC.
SĂ-I TACĂ ODATĂ FLEANCA!
CE BOU E!
DAR, CUM RĂMÂNEAM SINGURI...
NU VREI NICIODATĂ SĂ IEȘIM! DIN MOMENT CE MĂ DUC SINGURĂ PESTE TOT, DE CE MAI TRĂIM ÎMPREUNĂ?
TE LAS SĂ FACI CE VREI! NU SUNT UN MACHO DIN ĂLA, SĂ MĂ ȚIN DE CAPUL TĂU: UNDE EȘTI? CE FACI? AȘA CĂ SCUTEȘTE-MĂ!
DUPĂ DOUĂ LUNI, AM TRECUT DE LA CERTURI SĂPTĂMÂNALE LA JIGNIRI ZILNICE.

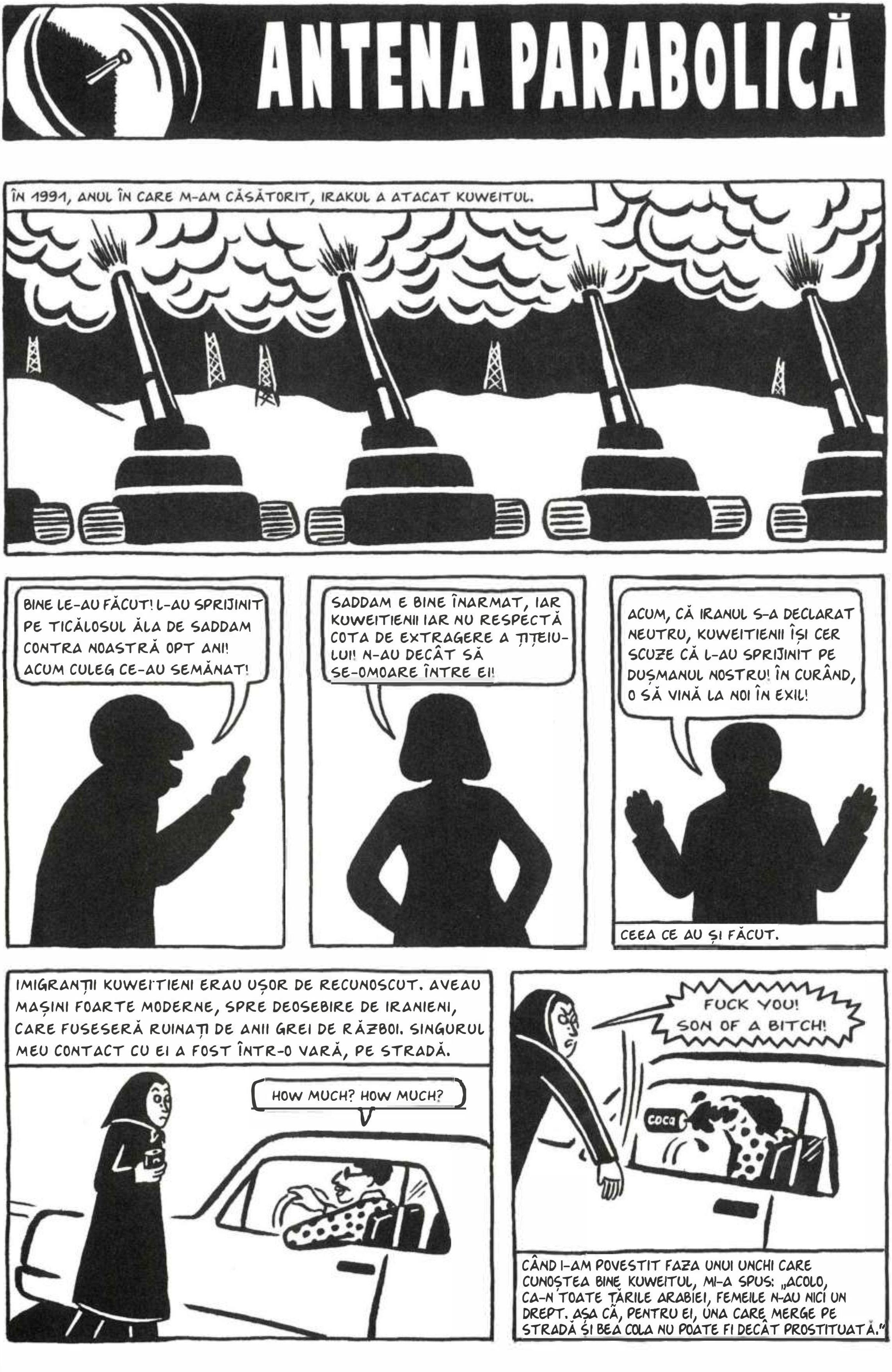
ANTENA PARABOLICĂ
ÎN 1991, ANUL ÎN CARE M-AM CĂSĂTORIT, IRAKUL A ATACAT KUWEITUL.
BINE LE-AU FĂCUT! I-AU SPRIJINIT PE TICĂLOSUL ĂLA DE SADDAM CONTRA NOASTRĂ OPT ANI! ACUM CULEG CE-AU SEMĂNAT!
SADDAM E BINE ÎNARMAT, IAR KUWEITIENII IAR NU RESPECTĂ COTA DE EXTRAGERE A ȚIȚEIU-LUI! N-AU DECÂT SĂ SE-OMOARE ÎNTRE EI!
ACUM, CĂ IRANUL S-A DECLARAT NEUTRU, KUWEITIENII ÎȘI CER SCUZE CĂ I-AU SPRIJINIT PE DUȘMANUL NOSTRU! ÎN CURÂND, O SĂ VINĂ LA NOI ÎN EXIL!
CEEA CE AU ȘI FĂCUT.
IMIGRANȚII KUWEITIENI ERAU UȘOR DE RECUNOSCUT. AVEAU MAȘINI FOARTE MODERNE, SPRE DEOSEBIRE DE IRANIENI, CARE FUSESERĂ RUINAȚI DE ANII GREI DE RĂZBOI. SINGURUL MEU CONTACT CU EI A FOST ÎNTR-O VARĂ, PE STRADĂ.
HOW MUCH? HOW MUCH?
FUCK YOU! SON OF A BITCH!
COCA
CÂND I-AM POVESTIT FAZA UNUI UNCHI CARE CUNOȘTEA BINE KUWEITUL, MI-A SPUS: „ACOLO, CA-N TOATE ȚĂRILE ARABIEI, FEMEILE N-AU NICI UN DREPT. AȘA CĂ, PENTRU EI, UNA CARE MERGE PE STRADĂ ȘI BEA COLA NU POATE FI DECÂT PROSTITUATĂ."

ÎN AFARĂ CE ACESTE MICI PROBLEME, NU AVEAM NICI O LEGĂTURĂ CU EVENIMENTELE. CHIAR DACĂ AVEAU LOC ÎN GOLFUL PERSIC. ADICĂ LA NOI!
MARJI, IA UITE!
RĂZBOIUL A DECLANȘAT PANICĂ ÎN ȚĂRILE EUROPEI...
OAMENII ÎȘI UMPLU CĂRUCIOARELE. ÎN SUPERMARKETURILE OCCIDENTALE DOMNEȘTE HAOSUL.
...IATĂ CÂTEVA MĂRTURII.
EU AM TRECUT PRIN AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL! A FOST GROAZNIC!
AVEM DOI COPII MICI! TREBUIE SĂ FACEM PROVIZII DE LAPTE PRAF ȘI SCUTECE!
O SĂ FIE ATENTATE! O SĂ RIPOSTEZE! O SĂ NE-ATACE LA NOI ACASĂ!
!
!!
HA! HA! HA!
HA! HA! HA!

INCREDIBIL, RĂZBOIUL E LA 6 000 KM DE EI, DAR TOT LE E FRICĂ! ĂȘTIA CHIAR N-AU PROBLEME, PARCĂ PREA SE STRESEAZĂ DIN ORICE NIMIC!
DE CE RÂDEȚI?
AM VĂZUT LA TELEVIZOR NIȘTE EUROPENI ÎNGROZIȚI DE RĂZBOIUL DIN GOLF, ȘI TATA SPUNEA CĂ SIGUR N-AU AVUT PROBLEME-N VIAȚA LOR.
DA' DE CÂND AVEȚI VOI ÎNCREDERE ÎN CE SPUNE PRESA DE LA NOI? ĂȘTIA VOR SĂ FACĂ PROPAGANDĂ ANTIOCCIDENTALĂ.
LASĂ, MAMĂ, CĂ ȘI PRESA OCCIDENTALĂ NE FACE ZOB PE NOI. DE-AICI NE ȘI VINE REPUTAȚIA DE INTEGRIȘTI ȘI DE TERORIȘTI!
AI DREPTATE. NIMENI NU-I MAI BREAZ, UNII-S FANATICI, CEILALȚI SUNT PLINI DE DISPREȚ.
EU UNA-L DETEST PE SADDAM ȘI N-AM PIC DE SIMPATIE PENTRU KUWEITIENI, DAR LA FEL DE MULT URĂSC CINISMUL ALIAȚILOR, CARE-ȘI SPUN „ELIBERATORI", CÂND EI DE FAPT AU VENIT PENTRU PETROL.
ABSOLUT. VEZI AFGANISTANUL! ZECE ANI AU FOST ÎN RĂZBOI. AU MURIT 900 000 DE OAMENI, ȘI ASTĂZI ȚARA-I TOT ÎN HAOS...
NIMENI N-A MIȘCAT UN DEGET! PENTRU CĂ AFGANISTANUL E-O ȚARĂ SĂRACĂ!
ȘI CULMEA E CĂ INTERVENȚIA DIN KUWEIT SE FACE ÎN NUMELE DREPTURILOR OMULUI!!!
CARE DREPTURI? CARE OAMENI?

PE VREMEA ACEEA, NU PREA DĂDEAI PESTE GENUL ĂSTA DE ANALIZĂ. DUPĂ RĂZBOIUL DE LA NOI, NE BUCURAM CĂ ACUM E ATACAT IRAKUL ȘI ERAM ÎNCÂNTAȚI CĂ NU SE-NTÂMPLĂ NIMIC LA NOI.
SADDAM MI-A LUAT UN PICIOR. SPER SĂ-L OMOARE.
ÎN IRAN NU MAI E RĂZBOI. CE-MI PASĂ DE ALȚII!
ACUM ECONOMIA NOASTRĂ O SĂ PRINDĂ ARIPI!
SOȚUL MEU E MARTIR DE RĂZBOI. SADDAM SĂ ARDĂ ÎN IAD!
O SĂ-MI FAC STAGIUL MILITAR PE TIMP DE PACE.
SUFĂR DE INIMĂ. CE BINE CĂ S-A TERMINAT CU BOMBELE!!!
JOS SADDAM!
ÎN SFÂRȘIT, PUTEAM SĂ DORMIM LINIȘTIȚI, FĂRĂ SĂ NE MAI FIE FRICĂ DE RACHETE...
NU MAI TREBUIA SĂ STĂM LA COADĂ ÎNARMAȚI CU CARTELE PENTRU RAȚIILE DE MÂNCARE...
DETERGENT
ULEI
ZAHĂR
OREZ
...RESTUL NU MAI CONTA.
ÎN PLUS, NU MAI EXISTA OPOZIȚIE. CEI CARE S-AU OPUS FUSESERĂ EXECUTAȚI.
SAU FUGISERĂ DIN ȚARĂ CARE CUM A PUTUT.
REGIMUL DEȚINEA PUTEREA ABSOLUTĂ...
ȘI, ÎN CĂUTAREA UNUI PETIC DE FERICIRE, CEI MAI MULȚI UITASERĂ DE ORICE CONȘTIINȚĂ POLITICĂ.

*CARTIERELE BUNE.

ȘI-AI MEI AU FĂCUT ROST DE UNA. DE-ATUNCI AM STAT ZILE ȘI NOPȚI LA EI, LIPITĂ DE TELEVIZOR.
NICI NU CONTA EMISIUNEA. ERA DE-AJUNS SĂ FIE CU OAMENI FRUMOȘI. ÎNTR-O SEARĂ...
SALUTARE! TOT AICI EȘTI? UNDE-I MAMA?
CU PRIETENELE EI.
AH, TICĂLOSUL. IA UITE, IAR A SCĂPAT!
ASCULTĂ, TREBUIE SĂ VORBIM!
STAI, CĂ-L ARESTEAZĂ!
NU! AVEM DE VORBIT.
DA' CE ȚI-A VENIT?
AZI-DIMINEAȚĂ CÂND AM PLECAT LA BIROU ERAI PE CANAPEA. MĂ-NTORC DUPĂ 12 ORE ȘI TOT AICI TE GĂSESC.
CE SE-NTÂMPLĂ? CĂSNICIA TE DEPRIMĂ? NU TE MAI RECUNOSC! MEREU AI FOST CURIOASĂ, CITEAI, TE INTERESA TOTUL! AI FOST MEREU PRECOCE... ȘI-ACUM...
...ACUM SUNT FEMEIE MĂRITATĂ. AM 22 DE ANI. SUNT MARE!
ORICINE POATE SĂ AIBĂ 22 DE ANI ȘI SĂ FIE CĂSĂTORIT. NU TREBUIE SĂ FACI CINE ȘTIE CE MARE EFORT INTELECTUAL!!... MAI BINE TE-AI GÂNDI LA LICENȚĂ! MAI AI UN AN... ...NICI ATÂT!
DAC-AȘA STAU LUCRURILE, EU PLEC!
PĂI, LA REVEDERE.

* PRIM-MINISTRU IRANIAN. A NAȚIONALIZAT PETROLUL ÎN 1951.

NOILE MELE PREOCUPĂRI M-AU ADUS ÎN PREAJMA UNOR OAMENI NOI, ADESEA MULT MAI ÎN VÂRSTĂ DECÂT MINE. PRINTRE EI, UN ANUME Dr. M., LA CARE SE ADUNAU TOȚI INTELECTUALII ÎN PRIMA ZI DE LUNI DIN FIECARE LUNĂ.
ÎNTR-O ȚARĂ CA A NOASTRĂ, CU ATÂTEA ȘI-ATÂTEA RESURSE, NU-I NORMAL CA 70% DIN POPULAȚIE SĂ TRĂIASCĂ SUB PRAGUL SĂRĂCIEI!
DA, DACĂ MOSSADEGH AR FI PUTUT SĂ-ȘI DUCĂ PÂNĂ LA CAPĂT PROIECTUL DE REFORMĂ, IRANUL NU S-AR MAI AFLA ACUM ÎN SITUAȚIA ASTA.
E VINA ENGLEZILOR ȘI-A AMERICANILOR. EI L-AU DAT JOS CÂND AU ORGANIZAT LOVITURA DE STAT DIN 1953!
POATE, DAR NOI CE-AM FĂCUT SĂ-I OPRIM? STRĂINII N-AR FI PUTUT NICIODATĂ SĂ-ȘI FACĂ MENDRELE FĂRĂ AJUTORUL UNOR TRĂDĂTORI DE-AI NOȘTRI! DACĂ VREM SĂ RECONSTRUIM ȚARA, SĂ-NCEPEM PRIN A NE RECUNOAȘTE GREȘELILE!
ÎMPINSĂ DE PĂRINȚI, ÎNCURAJATĂ DE Dr. M. ȘI PRIETENII SĂI, DAR ȘI CU OARECE MERIT PERSONAL, MI-AM SCHIMBAT VIAȚA.
AJUNGEAM DIN NOU LA VEȘNICA MEA CONCLUZIE: EDUCAȚIA ERA TOTUL.

SFÂRȘIT

ÎN IUNIE 1993, LA SFÂRȘITUL ANULUI PATRU, REZA ȘI CU MINE AM FOST CONVOCAȚI LA ȘEFUL CATEDREI DE COMUNICARE VIZUALĂ.
SUNTEȚI CEI MAI BUNI STUDENȚI AI MEI. AȘA CĂ VREAU SĂ VĂ DAU UN PROIECT PENTRU LUCRAREA DE DIPLOMĂ. SĂ CREAȚI UN PARC DE DISTRACȚII PORNIND DE LA EROII DIN MITOLOGIA NOASTRĂ.
SUBIECTUL ERA EXTRAORDINAR. PRIN URMARE, AM LĂSAT DIVERGENȚELE DEOPARTE ȘI-AM ACCEPTAT SĂ LUCRĂM ÎMPREUNĂ.
AM STAT TOATĂ VARA PRIN BIBLIOTECI...
...PRIN MUZEE...
PE LA SAVANȚI, CERCETĂTORI ȘI DOCTORI ÎN ȘTIINȚE UMANISTE.
ÎN MITOLOGIA GREACĂ, EROII SUNT PREDESTINAȚI, PE CÂND ÎN MITOLOGIA NOASTRĂ NU EXISTĂ NOȚIUNEA DE DESTIN!
DIN IUNIE 1993 PÂNĂ ÎN IANUARIE 1994, AM FOST ATÂT DE OCUPAȚI, ÎNCÂT NU NE-AM CERTAT NICI MĂCAR O DATĂ.

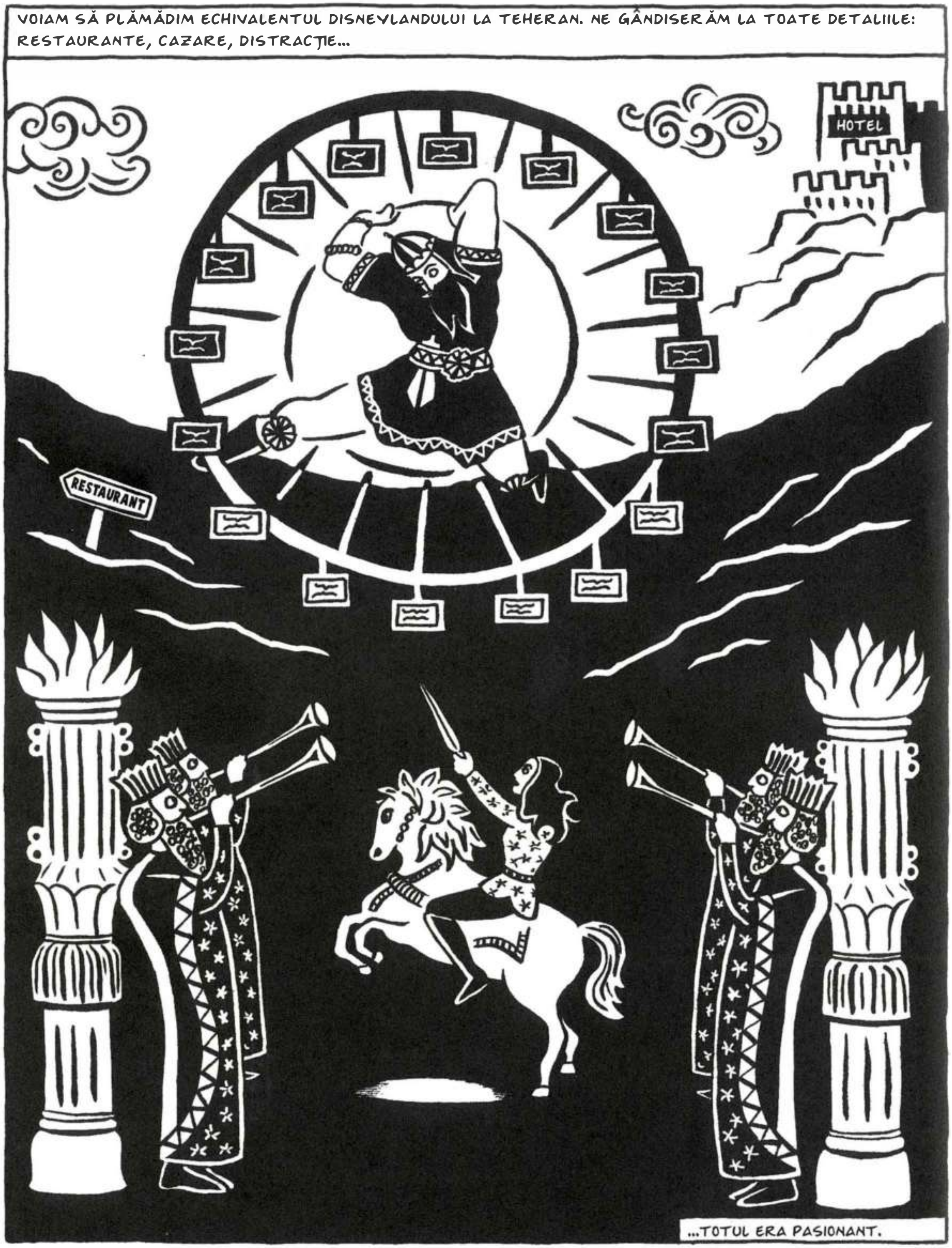
VOIAM SĂ PLĂMĂDIM ECHIVALENTUL DISNEYLANDULUI LA TEHERAN. NE GÂNDISERĂM LA TOATE DETALIILE: RESTAURANTE, CAZARE, DISTRACȚIE...
HOTEL
RESTAURANT
...TOTUL ERA PASIONANT.

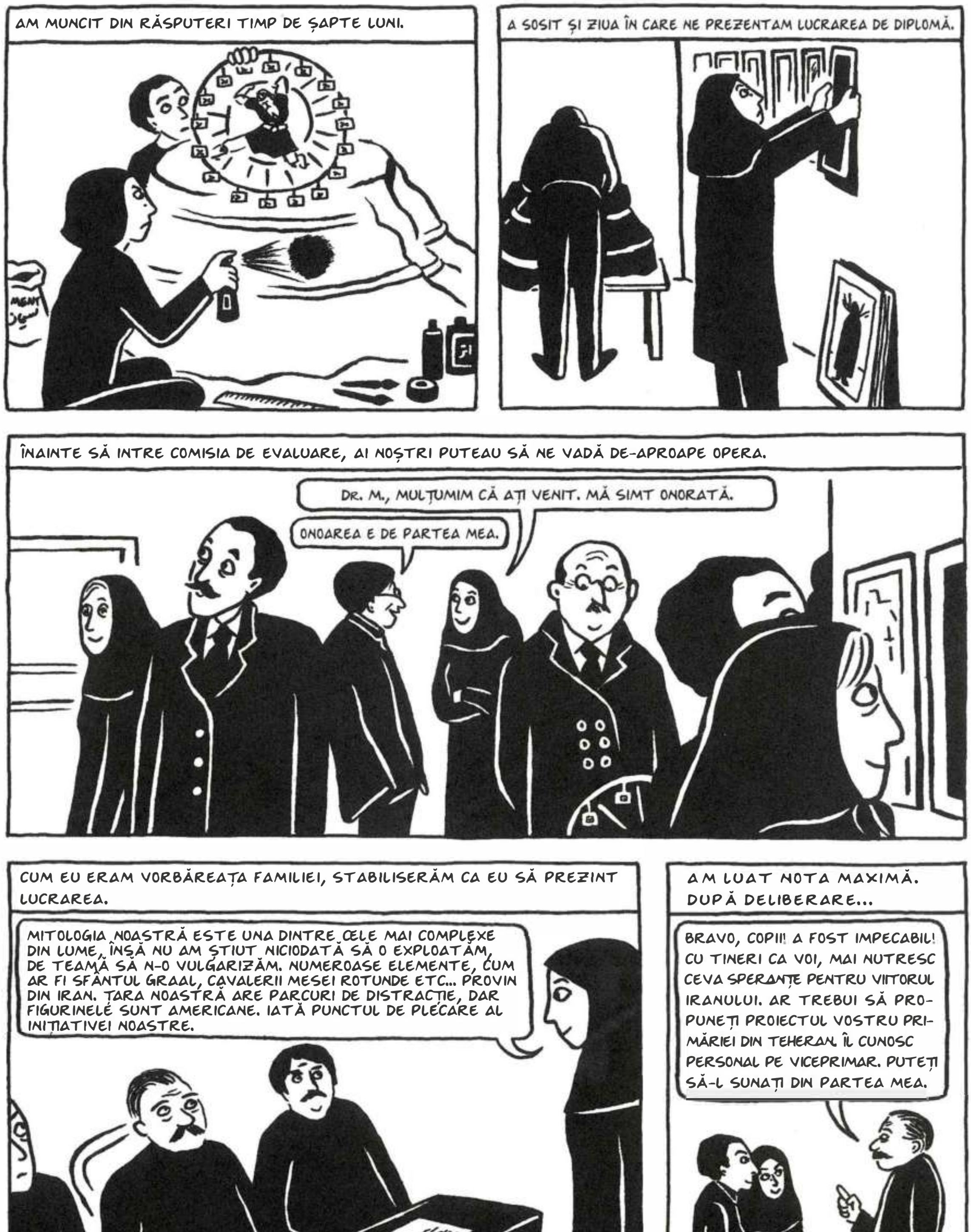
AM MUNCIT DIN RĂSPUTERI TIMP DE ȘAPTE LUNI.
A SOSIT ȘI ZIUA ÎN CARE NE PREZENTAM LUCRAREA DE DIPLOMĂ.
ÎNAINTE SĂ INTRE COMISIA DE EVALUARE, AI NOȘTRI PUTEAU SĂ NE VADĂ DE-APROAPE OPERA.
DR. M., MULȚUMIM CĂ AȚI VENIT. MĂ SIMT ONORATĂ.
ONOAREA E DE PARTEA MEA.
CUM EU ERAM VORBĂREAȚA FAMILIEI, STABILISERĂM CA EU SĂ PREZINT LUCRAREA.
MITOLOGIA NOASTRĂ ESTE UNA DINTRE CELE MAI COMPLEXE DIN LUME, ÎNSĂ NU AM STIUT NICIODATĂ SĂ O EXPLOATĂM, DE TEAMĂ SĂ N-O VULGARIZĂM. NUMEROASE ELEMENTE, CUM AR FI SFÂNTUL GRAAL, CAVALERII MESEI ROTUNDE ETC... PROVIN DIN IRAN. ȚARA NOASTRĂ ARE PARCURI DE DISTRACȚIE, DAR FIGURINELE SUNT AMERICANE. IATĂ PUNCTUL DE PLECARE AL INIȚIATIVEI NOASTRE.
AM LUAT NOTA MAXIMĂ. DUPĂ DELIBERARE...
BRAVO, COPII! A FOST IMPECABIL! CU TINERI CA VOI, MAI NUTRESC CEVA SPERANȚE PENTRU VIITORUL IRANULUI. AR TREBUI SĂ PROPUNEȚI PROIECTUL VOSTRU PRIMĂRIEI DIN TEHERAN. ÎL CUNOSC PERSONAL PE VICEPRIMAR. PUTEȚI SĂ-L SUNAȚI DIN PARTEA MEA.

DUPĂ O SĂPTĂMÂNĂ
AM O ÎNTÂLNIRE CU VICEPRIMARUL.
NU PUTEȚI INTRA NUMAI CU BATIC PE CAP, VĂ TREBUIE CAGULĂ.
A DOUA ZI
AM O ÎNTÂLNIRE CU VICEPRIMARUL.
NU PUTEȚI INTRA. SUNTEȚI MACHIATĂ.
A TREIA ZI
AM O ÎNTÂLNIRE CU VICEPRIMARUL.
MERGEȚI LA ETAJUL TREI BIROUL 314.
...AICI E GORD AFARID, O RĂZBOINICĂ NEÎNFRICATĂ. ARATĂ CU VÂRFUL SABIEI ÎNSPRE HIPODROM.
ARĂTAȚI-MI.
HMM...
JUMĂTATE DINTRE PERSONAJELE DVS. SUNT FEMEI CU CAPUL DESCOPERIT, CĂLARE PE TOT FELUL DE ANIMALE REALE SAU FANTASTICE. LI SE VĂD ȘI FORMELE, ȘI PĂRUL!
LE ACOPERIM!
O GORD AFARID ÎN TCHADOR NU MAI E O GORD AFARID. ȘTIȚI ȘI DVS. LA FEL DE BINE CA MINE.
AM SĂ FIU SINCER CU DVS.: GUVERNUL NU DĂ DOI BANI PE MITOLOGIE. TOT CE VOR SUNT SIMBOLURI RELIGIOASE. AVEȚI UN PROIECT FOARTE INTERESANT, DESIGUR, DAR IMPOSIBIL DE REALIZAT!
...ÎNȚELEG...

* COCOȘEL DE AUR.

CONVERSAȚIA CU FARNAZ M-A ZGUDUIT, DAR NU ERAM DE ACORD CU SFATURILE EI. BRUSC, MI-AM DAT SEAMA CĂ NU PREA-L MAI IUBEAM PE REZA. TREBUIA SĂ DIVORȚEZ! M-AM REPEZIT ACASĂ SĂ-I SPUN.
CUM E CU PRIMĂRIA?
NU VOR PROIECTUL NOSTRU.
NU-ȚI FACE PROBLEME! LA URMA URMELOR, E DOAR UN PROIECT. O SĂ MAI AVEM ȘI ALTELE!
ȘTIU... TREBUIE SĂ VORBESC CU BUNI.
BUNĂ IDEE! O SĂ TE LINIȘTEASCĂ EA!
DUPĂ DOUĂZECI DE MINUTE...
BUNI...
CE-I, DRAGA MEA, CE AI?!
DE CE NU DAI JOS PORCĂRIA AIA DE PE CAP? MĂ FACE CLAUSTROFOBĂ!
BUNI, E GROAZNIC!
CE-I AȘA DE GROAZNIC?
CRED CĂ NU-L MAI IUBESC PE REZA ȘI C-AR TREBUI SĂ NE DESPĂRȚIM.
ASTA-I „GROAZNIC” LA TINE? AOLEU, MĂ SPERIASEM, AM CREZUT C-A MURIT CINEVA.
DOAR ȘTII CĂ-S CU INIMA! ATÂTEA LACRIMI PENTR-UN DIVORȚ?
ASCULTĂ-MĂ! EU AM DIVORȚAT ACUM 55 DE ANI ȘI SĂ ȘTII CĂ PE VREMEA AIA NU SE DESPĂRȚEA NIMENI. DAR MEREU MI-AM SPUS CĂ E MAI BINE SINGURĂ DECÂT C-UN ÎNCURCĂ-LUME.
DA, DAR...
NICI UN „DAR”! PRIMA CĂSNICIE E-O CIORNĂ PENTRU-A DOUA! AI SĂ FII MAI FERICITĂ DATA VIITOARE. DA' PÂN-ATUNCI, DACĂ PLÂNGI AȘA O FI PENTRU CĂ-L MAI IUBEȘTI! NU TE OBLIGĂ NIMENI SĂ-I SPUI IMEDIAT TOTUL. MAI STAI UN PIC, TE MAI GÂNDEȘTI ȘI, CÂND NU MAI AI CHEF, ÎL LAȘI, ȘI GATA! DINTELE STRICAT TREBUIE SCOS!

I-AM URMAT SFATUL BUNICII. AM AȘTEPTAT. MI-AM GĂSIT O SLUJBĂ DE ILUSTRATOR LA O REVISTĂ ECONOMICĂ.
MĂ PLICTISEAM ACASĂ, AM VENIT SĂ DESENEZ AICI. VĂ DERANJEZ?
NU, DELOC!
VINO LA NOI!
OB DYLAN
ERA BINE. MĂ ÎMPĂCAM BINE CU COLEGII ȘI-AȘA MAI UITAM DE RESTUL.
DAR DUPĂ DOUĂ LUNI, ÎN MARTIE 1994, UN DESENATOR A FĂCUT URMĂTORUL DESEN PENTRU UN ARTICOL DESPRE FOTBALUL IRANIAN:
JALLAD*
*ASASIN.
GUVERNUL N-A TOLERAT CA UN MOLAH SĂ FIE FĂCUT ASASIN. AȘA CĂ DESENATORUL CU PRICINA A FOST ARESTAT.
NIMENI NU ȘTIA CE I S-A ÎNTÂMPLAT, DAR FIECARE AVEA TEORIA LUI.
SIGUR L-AU SPÂNZURAT!
I-AU TĂIAT MÂINILE, SĂ NU MAI DESENEZE!
L-AU ÎMPUȘCAT!
L-AU TORTURAT!
TRĂIEȘTE, DAR NU MAI VEDE!
ORICUM, DIN ACEL MOMENT TOATĂ PRESA A FOST LUATĂ LA PURICAT.
DUPĂ CÂTEVA ZILE, CÂND AM AJUNS LA BIROU...
AUZI, L-AU ARESTAT PE BEHZAD!
BEHZAD DE LA NOI? BEHZAD RADI?
DA!
REVISTA A IEȘIT IERI, ȘI LA 5 AZI-DIMINEAȚĂ S-AU DUS LA EL!
...ȘI TOTUL, DE LA ASTA!!!...
DESENUL LUI ILUSTRA UN ARTICOL DESPRE SISTEMELE DE ALARMĂ CU AJUTORUL CĂRORA VILELE DIN NORDUL TEHERANULUI SE APĂRAU DE HOȚI.
BEHZAD FĂCUSE O GREȘEALĂ, DESENASE UN BĂRBOS.

DAR CÂTEVA FIRE DE PĂR NU ERAU DE-AJUNS CA SĂ-L CONDAMNE. L-AU ELIBERAT DUPĂ CÂTEVA SĂPTĂMÂNI. GILA, GRAFICIANA REVISTEI, ȘI CU MINE NE-AM DUS LA EL ÎN VIZITĂ.
BUNĂ!
BUNĂ, INTRAȚI!
EI, CE S-A-NTÂMPLAT? POVESTEȘTE-NE!
PĂI, NIMIC! LE-AM EXPLICAT CĂ DESENUL MEU SE INSPIRA DINTR-O POVESTE ÎN CARE IUBITUL UNEI PRINȚESE URCA LA EA AJUTÂNDU-SE DE PĂRUL EI LUNG, ȘI, CUM NU PUTUSEM SĂ DESENEZ O FEMEIE FĂRĂ VĂL, DESENASEM UN BĂRBAT CU BARBĂ.
ATUNCI AU ÎNCEPUT SĂ URLE; CICĂ INSINUAM CĂ BĂRBOȘII SUNT NIȘTE FETIȘCANE. LE-AM JURAT CĂ NU ASTA ERA INTENȚIA MEA.
ȘI M-AU LUAT LA BĂTAIE... AM VÂNĂTĂI PESTE TOT. MĂ ROG... LIBERTATEA DE EXPRESIE SE PLĂTEȘTE SCUMP ÎN ZILELE NOASTRE.
DING-DONG!
MĂ DUC SĂ DESCHID. PROBABIL E SOȚIA MEA. VIN IMEDIAT.
BUNĂ ZIUA, EU SUNT MANDANA.
MARJANE, ÎNCÂNTATĂ DE CUNOȘTINȚĂ.
EL E NIMA.

MANDANA, NU VEZI C-AVEM MUSAFIRI? DU-TE ȘI ADU CEAI. A, FETELE NE-AU LUAT PRĂJITURI. ADU-LE ȘI PE-ALEA!
MULȚUMESC MULT.
CU PLĂCERE.
SĂRACA MANDANA, CE-A MAI SUFERIT ÎN ASTEA DOUĂ SĂPTĂMÂNI DE AREST.
ȘI DUMNEAVOASTRĂ CU CE VĂ OCUPAȚI?
PĂI, EU...
A TERMINAT FARMACIA, DAR L-AM AVUT PE NIMA FOARTE REPEDE DUPĂ CE NE-AM CĂSĂTORIT, AȘA CĂ ACUM E CASNICĂ.
ȘI CÂȚI ANI ARE NIMA?
ARE...
8 ANI JUMATE!
ACUM ÎN IULIE FACE 9 ANI!!!
DUMNEAVOASTRĂ AVEȚI COPII?
ĂĂĂ... NU!
NU!
MARJANE N-ARE NICI 25 DE ANI, IAR GILA ÎNCĂ NU-I MĂRITATĂ!

PE DRUM...
ȘI CÂND TE GÂNDEȘTI C-A FOST EROUL MEU PENTRU 20 DE ZILE! TOATE MOFTURILE ALEA CU LIBERTATEA DE EXPRESIE, CÂND PE NEVASTĂ-SA N-A LĂSAT-O SĂ SPUNĂ O VORBĂ! OF, BĂRBAȚII ĂȘTIA IRANIENI!
NU VORBI AȘA! NU BĂRBAȚII IRANIENI, CI BĂRBAȚII PUR ȘI SIMPLU. ACUM DOI ANI, ERAM CU UN DIPLOMAT SPANIOL. APARENT, SE PURTA MAI FRUMOS, DAR ÎN FOND ERA LA FEL.
NUMAI C-AICI TOATE LEGILE-S DE PARTEA LOR!
DACĂ UN BĂRBAT OMOARĂ ZECE FEMEI, CU ALTE CINCISPREZECE DE FAȚĂ, JUDECĂTORUL NU POATE SĂ-L CONDAMNE PENTRU CĂ, ÎN CAZUL UNEI CRIME, FEMEILE N-AU NICI MĂCAR DREPTUL SĂ DEPUNĂ MĂRTURIE! TOT BĂRBATUL ARE ȘI DREPTUL LA DIVORȚ, IAR DACĂ ȚI-L ACORDĂ, COPIII MERG LA EL! AM AUZIT UN CLERIC CUM EXPLICA LEGEA ASTA: DACĂ BĂRBATUL E SĂMÂNȚA ȘI FEMEIA, PĂMÂNTUL ÎN CARE CREȘTE SĂMÂNȚA, ATUNCI COPILUL APARȚINE, NORMAL, BĂRBATULUI! ÎȚI DAI SEAMA??? NU MAI POT! VREAU SĂ PLEC DIN ȚARA ASTA!

GILA M-A DUS ACASĂ. CUMNATA MEA ERA LA NOI.
BUNĂ, KATAYUN! CE FACI?
CA ORICE FEMEIE ÎNSĂRCINATĂ-N OPT LUNI! MĂ SIMT GREOAIE, DAR, NA, MAI AM DOAR CÂTEVA SĂPTĂMÂNI.
VĂ LAS ACUM. SĂ NU UITAȚI CĂ FI-MEU ARE NEVOIE DE-UN VERIȘOR SAU DE-O VERIȘOARĂ. CE MAI AȘTEPTAȚI?
TREBUIE SĂ VORBIM.
SUNTEM CĂSĂTORIȚI DE TREI ANI ȘI TOT DE TREI ANI DORMIM SEPARAT. NU SUNTEM UN ADEVĂRAT CUPLU...
NU SUNTEM DELOC UN CUPLU.
SIGUR, STĂM ÎNCĂ ÎMPREUNĂ DIN AFECȚIUNE, DAR MAI ALES DIN OBIȘNUINȚĂ. NU PUTEM RECUNOAȘTE CĂ NU SUNTEM FĂCUȚI UNUL PENTRU CELĂLALT. ASTA AR ÎNSEMNA S-ADMITEM CĂ RELAȚIA NOASTRĂ-I UN EȘEC.
DA, DAR ÎNCĂ SUNT ÎNDRĂGOSTIT DE TINE.
CÂND ERAM ÎNDRĂGOSTITĂ DE TINE, TU ERAI REȚINUT. ACUM E PREA TÂRZIU, REZA. NU TE MAI IUBESC.
HAI SĂ MERGEM AMÂNDOI ÎN FRANȚA. AICI SIGUR NE AFECTEAZĂ PRESIUNEA SOCIALĂ.
TOT DE-ASTA NE-AM CĂSĂTORIT, CA SĂ EVITĂM PRESIUNEA SOCIALĂ. DRAGOSTEA NOASTRĂ S-A STINS DE MULT! DEGEABA MAI ÎNCERCĂM. NE PIERDEM VREMEA.
NU ȘTIU CUM AM REUȘIT SĂ-I SPUN TOATE ASTEA AȘA, DEODATĂ. BUNI AVEA DREPTATE: MĂ GÂNDISEM BINE ȘI N-AM REGRETAT NICIODATĂ CE-AM ZIS.

DUPĂ CÂTEVA ZILE, M-AM DUS LA AI MEI.
VREAU SĂ PLEC ÎN FRANȚA!
FOARTE BINE. VĂ TREBUIE VIZĂ. V-AȚI GÂNDIT LA...
TATĂ, NU-I VORBA DE NOI DOI, CI DE MINE. REZA O SĂ PLECE ȘI EL, DACĂ VREA, DAR DIVORȚĂM!
ȘTIAM EU!
ȘTIAI, ȘI TOTUȘI M-AI ÎNNEBUNIT O SĂPTĂMÂNĂ ÎNTREAGĂ SĂ FIU DE ACORD CU CĂSĂTORIA LOR?
DA, DAR, DACĂ N-O FĂCEA, N-AR FI AFLAT NICIODATĂ CĂ N-O SĂ MEARGĂ TREABA ÎNTRE EI. FIECARE TREBUIE SĂ TRĂIASCĂ PE PIELEA LUI UNELE LUCRURI.
MANIPULATORULE!
CE MANIPULARE?
NU MAI VORBESC CU TINE.
ÎN FINE, SUNTEM ÎNCÂNTAȚI DE HOTĂRÂREA TA. NU EȘTI FĂCUTĂ SĂ TRĂIEȘTI AICI. PE NOI, IRANIENII, NU NUMAI GUVERNUL NE APASĂ, CI ȘI TRADIȚIILE!
DE LA REVOLUȚIE, AM RĂMAS CU VREO 50 DE ANI ÎN URMĂ. TREBUIE SĂ TREACĂ GENERAȚII ÎNTREGI CA SĂ SE SIMTĂ O EVOLUȚIE. DAR TU O VIAȚĂ AI. AI DATORIA S-O TRĂIEȘTI CUM SE CUVINE. ȘI-APOI, AI 24 DE ANI. NU MAI E CA ATUNCI CÂND AI PLECAT ÎN AUSTRIA, NU MAI AI NEVOIE DE NOI.
CE-ȚI SPUNEAM EU: „NU-ȚI FACE GRIJI PENTRU FATA NOASTRĂ, A ȘTIUT MEREU SĂ SE DESCURCE."
AȘA E.
ERAI ÎNGRIJORATĂ DIN CAUZA MEA?
MI-ERA TEAMĂ SĂ NU-ȚI RATEZI VIAȚA.
ȘI MIE.
...NEPUTÂND CLĂDI NIMIC ÎN ȚARA MEA, M-AM HOTĂRÂT S-O PĂRĂSESC DIN NOU. AM VENIT ÎN FRANȚA PRIMA OARĂ ÎN IUNIE 1994, CA SĂ DAU ADMITEREA LA ARTE DECORATIVE, ÎN STRASBOURG.
AM INTRAT. APOI A TREBUIT SĂ MĂ-NTORC ÎN IRAN CA SĂ-MI SCHIMB VIZA TURISTICĂ ÎN VIZĂ DE STUDENT.

ÎNTRE IUNIE ȘI SEPTEMBRIE 1994, CÂND AM PLECAT DEFINITIV, M-AM PLIMBAT ÎN FIECARE ZI PRIN MUNȚII TEHERANULUI CA SĂ-MI ÎNTIPĂRESC ÎN MINTE FIECARE COLȚIȘOR.
M-AM DUS CU BUNI PE MALUL MĂRII CASPICE, UNDE MI-AM UMPLUT PLĂMÂNII CU AERUL DE ACOLO ATÂT DE APARTE. UN AER CUM NU MAI EXISTĂ NICĂIERI ÎN LUME.
AM FOST LA MORMÂNTUL BUNICULUI MEU ȘI I-AM PROMIS CĂ VA FI MÂNDRU DE MINE.
M-AM DUS ȘI-N SPATELE ÎNCHISORII EVIN*, UNDE ODIHNEA TRUPUL UNCHIULUI ANUȘ, CINE ȘTIE UNDE, LÂNGĂ MII DE ALTE CADAVRE. I-AM DAT CUVÂNTUL DE ONOARE CĂ VOI ÎNCERCA SĂ RĂMÂN LIBERĂ ȘI INTEGRĂ CÂT VOI PUTEA.
*ÎNCHISOARE POLITICĂ DIN TEHERAN.
ȘI, FIREȘTE, AM PETRECUT NIȘTE CLIPE EXTRAORDINARE ALĂTURI DE AI MEI...
...PÂNĂ PE 9 SEPTEMBRIE 1994, CÂND, ÎMPREUNĂ CU BUNI, M-AU CONDUS LA AEROPORTUL MEHRABAD.

DE DATA ASTA, EU ALESESEM SĂ PLEC. DAR ERAM FOARTE TRISTĂ,
TATA A PLÂNS, CA DE OBICEI,
IAR MAMA S-A ȚINUT TARE.
ACUM PLECI PENTRU TOTDEAUNA. EȘTI O FEMEIE LIBERĂ. IRANUL DE AZI NU E PENTRU TINE. ÎȚI INTERZIC SĂ TE MAI ÎNTORCI!
DA, MAMĂ.
DESPĂRȚIREA A FOST MULT MAI UȘOARĂ DECÂT ÎN URMĂ CU ZECE ANI, CÂND AM PLECAT ÎN AUSTRIA: NU MAI ERA RĂZBOI, NU MAI ERAM MICĂ, MAMA N-A MAI LEȘINAT, IAR BUNI ERA ACOLO, DIN FERICIRE...
...DIN FERICIRE, PENTRU CĂ DIN ACEA SEARĂ DE 9 SEPTEMBRIE 1994 N-AM MAI VĂZUT-O DECÂT O DATĂ, DE ANUL NOU IRANIAN, ÎN MARTIE 1995. A MURIT PE 4 IANUARIE 1996... LIBERTATEA AVEA UN PREȚ...

GRUPUL EDITORIAL ART

Comenzi – Cartea prin poştă
C.P. 22, O.P. 84, cod 062650, sector 6, Bucureşti
tel.: (021) 224.01.30, 0744.300.870, 0721.213.576;
fax: (021) 224.32.87
Comenzi – online
www.editura-art.ro

Tiparul executat la Imprimeria Arta Grafică S.A.

Persepolis este autobiografia alb-negru a lui Marjane Satrapi, traversând granițele dintre culturi cu luciditate și simțul umorului: de la copilăria petrecută la Teheran, trecând prin adolescența vieneză, până la plecarea definitivă în Franța.

Inclus în toate listele de „lecturi obligatorii" când vine vorba de romane grafice, *Persepolis* a fost de mai multe ori premiat la prestigiosul Festival de Benzi Desenate de la Angoulême (Franța), iar în Spania a fost recompensat pentru mesajul antifundamentalist. Transformat într-un lung-metraj de animație, ai cărui coregizori au fost chiar Marjane Satrapi și artistul Vincent Paronnaud, *Persepolis* a primit în 2007 Premiul Juriului la Festivalul de la Cannes, fiind nominalizat și la Oscar.

A fost tradus în numeroase limbi și s-a vândut în milioane de exemplare în toată lumea.

„Memoriile unei maturizări în Iranul revoluționar, *Persepolis* aruncă o privire fără egal într-un mod de viață aproape necunoscut și greu accesibil. Satrapi a ales să-și spună remarcabila poveste într-o minunată carte de benzi desenate, unică și indispensabilă. Îți lasă o senzație ciudată, ca și când ai citi un mesaj trimis într-o sticlă de un naufragiat."

Time

„O carte de un farmec nebun. La sfârșit, ți-e greu să-ți iei rămas-bun."

The New York Times Book Review

www.editura-art.ro

ISBN 978-973-124-880-6

9 789731 245157

EDITURA ART